

Pomáhat a chránit

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

Centrála informatiky a analytických procesů SKPV
Odbor analytických procesů

Praha 31. května 2010

Příloha k č. j. PPR-1006-36/ČJ-2010-0099TA

Počet listů: 159

Přílohy: 3/13

**Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle
trestního řádu
za rok 2009**

Zpracovatel: PP ČR CIAP SKPV

Strojnická 27
Schr.62/CIAP
170 89 Praha 7

Tel.: +420 974 834 545
Fax: +420 974 834 728
Email: ciap.lacinova@pcr.cz

OBSAH

1	ÚVOD	4
2	METODIKA ZPRACOVÁNÍ.....	6
2.1	Princip a postup sběru dat	6
3	ROZBOR SOUČASNÉHO STAVU	9
3.1	Odposlech a záznam telekomunikačního provozu	9
3.1.1	Policie ČR.....	12
3.1.2	Inspekce Policie ČR	23
3.2	Sledování osob a věcí.....	25
3.2.1	Policie ČR.....	27
3.2.2	Inspekce Policie ČR	30
4	STATISTICKÉ VYHODNOCENÍ	31
4.1	Vyhodnocení trestné činnosti a trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. na území České republiky	31
4.1.1	Trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. – Policie ČR	34
4.1.2	Trestní spisy s úkony dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. – Policie ČR	38
4.1.3	Trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. - Inspekce Policie ČR.....	41
4.2	Statistické vyhodnocení úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. a jejich využívání v rámci trestních spisů	43
4.3	Využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu Policií ČR.....	46
4.3.1	Počty odposlouchávaných linek a osob útvaru Policie ČR SKPV	46
4.3.2	Odposlechy se souhlasem osoby a s příkazem soudce	50
4.3.3	Spisy s odposlechy členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc či pátrání)	52
4.3.4	Využívání odposlechů na jednotlivé druhy trestné činnosti.. Chyba! Záložka není definována.	
4.3.5	Vyhodnocení odposlechů v souvislosti s organizovanou skupinou	64
4.3.6	Vyhodnocení efektivity odposlechů v rámci trestního řízení.....	68
4.3.7	Vývojové trendy v nasazování odposlechů	79
4.3.8	Odposlechy a rozvoj moderních komunikačních prostředků	85
4.4	Využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu Inspekcí Policie ČR	88
4.4.1	Využívání odposlechů na jednotlivé druhy trestné činnosti Inspekcí Policie ČR	89
4.4.2	Vyhodnocení efektivity odposlechů v rámci trestního řízení Inspekce Policie ČR	92
4.5	Využívání sledování osob a věcí Policií ČR	101
4.5.1	Počty sledování osob a věcí požadovaných útvaru Policie ČR SKPV.....	101
4.5.2	Sledování osob a věcí se souhlasem osoby, s povolením státního zástupce a s povolením soudce	106
4.5.3	Spisy se sledováním osob a věcí členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc či pátrání)	108
4.5.4	Využívání sledování osob a věcí na jednotlivé druhy trestné činnosti.....	110
4.5.5	Vyhodnocení sledování osob a věcí v souvislosti s organizovanou skupinou.....	121
4.5.6	Vyhodnocení efektivity sledování osob a věcí v rámci trestního řízení	126

4.5.7	Vývojové trendy v nasazování sledování osob a věcí.....	135
4.6	Využívání sledování osob a věcí Inspekcí Policie ČR.....	140
4.6.1	Využívání sledování osob a věcí na jednotlivé druhy trestné činnosti Inspekcí Policie ČR.....	141
4.6.2	Vyhodnocení efektivity sledování osob a věcí v rámci trestního řízení Inspekce Policie ČR.....	145
4.7	Spisy s úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončené v roce 2009 a způsoby jejich vyřízení Policií ČR.....	150
4.7.1	Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončené v roce 2009.....	150
4.7.2	Způsob vyřízení spisů s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončených v roce 2009.....	154
4.7.3	Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončené v roce 2009 vyřízené v prověřování.....	158
4.7.4	Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončené v roce 2009 vyřízené ve vyšetřování	163
4.7.5	Vyřízené spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončené v roce 2009 – efektivita	168
4.8	Inspekce Policie ČR - spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř.....	171
5	Závěr	173
	Seznam příloh	177

1 ÚVOD

Na základě požadavku ministra vnitra č.j. OBP-383-4/P-2007 ze dne 17. prosince 2007 a v souladu s § 98 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, byla Policejním prezidiem ČR zpracována „**Analýza odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu za rok 2009**“ (dále jen „analýza“).

Zpracování analýzy je v souladu s cílem vedení Ministerstva vnitra ČR a Policie ČR, kterým je zefektivnění využívání úkonů dle § 88 trestního řádu (dále jen „tr. ř.“) – odposlech a záznam telekomunikačního provozu a dle § 158d tr. ř. – sledování osob a věcí.

Cílem analýzy je statistické vyhodnocení předmětných úkonů za rok 2009, které bude sloužit jako materiál pro srovnání s výstupy analýz z let minulých a budoucích. Dalším záměrem analýzy je poskytnout základní informace o právní i interní úpravě v oblasti využívání odposlechu a sledování osob a věcí, včetně deskripce jejich využívání, popisu kontrolních mechanismů a ochrany a bezpečnosti informací. Charakterizován a vyhodnocen je také postup sběru dat pro analýzu, který v rámci Policie ČR a Inspekce Policie ČR zajišťuje informační systém zhotovený pro tento účel.

Uvedené úkony trestního řádu jsou důležitým nástrojem a nedílnou součástí boje proti nejzávažnějším formám trestné činnosti, jako jsou například organizovaný zločin, drogová kriminalita nebo korupce. Na straně druhé je nasazování těchto úkonů velmi zásadním prolomením ústavně i mezinárodně chráněných základních práv a svobod občanů. Z těchto důvodů je nutné přistupovat k nasazování úkonů uvážlivě a nastavit procesy kontroly tak, aby se minimalizovala možnost jejich zneužití a byla zajištěna ochrana soukromí a osobních údajů občanů.

Zpráva o úkonech, jejichž nasazování je důležitým nástrojem pro práci orgánů činných v trestním řízení, je každoročně zpracována v dané struktuře s možností odchylek podle aktuálního zadání ministra vnitra. Každoroční vypracování analýzy a její předkládání vládě, příslušnému výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a kontrolnímu výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR je uloženo i zákonem, a to § 98 odst. 3 zákona č.273/2008 Sb., o Policii ČR (účinný od 1. 1. 2009).

Metodika zpracování se věnuje způsobům zadání a podmínkám pro vznik analýzy. Popisuje metody pro sběr dat k jednotlivým sledovaným úkonům a podrobně seznamuje s principem fungování informačního systému vytvořeného za účelem sběru dat.

Popis postupu při vyžadování úkonů, včetně legislativní a interní metodické úpravy a exaktní definování podmínek, za kterých mohou Policie ČR a Inspekce Policie ČR úkony nasazovat, slouží ke komplexnímu náhledu do dané problematiky. Oblast ochrany a bezpečnosti informací při využívání úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, sledování osob a věcí souvisí s kontrolními mechanismy preventivního charakteru, které jsou uplatňovány proti možnému neoprávněnému

nasazení těchto úkonů a proti únikům dat, včetně osobních údajů, které byly nasazením úkonů získány. V analýze je této oblasti věnována značná pozornost. Principy kontrolních mechanismů jsou komplexně popsány, a to jak z hlediska jednotlivých fází použití těchto úkonů, t.j. vícestupňová kontrola v rámci služebního postupu při dodržení principu subordinace, tak z hlediska charakteru kontrolních opatření, a to organizačních či technických.

Statistické vyhodnocení obsahuje popis využívání předmětných úkonů útvary Policie ČR a Inspekcí Policie ČR, a to z hlediska kvantitativního i kvalitativního. Nejedná se pouze o statistiku úkonů (počty úkonů, osob, spisů na jednotlivých útvarech atd.), ale jsou zohledněny i vazby na druh trestné činnosti, trestnou činnost s prvkem organizovanosti, efektivitu samotných úkonů i spisů s úkony apod. Vyhodnocování efektivit nasazených úkonů je posuzováno ze dvou hledisek. Prvním pojetím je analýza účinnosti konkrétních úkonů ukončených v roce 2009 bez ohledu na skutečnost, zda bylo skončeno i trestní řízení v dané věci. Druhým aspektem je pak analýza způsobu vyřízení trestních spisů ukončených v roce 2009, v rámci kterých byly během vlastního šetření nasazeny předmětné úkony, bez ohledu na skutečnost, ve kterém roce byly tyto úkony ukončeny. Tato dvě rozdílná pojetí efektivit úkonů a efektivit spisů s úkony, při nichž je vycházeno z různých souhrnů vstupních dat, jsou na straně jedné poněkud nesourodými kapitolami, na straně druhé jsou za daných podmínek a možností pro sběr informací o efektivitě tím nejširším a nejobjektivnějším možným řešením.

Popsán a vyhodnocen je i současný princip sběru dat pro analýzu. Sběr dat o úkonech dle § 88 a 158d tr. ř. je v rámci Policie ČR a Inspekce Policie ČR zajišťován pro tento účel speciálně vytvořeným informačním systémem. Obecně vzato je analýza prostředkem ke zmapování reálného stavu v oblasti nasazování výše uvedených úkonů v rámci trestního řízení, nástrojem pro odhalení nedostatků a souvisejících dalších specifických negativ, to vše s cílem zajistit odpovídající ochranu a bezpečnost informací a osobních údajů, včetně prověření a případného nastavení efektivních vnitřních i vnějších kontrolních mechanismů.

Kromě této analýzy zpracovávané Policejním prezidiem ČR vypracovává periodicky Policie ČR Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „ÚZČ“) „Zprávu o použití odposlechu záznamu telekomunikačního provozu a použití sledování osob a věcí dle trestního řádu“. Jedná se o zprávu pro výše zmiňovaný kontrolní orgán Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ve smyslu § 98 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. Zpráva je vytvářena pololetně a Ministerstvu vnitra postupována jako dokument podléhající ochraně podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

2 METODIKA ZPRACOVÁNÍ

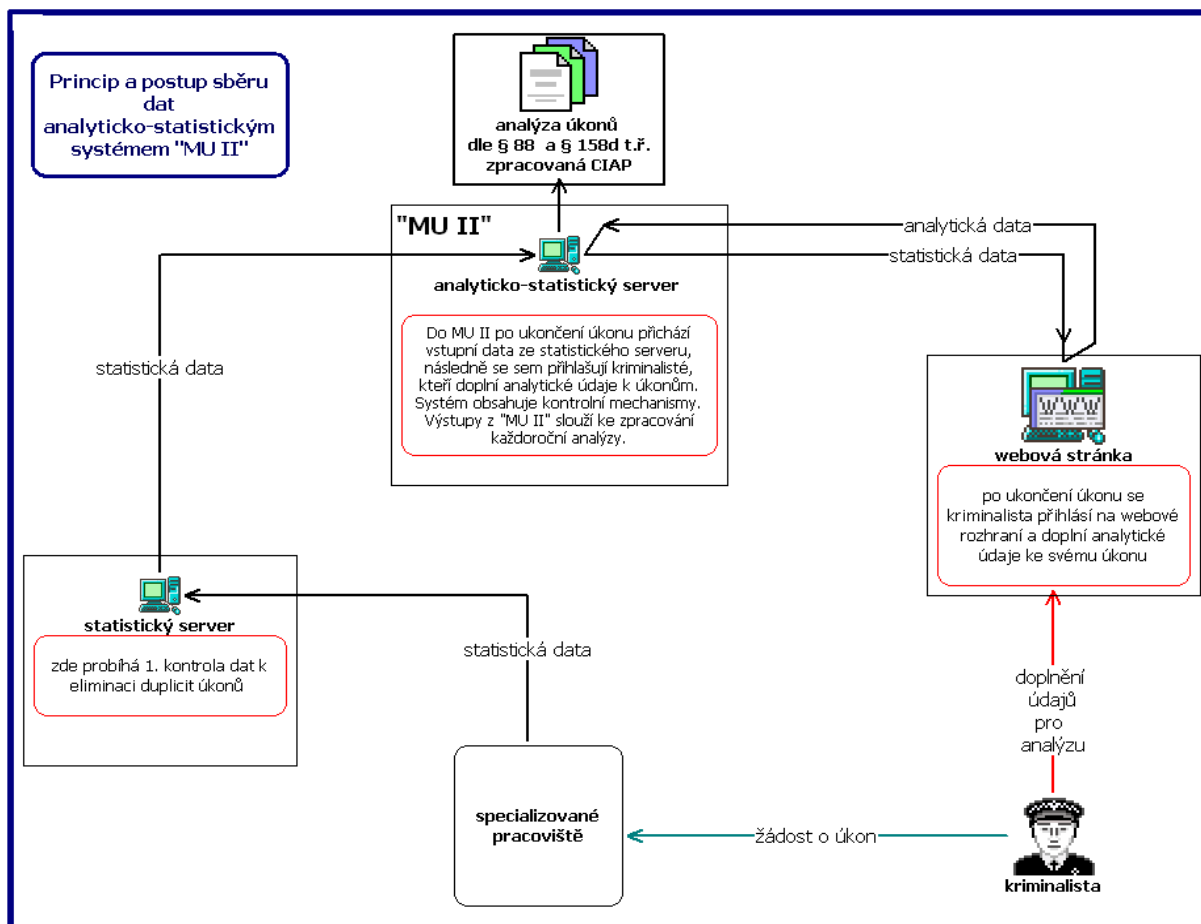
Základními východisky pro metodiku zpracování analýzy za rok 2009 byly předchozí výstupy z analýzy za rok 2008 a připomínky, které k tomuto materiálu uplatnili ministr vnitra a zástupci odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra.

Analýza a syntéza legislativních a interních norem upravujících danou problematiku a dalších shromážděných materiálů byly základními metodami při vzniku textových kapitol. Ve statistické části analýzy byla shromážděná data vyhodnocována standardními statistickými výpočty prováděnými v dostupném softwarovém prostředí. V oblastech, kde to bylo možné, byla provedena komparace výstupů s minulými lety. V analýze jsou standardně vyhodnocovány úkony vyžádané Policií ČR a Inspekcí Policie ČR.

2.1 Princip a postup sběru dat

Za účelem sběru dat o úkonech odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí je v rámci Policie ČR využíván analyticko-statistický systém MU II. Z pokynu ministra vnitra daný systém využívá i Inspekce Policie ČR. Při plnění systému MU II postupují policejní orgány Policie ČR a Inspekce Policie ČR rozdílným způsobem. Zatímco kriminalisté zařazení u Policie ČR plní systém MU II v reálném čase, tzn. v daném časovém horizontu po skončení úkonu, inspektoři Inspekce Policie ČR plní systém MU II jednorázově vždy po uplynutí kalendářního roku, který je vyhodnocován.

Princip fungování sběru dat k úkonům dle § 88 odst. 1,5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. analyticko-statistickým systémem je následovný (viz obrázek).

Kriminalista požádá o úkony specializované pracoviště, které předá relevantní údaje do databáze úkonů na statistickém serveru. Z této databáze budou po ukončení úkonu vybrané údaje – bez osobních údajů - předány do databáze úkonů na analyticko-statistický server. Kriminalista po ukončení úkonu prostřednictvím webové stránky v databázi analyticko-statistického serveru doplní potřebné informace, zejména vyhodnotí efektivitu úkonu. Z výstupních dat analyticko-statistického systému MU II analytici Policejního prezidia ČR Centrály informatiky a analytických procesů SKPV (dále jen „CIAP“) vyhodnotí statistická a analytická data pro analýzu.

Cílem provozování systému MU II je zajištění statistické, analytické a kontrolní funkce. Z pohledu statistického slouží systém MU II k získání údajů o počtech využitých úkonů v rámci jednotlivých útvarů Policie ČR a Inspekce Policie ČR. Jako analytický nástroj je zdrojem dat pro podrobnou analýzu v oblasti efektivity nasazených úkonů, charakteristiky trestné činnosti, ke které jsou úkony využívány apod. Analyticko-statistický systém MU II obsahuje řadu kontrolních mechanismů, které jsou nedílnou součástí systému kontroly využívání odposlechnů a operativně pátracích prostředků.

Při tvorbě systému MU II byl kladen důraz na co nejmenší administrativní a časové zatížení kriminalistů při jeho využití, tj. při plnění systému MU II ze strany konkrétního kriminalisty. Cílem bylo při co nejmenší časové zátěži dosažení co nejpřesnější specifikace úkonu a maximální výtěžitelnosti statistických údajů.

ÚZČ pololetně zpracovává „Zprávu o použití odposlechu záznamu telekomunikačního provozu a použití sledování osob a věcí dle trestního řádu“. Je důležité upozornit, že nelze porovnávat výstupy z uvedeného materiálu ÚZČ o počtech odposlechů a sledování osob a věcí s údaji, které jsou obsaženy v analýze zpracovávané CIAP. Vykazovaná čísla se nemohou zcela shodovat, z důvodu rozdílného přístupu ke zpracování výstupního materiálu. Zatímco ÚZČ předkládá kontrolnímu orgánu kompletní výpisy akcí, které jsou zaznamenány v příslušných informačních systémech ÚZČ a odráží se též ve spisovém materiálu (včetně duplicitních a chybně zadaných úkonů), do informačního systému MU II pro zpracování analýzy CIAP jsou exportována data „čistá“, tzn. duplicity a chybně zadané údaje jsou před exportem odstraňovány. Díky tomuto postupu má potom analýza skutečnou vypovídající hodnotu a odráží reálný stav. Naproti tomu pro případnou fyzickou kontrolu odposlechů a sledování osob a věcí příslušným kontrolním orgánem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR jsou nezbytné kompletní výpisy úkonů v takové podobě, jakou má spisový materiál k úkonům vedený jednotlivými specializovanými pracovišti.

K umělému navýšení vykazovaných počtů odposlechů oproti reálnému stavu dochází tím, že některá soudní povolení obsahují požadavky na nasazení úkonů na telefonní linky, na které již byl úkon dříve nasazen (týmž nebo jiným útvarem SKPV). Souběhy akcí se dodatečně nahlašují vyžadující součásti, která nechá některé úkony ukončit. Tímto postupem dochází k navýšení počtu vykazovaných úkonů. V současné době neexistuje nástroj, který by v předstihu před nasazením úkonu vyhodnotil, zda-li úkon nebyl na daný objekt již nasazen.

3 ROZBOR SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Odposlech a záznam telekomunikačního provozu

Právní úprava (platná v roce 2009) týkající se provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu:

- zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti v platném znění,
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění,
- zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů,
- zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, v platném znění, včetně prováděcích vyhlášek,
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 336/2005 Sb., o formě a rozsahu informací poskytovaných z databáze účastníků veřejně dostupné telefonní služby a o technických a provozních podmínkách a bodech pro připojení koncového telekomunikačního zařízení pro odposlech a záznam zpráv,
- nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterou se stanoví seznamy utajovaných informací v platném znění,
- vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací v platném znění,
- vyhláška č. 528/2005 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků v platném znění,
- nařízení Ministerstva vnitra č. 5/2009, kterým se vydává spisový a skartační řád.

Dalším faktorem, který ovlivňuje statistické výstupy je zákon č. 177/2008 Sb., (novela trestního řádu), který zkracuje dobu odposlechu na 4 měsíce, prodlužování této doby soudy vyšší instance, nutnost detailnějšího odůvodnění příkazu k odposlechu, zdůraznění zásady subsidiarity, přiměřenosti a zdrženlivosti, průběžné vyhodnocování důvodů trvání odposlechu, upřesnění povinnosti zničení záznamů a rovněž povinnost informovat osobu uživatele telekomunikačního zařízení (pokud je známa) po pravomocném skončení věci o provedeném odposlechu spolu s právem podat návrh k Nejvyššímu soudu na přezkoumání zákonnosti provedeného odposlechu. Další podstatnou změnou, která má vliv na statistické vyhodnocení, je taxativní vymezení trestných činů, u kterých je možno vyžádat úkony bez příkazu soudce, pokud s tím uživatel odposlouchávané stanice souhlasí.

ODDÍL ŠESTÝ
Odposlech a záznam telekomunikačního provozu

§ 88

(1) Je-li vedeno trestní řízení pro zvláště závažný úmyslný trestný čin nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může být vydán příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, pokud lze důvodně předpokládat, že jím budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení Policie České republiky. Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu mezi obhájcem a obviněným je nepřijatelné. Zjistí-li policejní orgán při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam odposlechu bezodkladně zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít. Protokol o zničení záznamu založí do spisu.

(2) Nařídí odposlech a záznam telekomunikačního provozu je oprávněn předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být vydán písemně a musí být odůvodněn, včetně konkrétního odkazu na vyhlášenou mezinárodní smlouvu v případě, že se vede trestní řízení pro úmyslný trestný čin, k jehož stíhání tato mezinárodní smlouva zavazuje. V příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být stanovena uživatelská adresa či zařízení a osoba uživatele, pokud je její totožnost známa, a doba, po kterou bude odposlech a záznam telekomunikačního provozu prováděn, která nesmí být delší než čtyři měsíce; v odůvodnění musí být uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání tohoto příkazu, včetně doby jeho trvání, odůvodňují. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu se bezodkladně doručí policejnímu orgánu. V přípravném řízení opis příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu soudce bezodkladně zašle státnímu zástupci.

(3) Policejní orgán je povinen průběžně vyhodnocovat, zda i nadále trvají důvody, které vedly k vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Pokud důvody pominuly, je povinen odposlech a záznam telekomunikačního provozu ihned ukončit, a to i před skončením doby uvedené v odstavci 2. Tuto skutečnost bezodkladně písemně oznámí předsedovi senátu, který příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu vydal, a v přípravném řízení rovněž státnímu zástupci a soudci.

(4) Na základě vyhodnocení dosavadního průběhu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu může soudce soudu vyššího stupně a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce krajského soudu dobu trvání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu prodloužit, a to opakovaně, vždy na dobu nejdéle čtyř měsíců.

(5) Bez příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu může orgán činný v trestním řízení nařídí odposlech a záznam telekomunikačního provozu, nebo jej provést i sám, je-li vedeno trestní řízení pro trestný čin násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 196 a 197a), únosu podle § 216 odst. 1, obchodování s dětmi podle § 216a odst. 1, vydírání podle § 235 odst. 1 nebo omezování osobní svobody podle § 231 odst. 1 a 2 trestního zákona, pokud s tím uživatel odposlouchávané stanice souhlasí.

(6) Má-li být záznam telekomunikačního provozu užit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o orgánu, který záznam pořídil. Ostatní záznamy je povinen policejní orgán označit, spolehlivě uschovat tak, aby byla zajištěna ochrana před neoprávněným zneužitím záznamů, a v protokolu založeném do spisu poznamenat, kde jsou uloženy. V jiné trestní věci, než je ta, v níž byl odposlech a záznam telekomunikačního provozu proveden, lze záznam jako důkaz užit tehdy, pokud je i v této věci vedeno

restní stíhání pro restný čin uvedený v odstavci 1, nebo souhlasí- li s tím uživatel odposlouchávané stanice.

(7) Pokud při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nebyly zjištěny skutečnosti významné pro restní řízení, je policejní orgán po souhlasu soudu a v přípravném řízení státního zástupce povinen záznamy bezodkladně zničit po třech letech od pravomocného skončení věci. Byl-li policejní orgán vyrozuměn o podání mimořádného opravného prostředku v uvedené lhůtě, zničí záznamy o odposlechu po rozhodnutí o mimořádném opravném prostředku, případně až po novém pravomocném skončení věci. Protokol o zničení záznamu o odposlechu zašle policejní orgán státnímu zástupci, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předsedovi senátu prvního stupně, k založení do spisu.

(8) Státní zástupce, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předseda senátu soudu prvního stupně po pravomocném skončení věci, informuje o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu osobu uvedenou v odstavci 2, pokud je známa. Informace obsahuje označení soudu, který vydal příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, délku trvání odposlechu a datum jeho ukončení. Součástí informace je poučení o právu podat ve lhůtě šesti měsíců ode dne doručení této informace Nejvyššímu soudu návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Informaci podá předseda senátu soudu prvního stupně bezodkladně po pravomocném skončení věci; státní zástupce, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, podá informaci bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí nejvyšším státním zástupcem podle § 174a.

(9) Informaci podle odstavce 8 předseda senátu nebo státní zástupce nepodá v řízení o zvlášť závažném úmyslném restném činu spáchaném organizovanou skupinou, v řízení o restném činu spáchaném ve prospěch zločinného spolčení, v řízení o restném činu účasti na zločinném spolčení, nebo pokud se na spáchání restného činu podílelo více osob a ve vztahu alespoň k jedné z nich nebylo restní řízení doposud pravomocně skončeno, nebo pokud je proti osobě, již má být informace sdělena, vedeno restní řízení, anebo pokud by poskytnutím takové informace mohl být zmařen účel restního řízení, včetně řízení uvedeného v odstavci 6, nebo by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti státu, života, zdraví, práv a svobod osob.

3.1.1 Policie ČR

3.1.1.1 Právní a interní úprava platná v roce 2009

Pověřené policejní orgány postupují v oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v souladu s výše uvedenou právní úpravou a dále v souladu s níže vyjmenovanými právními normami a interními předpisy (platnými v roce 2009):

- závazný pokyn policejního prezidenta č. 225/2008, kterým se upravuje postup při vyžadování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 42/2009,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 121/2008, kterým se mění závazný pokyn policejního prezidenta č. 200/2007, kterým se vydává spisový a skartační řád Policie ČR, a kterým se zrušují některé interní akty řízení,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 215/2008, kterým se stanoví některé bližší podmínky a postupy pro zpracování osobních údajů (o ochraně osobních údajů),
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 130/2007, o plnění úkolů v trestním řízení, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 150/2009,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 200/2007, kterým se vydává spisový a skartační řád Policie ČR, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 121/2008,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 207/2008, kterým se stanoví značky útvarů Policie ČR a některých jejich organizačních článků, ve znění závazného pokynu policejního prezidenta č. 18/2009.

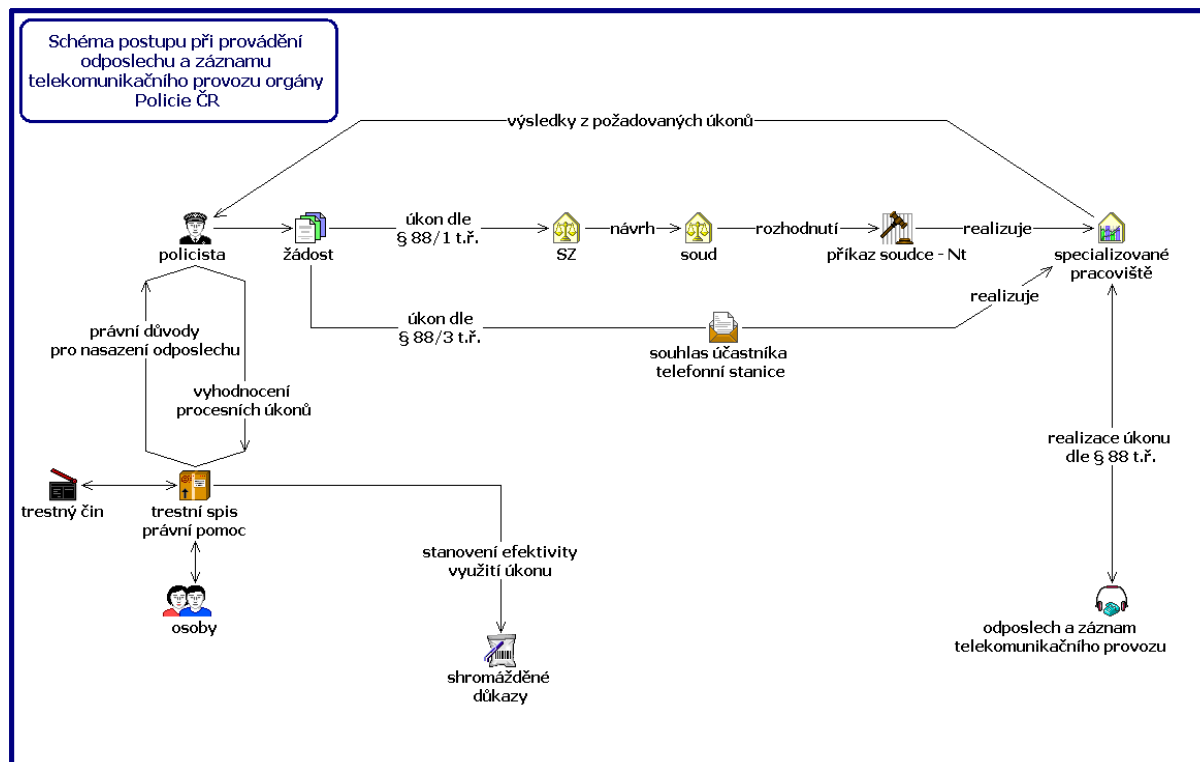
3.1.1.2 Oprávněný subjekt

Oprávněným žadatelem k vyžadování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je příslušník Policie ČR (dále jen „policista“), který vede trestní řízení, zařazený u oprávněného subjektu, kterými jsou, dle ustanovení čl. 6 závazného pokynu policejního prezidenta č. 225/2008:

- odbor služby kriminální policie a vyšetřování krajského ředitelství policie
- oddělení územního odboru služby kriminální policie a vyšetřování
- odbor služby kriminální policie a vyšetřování obvodního ředitelství policie
- Útvar služby kriminální policie a vyšetřování s celostátní působností
- Útvaru speciálních činností služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „ÚSČ“),
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „ÚDV“),
- Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky.

3.1.1.3 Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Realizaci odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v rozsahu § 88 tr. ř. zajišťuje v podmínkách Policie ČR výhradně Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „ÚZČ“).

Při vyžadování úkonů dle § 88 odst. 1 tr. ř. je oprávněný žadatel povinen postupovat následujícím způsobem. Nejprve zpracuje žádost o vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu na předepsaném formuláři, kterou konzultuje na specializovaném pracovišti (ÚZČ) z pohledu technické a operativní proveditelnosti a kapacitních možností. Získá-li oprávněný žadatel předběžný souhlas, předloží žádost ke schválení příslušnému služebnímu funkcionáři. Žádost je zpracována v příslušném stupni utajení a vztahuje se k číslu jedacímu trestního spisu nebo k číslu jedacímu vyžádané mezinárodní právní pomoci. Po schválení služebním funkcionářem adresuje žádost cestou státního zástupce soudci, který je příslušný vydat příkaz. Písemnou žádost vyhotoví ve čtyřech výtiscích, které obdrží soudce, státní zástupce, specializované pracoviště a oprávněný žadatel. V písemné žádosti uvede veškeré dosud získané informace k případu a zdůvodní nutnost použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Na základě této žádosti soudce nařídí písemně (formou příkazu) odposlech a záznam telekomunikačního provozu, ve kterém mimo jiné jednoznačně identifikuje odposlouchávané telefonní číslo a stanoví dobu, po kterou je provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu povoleno. Písemný příkaz soudce k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu předloží oprávněný žadatel specializovanému pracovišti.

Od 1. 7. 2008, kdy nabyla účinnosti novela trestního řádu, upravuje postup při vyžadování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu se souhlasem uživatele odposlouchávané stanice § 88 odst. 5 tr. ř. Jako podmínka pro nasazení odposlechu se souhlasem uživatele odposlouchávané stanice je zde taxativně vymezeno probíhající trestní řízení pro trestný čin násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci, únosu, obchodování s dětmi, vydírání nebo omezování osobní svobody.

Po doručení žádosti a příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je stanoven způsob provedení a zajištění odposlechu a způsob předávání takto získaných informací.

Oprávněný žadatel je povinen průběžně vyhodnocovat, zda i nadále trvají důvody, které vedly k vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Pokud důvody pominuly, je povinen odposlech a záznam telekomunikačního provozu ihned ukončit. Ukončení bezodkladně písemně oznámí předsedovi senátu, který příkaz vydal, v přípravném řízení státnímu zástupci a soudci.

Po ukončení odposlechu jej oprávněný žadatel vyhodnotí a výsledek zanesou do informačního systému MU II a do 20 dnů převezme na ÚZČ všechny pořízené záznamy. Pokud při odposlechu a záznamu nebyly zjištěny skutečnosti významné pro trestní řízení, zničí po souhlasu soudu a v přípravném řízení státního zástupce oprávněný žadatel předepsaným způsobem všechny záznamy po 3 letech od pravomocného skončení věci.

3.1.1.4 Ochrana informací a osobních údajů při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Při doručení žádosti a příkazu určený policista ÚZČ stanoví způsob provedení a zajištění odposlechu. Oprávněný žadatel ve spolupráci s určeným policistou ÚZČ upřesní krycí název úkonu a určí, kdo a jakým způsobem bude získané informace od specializovaného pracoviště přebírat; uvedené skutečnosti potvrdí svým podpisem v pověření.

Oprávněný žadatel a specializované pracoviště se vzájemně informují o všech změnách situace souvisejících s odposlechem, zejména pominou-li důvody jeho provádění. V případě změny údajů uvedených v příkazu nebo písemném souhlasu uživatele je oprávněný žadatel povinen bezodkladně požádat soudce nebo uživatele, který souhlas udělil, o opravu a doplnění.

Získají-li oprávněný žadatel nebo oprávněný subjekt informace o tom, že došlo k vyzrazení nebo odhalení odposlechu, bezodkladně informuje specializované pracoviště a podílí se na minimalizaci negativních následků s tím souvisejících. Tato povinnost se vztahuje i na předběžná opatření a trvá i po ukončení provádění odposlechu.

Specializované pracoviště zajistí součinnost při současném vyžádání odposlechu téhož účastnického čísla více oprávněnými subjekty. O způsobu součinnosti rozhodne, na základě informace specializovaného pracoviště, náměstek policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování nebo jím pověřený policista.

Ke každému odposlechu musí existovat spisový materiál uložený na čtyřech různých místech – expozitura ÚZČ, oprávněný subjekt (zadavatel), státní zastupitelství a příslušný soud.

Další technicko – organizační opatření jsou shrnuta v následujících bodech:

- editovat požadavek lze pouze z pracoviště, na kterém je veden spisový materiál ke konkrétnímu odposlechu,
- přistupovat do systému může pouze oprávněná osoba po své individuální identifikaci („zalogování“),
- „logy“ všech přístupů jsou archivovány a centrálně dostupné v technologii ÚZČ,
- aktivaci odposlechu vůči telekomunikačním operátorům provádí oddělení ÚZČ - Centrum informačních systémů, toto pracoviště nemá možnost požadavek editovat a nemá přístup k záznamům,
- informace o provádění každého odposlechu je z technologických důvodů přítomna ve všech částech systému (na všech pracovištích ÚZČ). Jednotlivé části technologie mají různé správce, kteří by se automaticky dozvěděli o nekorektním nasazení odposlechu,
- záznamy jsou zpracovány automaticky na tom pracovišti, na které jsou směřovány technologií operátora,
- operátoři jsou povinni uchovávat veškeré údaje o aktivaci a deaktivaci odposlechu pro potřeby kontrolního orgánu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Centrum informačních systémů ÚZČ:

- přijímá požadavky výhradně z pracovišť ÚZČ a posílá je dále příslušnému operátorovi,
- nemá přímý kontakt s jinými součástmi Policie ČR nebo jinými oprávněnými subjekty dle ustanovení § 12 tr. ř.,
- dohlíží na řádný průběh aktivace a deaktivace žádaných čísel,
- nemá oprávnění samostatně editovat požadavky,
- nemá přístup k výstupním informacím,
- všichni pracovníci ÚZČ jsou určeni ke styku s utajovanými informacemi podle zákona č. 412/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- pracovníci ÚZČ, kteří mají přístup k technologii zabezpečující odposlechy, mají povinnost zachování naprosté mlčenlivosti zdůrazněnou i ve svých pracovních náplních,
- při jakékoli manipulaci s písemnostmi, jež se týkají odposlechnů, jsou důsledně dodržována pravidla administrativní bezpečnosti podle zákona č. 412/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 529/2005, ve znění pozdějších předpisů.

Se záznamy na elektronických nosičích je důsledně nakládáno v souladu se spisovým řádem Ministerstva vnitra jako s evidovanými přílohami písemností.

Likvidace záznamů je upravena v příslušných interních aktech řízení (IAŘ), záznamy musí být zničeny takovým způsobem, aby byla znemožněna rekonstrukce a identifikace skutečností, které záznam obsahoval, o tomto se provede zápis v příslušném spisovém materiálu.

Zařízení pro pořizování záznamu telekomunikačního provozu je konstruováno tak, že z praktického hlediska je téměř nemožné realizovat odposlech bez splnění zákonem definovaných podmínek. Je toho docíleno tím, že systém pro pořizování záznamů obsahuje prvky jasně definované osobní odpovědnosti za vkládané nebo doplňované údaje a historie všech takových zásahů je archivována. Krom toho musí mít každý takový úkon odraz ve spisovém materiálu, který je veden k trestní věci, nejen na ÚZČ, ale i na příslušném pracovišti SKPV, státním zastupitelství a soudu. Nebezpečí, že samotný odposlech bude realizován v rozporu se zákonem, je tím fakticky vyloučeno.

K zajištění ochrany a bezpečnosti informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu napomáhá i skutečnost, že pořízené záznamy existují ve dvojí podobě. V původním formátu se všechny zaznamenané hovory uchovávají v datovém úložišti technologie do doby ukončení odposlechu konkrétního zájmového čísla. Potom jsou záznamy automaticky vypáleny na „archivní CD“. Jedná se o nepřepisovatelný nosič se speciálním potiskem, označený pro pozdější identifikaci kontrolním součtem. Tato CD jsou protokolárně předána vyžadujícímu oprávněnému subjektu k založení do trestního spisu. Je-li později rozhodnuto o použití záznamu nebo jeho části v řízení před soudem, pořídí příslušné pracoviště ÚZČ kopii vybraných pasáží z „archivních“ nosičů na jiné, stejně zabezpečené CD a spolu s protokolem podle trestního řádu jej předá orgánu činnému v trestním řízení. Ve všech fázích tohoto procesu je jasně definována odpovědnost za manipulaci s tímto druhem záznamů při současném zachování jejich kompletnosti a prokazatelné autenticity.

Technicko-organizační opatření vedoucí k zásadnímu zvýšení individuální odpovědnosti za jakoukoli manipulaci se záznamy pro operativní použití:

- 1) záznamy nejsou odeslány na komunikační počítač pracoviště SKPV, ale ukládají se na databázovém serveru v zašifrovaném tvaru,
- 2) přístup k nim a jakákoli manipulace s nimi je možná pouze prostřednictvím hardwarového klíče s naprogramovanými přístupovými právy ke konkrétnímu odposlechu; každý pracovník SKPV se jednoznačně identifikuje svým vlastním klíčem a je osobně odpovědný za jeho používání,
- 3) veškerá manipulace s jakýmkoli záznamem je evidována a kdykoli kontrolovatelná,
- 4) záznamy jsou srozumitelně reprodukovatelné pouze speciálním softwarovým nástrojem, který je možné použít rovněž pouze prostřednictvím hardwarového klíče,

- 5) v případě, že je nezbytné pořídit z jakéhokoli důvodu kopii záznamu, je zřejmé, kdo konkrétně kopii vytvořil, a je na něm, jak doloží důvod tohoto kroku a způsob, kterým kopii zabezpečil proti zneužití,
- 6) takto vytvořená kopie je srozumitelně reprodukovatelná pouze přímo z CD, na kterém byla předána; každá eventuální další kopie ponese identifikační znaky té původní,
- 7) v případě jakéhokoli zásahu do struktury dat uložených na předané kopii (zašifrovaný záznam, speciální přehrávací software a identifikační kódy) se záznam stane nesrozumitelným.

Popsaný proces technicko-organizačních opatření spolu s nezbytnou úpravou interních aktů řízení a odpovídajícím proškolením oprávněných policistů vytváří podmínky pro stanovení vymahatelné individuální osobní zodpovědnosti za ochranu dat z odposlechnů.

Přestože Policie ČR přijímá na ochranu údajů z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu stále nová opatření, riziko úniku těchto citlivých informací ze strany dalších účastníků trestního řízení zůstává.

Důvodně se lze domnívat, že někteří účastníci trestního řízení v těchto případech naprosto přehlížejí fakt, že informace byly získány pro účel trestního řízení a jejich použití k jinému účelu je naprosto nepřipustné. Objevují se však případy, kdy přístup k informacím lze popsat způsobem - co není utajeno podle zákona o utajovaných informacích, nepodléhá žádné ochraně. Skutečnost, že se může jednat o osobní údaje a informace chráněné ústavou, které jsou určeny pouze a výhradně pro účely trestního řízení, jako by nehrála roli.

Jedno z opatření napravující tuto nevyhovující situaci bylo přijetí zákona č. 52/2009 Sb., kterým se mění trestní řád a některé další zákony, s účinností od 1. 4. 2009. Tato novela trestního řádu důsledněji vymezuje podmínky, za kterých lze poskytovat informace o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných. Zpřísňuje podmínky, za kterých mohou orgány činné v trestním řízení poskytovat informace o své činnosti veřejnosti. Do trestního řádu je vložen § 8b, kde je stanoveno, že osoby, kterým byly orgány činnými v trestním řízení poskytnuty informace o osobách zúčastněných na trestním řízení, nesmějí tyto informace poskytnout dalším osobám, pokud jejich poskytnutí není nutné k uvedeným účelům. O tom musí být tyto osoby poučeny.

Za účelem eliminace úniků informací získaných odposlechy a sledováním je zařazen do trestního řádu § 8c, který zní: „Pokud tento zákon nebo zvláštní právní předpis nestanoví jinak, nikdo nesmí bez souhlasu osoby, které se takové informace týkají, zveřejnit informace o nařízení či provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 nebo informace z něj získané, údaje o telekomunikačním provozu zjištěné na základě příkazu podle § 88a, nebo informace získané sledováním osob a věcí podle § 158d odst. 2 a 3, umožňují-li zjištění totožnosti této osoby a nebyly-li použity jako důkaz v řízení před soudem.“

V současné době se ve většině případů postupuje v souladu se stanoviskem Vrchního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 14. dubna 2005 (4 SPR 50/2005), podle kterého se doslovný přepis zvukového záznamu do písemné podoby neprovádí, záznamy důležité pro trestní řízení se přenášejí na samostatný zvukový nosič, který se opatří protokolem a založí do spisu (ostatní záznamy se uschovají odděleně od spisu) a v řízení před soudem se odposlech provádí jako důkaz zásadně poslechem záznamu na nosiči.

V některých případech, v současné době spíše výjimečných, však předkládání „průběžných“ přepisů záznamů z odposlechu požadují po policejních orgánech dozoroví státní zástupci. Pokud by Nejvyšší státní zastupitelství vyslalo k dozorovým státním zástupcům signál, aby toto nevyžadovali a pracovali se záznamy na médiích, byl by únik informací z písemné podoby odposlechů v maximální možné míře eliminován, neboť tato by prakticky neexistovala, s výjimkou stručného vyhodnocení, které policejní orgán zakládá do trestního spisu.

Výše uvedené opatření nelze považovat za absolutní, avšak touto cestou lze významným způsobem úniky informací z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu omezit.

V případech, kdy jsou nadále pro potřeby dozorových státních zástupců zvukové záznamy přepisovány do písemné podoby, je třeba vnímat riziko úniku informací z odposlechů v souvislosti s širokým okruhem osob, které mají právo nahlížet do trestních spisů. Výsledkem pak bývá nemožnost jednoznačně identifikovat a postihnout původce úniku. Účastníci trestního řízení si mohou být jisti, že v okamžiku, kdy byla v souladu se zákonem pořízena a předána kopie trestního spisu nebo jeho částí, se odpovědnost za ochranu zde obsažených údajů rozměnila a je nanejvýš nepravděpodobné, že se podaří zjistit eventuálního původce zneužití.

Legislativní opatření přijatá Policií ČR v oblasti ochrany osobních údajů a informací získaných z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu jsou popsána v následující kapitole věnované kontrolním mechanismům.

3.1.1.5 Kontrolní mechanismy

Při využívání úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je uplatňován třístupňový kontrolní systém, který vylučuje – bez selhání lidského faktoru v některé z jeho fází – aby byl realizován úkon, který by

- a) nebyl posouzen služebními funkcionáři Policie ČR z hlediska jeho opodstatněnosti pro probíhající trestní řízení,
- b) nebyl následně posouzen justičními orgány ze stejného hlediska a navíc i z hlediska dodržení požadavků přiměřenosti, zdrženlivosti a subsidiarity,
- c) nebyl kontrolovatelný Stálou komisí pro kontrolu použití operativní techniky Policie ČR Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Kontrolní mechanismy realizované justičními a parlamentními orgány lze označit jako kontrolní mechanismy vnější, kontrolní činnost v rámci Policie ČR pak jako kontrolní mechanismy vnitřní. Vnitřní kontrolní mechanismy lze rozdělit na kontrolní mechanismy technického charakteru (popsány výše v kapitole Ochrana informací a osobních údajů při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu) a organizačního charakteru.

Vnitřní kontrolní mechanismy organizačního charakteru spočívají především v uplatňování principu podřízenosti a nadřízenosti a předkládání a schvalování písemností vyhotovených v souvislosti s odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu v rámci organizačního článku Policie ČR.

Vnitřní kontrolní mechanismy organizačního charakteru představují mimo jiné proces zpracování žádosti o povolení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu před jejím předložením státnímu zástupci, jehož nedílnou součástí je její schválení služebním funkcionářem. Princip podřízenosti a předkládání žádostí ke schválení cestou přímého nadřízeného (vedoucího organizačního článku konkrétního útvaru Policie ČR SKPV) je zakotven v interních aktech řízení a odpovídá hierarchické struktuře a působnosti dané organizačním řádem útvaru. Organizační řád stanoví pravomoc a odpovědnost vedoucích funkcionářů a zároveň rozlišuje jednotlivé úrovně řízení a rozsah svěřené působnosti. Nejedná se tedy o pouhou formalitu, tento postup je uplatňován vždy bez výjimek. Popsaný princip schvalování žádostí a kontrolní činnost vedoucích služebních funkcionářů není v Policii ČR žádnou novinkou, ale je v praxi uplatňován dlouhodobě. Tento princip se uplatňuje po celou dobu realizace úkonu i při vyhodnocování po jeho ukončení. Vždy tedy platí, jak bylo uvedeno výše, že bez schválení vedoucího služebního funkcionáře a bez doporučení přímého nadřízeného nelze žádost o odposlech a záznam telekomunikačního provozu státnímu zástupci předložit.

Vedení Policie ČR SKPV si uvědomuje nutnost neustále zkvalitňovat kontrolní prvek v přípravném trestním řízení.

Jedním z kroků vedoucích k naplnění tohoto dlouhodobého záměru bylo zavedení institutu „schválení postupu prověřování“, jehož přílohou je i záznam (případně návrh záznamu) o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 tr. ř. Tento postup byl koncem roku 2007 schválen náměstkem PP pro trestní řízení. Nastavené postupy jsou definovány rovněž v interních aktech řízení vedoucích funkcionářů útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností, čímž je zároveň posíleno jejich dodržování a závaznost.

Kontrola v rámci Policie ČR, včetně nahodilých kontrolních akcí specializovaným kontrolním orgánem, je upravena zejména závazným pokynem policejního prezidenta č. 187/2008, o kontrole a vyřizování podání v Policii ČR ve znění pozdějších předpisů. Tento interní akt řízení vymezuje subjekty Policie ČR, které jsou zmocněny a pověřeny provádět kontrolní činnost. Současně vymezuje nástroj interní kontroly jako důležitý prvek v procesu trestního řízení.

Jako další kontrolní mechanismus lze vnímat i skutečnost, že veškerá manipulace s písemnostmi a záznamy vzniklémi v souvislosti s odposlechem telekomunikačního provozu je prováděna v souladu s interními akty řízení vycházejícími z právních předpisů, které upravují nejen spisovou službu, ale i ochranu utajovaných informací, osobních údajů atd. Každý jednotlivý úkon je prokazatelný a tedy i kontrolovatelný.

Zpracovávání osobních údajů Policií ČR regulují dva základní zákony - zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů a zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, který je k zákonu o ochraně osobních údajů ve vztahu speciality (existuje-li v těchto zákonech rozdílná právní úprava ve stejné věci, použije se přednostně ustanovení speciálního zákona).

Spisová služba se projevuje i v rámci trestního řízení, kde se vedle norem trestního práva (trestní zákon a trestní řád) uplatňují další právní předpisy a interní akty řízení, zejména závazný pokyn policejního prezidenta č. 30/2009, ve znění pozdějších předpisů, kterým se upravuje postup Policie ČR při plnění úkolů v trestním řízení, a závazný pokyn policejního prezidenta č. 200/2007, kterým se upravuje postup při výkonu spisové služby na úseku trestního řízení u SKPV, ve znění pozdějších předpisů.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 121/2008 vkládá nový článek č. 25a, který policejnímu orgánu stanoví přesný postup v činnostech vyplývajících z procesu vedení trestního spisu a současně ukládá povinnost přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, dále k neoprávněnému nakládání se získanými informacemi a to až do pravomocného ukončení trestního řízení.

S ohledem na skutečnost, že problematiku odposlechů, resp. provádění odposlechů a nakládání se získanými údaji je nutno považovat za zpracování osobních údajů, musí zpracovatel (i příjemce) postupovat v souladu s obecnou právní úpravou na tomto úseku, zejména se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a dále s příslušnými ustanoveními zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (hlava desátá – „Práce s informacemi“). Ochrana skutečností, se kterými se policista seznámil při plnění úkolů Policie ČR (tím i zpracovávaných osobních údajů), je garantována povinností policistů zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů Policie ČR nebo v souvislosti s nimi, a které v zájmu zabezpečení úkolů Policie ČR nebo v zájmu jiných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami (vyplývá z § 115 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR). Tato povinnost trvá i po skončení služebního poměru. Dále je povinnost mlčenlivosti vymezena jako základní povinnost příslušníka v § 45 odst. 1 písm. c) a § 214 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Pokud jde o zaměstnance, vyplývá mlčenlivost z ustanovení § 303 odst. 2 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění.

K osobním údajům jako nedílné součásti informací o probíhajícím trestním řízení má z principu přístup určený počet osob. To platí i pro trestní řízení zahrnující odposlech a záznam telekomunikačního provozu. V rámci Policie ČR je vždy několik fyzických osob, které jsou oprávněny zpracovávat informace, včetně osobních údajů

(např. oprávněný žadatel, osoby plnící úkoly na specializovaném pracovišti, nadřízení služební funkcionáři oprávněného žadatele). Vedoucí pracovníci plní zejména úlohu schvalovací (směrem k podřízeným), úlohu navrhovací (směrem ke státním zastupitelstvím) a úlohu kontrolní (směrem k vykonaným postupům). Se samotným výstupem, tj. vlastním obsahem pořízených datových souborů, se v Policii ČR seznamuje většinou pouze oprávněný žadatel nebo osoba k tomu určená a schválená služebním funkcionářem.

V rámci Policie ČR mohou úkony odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu použít jen oprávněné policejní orgány, úřední osoby zařazené v policejním orgánu musí být zároveň držiteli „osvědčení fyzické osoby“ (dále jen „osvědčení“) s právem seznamovat se s utajovanými informacemi ve stupni „Vyhrazené“, popř. vyšším (v souladu se zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti v platném znění v platném znění).

Kromě výše popsaných kontrolních mechanismů uplatňovaných v rámci rezortu Policie ČR spadá do systému kontroly oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu i činnost dalších subjektů mimo Policii ČR, kterou lze označit jako vnější kontrolní mechanismy. V první řadě se jedná o funkci státních zastupitelství, která vykonávají dozor v trestní věci. Ve vztahu k policejnímu orgánu je státní zástupce v rámci své dozorové funkce mimo jiné oprávněn dávat policejnímu orgánu závazné pokyny k vyšetřování trestných činů, vyžadovat od policejního orgánu spisy a další materiály za účelem prověrky, zda policejní orgán řádně postupuje v trestním řízení, vracet věc policejnímu orgánu se svými pokyny k doplnění, rušit nezákonná nebo neodůvodněná rozhodnutí a opatření policejního orgánu, přikázat, aby úkony ve věci prováděla jiná osoba služebně činná v policejním orgánu a odejmout věc policejnímu orgánu a zajistit její přikázání jinému policejnímu orgánu. Policejní orgán je pak povinen umožnit státnímu zástupci, aby mohl osobně a soustavně sledovat postup trestního řízení a být osobně přítomen kterémukoliv procesnímu úkonu. Policejní orgán plní pokyny státního zástupce, tyto pokyny, jsou-li v písemné podobě, jsou ukládány do spisu. O ústních pokynech jsou zpracovány úřední záznamy a po předložení nejbližšímu nadřízenému jsou uloženy ve spisovém materiálu.

K vnějším kontrolním mechanismům patří také funkce soudce, který v přípravném řízení na návrh státního zástupce nařizuje odposlech a záznam telekomunikačního provozu. Dle uvedené legislativní změny, od 1. 7. 2008 musí být v příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu stanovena uživatelská adresa či zařízení a osoba uživatele, pokud je její totožnost známa, a musí být uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání příkazu odůvodňují. Ke změnám došlo i z hlediska kompetencí k prodlužování doby trvání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, toto je již v pravomoci soudce vyššího stupně a v přípravném řízení soudce krajského soudu.

Dne 1. 1. 2009 nabyl účinnosti nový zákon o Policii ČR, č. 273/2008 Sb. Problematika kontroly použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, použití sledování osob a věcí, rušení provozu elektronických komunikací a kontroly činnosti Inspekce policie je zařazena do § 98. V odst. 1 je určena pro výkon kontroly

Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřizuje kontrolní orgán složený z poslanců určených Poslaneckou sněmovnou. V odst. 2 je stanoven postup při provádění kontroly podle odst. 1 a povinnost ministra vnitra překládat kontrolnímu orgánu nejméně dvakrát ročně zprávu o použití prostředků podle odst. 1 a dále též na jeho žádost informace o použití těchto prostředků. V odst. 3 je stanoveno, že ministr vnitra jednou ročně předkládá vládě, příslušnému výboru Poslanecké sněmovny a kontrolnímu orgánu analýzu použití úkonů podle odst. 1.

Dalším subjektem, který může provést kontrolu ochrany informací z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, je Úřad na ochranu osobních údajů. Tento subjekt je nezávislý orgán; své činnosti postupuje nezávisle a řídí se pouze zákony a jinými právními předpisy.

3.1.2 Inspekce Policie ČR

3.1.2.1 Právní a interní úprava platná v roce 2009

Kromě výše uvedených právních předpisů se řídí příslušnými interními akty řízení:

- nařízením ministra vnitra č. 16/2009, kterým se stanoví některá oprávnění inspektorů při plnění úkolů Inspekce Policie České republiky,
- pokynem ředitele Inspekce Policie ČR č. 125/2009, zabezpečení plnění úkolů podle § 88, § 88a, § 158c a § 158d tr. ř. v rámci působnosti Inspekce Policie ČR,
- pokynem ředitele Inspekce Policie ČR č. 52/2008, režim zpracování osobních údajů v rámci trestního řízení,
- pokynem ředitele Inspekce Policie ČR č. 27/2009, organizační zabezpečení zkoušek spolehlivosti v Inspekci Policie ČR,
- pokynem ředitele Inspekce Policie ČR č. 35/2009, zabezpečení plnění úkolů podle § 88, § 88a, § 158c a § 158d tr. ř. v rámci působnosti Inspekce Policie ČR (později doplněn pokynem č. 113/2009),
- pokynem ředitele Inspekce Policie ČR č. 48/2009, vydání organizačního řádu Inspekce Policie ČR (později nahrazen pokynem č. 137/2009).

3.1.2.2 Oprávněný subjekt

Odposlechy a záznamy telekomunikačního provozu podle § 88 tr. ř. využívají při prověřování trestné činnosti páchané policisty a zaměstnanci Policie ČR organizační články Inspekce Policie ČR, které plní funkci policejního orgánu podle § 12 odst. 2 tr. ř., a to 3. až 12. oddělení. Inspekce Policie ČR provádí tuto činnost po splnění podmínek v § 88 tr. ř.

3.1.2.3 Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

V případě že, inspektor dojde k závěru, že jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro postup podle § 88 tr. ř., předloží cestou svého přímého nadřízeného řediteli Inspekce Policie ČR nebo jeho zástupci k aprobaci podnět k vydání žádosti uvedených úkonů. Pokud je podnět ředitelem nebo jeho zástupcem schválen, předkládá se žádost k dalšímu postupu soudci. Po vydání nařízení se Inspekce Policie ČR obrací se žádostí o provedení příslušného úkonu na ÚZČ.

Jestliže inspektor vyhodnocením úkonu dojde k závěru, že záznam o provedení příslušného úkonu by měl sloužit jako důkaz, postupuje podle § 88 odst. 6 tr. ř. Za podmínky že nejsou zjištěny žádné právně relevantní skutečnosti, podle § 88 odst. 7 tr. ř. záznamy po souhlasu soudu a v přípravném řízení státního zástupce bezodkladně zničí po třech letech od pravomocného skončení věci.

3.1.2.4 Ochrana informací a osobních údajů při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Speciální spisový řád pro vedení trestních spisů vydaný interním aktem řízení ředitele Inspekce Policie ČR a interní akt ředitele Inspekce Policie ČR, kterým se stanoví režim zpracování osobních údajů v trestním řízení v Inspekci Policie ČR, stanoví konkrétní povinnosti zpracovatelů, jejich nadřízených a všech inspektorů na úseku ochrany osobních údajů v Inspekci Policie ČR. Vedoucí jsou povinni provádět v této oblasti kontroly a v případě zjištění nedostatků vyvozovat adekvátní důsledky.

Příslušné právní předpisy, zejména ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, trestní řád, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve spojení s příslušnými interními normativními akty stanoví povinnosti na úseku ochrany osobních údajů před jejich úniky neoprávněným osobám.

3.1.2.5 Kontrolní mechanismy

Kontrola používání úkonů podle § 88 tr. ř. přísluší především státnímu zástupci a soudci. V rámci Inspekce Policie ČR se provádí kontrola dodržování interních normativních instrukcí upravujících danou problematiku.

Za účelem eliminace těch žádostí, které se nejeví jako nezbytně nutné, byla ze strany vedení Inspekce Policie ČR zintenzivněna kontrola předkládaných žádostí o povolení či nařízení úkonů podle § 88 tr. ř. Vedení Inspekce Policie ČR vychází z faktu, že použití těchto prostředků je značně invazivním zásahem do ústavních práv a svobod občanů, a z toho důvodu je lze použít pouze výjimečně v případech, kdy použití méně invazivních prostředků (zejména základních kriminalisticko-technických prostředků, kriminalisticko-taktických postupů a běžných metod kriminalistické práce) by zřejmě nevedlo k odhalení závažného trestného činu a zjištění jeho pachatele. Proto byla přijata taková opatření, aby příslušné žádosti byly vždy řádně odůvodněny a dokladovány předkladateli nejen podle kritérií formální zákonnosti, ale zejména též ze shora naznačených hledisek.

Vedení Inspekce Policie ČR stále hledá cesty k zefektivnění kontroly důvodnosti předkládání žádostí o úkony, jakož i trvání úkonů podle § 88 tr. ř. – při pravidelných měsíčních poradách vedení útvaru je jedním z bodů jednání i aktuální stav této problematiky. Koná tak i v součinnosti s příslušným dozorovým státním zástupcem. Efektivita kontroly je však závislá nejen na interních opatřeních v Inspekci Policie ČR, ale i na důsledném plnění povinností státních zástupců a soudců při posuzování zákonnosti výše uvedených úkonů při jejich povolání, nařizování a rozhodování o jejich prodloužení a ukončení.

3.2 Sledování osob a věcí

Právní úprava (platná v roce 2009) týkající se provádění sledování osob a věcí:

- zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti v platném znění,
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění,
- zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, v platném znění, včetně prováděcích vyhlášek,
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, v platném znění,
- vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací,
- vyhláška č. 528/2005 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků.

zákon č. 141/1961 Sb. (trestní řád)

§ 158d Sledování osob a věcí

(1) Sledováním osob a věcí (dále jen „sledování“) se rozumí získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Pokud policejní orgán při sledování zjistí, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam s obsahem této komunikace zničit a poznatky, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

(2) Sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce.

(3) Pokud má být sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce. Při vstupu do obydlí nesmějí být provedeny žádné jiné úkony než takové, které směřují k umístění technických prostředků.

(4) Povolení podle odstavců 2 a 3 lze vydat jen na základě písemné žádosti. Žádost musí být odůvodněna podezřením na konkrétní trestnou činnost a, jsou-li známy, též údaji o osobách či věcech, které mají být sledovány. V povolení musí být stanovena doba, po kterou bude sledování prováděno a která nesmí být delší než šest měsíců. Tuto dobu může ten, kdo sledování povolil, na základě nové žádosti písemně prodloužit vždy na dobu nejvýše šesti měsíců.

(5) Nesnese-li věc odkladu a nejde-li o případy uvedené v odstavci 3, lze sledování zahájit i bez povolení. Policejní orgán je však povinen o povolení bezodkladně dodatečně požádat, a pokud je do 48 hodin neobdrží, je povinen sledování ukončit, případný záznam zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

(6) Bez splnění podmínek podle odstavců 2 a 3 lze sledování provést, pokud s tím výslovně souhlasí ten, do jehož práv a svobod má být sledováním zasahováno. Je-li takový souhlas dodatečně odvolán, sledování se neprodleně zastaví.

(7) Má-li být záznam pořízený při sledování použit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s náležitostmi uvedenými v § 55 a 55a.

(8) Pokud nebyly při sledování zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení, je nutno záznamy předepsaným způsobem zničit.

(9) Provozovatelé telekomunikační činnosti, jejich zaměstnanci a jiné osoby, které se na provozování telekomunikační činnosti podílejí, jakož i pošta nebo osoba provádějící dopravu zásilek jsou povinny bezúplatně poskytovat policejnímu orgánu provádějícímu sledování podle jeho pokynů nezbytnou součinnost. Přitom se nelze dovolávat povinností mlčenlivosti stanovené zvláštními zákony.

(10) V jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo sledování za podmínek uvedených v odstavci 2 provedeno, lze záznam pořízený při sledování a připojený protokol použít jako důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno.

3.2.1 Policie ČR

3.2.1.1 Právní a interní úprava platná v roce 2009

Pověřené policejní orgány postupují v oblasti sledování osob a věcí v souladu s výše uvedenou právní úpravou a dále v souladu s níže vyjmenovanými právními normami a interními předpisy (platnými v roce 2009):

- nařízení Ministerstva vnitra č. 5/2008, kterým se vydává spisový a skartační řád,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 209/2008, kterým se upravuje postup při vyžadování sledování osob a věcí pro účely trestního řízení, ve znění pozdějších předpisů,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 210/2008, kterým se upravuje postup specializovaných pracovišť při používání operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí, ve znění pozdějších předpisů,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 121/2008, kterým se mění závazný pokyn policejního prezidenta č. 200/2007, kterým se vydává spisový a skartační řád Policie České republiky, a kterým se zrušují některé interní akty řízení,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 215/2008, kterým se stanoví některé bližší podmínky a postupy pro zpracování osobních údajů (o ochraně osobních údajů),
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 30/2009, o plnění úkolů v trestním řízení, ve znění pozdějších předpisů,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 200/2007, kterým se vydává spisový a skartační řád Policie ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- závazný pokyn policejního prezidenta č. 207/2008, kterým se stanoví značky útvarů Policie ČR a některých jejich organizačních článků, ve znění pozdějších předpisů.

3.2.1.2 Oprávněný subjekt

Oprávněnými žadateli k vyžadování sledování osob a věcí jsou policisté, zařazení u oprávněných subjektů, kterými jsou útvar nebo organizační článek služby kriminální policie a vyšetřování.

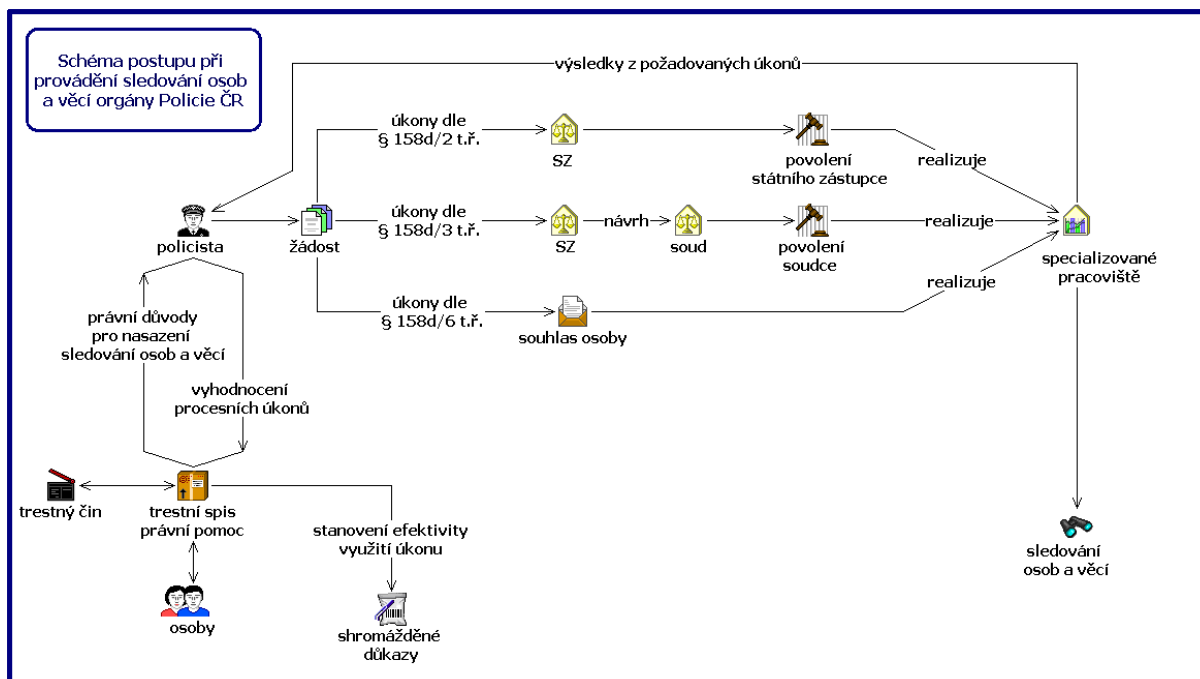
Sledování může vyžádat pouze oprávněný policista formou schválené žádosti o sledování osob a věcí. Žádost musí být vyplněna a předána příslušnému specializovanému pracovišti (sledovací jednotka). Oprávněný policista a schvalující vedoucí policista odpovídají za to, že žádost je podávána v souladu s právním řádem České republiky a obsahuje všechny náležitosti.

Žádost je oprávněný policista nebo jeho přímý nadřízený před jejím schválením a před předáním žádosti státnímu zástupci nebo soudci povinen projednat s vedoucím policistou specializovaného pracoviště nebo jím pověřeným pracovníkem. Ten je oprávněn posoudit a rozhodnout, zda je možno v požadovaném rozsahu a termínu sledování provést, zejména s přihlédnutím k podmínkám a možnostem, které jsou pro provedení sledování nezbytné. Stanovisko specializovaného pracoviště se vyznačí na žádosti.

V případě předběžného souhlasu předloží žádost ke schválení příslušnému služebnímu funkcionáři. Po obdržení souhlasu zpracuje písemnou žádost o povolení sledování osob a věcí státnímu zástupci nebo soudci. Písemnou žádost schválenou služebními funkcionáři i písemné povolení státního zástupce nebo soudce předloží policejní orgán specializovanému pracovišti. Na základě těchto dokumentů založí specializované pracoviště spis sledování, ve kterém eviduje veškeré písemnosti vzniklé v souvislosti s prováděním akce.

Bez splnění kterékoliv z výše uvedených podmínek je sledování osob a věcí specializovanými pracovišti Policie ČR nerealizovatelné, s výjimkou případů, kdy je sledování prováděno na základě výslovného souhlasu osoby, do jejíž práv a svobod má být sledováním zasahováno (nahrazuje povolení státního zástupce či soudce) a v případech nebezpečí z prodlení, kdy je, pouze v případě úkonů dle § 158d odst. 2 tr. ř., shora popsany proces realizován až po faktickém zahájení sledování.

Specializované pracoviště provádí sledování osob a věcí v rozsahu definovaném v písemném povolení státního zástupce či soudce. Získané informace zpracovává do písemné zprávy pro vyžadujícího pracovníka či provádí dokumentaci pomocí technických prostředků a jejich evidenci vede ve spise sledování. Spisy sledování a dokumentace pořízené technickými prostředky se archivují po dobu stanovenou zvláštním předpisem. Po jejím uplynutí se předepsaným způsobem zničí.

K ochraně a bezpečnosti informací při využití institutu sledování osob a věcí u Policie ČR napomáhá skutečnost, že informace získané sledováním osob a věcí dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. jsou analyticky zpracovávány zvláštním informačním systémem, který je provozován ve stupni utajení „Vyhrazené“, a další opatření, která jsou uvedena v kapitole 3.1.1.4, jež lze adekvátně vztáhnout k tomuto institutu.

Skutečnosti, která ovlivňuje míru ochrany a bezpečnosti informací při využití institutu sledování osob a věcí u Policie ČR přispívá i fakt, že pracoviště, která úkon sledování osob a věcí potřebují jako informační či důkazní zdroj v rámci jimi prováděného trestního řízení, jsou fakticky oddělena od specializovaných pracovišť Policie ČR, která toto prolamování v praxi realizují, ale nemají na něm „osobní“ zájem.

Kontrolní mechanismy uplatňované při sledování osob a věcí jsou v rámci Policie ČR z hlediska organizačních opatření, oblasti spisové služby a ochrany osobních údajů totožné jako při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu (viz kapitola 3.1.1.5).

3.2.2 Inspekce Policie ČR

V řízení o úmyslném trestném činu je Inspekce Policie ČR oprávněna používat operativně pátrací prostředek dle ustanovení § 158d Sledování osob a věcí, neboť jako policejní orgán je k tomuto pověřena příslušným ministrem. Při tomto se Inspekce Policie ČR řídí příslušnými zákonnými ustanoveními a interními akty řízení, uvedenými v kapitole 3.1.2.1.

Přijetí zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR s sebou přineslo v roce 2009 zcela nové úkoly, došlo k výraznému rozšíření pravomocí a úkolů Inspekce Policie ČR. Mimo úkol vyhledávat, odhalovat a prověřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je policista, se tato působnost rozšířila o zaměstnance policie.

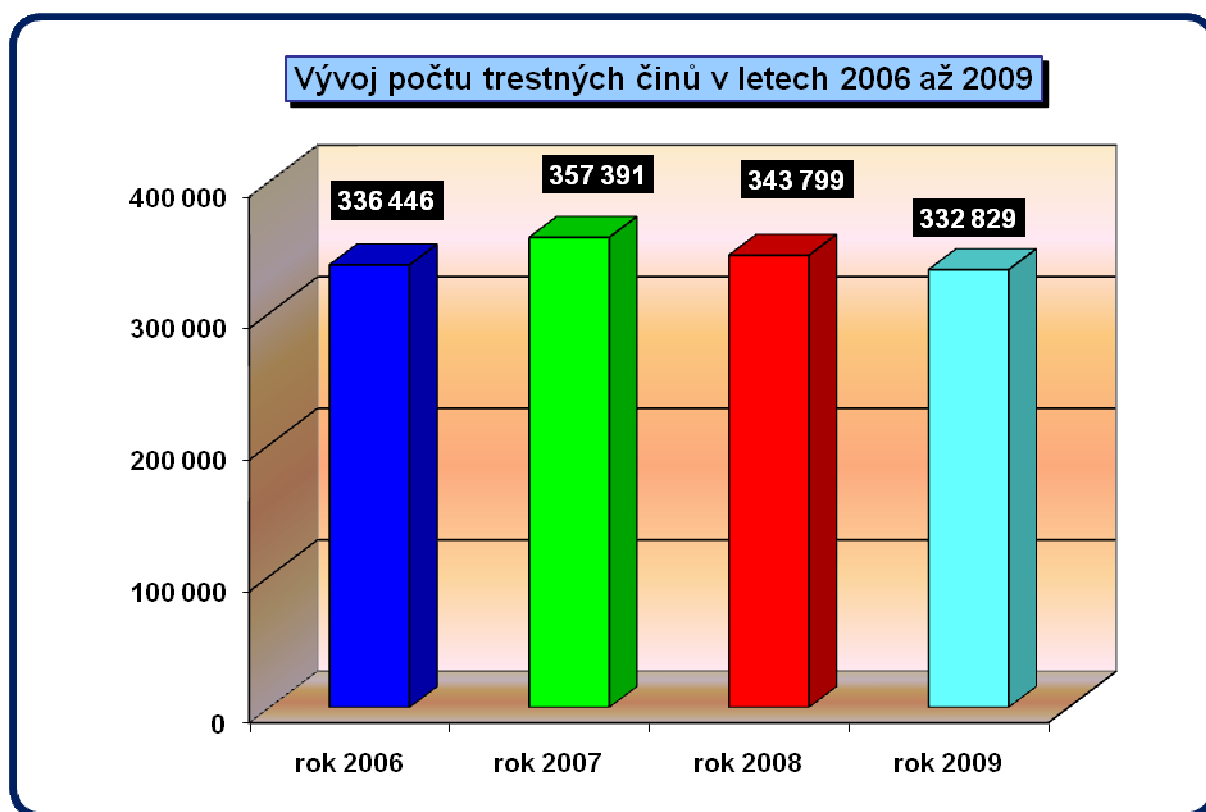
Inspektor Inspekce Policie ČR vyhledává, odhaluje a dokumentuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin konkrétní osobou. V případě, kdy dospěje k závěru, že pro další trestní řízení je nezbytně nutné zadokumentovat skutečnosti důležité pro trestní řízení a tyto nelze získat jiným způsobem, cestou nadřízeného vyžádá u státního zástupce povolení k nasazení úkonu Sledování osob a věcí podle § 158d tr. ř.

Nasazení operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí je hodnoceno z hlediska efektivnosti jeho provedení, kdy rozhodným kritériem jsou skutečnosti získané v rámci vedeného trestního řízení. O tomto je vždy informován i příslušný státní zástupce, který k provedení úkonu vydal souhlas.

4 STATISTICKÉ VYHODNOCENÍ

4.1 Vyhodnocení trestné činnosti a trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. na území České republiky

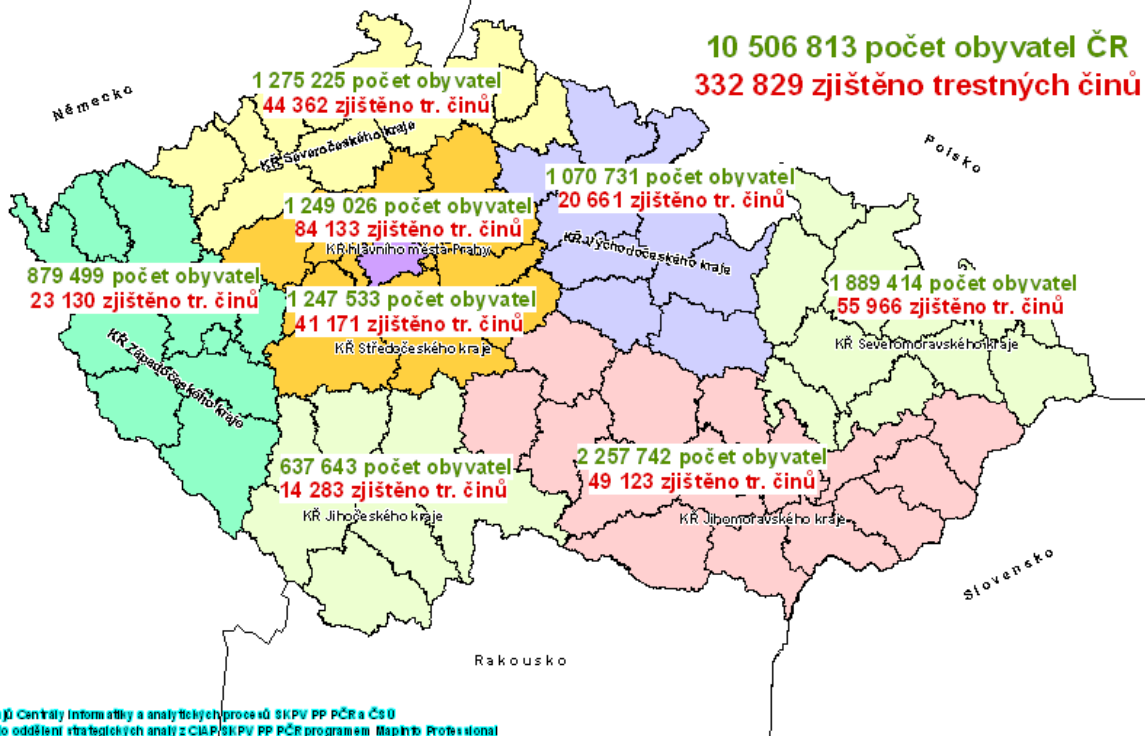
V roce 2009 bylo v České republice Policií ČR evidováno celkem 332 829 trestných činů, což je o 10 970 trestných činů (cca o 3%) méně než v roce 2008.

Do konce roku 2009 nebylo územní členění Policie ČR identické s vyššími územními samosprávnými celky ČR. Struktura teritoriálního členění Policie ČR byla rozčleněna na 8 krajských ředitelství. Dále se, pro účely tohoto materiálu, pod pojmem „kraj“ rozumí teritorium příslušného krajského ředitelství policie.

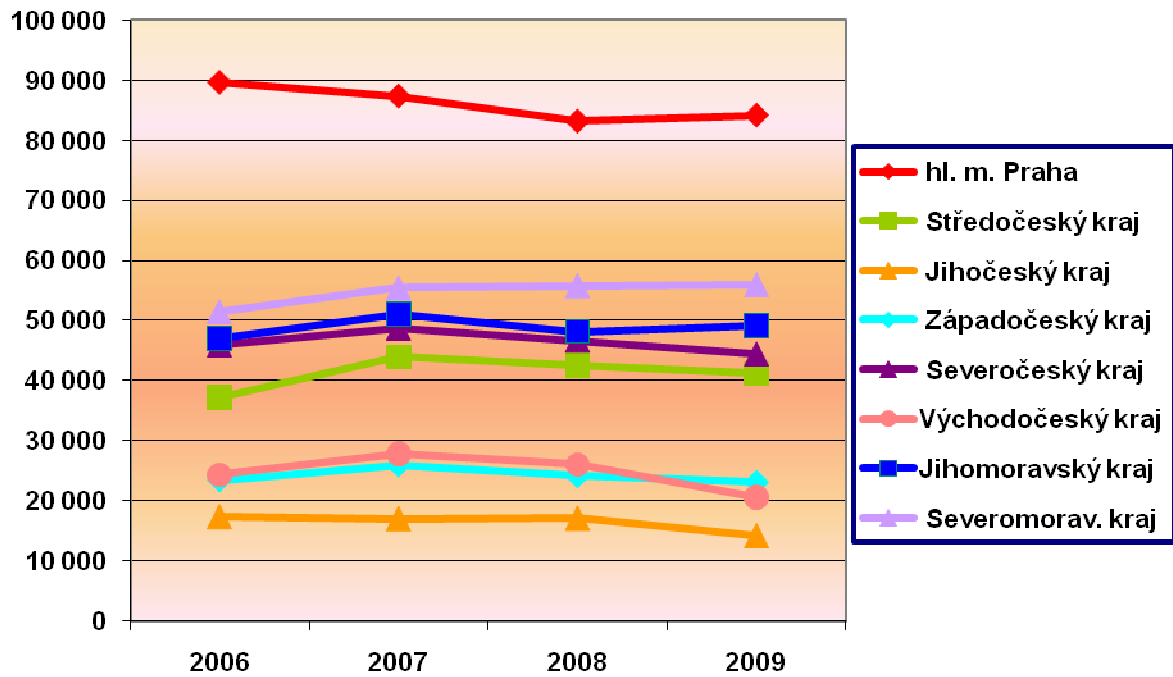
Z hlediska celé struktury územního členění Policie ČR bylo nejvíce trestných činů spácháno na území hl. m. Prahy, jednalo se o 84 133 trestných činů (tj. cca 25%), následoval Severomoravský kraj s 55 966 trestnými činy (cca 17%) a kraj Jihomoravský s 49 123 trestnými činy (cca 15%). Nejméně trestných činů bylo spácháno na území Jihočeského kraje – 14 283 trestných činů (cca 4%).

Policie České republiky krajská ředitelství policie (rok 2009)

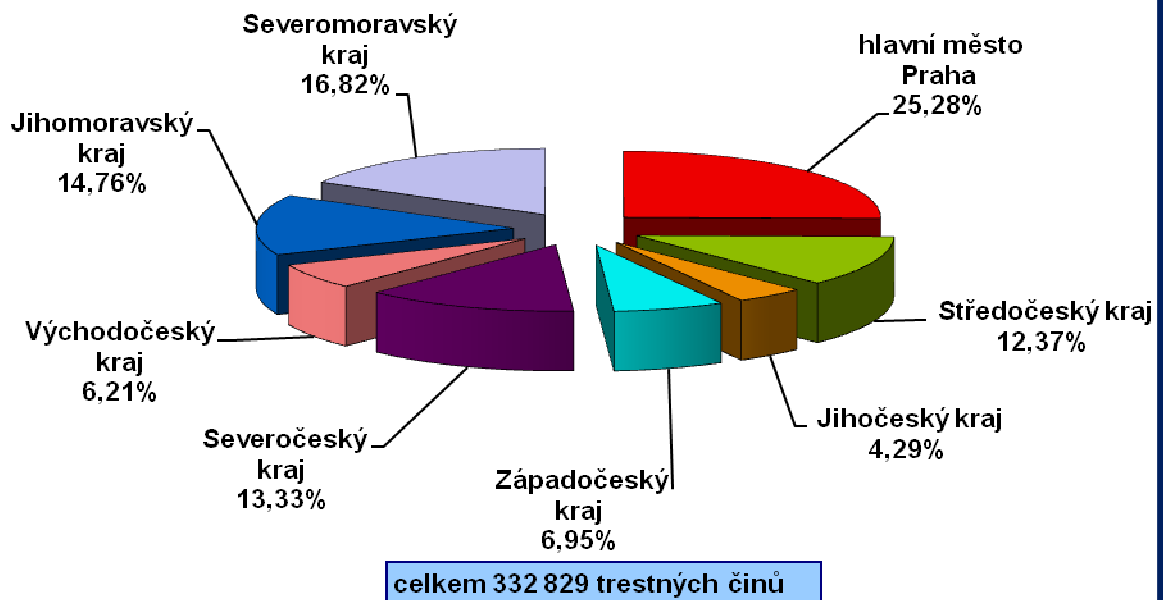

Uvedené údaje vychází z ročních statistik Evidenčně statistického systému kriminality (ESSK). Lze konstatovat, že poměr trestných činů na počet obyvatel v jednotlivých krajích je jednoznačně nejvyšší na území hl. m. Prahy, s velkým odstupem následuje kraj Středočeský a Jihočeský. Územní rozložení trestných činů se od roku 2006 téměř nezměnilo. Pouze v roce 2009 došlo u Východočeského kraje k výraznějšímu poklesu celkového počtu registrovaných trestných činů, čímž klesl pod hodnoty Jihočeského kraje (viz obrázek, graf).

**Vývoj trestných činů v letech 2006 až 2009
po jednotlivých krajích**

Územní rozložení trestných činů

4.1.1 Trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. – Policie ČR

Podmínky nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu jsou striktně vymezeny v § 88 tr. ř., kde v odst. 1 je definován i okruh trestných činů, na které lze odposlechy nařídit. Jde o zvlášť závažné úmyslné trestné činy a trestné činy, k jejichž stíhání nás zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva. Definice zvlášť závažného trestného činu je obsažena v ustanovení § 41 odst. 2 a § 62 odst. 1 trestního zákona (viz příloha č. 1 k č. j.: PPR-1006-36/ČJ-2010-0099TA).

K využití institutu dle § 88 tr. ř. jsou v rámci Policie ČR oprávněny pouze útvary Policie ČR SKPV, neboť ty jediné v rámci trestního řízení jsou kompetentní k řešení zvlášť závažné úmyslné trestné činnosti (působnost v rámci trestního řízení u jednotlivých útvarů Policie ČR SKPV vymezuje závazný pokyn policejního prezidenta č. 30/2009).

Sledované úkony nasazené dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. v roce 2009 byly použity v rámci trestních spisů Policie ČR SKPV evidovaných v IS ETR.

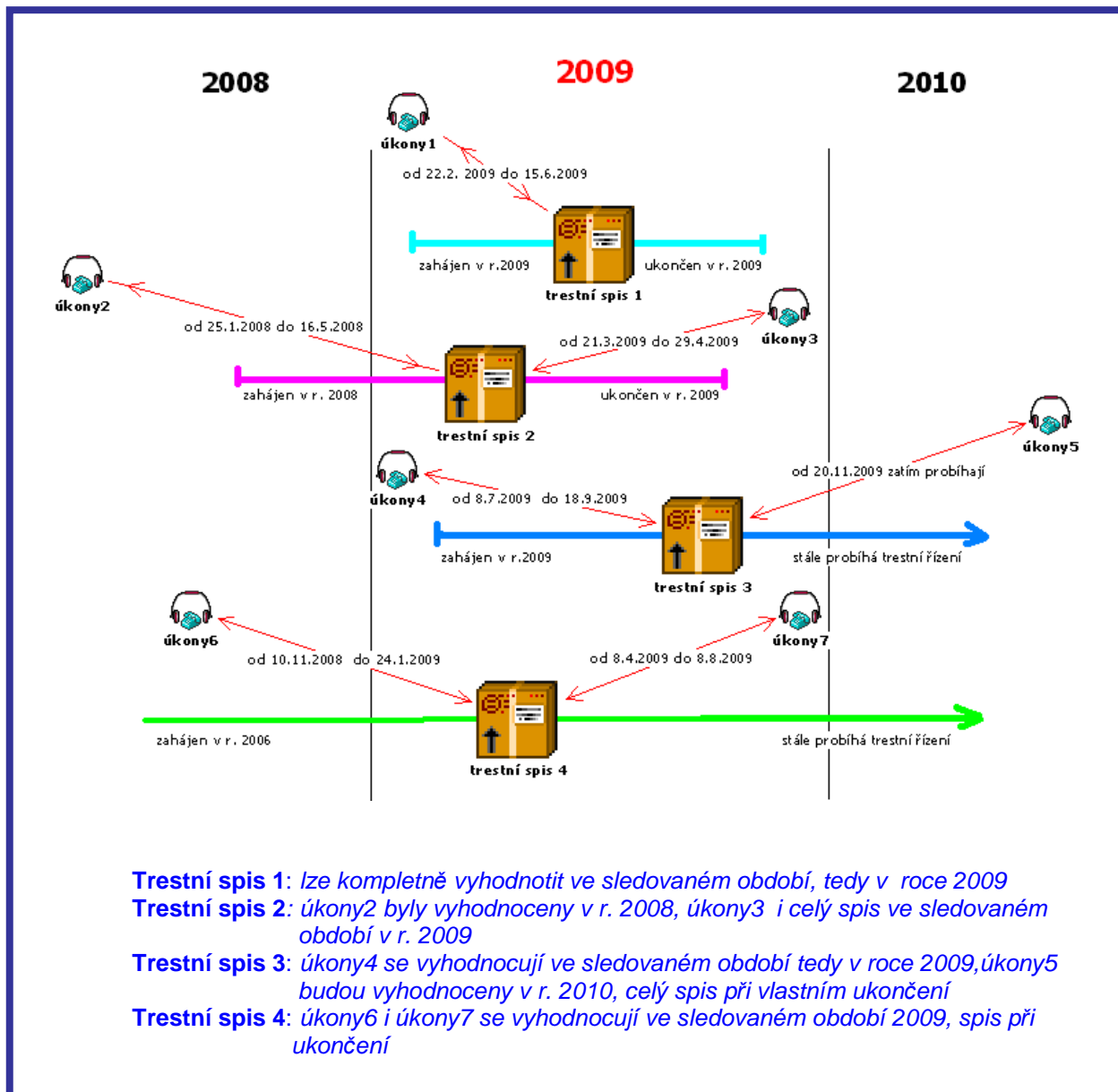
ROK 2009 / kraj, útvar	"živé" spisy	spisy s možností úkonů dle § 88 tr. ř.	spisy s použitím úkonů dle § 88 tr. ř.	tj. % z celkového počtu živých spisů	tj. % ze spisů, kde bylo možno použít úkonů dle § 88 tr. ř.
hlavní město Praha	20 817	6 259	171	0,82%	2,73%
Středočeský kraj	14 136	3 342	56	0,40%	1,68%
Jihočeský kraj	7 067	1 985	42	0,59%	2,12%
Západočeský kraj	11 901	3 038	42	0,35%	1,38%
Severočeský kraj	23 890	6 197	66	0,28%	1,07%
Východočeský kraj	10 075	3 059	54	0,54%	1,77%
Jihomoravský kraj	26 356	6 238	107	0,41%	1,72%
Severomoravský kraj	23 958	6 506	84	0,35%	1,29%
ÚOOZ	246	76	76	30,89%	100,00%
NPC	142	104	52	36,62%	50,00%
ÚOKFK	553	553	41	7,41%	7,41%
ÚDV	129	0	0	0,00%	0,00%
ČESKÁ REPUBLIKA	139 270	37 357	795*)	0,57%	2,13%

*)v souhrnu spisů s použitím úkonů dle § 88 tr. ř. jsou zahrnuty i 4 spisy ÚSKPV spadající do kategorie pátrání

Shora uvedenými evidovanými trestními spisy rozumíme tzv. „živé“ spisy, které zahrnují kompletní nápad trestních spisů v roce 2009 (s výjimkou spisů vyřízených ve „zkráceném přípravném řízení“), spisy převedené z uplynulých let a spisy obnovené. Pro tuto část analýzy není podstatné, zda byly v roce 2009 ukončeny či nikoliv.

K této konečné množině „živých“ trestních spisů je za určitých podmínek možné úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. nasadit. Je třeba

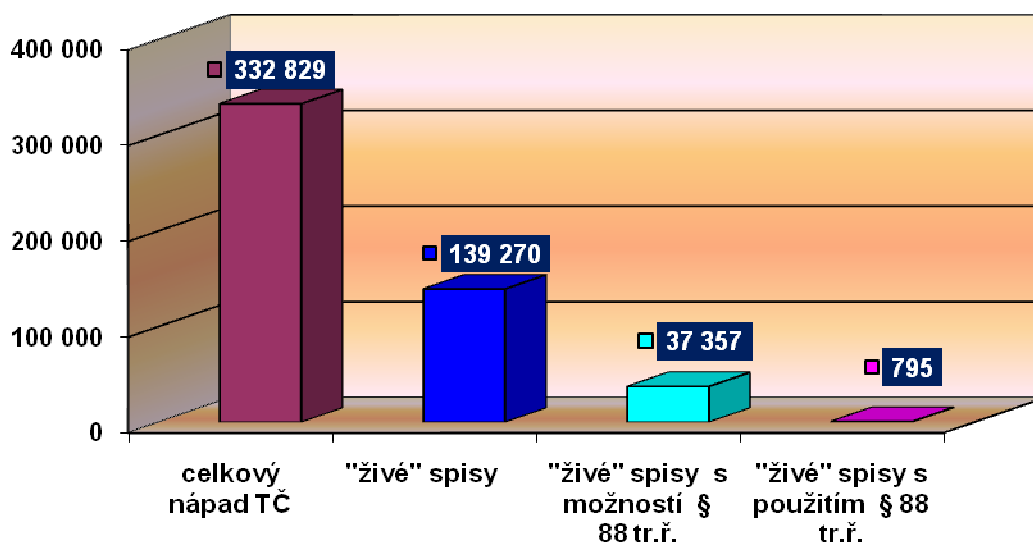
respektovat skutečnost, že nasazení, průběh a skončení vlastních úkonů je možné použít v průběhu prověřování a vyšetřování nezávisle na ukončení vlastního spisu.

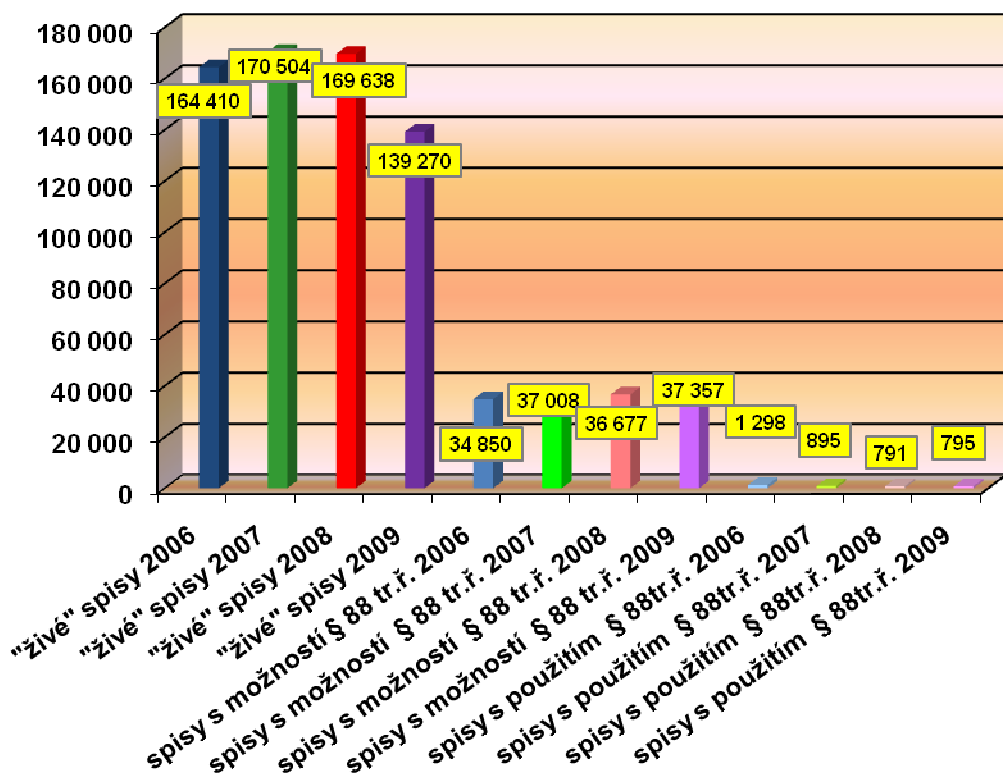
V rámci Policie ČR byly nasazeny úkony dle § 88 tr. ř. u 0,57% spisů z celkového počtu „živých“ spisů, a jen u 2,13% spisů z těch, které splňovaly právní podmínky pro využití těchto úkonů. Nejvyšší procento v používání těchto prostředků pro odhalování trestné činnosti vykazují útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností, zejména ÚOOZ a NPC, což je dáno jejich zaměřením na specifickou kriminální činnost.

V roce 2009 došlo oproti roku 2008 k téměř 18% (tj. 30 368 spisů) poklesu počtu „živých“ spisů. O necelé 2% (tj. 680 spisů) se zvýšil počet spisů, které řeší zvláště závažnou úmyslnou trestnou činnost, a tím splňují podmínky pro nasazení odposlechu.

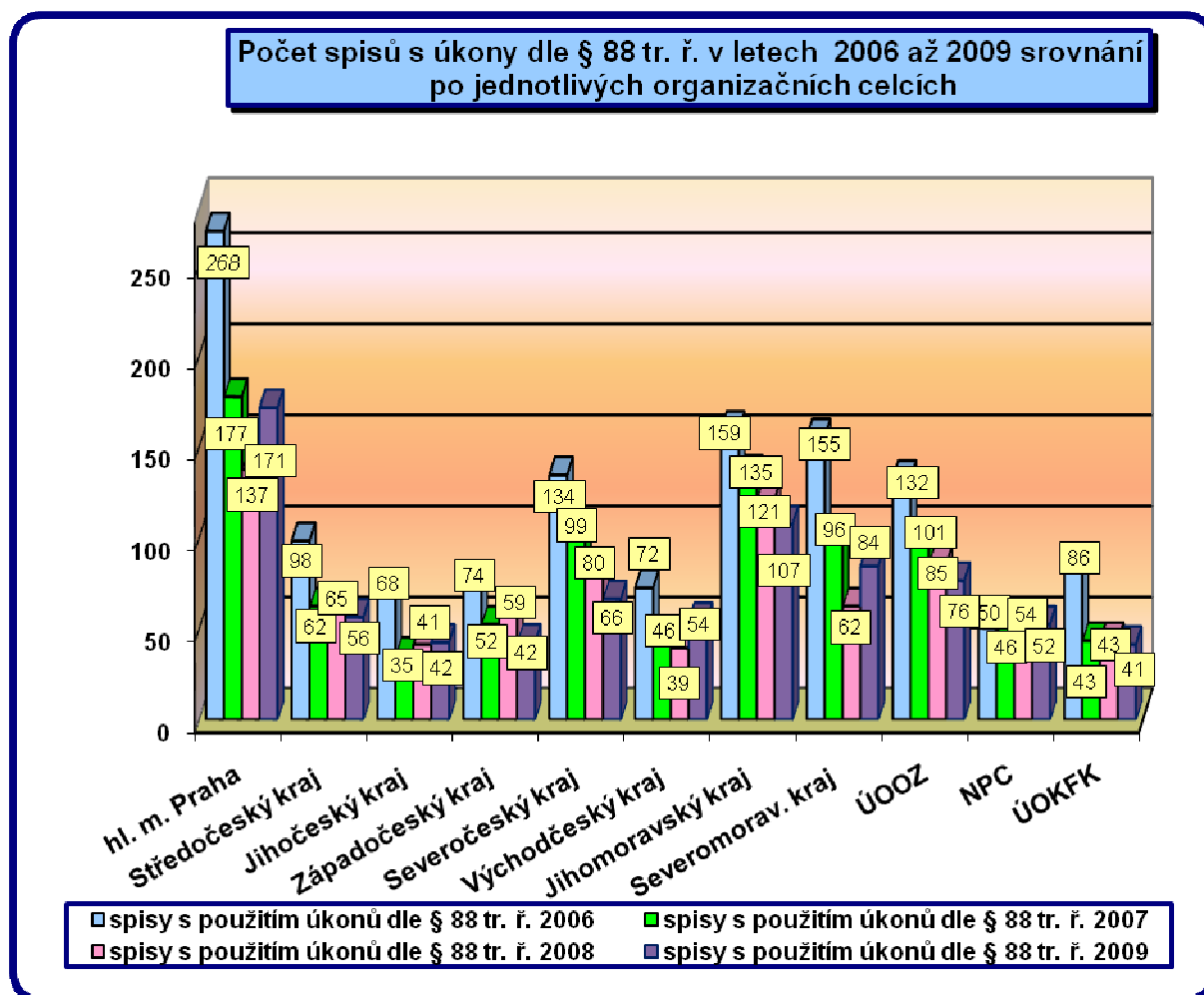
Podíl spisů, ve kterých byly v roce 2009 použity úkony dle § 88 tr. ř.

Spisy s úkony dle § 88 tr. ř. - v letech 2006 až 2009 - srovnání

U většiny organizačních celků došlo k poklesu spisů, u nichž bylo použito úkonů dle § 88 tr. ř. Výjimku tvoří Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, Severomoravského a Východočeského kraje, kde došlo k mírnému nárůstu těchto spisů oproti roku 2008.

4.1.2 Trestní spisy s úkony dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. – Policie ČR

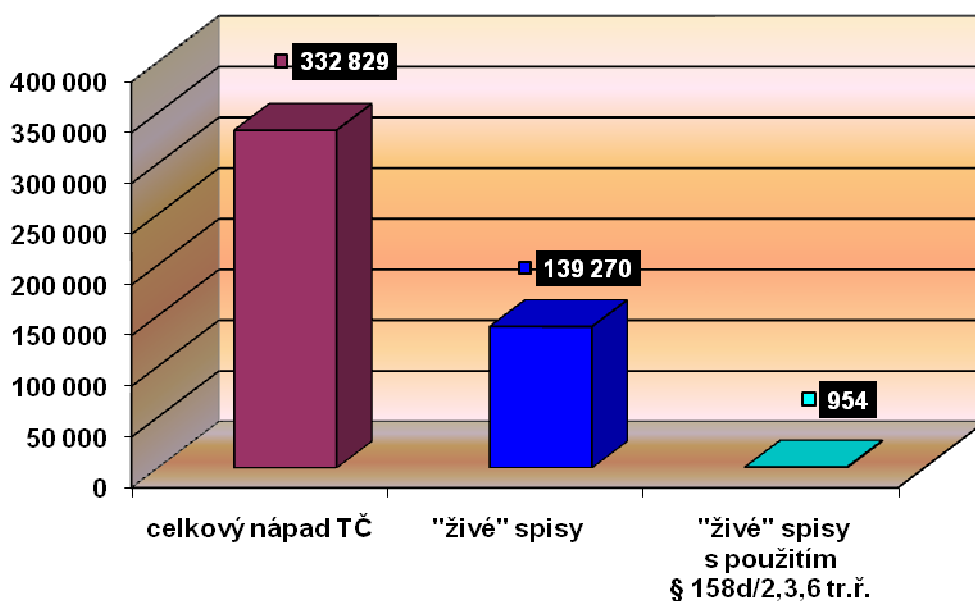
Nasazení operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí umožňuje ustanovení § 158b tr. ř. za podmínek uvedených v § 158d tr. ř. Zjednodušeně řečeno, operativně pátrací prostředek sledování osob a věcí mohou v rámci Policie ČR použít útvary SKPV v trestním řízení o úmyslném trestném činu (jedná se tedy o většinu „živých“ spisů Policie ČR SKPV).

ROK 2009 / kraj, útvar	"živé" spisy	spisy s použitím úkonů dle § 158d/2,3,6	tj. % z celkového počtu "živých" spisů
hlavní město Praha	20 817	186	0,89%
Středočeský kraj	14 136	67	0,47%
Jihočeský kraj	7 067	53	0,75%
Západočeský kraj	11 901	73	0,61%
Severočeský kraj	23 890	82	0,34%
Východočeský kraj	10 075	75	0,74%
Jihomoravský kraj	26 356	141	0,53%
Severomoravský kraj	23 958	92	0,38%
ÚOOZ	246	88	35,77%
NPC	142	58	40,85%
ÚOKFK	553	37	6,69%
ÚDV	129	0	0,00%
ČESKÁ REPUBLIKA	139 270	954*)	0,69%

*)v souhrnu spisů s použitím úkonů dle § 88 tr. ř. jsou zahrnuty i 2 spisy ÚSKPV spadající do kategorie pátrání a mezinárodní právní pomoci

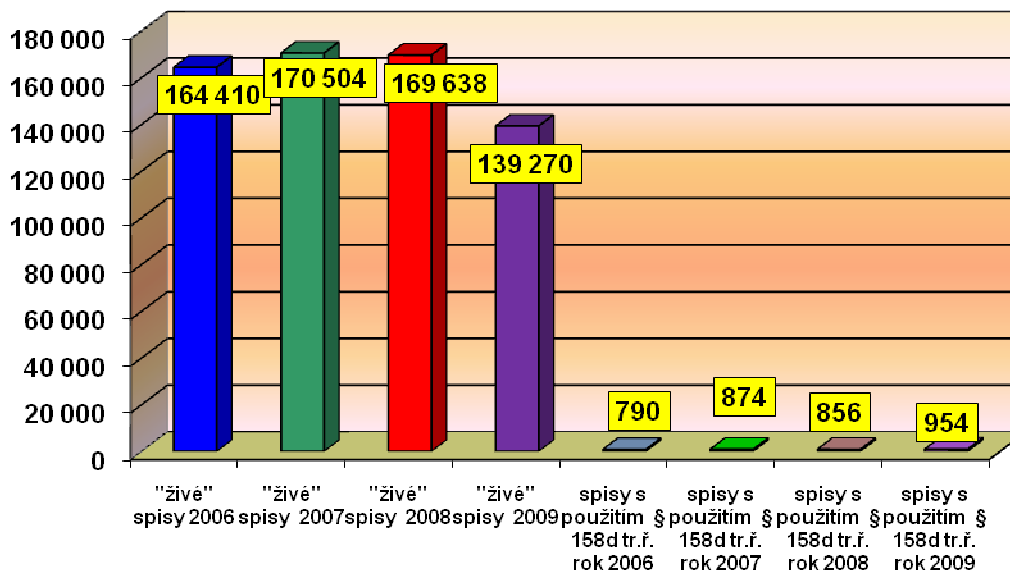
V rámci celé České republiky byly nasazeny úkony dle § 158d tr. ř. u 954 spisů, což je 0,69% z celkového počtu „živých“ spisů. Nejvyšší procento v používání těchto prostředků pro odhalování trestné činnosti vykazují opět útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností, zejména NPC a ÚOOZ, což je dáno, jak již bylo výše uvedeno, jejich zaměřením na specifickou kriminální činnost.

Podíl spisů, ve kterých byly v roce 2009 použity úkony dle § 158d tr. ř.

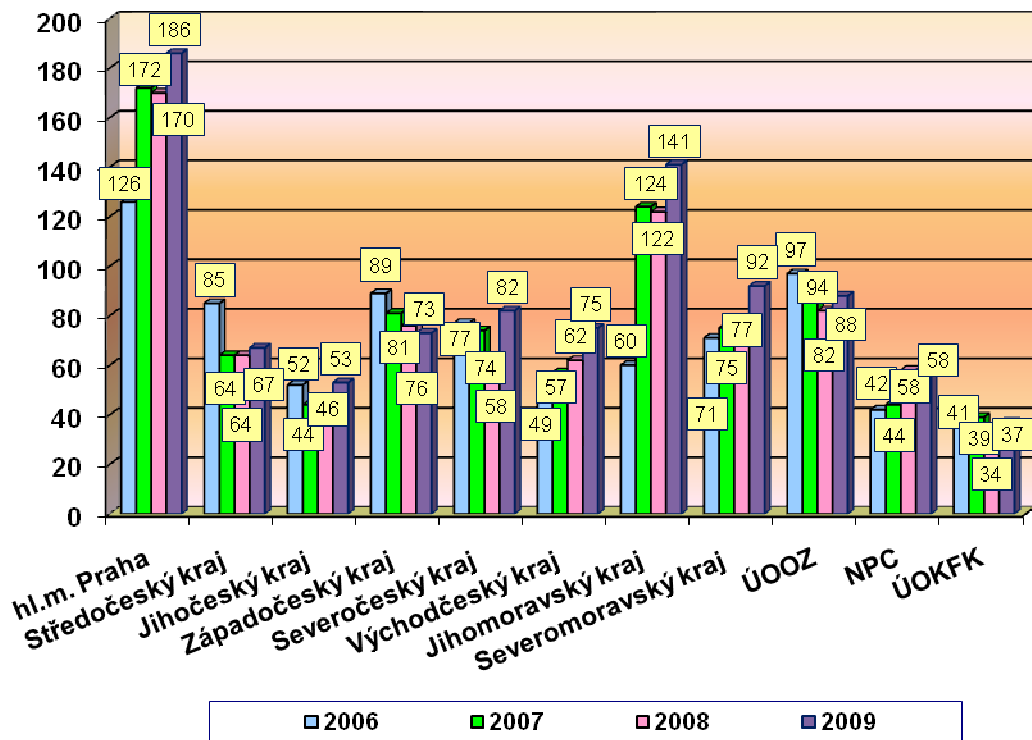

Ve srovnání s rokem 2008 narostl počet spisů, kde došlo k nasazení operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí o 98 spisů.

Spisy s úkony dle § 158d tr. ř. - 2006 až 2009 - srovnání

Počet spisů s úkony dle § 158d tr. ř. v letech 2006 až 2009 - srovnání po jednotlivých organizačních celcích

U organizačních celků došlo k nárůstu spisů, u nichž bylo použito úkonů dle § 158d tr. ř. Výjimku tvoří Policie ČR SKPV Západočeského kraje, kde došlo k nepatrnému poklesu těchto spisů oproti roku 2008.

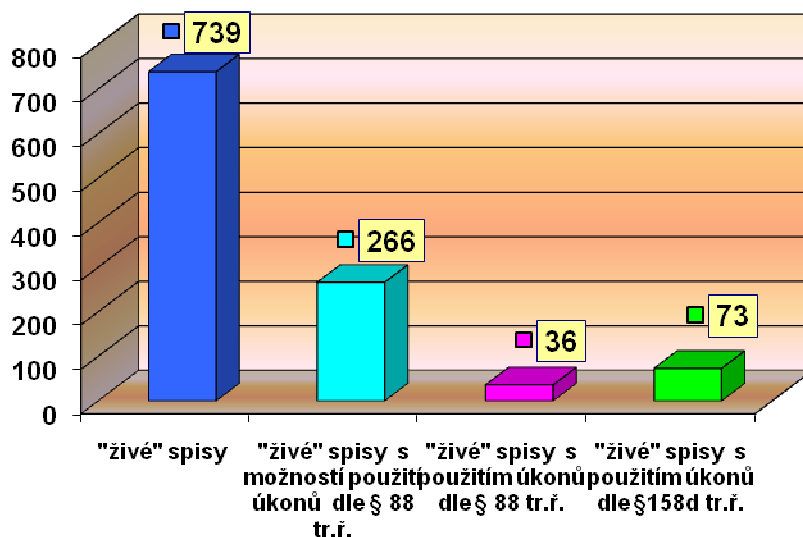
4.1.3 Trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. - Inspekce Policie ČR

V roce 2009 byla opět vyhodnocena data Inspekce Policie ČR.

ROK 2009 / ÚTVAR	"živé" spisy	spisy s možností úkonů dle § 88 tr. ř.	spisy s použitím úkonů dle § 88 tr. ř.	tj. % z celkového počtu "živých" spisů	tj. % ze spisů, kde bylo možno použít úkony dle § 88 tr. ř.	spisy s použitím úkonů dle § 158d tr. ř.	tj. % z celkového počtu "živých" spisů
Inspekce PČR	739	266	36	4,87%	13,53%	73	9,88%

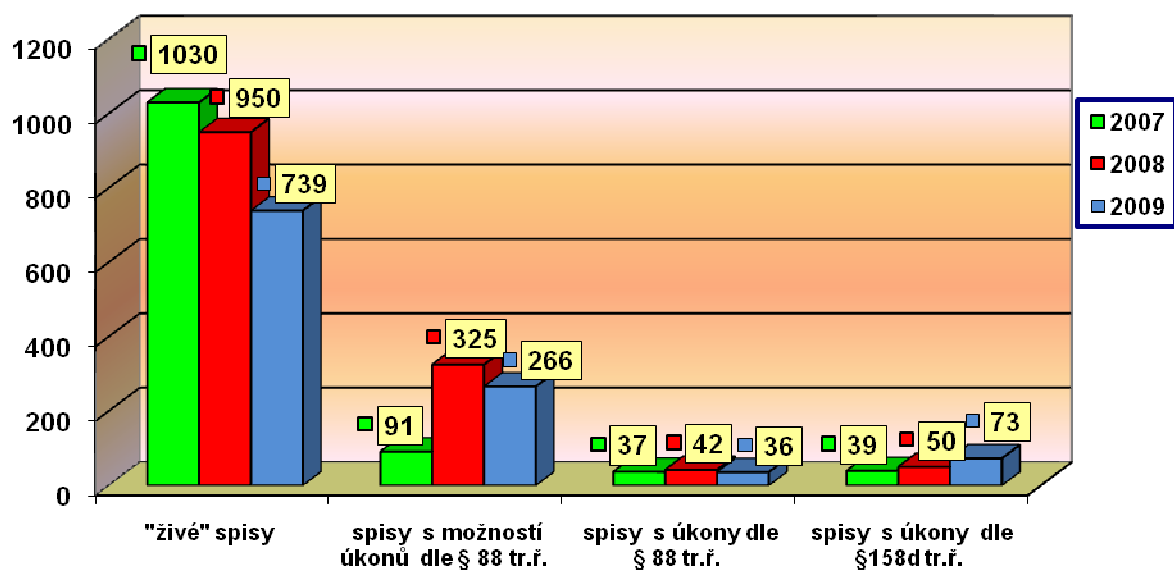
Z celkového počtu 739 „živých“ spisů bylo možné u 266 spisů, což obnáší třetinu z celkového počtu „živých“ spisů, použít odposlechy dle § 88 tr. ř. Ve skutečnosti byly využity u 36 (tj. 4,87%) trestních spisů, tedy u téměř 14% spisů, kde použity být mohly. Znamená to, že odposlechy byly Inspekcí Policie ČR využity ve větším rozsahu než v rámci jednotlivých útvarů Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností, ale nedosahují podílu těchto úkonů vykazovaných Policií ČR SKPV s celostátní působností.

Podíl spisů Inspekce PČR, ve kterých byly použity úkony dle §§ 88 a 158d tr.ř.

Operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí dle § 158d tr. ř. bylo využito v rámci 73 trestních spisů, tedy u necelých 10% spisů.

Inspekce PČR - spisy s úkony § 88 tr.ř. a § 158d tr.ř.
srovnání 2007 až 2009

Údaje Inspekce Policie ČR byly do analýzy poprvé zahrnuty v roce 2007, takže bylo možné provést srovnání až od roku 2007. Z výše uvedeného grafu je zřejmý celkový pokles „živých“ spisů, oproti roku 2008 mírný pokles spisů s možností použití úkonů dle § 88 tr. ř., nevelký pokles spisů s použitím odposlechu a opětovné navýšení spisů s využitím sledování.

4.2 Statistické vyhodnocení úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. a jejich využívání v rámci trestních spisů

V roce 2009 byly úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. nasazeny celkem v 1 362 trestních spisech, přičemž úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. byly využity v 795 a úkony dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. v 954 spisech. Z uvedeného je zřejmé, že v některých trestních spisech byly použity kumulativně jak úkony dle § 88 tr. ř., tak i dle § 158d tr. ř. Nejvíce trestních spisů s těmito úkony vykazala Policie ČR SKPV hl. m. Praha (282 spisů), následovala Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje (194 spisů).

SPISY S ÚKONY §§ 88/1,5 a 158d/2,3,6 tr. ř.		spisů s úkony dle §§88/1, 5 a 158d/2, 3 a 6 tr. ř.					rok 2009	
		rok 2006	rok 2007	rok 2008	rok 2009	změna oproti minulému roku	spisů s úkony dle §88/1,5 tr. ř.	spisů s úkony dle §158d/2,3,6 tr. ř.
CELKEM ČR		1 590	1 403	1 289	1 362	73	795	954
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	1 291	1 148	1 040	1 123	83	622	769
	hl. m. Praha	289	278	249	282	33	171	186
	Středočeský	130	108	101	99	-2	56	67
	Jihočeský	100	67	70	82	12	42	53
	Západočeský	127	110	116	99	-17	42	73
	Severočeský	172	150	116	127	11	66	82
	Východočeský	94	88	77	102	25	54	75
	Jihomoravský	189	202	197	194	-3	107	141
	Severomoravský	190	145	114	138	24	84	92
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM PČR SKPV s celostátní působností	299	255	249	239	-10	173	185
	ÚSKPV	2	13	9	6	-3	4	2
	ÚOOZ	147	130	112	105	-7	76	88
	NPC	52	55	71	71	0	52	58
	ÚOKFK	41	57	57	57	0	41	37
	ÚONVDK	57				0		

legenda: úkony dle § 88/1 a 5 a § 158d/2, 3 a 6 tr. ř.

úkony dle § 88/1 a 5 tr. ř.

úkony dle § 158d/2, 3 a 6 tr. ř.

Útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností včetně ÚSKPV (přestože ÚSKPV není útvar s celostátní působností, pro zjednodušení již v analýze nebude zmiňován zvláště) použily úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. celkem v 239 spisech, přičemž úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. ve 173 spisech a dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ve 185 spisech. Zcela jednoznačně vykázal nejvíc spisů s použitím zmiňovaných zákonných prostředků ÚOOZ, celkem se jednalo o 105 trestních spisů. Se značným odstupem následovala NPC, kde byly použity úkony dle výše uvedených ustanovení trestního řádu v 71 trestních spisech. Následoval ÚOKFK, který použil sledované úkony v 57 trestních spisech. ÚDV nevykázal v roce 2009 žádný úkon dle § 88 odst. 1 a 5 a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř., z tohoto důvodu již tento útvar nebude dále v analýze zmiňován.

V roce 2009 došlo v porovnání s rokem předchozím k nárůstu trestních spisů, v rámci nichž byly nasazeny úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. o 73 (tj. necelé 5,7%) spisů.

Útvary Policie ČR SKPV krajů vykázaly zvýšení trestních spisů s použitím těchto úkonů o 83 (tj. 8,00%) spisů. Největší početní nárůst uvedených spisů byl zaznamenán u Policie ČR SKPV hl. m. Prahy (33, tj. 13,25% spisů) a Východočeského (25, tj. 32,47% spisů) kraje. Významnější pokles těchto spisů byl zaregistrován pouze u Policie ČR SKPV Západočeského kraje (17, tj. 14,66% spisů).

U Policie ČR SKPV s celostátní působností bylo v roce 2009 o 10 (tj. 4%) spisů s použitím sledovaných úkonů méně oproti roku 2008. K poklesu 7 spisů došlo u ÚOOZ. ÚOKFK a NPC vykazují shodný počet spisů s využitím shora uvedených úkonů jako v roce 2008.

ROK 2009 / SPISY/ SPISY S ÚKONY §§ 88/1,5 a 158d/2,3,6 tr. ř.		„živé“ trestní spisy celkem (z ETR)	tj. %	spisů s úkony dle §§88/1,5 a 158d/2,3,6 tr. ř.	tj. % z "živých" tr. spisů
CELKEM ČR		139 270	100,00%	1 362	0,98%
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	138 200	99,32%	1 123	0,81%
	hl. m. Praha	20 817	14,96%	282	1,35%
	Středočeský	14 136	10,16%	99	0,70%
	Jihočeský	7 067	5,08%	82	1,16%
	Západočeský	11 901	8,55%	99	0,83%
	Severočeský	23 890	17,17%	127	0,53%
	Východočeský	10 075	7,24%	102	0,01%
	Jihomoravský	26 356	18,94%	194	0,74%
	Severomoravský	23 958	17,22%	138	0,58%
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ	1 070	0,68%	239	25,21%
	ÚOOZ	246	0,18%	105	42,68%
	NPC	142	0,10%	71	50,00%
	ÚOKFK	553	0,40%	57	10,31%
	ÚDV	129			

*)v souhrnu spisů s použitím úkonů dle § 88 tr. ř. je zahrnuto i 6 spisů ÚSKPV spadajících do kategorie pátrání a mezinárodní právní pomoci

V roce 2009 byly z celkového počtu 139 270 „živých“ trestních spisů úkony dle sledovaných paragrafů tr. ř. nasazeny pouze v 1 362 (tj. 0,98%) spisech. Útvary Policie ČR SKPV krajů vykázaly 138 200 „živých“ trestních spisů, přičemž zmiňované úkony byly použity v 1 123 (tj. 0,81%) spisech. Útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností z celkového počtu 1 070 „živých“ trestních spisů nasadily tyto prostředky ve 239 (tj. 25,21%) spisech. Frekventovanější využívání těchto úkonů útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností oproti útvarům Policie ČR SKPV jednotlivých krajů vyplývá obecně z vyšší závažnosti a složitosti řešených případů útvary ÚOOZ, NPC a UOKFK.

4.3 Využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu Policií ČR

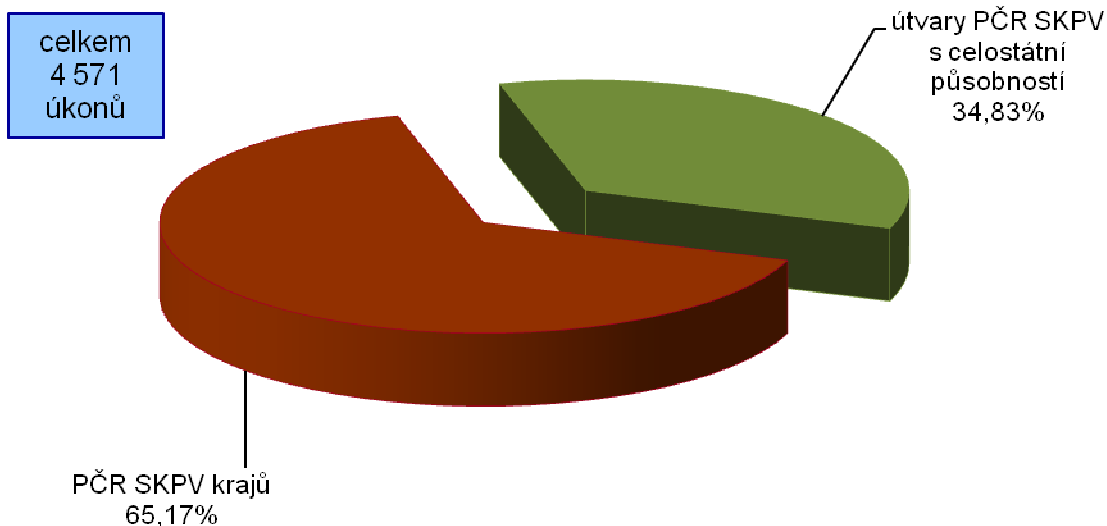
4.3.1 Počty odposlouchávaných linek a osob útvary Policie ČR SKPV

V rámci celé České republiky bylo v souladu s § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. v roce 2009 Policií ČR SKPV ukončeno celkem 4 571 nasazených úkonů, což představuje odposlechy a záznamy hovorů uskutečňovaných prostřednictvím mobilních a pevných telefonních stanic, komunikaci s využitím telefaxu i jiného telekomunikačního zařízení včetně komunikace prostřednictvím sítě Internet (dále jen „linky“).

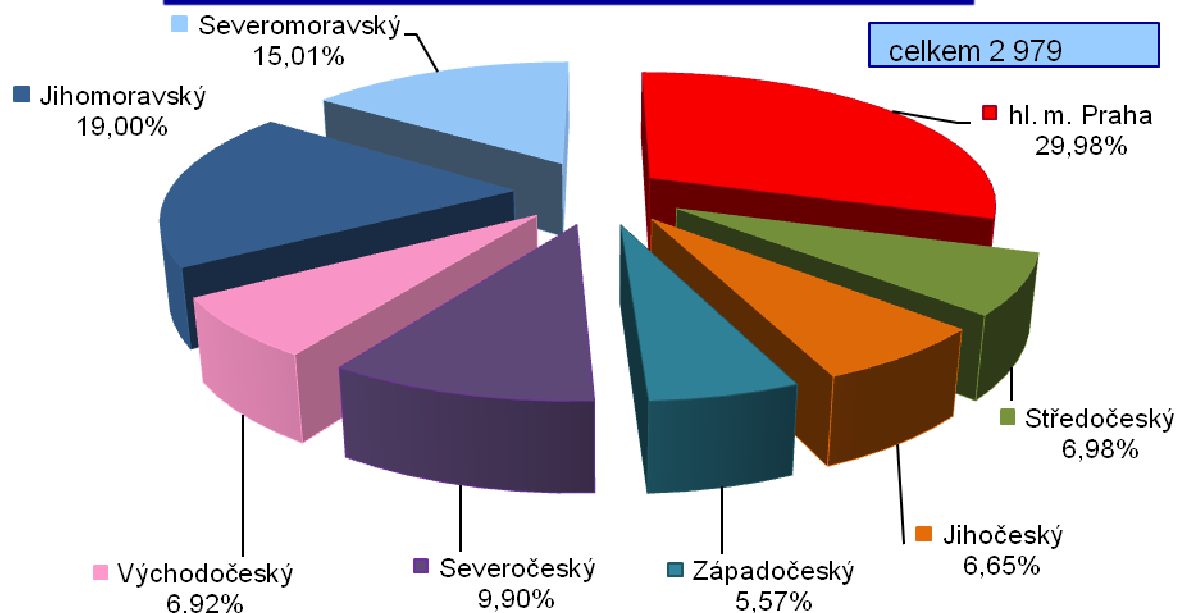
ROK 2009 / úkony dle § 88/1,5 tr. ř.		počet odp. linek celkem	počet odp. osob	průměr odp. linek na osobu	spisů s úkony dle § 88/1,5 tr. ř.	průměr odp. linek na spis
CELKEM ČR		4 571	2 726	1,68	795	5,75
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	2 979	1 765	1,69	622	4,79
	hl. m. Praha	893	486	1,84	171	5,22
	Středočeský	208	139	1,50	56	3,71
	Jihočeský	198	134	1,48	42	4,71
	Západočeský	166	93	1,78	42	3,95
	Severočeský	295	200	1,48	66	4,47
	Východočeský	206	153	1,35	54	3,81
	Jihomoravský	566	328	1,73	107	5,29
	Severomoravský	447	232	1,93	84	5,32
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 592	961	1,66	173	9,20
	ÚSKPV	8	5	1,60	4	2,00
	ÚOOZ	799	556	1,44	76	10,51
	NPC	539	281	1,92	52	10,37
	ÚOKFK	246	119	2,07	41	6,00

Útvary Policie ČR SKPV krajů vykázaly celkem 2 979 (tj. 65,17%) odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu (dále jen „odposlechy“). U útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností bylo evidováno 1 592 (tj. 34,83%) odposlouchávaných linek.

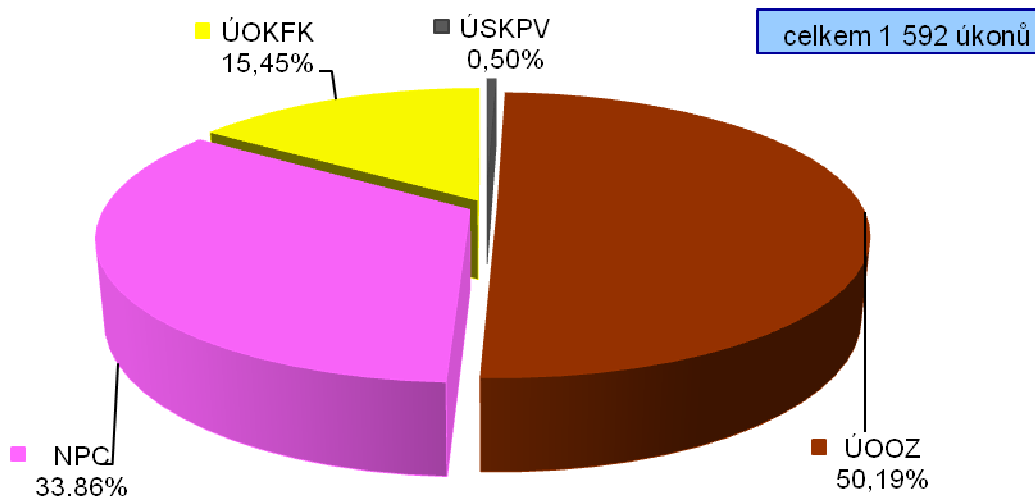
Podíl počtu úkonů dle § 88 tr.ř. - PČR SKPV krajů a útvarů PČR SKPV s celostátní působností

Podíl PČR SKPV jednotlivých krajů na počtu odposlechů ukončených v rámci všech krajů v roce 2009

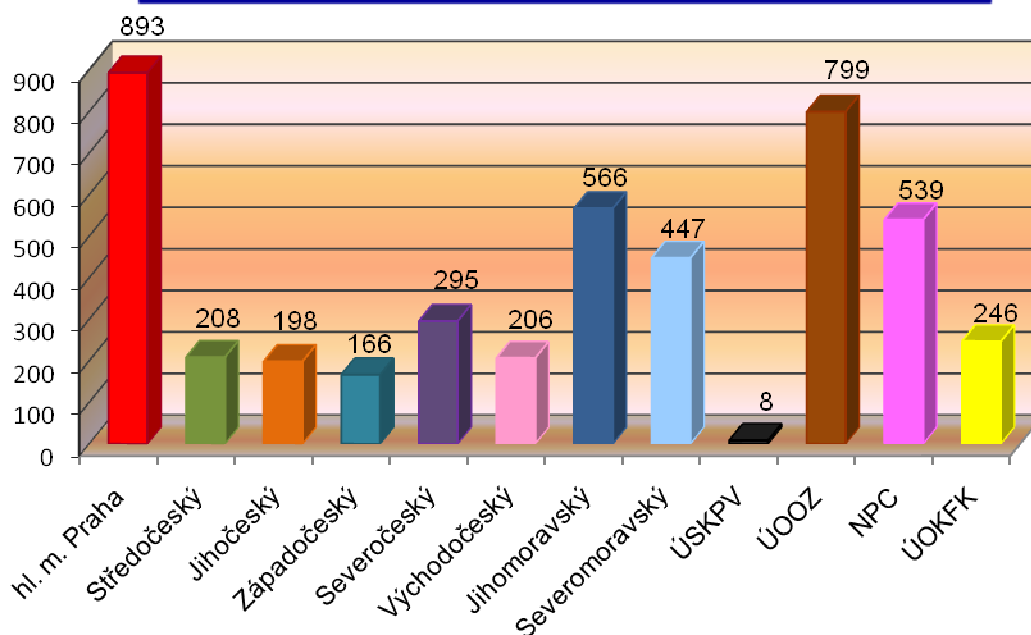

Podíl útvarů PČR SKPV s celostátní působností na počtu odposlechnů ukončených v rámci všech těchto útvarů v roce 2009

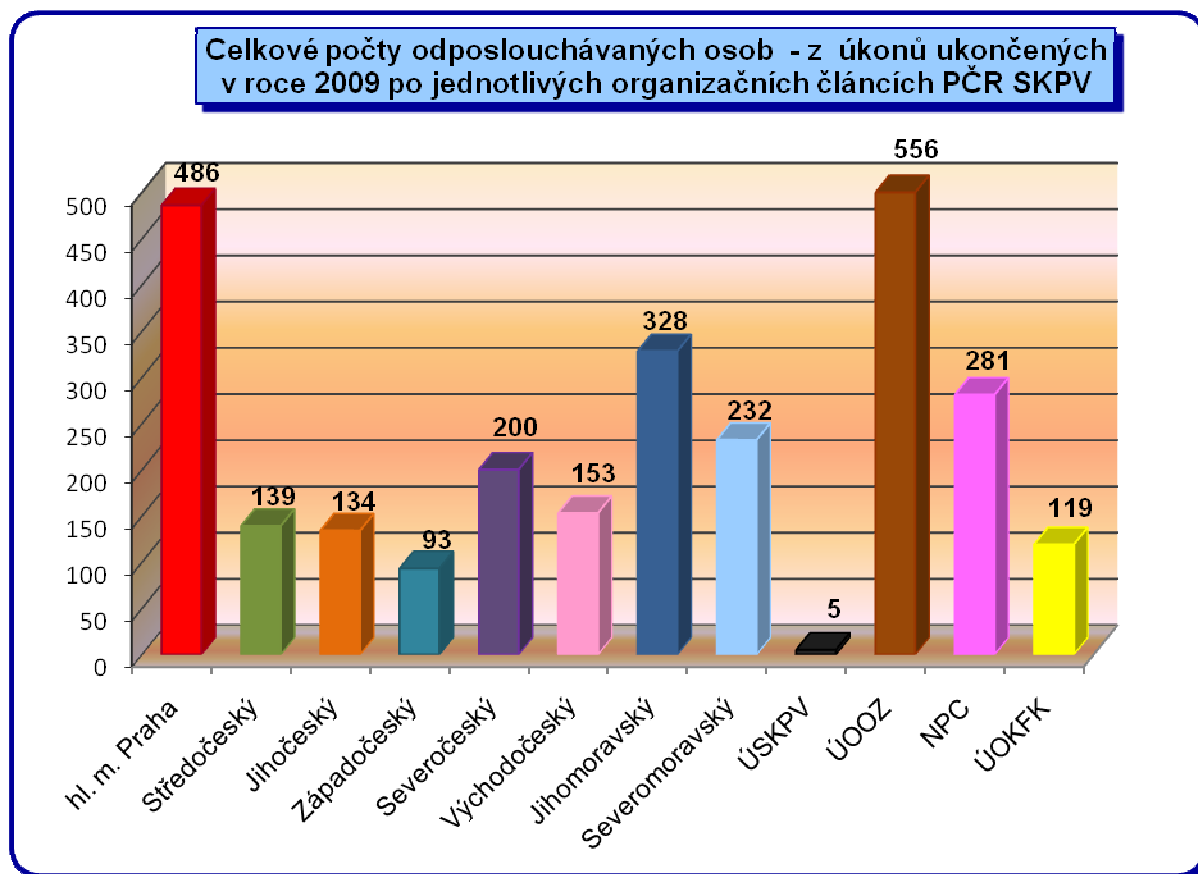

Stran absolutního počtu odposlouchávaných linek jednoznačně nejvyšší počty odposlechnů za rok 2009 vykazuje Policie ČR SKPV hl. m. Prahy (893 linek), následuje ÚOOZ (799 linek) a Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje (566 linek). Za nimi mírně zaostává NPC (539 linek) a Policie ČR SKPV Severomoravského kraje (447 linek).

Celkové počty odposlechnů - úkonů ukončených v roce 2009 po jednotlivých organizačních člancích PČR SKPV

Z hlediska počtu odposlouchávaných osob byl nejvyšší počet zaznamenán u ÚOOZ (556), Policie ČR SKPV hl. m. Prahy (486 osob), Jihomoravského kraje (328 osob), následuje NPC (281 osob) a Policie ČR SKPV Severomoravského kraje (232 osob). V souvislosti s využíváním analyticko-statistického systému MU II ke zjišťování počtu odposlouchávaných osob a s případnou nejednotností zápisu ČTS nedochází ke sloučení osob v rámci jednoho trestního spisu v případě rozdílně zapsaného ČTS. Systém z bezpečnostních důvodů neobsahuje žádné osobní údaje, nelze proto dodatečně osoby v systému žádným způsobem dohledat a případně sloučit. K jednotlivým úkonům přiřazuje objekty (osoby) vyplňující kriminalista a ten jediný může správně zadat k úkonu příslušnou osobu, na kterou již měl v rámci ČTS nasazen nějaký úkon, či osobu novou. Rovněž je nutno připomenout vícečetné vykazání osoby v případě nasazení odposlechu na jednu a tutéž osobu v rámci různých útvarů, resp. odlišných ČTS. Stejně tak mohl být odposlech v rámci jednoho roku ukončen na jednu osobu vícekrát. Proto je nutno považovat počet odposlouchávaných osob pouze za orientační, ve skutečnosti je toto číslo menší.

Je nezbytné zmínit, že celá Policie ČR SKPV vykazuje průměrně 5,75 odposlouchávaných linek na jeden trestní spis. ÚOOZ a NPC však vykazují více než 10 odposlouchávaných linek na jeden spis, což úzce souvisí s typem trestné činnosti, kterou útvar řeší. Z hlediska Policie ČR SKPV jednotlivých krajů je poměr odposlouchávaných linek na spis v podstatě vyrovnaný, pohybuje se v rozpětí od 3,71 do 5,32.

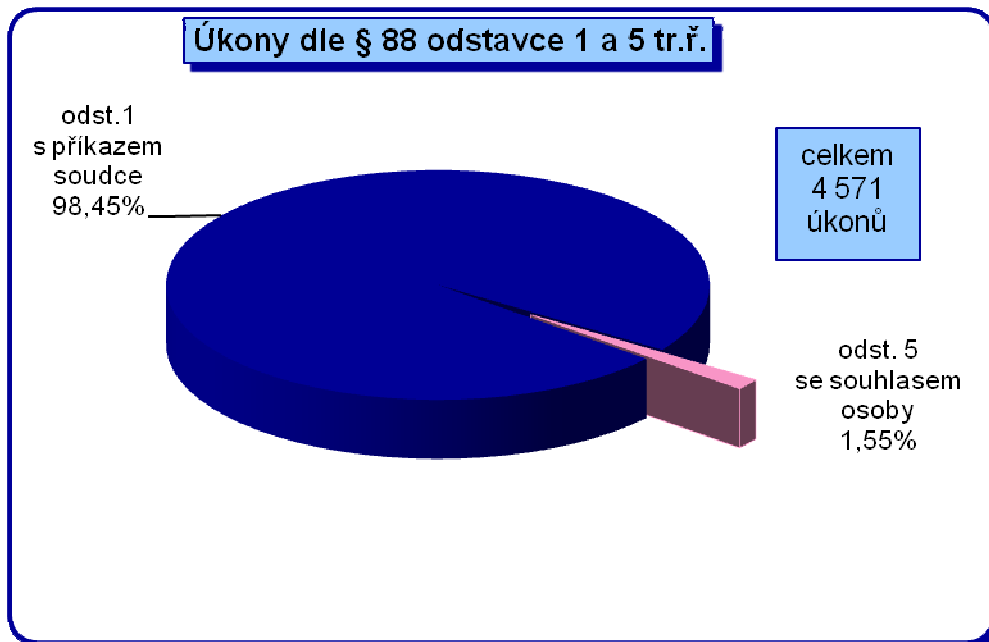
4.3.2 Odposlechy se souhlasem osoby a s příkazem soudce

Do 30. 6. 2008 bylo možno nasadit odposlech se souhlasem uživatele odposlouchávané stanice na trestné činy, na něž se vedlo trestní řízení. Novelou trestního řádu, účinnou od 2. pololetí 2008, byl tento okruh trestných činů značně omezen, a dle § 88 odst. 5 tr. ř. je možno nasadit odposlech se souhlasem uživatele odposlouchávané stanice pouze u taxativně vymezených trestných činů, na něž se vede trestní řízení. Účinek této novely se výrazně odrazil v poklesu počtu odposlechů nasazených dle § 88 odst. 5 tr. ř. Zatímco v roce 2008 byl, z celkového počtu 4 973 úkonů, odposlech použit na základě tohoto ustanovení tr. ř. u 147 (tj. 2,96%) z nich, v roce 2009 se již ze všech 4 571 odposlouchávaných linek jednalo pouze o 71 (tj. 1,6%) úkonů.

ROK 2009 / úkony dle § 88/1,5 tr. ř.		počet odp. linek celkem	z toho dle §88/1 tr. ř.	z toho dle §88/5 tr. ř.	tj. % ze všech odp. linek v org. celku
CELKEM ČR		4 571	4 500	71	1,6
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	2 979	2 914	65	2,2
	hl. m. Praha	893	874	19	2,1
	Středočeský	208	201	7	3,4
	Jihočeský	198	196	2	1,0
	Západočeský	166	157	9	5,4
	Severočeský	295	288	7	2,4
	Východočeský	206	198	8	3,9
	Jihomoravský	566	558	8	1,4
	Severomoravský	447	442	5	1,1
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 592	1 586	6	0,4
	ÚSKPV	8	8		0,0
	ÚOOZ	799	794	5	0,6
	NPC	539	539		0,0
	ÚOKFK	246	245	1	0,4

Z celkového počtu 2 979 odposlechů evidovaných u Policie ČR SKPV krajů bylo 65 (tj. 2,2%) se souhlasem odposlouchávané osoby. Při vyhodnocování podílu těchto odposlechů z hlediska Policie ČR SKPV jednotlivých krajů bylo zaznamenáno nejvyšší procento u Policie ČR SKPV Západočeského kraje, odposlech dle § 88 odst. 5 tr. ř. použil tento kraj u 5,4% všech svých odposlechů.

Útvary Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky nasadily úkony dle § 88 tr. ř. na 1 592 linek, z tohoto počtu se jednalo o 6 (tj. 0,4%) úkonů dle pátého odstavce uvedeného paragrafu. Nejčastěji byl nasazován odposlech se souhlasem uživatele odposlouchávané stanice ÚOOZ, a to v 5 (tj. 0,6%) případech.

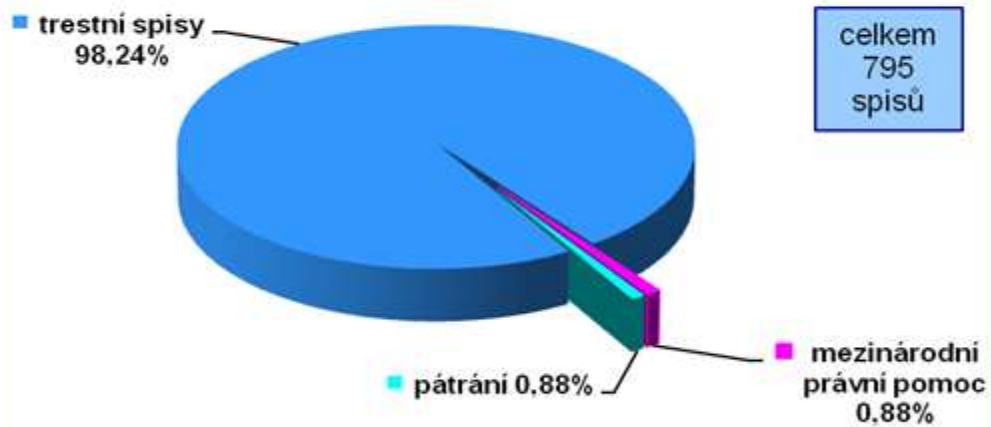

4.3.3 Spisy s odposlechy členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc či pátrání)

Z tabulky i grafu je patrné, že odposlechy byly v 781 (tj. 98,24%) případech nasazovány v trestních spisech. Spisy s mezinárodní právní pomocí a pátráním tvořily minimum. Je nutno zdůraznit, že v případě souběhu trestního spisu s mezinárodní právní pomocí či pátráním se v systému sběru dat tyto případy vykazují pouze v rámci trestního spisu. Po jednom spise s mezinárodní právní pomocí vykazovala Policie ČR SKPV Středočeského, Severočeského a Severomoravského kraje. V kategorii útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností vykázal čtyři spisy s mezinárodní právní pomocí ÚOOZ.

ROK 2009 / SPISY S ÚKONY § 88/1,5 tr. ř.		spisů s úkony dle §88/1,5 tr. ř.	z toho:		
			trestní spisy	mezinárodní právní pomoc	pátrání
CELKEM ČR		795	781	7	7
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	622	616	3	3
	hl. m. Praha	171	170		1
	Středočeský	56	55	1	
	Jihočeský	42	42		
	Západočeský	42	41		1
	Severočeský	66	64	1	1
	Východočeský	54	54		
	Jihomoravský	107	107		
	Severomoravský	84	83	1	
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	173	165	4	4
	ÚSKPV	4			4
	ÚOOZ	76	72	4	
	NPC	52	52		
	ÚOKFK	41	41		

Spisy s úkony dle § 88 tr.ř. podle typu spisu

4.3.4 Využívání odposlechů na jednotlivé druhy trestné činnosti

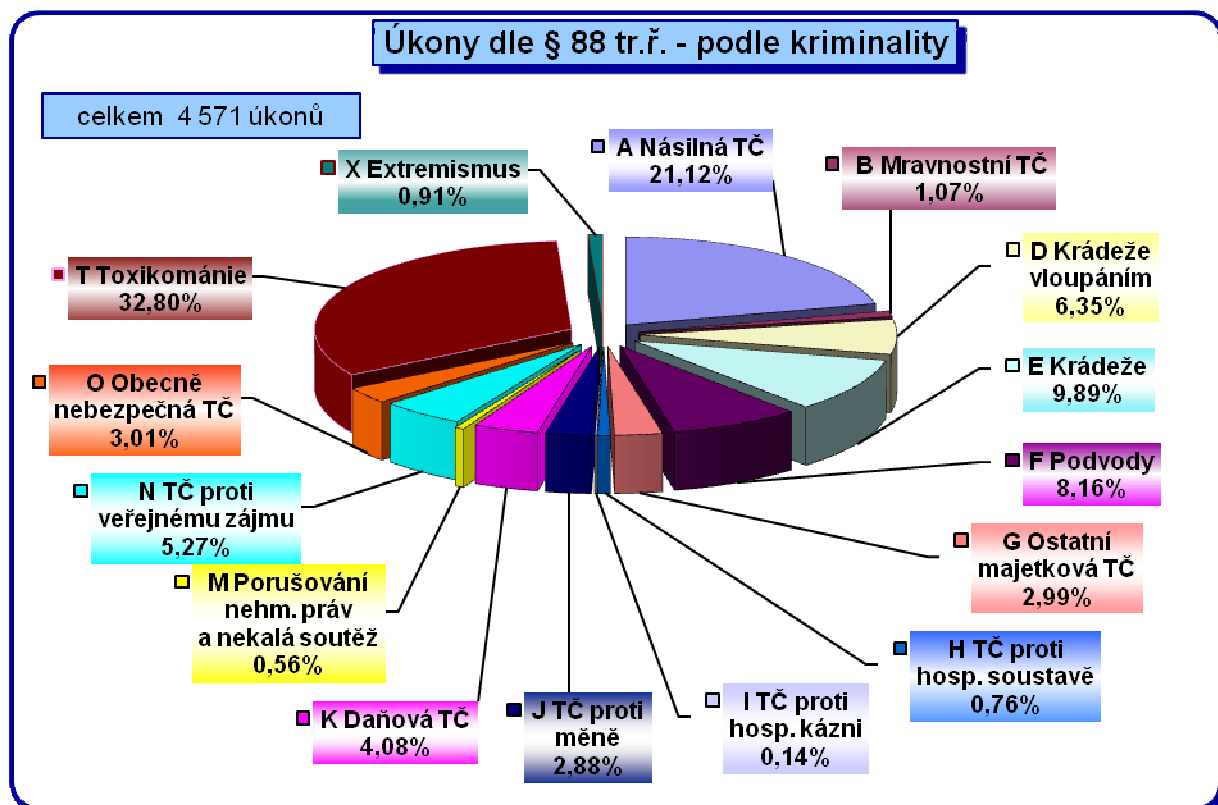
Součástí analýzy je vyhodnocování jednotlivých druhů trestné činnosti, na něž jsou nasazovány odposlechy a sledování. Při tvorbě analyticko-statistického systému MU II, jehož výstupní data jsou základem zpracované analýzy, byl použit jako východisko oficiální kódovník IS KSU (Kriminalisticky sledovaná událost) potažmo IS ETŘ s tím, že byl pro tyto účely upraven. Byl sestaven interaktivní číselník kriminality trestných činů s vazbou na třídy IS KSU (viz příloha č. 2), přičemž důležitým aspektem bylo maximální zjednodušení práce policistů vyplňujících webový formulář. Číselník byl užit do druhé úrovně, neboť podrobnější členění je pro účely analýzy nadbytečné.

K vlastnímu vyhodnocení kriminality je nutno dodat, že v rámci sbírání dat bylo možné většině spisů, resp. úkonů, přiřadit více druhů trestné činnosti (v tabulkách vykázano jako souběhy) dle stanovené metodiky, ale není povinností kriminalisty vypisovat úplný výčet druhů trestné činnosti, na níž byly úkony použity. Vždy jsou však vyplňovány ty nejzávažnější druhy trestné činnosti a záleží na volbě konkrétního policisty, jak široký výčet zvolí. V případě, že považuje za vhodné uvést i další trestné činy, není systémem v tomto omezen. Z uvedeného vyplývá, že ve skutečnosti se jedná o mnohem vyšší počet souběhů, a to jak v rámci základních druhů trestné činnosti, tak i jejich podkategorií. Vzhledem k počtu možných kombinací by bylo obtížné stanovit všechny variace, byly tedy použity absolutní hodnoty jednotlivých trestných činností a absolutní počet souběhů. Toto je platné pro vyhodnocení odposlechů i sledování osob a věcí.

Je nutno připomenout, že trestní řízení může být vedeno pro více trestných činů souběžně. V rámci jednoho trestního spisu může být vedeno trestní řízení jak pro podezření z trestných činů, které opravňují k nasazení odposlechu, tak souběžně pro podezření z trestných činů, které k užití odposlechu neopravňují. V případě, že mají být využity úkony odposlechu, musí vždy alespoň jeden trestný čin v rámci spisu opravňovat k jejich nasazení (viz § 88 tr. ř.). Statisticky se však může stát, že odposlech bude vykazován u § 88 odst. 1 tr. ř. kromě u zvláště závažného úmyslného trestného činu i u méně závažných, tzv. sbíhajících se trestných činů. To ovšem v žádném případě neznamená, že odposlech byl nařizen na základě vazby k tomuto méně závažnému trestnému činu. V těchto případech je potřebné nařizený odposlech vztahovat vždy k nejzávažnějšímu trestnému činu ve smyslu ustanovení § 88 odst. 1 tr. ř., resp. odst. 5, pouze k vybraným trestným činům (viz str. 10).

ROK 2009 / Úkony dle § 88/ 1, 5 tr. ř. podle kriminality		A Násilná trestná činnost	B Mravnostní trestná činnost	D Krádeže vloupáním	E Krádeže	F Podvody	G Ostatní majetková trestná činnost	H Trestná činnost proti hospodářské soustavě	I Trestná činnost proti hospodářské kázi	J Trestná činnost proti měně	K Daňová trestná činnost	M Porušování nehmotných práv a nekalá soutěž	N Trestná činnost proti veřejnému zájmu	O Obecně nebezpečná trestná činnost	T Toxikomanie	X Extremismus	z toho v souběhu
CELKEM ČR		1 087	55	327	509	420	154	39	7	148	210	29	271	155	1 688	47	575
PČR SKPV DLE JEDNOTLI- VÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	618	43	322	509	340	143	11		64	43	29	57	79	1020	14	313
	hl. m. Praha	226	18	72	251	111	60	11		41	23	11	30	59	173	8	201
	Středočeský	48		9	28	15	28							2	102		100
	Jihočeský	46	5	47	40	14				1				2	69	1	38
	Západočeský	48		26	2	24	4			8				2	58		22
	Severočeský	26	4	31	57	61	20			3	1		19	9	88		86
	Východočeský	40	2	21	24	35	8			3	6		2		73		-39
	Jihomoravský	94	5	93	83	43	22			4	3	18	1	3	212	3	406
	Severomoravský	90	9	23	24	37	1			4	10		5	2	245	2	118
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	469	12	5		80	11	28	7	84	167		214	76	668	33	582
	ÚSKPV		2			4									2		16
	ÚOOZ	462	10	5		13	7	21		84	15		186	76	128	33	208
	NPC														538		301
	ÚOKFK	7				63	4	7	7		152		28				57

Při analyzování jednotlivých druhů trestné činnosti, na které byly odposlechy nasazeny, lze konstatovat, že největší podíl tvořila toxikomanie 1 688 (tj. 32,80%) úkonů, dále s 1 087 (tj. 21,12%) úkony násilná trestná činnost, krádeže (509 úkonů, tj. 9,89%), podvody (420 úkonů, tj. 8,16%), krádeže vloupáním (327 úkonů, tj. 6,35%) a trestná činnost proti veřejnému zájmu (271 úkonů, tj. 5,27%). Úkony nasazené na další druhy trestné činnosti se pohybovaly již pod hranicí 5%.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Uvedený graf názorně zachycuje podíly druhů jednotlivých druhů trestné činnosti, k jejichž šetření byly odposlechy nejčastěji využívány.

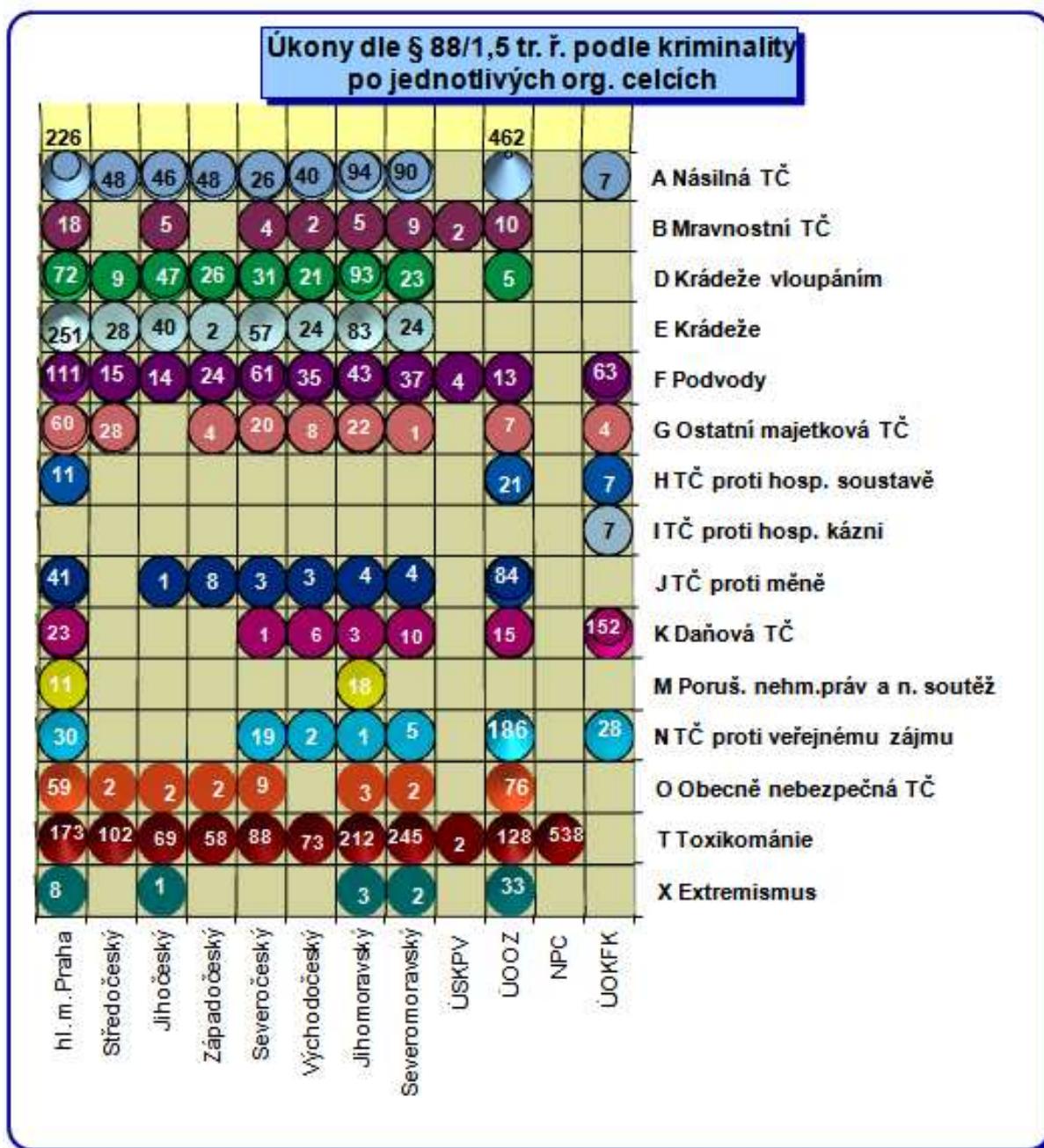
Z hlediska nejpočetněji zastoupené trestné činnosti – toxikománie, na kterou byly nasazeny vyhodnocované úkony, se na první místo řadí logicky NPC, z Policie ČR SKPV jednotlivých krajů jednoznačně vede kraj Severomoravský, následuje Jihomoravský a dále hl. město Praha. Další kraje za těmito s větším odstupem zaostávají.

V souvislosti s vyšetřováním násilné trestné činnosti nejvíce úkonů vykázal ÚOOZ. S méně než polovinou úkonů registrovaných u ÚOOZ následuje Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, ta však vykazuje ze všech útvarů nejvyšší počet úkonů nasazených na krádeže, podvody, ostatní majetkovou trestnou činnost a také na mravnostní trestnou činnost. V souvislosti s porušováním nehmotných práv a nekalou soutěží jsou společně s Jihomoravským krajem jediní, kdo vykazují tuto trestnou činnost.

Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje vykazuje také vysoký počet nasazených úkonů na trestné činy krádeže. V porovnání s dalšími útvary Policie ČR SKPV však nejvíce úkonů nasadila na krádeže vloupáním. Toto platí jak pro nasazené úkony odposlechů, tak i sledování osob a věcí.

ÚOOZ kromě výše zmíněné násilné trestné činnosti používal odposlechy nejvíce ze všech útvarů Policie ČR SKPV na trestnou činnost proti hospodářské

soustavě, proti měně, proti veřejnému zájmu, obecně nebezpečnou trestnou činností a extremismus. Na daňovou trestnou činnost využíval odposlechy zejména ÚOKFK.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Ochrana života, zdraví a osobní svobody patří mezi hlavní úkoly Policie ČR. Z hlediska počtu nasazených odposlechnů na jednotlivé druhy trestné činnosti se za toxikománii řadí násilná trestná činnost. Násilná trestná činnost zahrnuje širokou škálu kriminality, proto je rozbor trestných činů, na něž byly využívány sledované úkony, zaměřen na bližší specifikaci trestných činů, které jsou v této kategorii zastoupeny.

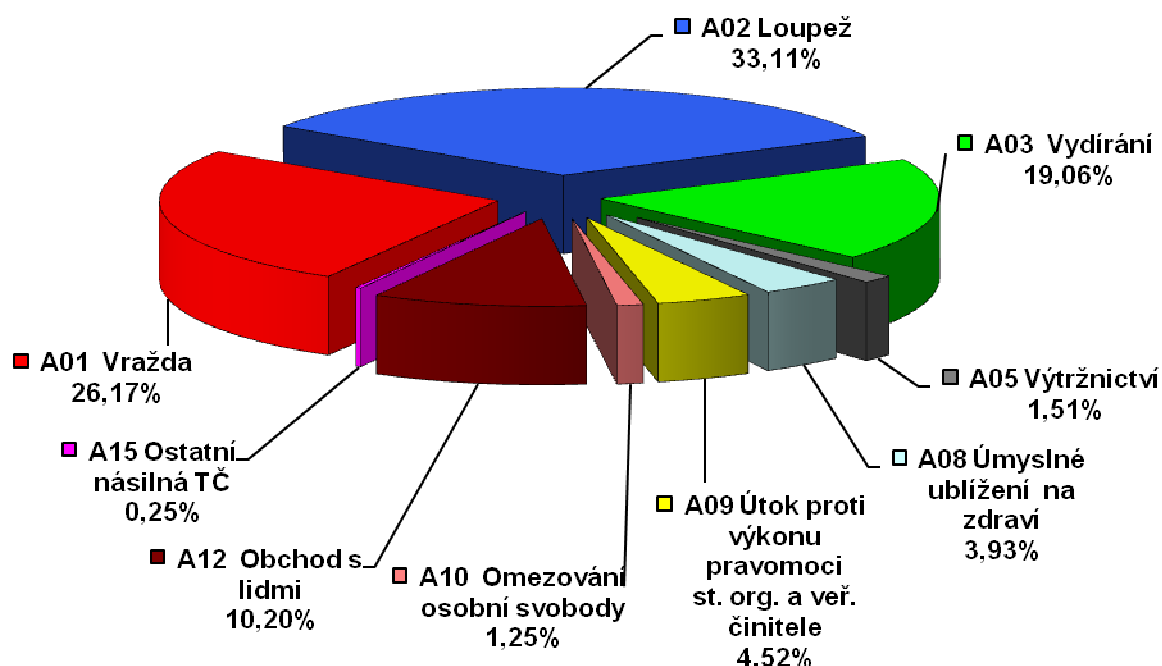
Při analyzování odposlechů nasazených na jednotlivé druhy násilné trestné činnosti je vzhledem k nejvyšším počtům nutno hovořit především o trestném činu vraždy, loupeže, vydírání, a obchodu s lidmi. V tabulce není vykázán souběh v rámci jednotlivých podskupin násilné trestné činnosti, je však nutno zdůraznit, že u této trestné činnosti se vyskytuje i vyšší počet souběhů, včetně souběhů s dalšími druhy trestné činnosti.

ROK 2009 / Úkony dle § 88/1, 5 tr. ř. A - násilná trestná činnost		A01 Vražda	A02 Loupež	A03 Vydírání	A05 Výtržnictví	A08 Úmyslné ublížení na zdraví	A09 Útok proti výkonu pravomoci st. org. a veř. činitele	A10 Omezování osobní svobody	A12 Obchod s lidmi	A15 Ostatní násilná TČ
CELKEM ČR		313	396	228	18	47	54	15	122	3
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	158	270	140	14	43	25	8	8	
	hl. m. Praha	46	96	40	14	21	20	3		
	Středočeský	12	19	14		3		3		
	Jihočeský	6	36	1		1	2			
	Západočeský	16	14	14			3	1		
	Severočeský	15	2	8		1				
	Východočeský	13	16	10				1		
	Jihomoravský	8	64	29		10			4	
Severomoravský	42	23	24		7			4		
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	155	126	88	4	4	29	7	114	3
	ÚOOZ	155	126	84	4	4	29	7	114	
	ÚOKFK			4						3

Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

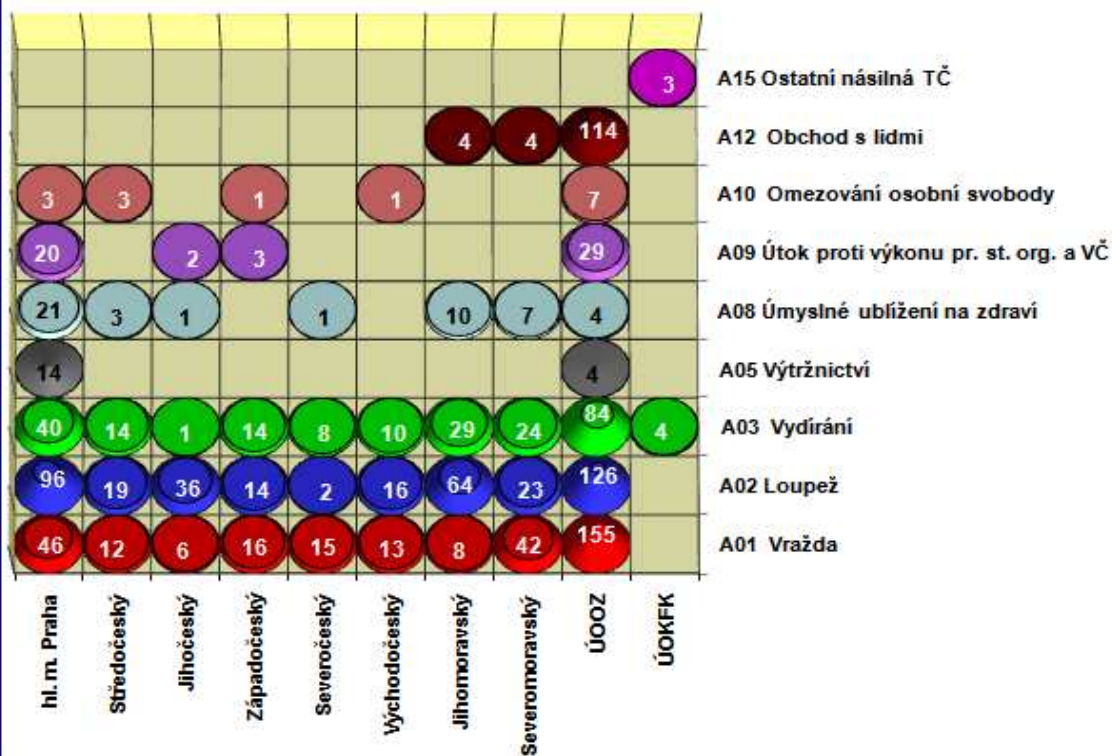
Odposlechy na vraždy, loupeže, vydírání, úmyslné ublížení na zdraví a útok proti výkonu pravomoci státního orgánu a veřejného činitele nejčastěji nasazuje Policie ČR SKPV hl. m. Prahy a z útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností ÚOOZ. Tento útvar nejvíce odposlechů vykazuje také na trestnou činnost související s obchodem s lidmi a omezováním osobní svobody.

Odposlechy nasazované na jednotlivé typy násilné TČ

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Odposlechy nasazované na jednotlivé typy násilné TČ po organizačních celcích

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

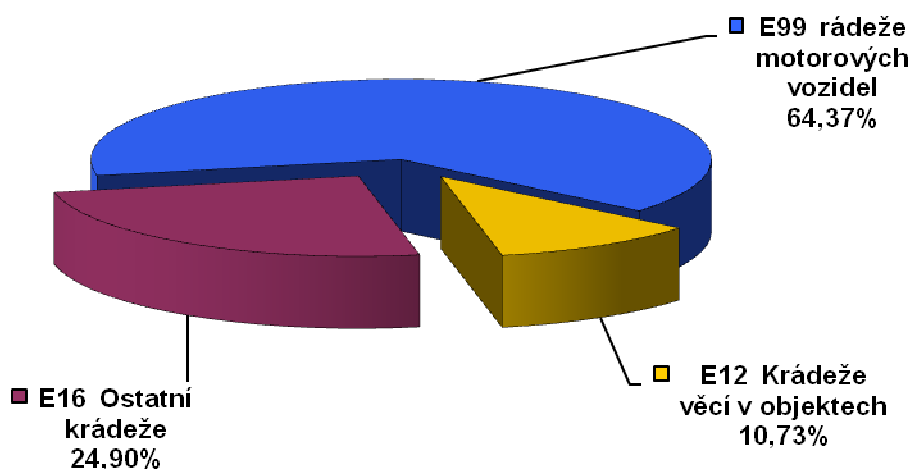
K dalším úkolům Policie ČR patří ochrana majetku. Krádeže jsou z hlediska počtu nasazených odposlechnů další nejčastěji uváděnou trestnou činností, a to především krádeže motorových vozidel. Na rozdíl od násilné trestné činnosti byly do kategorie krádeží zahrnuty odposlechy na trestné činy pouze jednoho paragrafu (§ 247 tr. z.). Tento byl pro potřeby analýzy rozčleněn do tří podskupin právě z důvodu dokumentování a potvrzení vysokého podílu úkonů souvisejících s krádežemi vozidel. Obdobně tedy jako využívání odposlechnů na násilnou trestnou činnost je níže vyhodnoceno nasazování odposlechnů na krádeže.

ROK 2009 / Úkony dle § 88/1, 5 tr. ř. E - krádeže		E12 Krádeže věcí v objektech	E16 Ostatní krádeže	E99 Krádeže motorových vozidel
CELKEM ČR		56	130	336
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	56	130	336
	hl. m. Praha	32	120	112
	Středočeský			28
	Jihočeský			40
	Západočeský			2
	Severočeský			57
	Východočeský	8	10	6
	Jihomoravský	12		71
Severomoravský	4		20	
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností			

Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Z hlediska rozboru sledované kategorie jsou odposlechy nasazovány pouze u útvarů Policie ČR SKPV jednotlivých krajů, a to zejména na krádeže motorových vozidel (336 úkonů, tj. 64,37%).

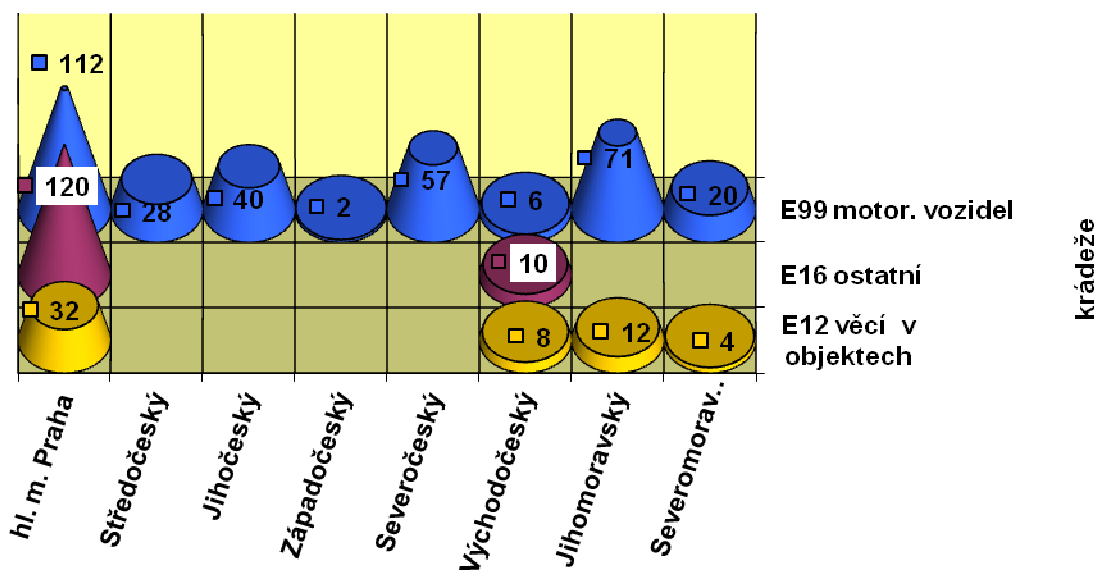
Odposlechy nasazované na jednotlivé typy krádeží

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Níže uvedený graf názorně prezentuje rozložení využívání odposlechů na krádeže napříč jednotlivými organizačními celky Policie ČR SKPV. Nejvyšší hodnoty v počtu úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. jsou zřetelné u Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, další celky jsou zastoupeny nižším počtem.

Odposlechy nasazované na jednotlivé typy krádeží po organizačních celcích

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Podrobnější analytické vyhodnocení bylo zaměřeno i na využívání odposlechů při vyšetřování trestné činnosti proti veřejnému zájmu. V této kategorii se jednalo o převaděčství, zločinné spolčení, maření výkonu úředního rozhodnutí, padělání a pozměňování veřejné listiny, úplatkářství a zneužívání pravomoci veřejného činitele.

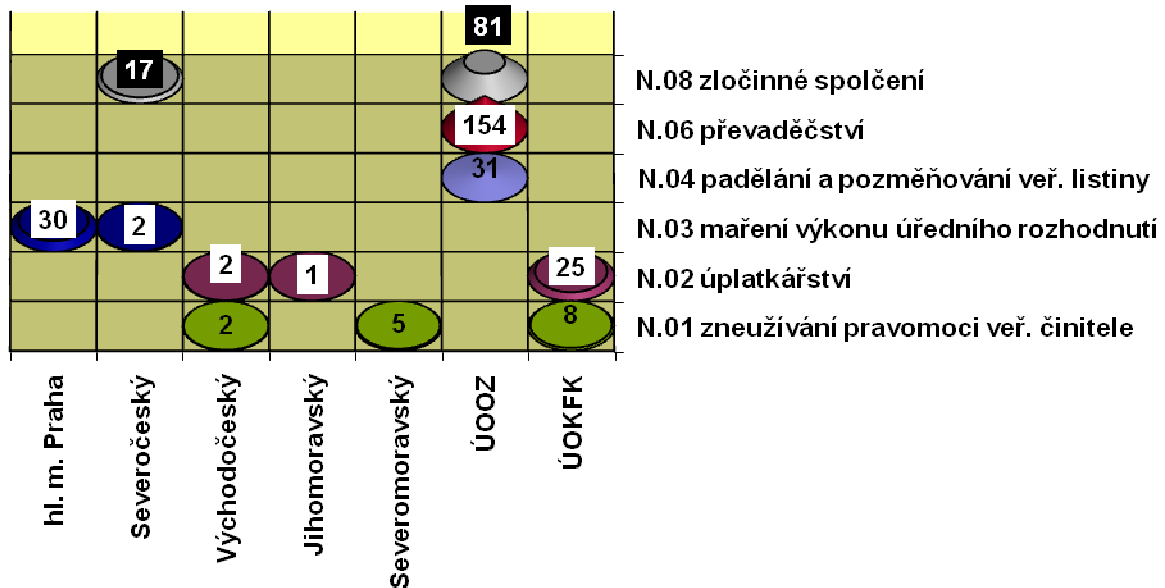
ROK 2009 / Úkony dle § 88/1, 5 tr. ř. N - trestná činnost proti veřejnému zájmu		N.01 zneužívání pravomoci veř. činitele	N.02 úplatkářství	N.03 Maření výkonu úředního rozhodnutí	N.04 padělání a pozměňování veř. listiny	N.06 převaděčství	N.08 zločinné spolčení
CELKEM ČR		15	28	32	31	154	98
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	7	3	32			17
	hl. m. Praha			30			
	Severočeský			2			17
	Východočeský	2	2				
	Jihomoravský		1				
Severomoravský	5						
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	8	25		31	154	81
	ÚOOZ				31	154	81
	ÚOKFK	8	25				

Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Především díky zločinnému spolčení vykazuje ÚOOZ velký počet souběhů, a to jak u této kategorie (viz tabulka), tak i dalších druhů trestné činnosti.

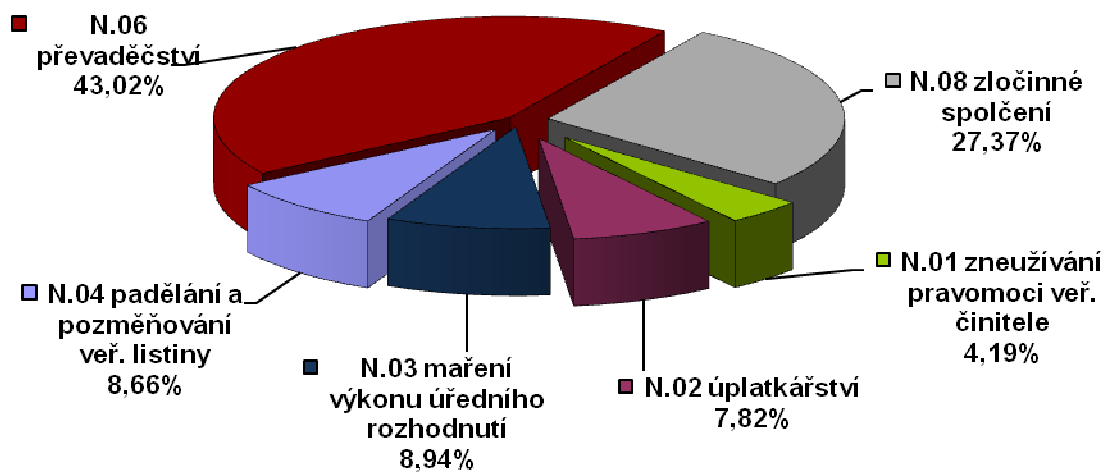
Nejvíce odposlechů v rámci jednotlivých druhů trestné činnosti proti veřejnému zájmu použil, současně jako jediný na trestní čin převaděčství útvar ÚOOZ, jednalo se o 154 úkonů. Zločinné spolčení (§ 163a tr. z.) je vždy vykazováno v souběhu s dalším trestným činem. Odposlechy na tento trestný čin vykázal pouze ÚOOZ (81 úkonů) a Policie ČR SKPV Severočeského kraje (17). Využívání odposlechů na padělání a pozměňování veřejné listiny bylo s počtem 31 úkonů záležitostí ÚOOZ. Úplatkářství bylo registrováno převážně u odposlechů vyžádaných ÚOKFK (25), a rovněž zneužívání pravomoci veřejného činitele (8) bylo použito nejfrekventovaněji tímto útvarem. Pro Policii ČR SKPV hl. m. Prahy bylo příznačné vykázání úkonů u maření výkonu úředního rozhodnutí (30), samozřejmě že vždy v souběhu se zvlášť závažným úmyslným trestným činem, nejčastěji se jednalo o toxikománii.

Odposlechy nasazované na jednotlivé typy trestné činnosti proti veřejnému zájmu

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Odposlechy nasazované na jednotlivé typy trestné činnosti proti veřejnému zájmu

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

4.3.5 Vyhodnocení odposlechů v souvislosti s organizovanou skupinou

Vedle hodnocení využívání odposlechů z hlediska druhů trestné činnosti je nutno mít na zřeteli také další důležitý aspekt, a tím je organizovanost trestné činnosti. Šetření trestné činnosti s prvky organizovanosti, se zapojením více osob, často s velkým finančním zázemím, nadstandardním vybavením a mezinárodním propojením, bývá velmi složité.

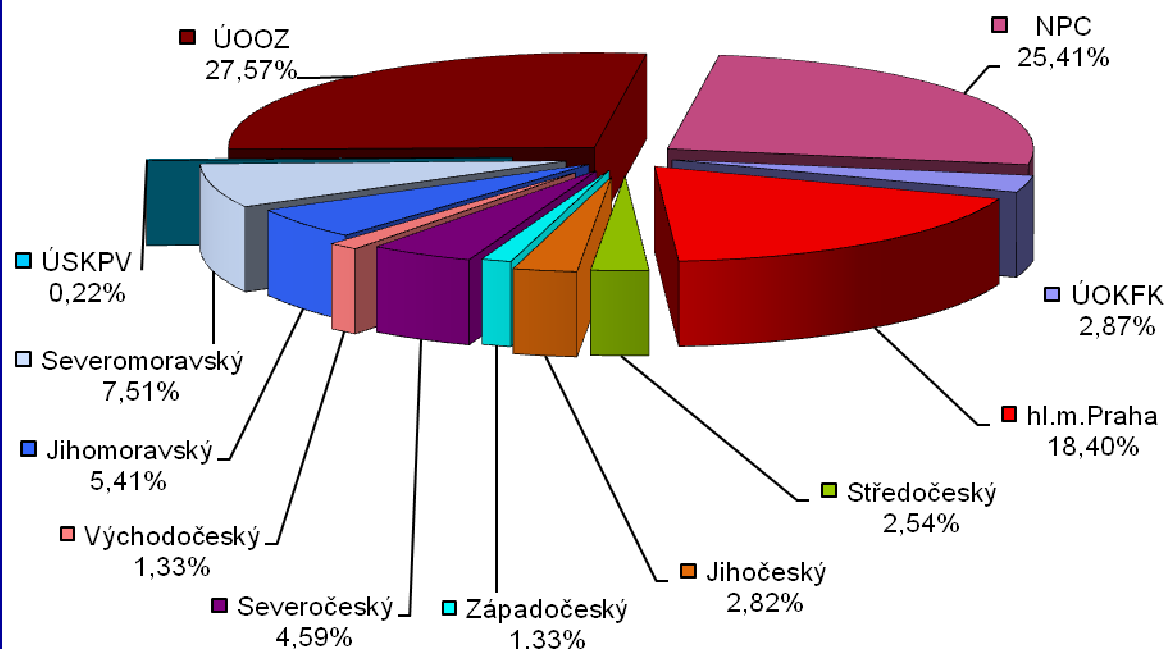
ROK 2009 / úkony dle § 88/1,5 tr. ř. / organizovaná skupina		úkony dle § 88/1,5 tr. ř.	úkony s org. sk.	úkony s org. sk. v %	úkony bez org. sk.
CELKEM ČR		4 571	1 810	39,60	2 761
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	2 979	795	26,69	2 184
	hl. m. Praha	893	333	37,29	560
	Středočeský	208	46	22,12	162
	Jihočeský	198	51	25,76	147
	Západočeský	166	24	14,46	142
	Severočeský	295	83	28,14	212
	Východočeský	206	24	11,65	182
	Jihomoravský	566	98	17,31	468
	Severomoravský	447	136	30,43	311
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 592	1 015	63,76	577
	ÚSKPV	8	4	50,00	4
	ÚOOZ	799	499	62,45	300
	NPC	539	460	85,34	79
	ÚOKFK	246	52	21,14	194

Při hodnocení Policie ČR SKPV jednotlivých krajů, eviduje nejvíce úkonů na šetření trestné činnosti s prvkem organizované skupiny v absolutních číslech i v procentuálním vyjádření hl. m. Praha, v počtech úkonů i podílu nasazených odposlechů následuje Policie ČR SKPV Severomoravského kraje.

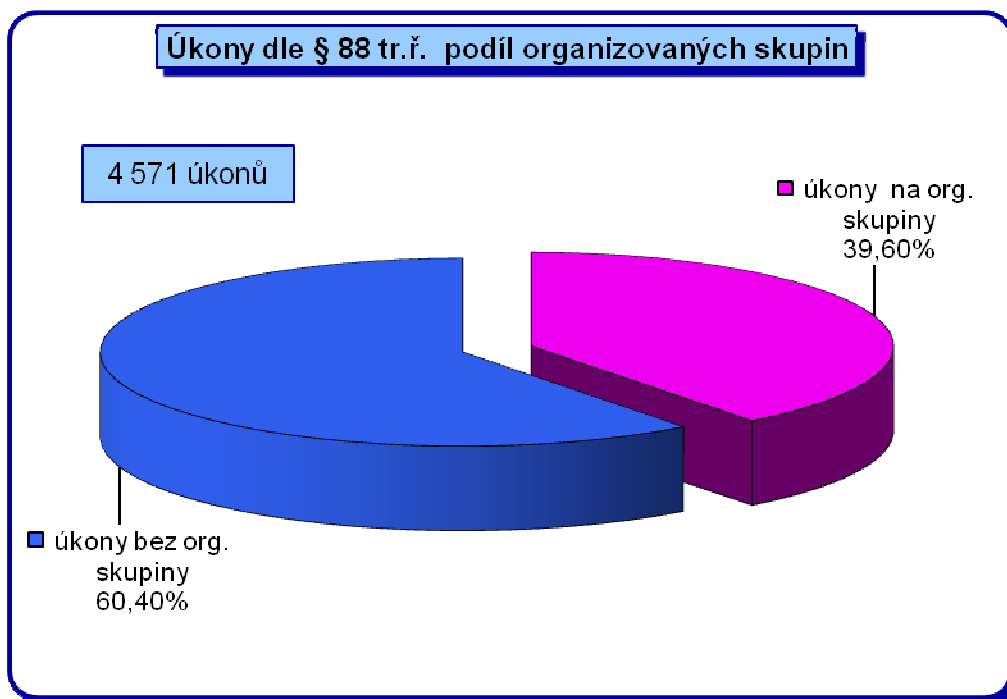
Nejvyšší počet, 499 úkonů nasazených dle § 88 tr. ř. na trestnou činnost, u níž byl zjištěn prvek organizovanosti, eviduje ÚOOZ, s 460 úkony následuje NPC. Tyto útvary vykazují samozřejmě rovněž nejvyšší podíl ve vztahu k celkovému počtu úkonů. U NPC se jedná o 85,34% a u ÚOOZ o 62,45% odposlechů zaměřených vůči organizovaným kriminálním skupinám.

Úkony dle § 88 tr. ř. - organizovaná skupina po jednotlivých organizačních celcích

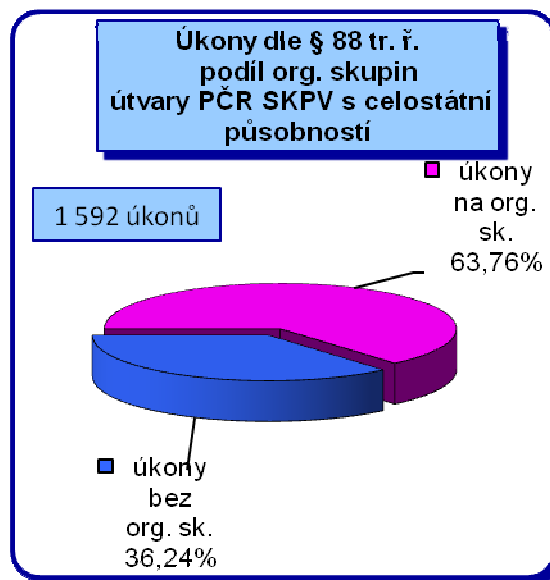
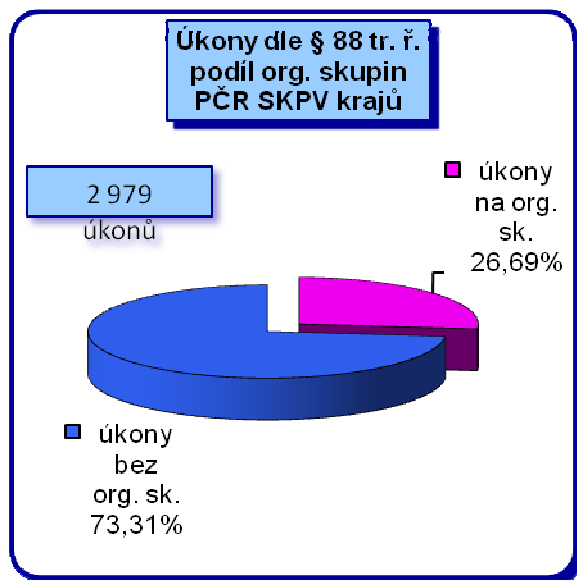
1 810 úkonů s org. sk.

V souvislosti s páčáním trestné činnosti organizovanou skupinou byly úkony dle § 88 tr. ř. využity v téměř 40% všech nasazených odposlechů. Tento fakt jednoznačně dokresluje skutečnost, na jak závažnou trestnou činnost jsou odposlechy využívány.

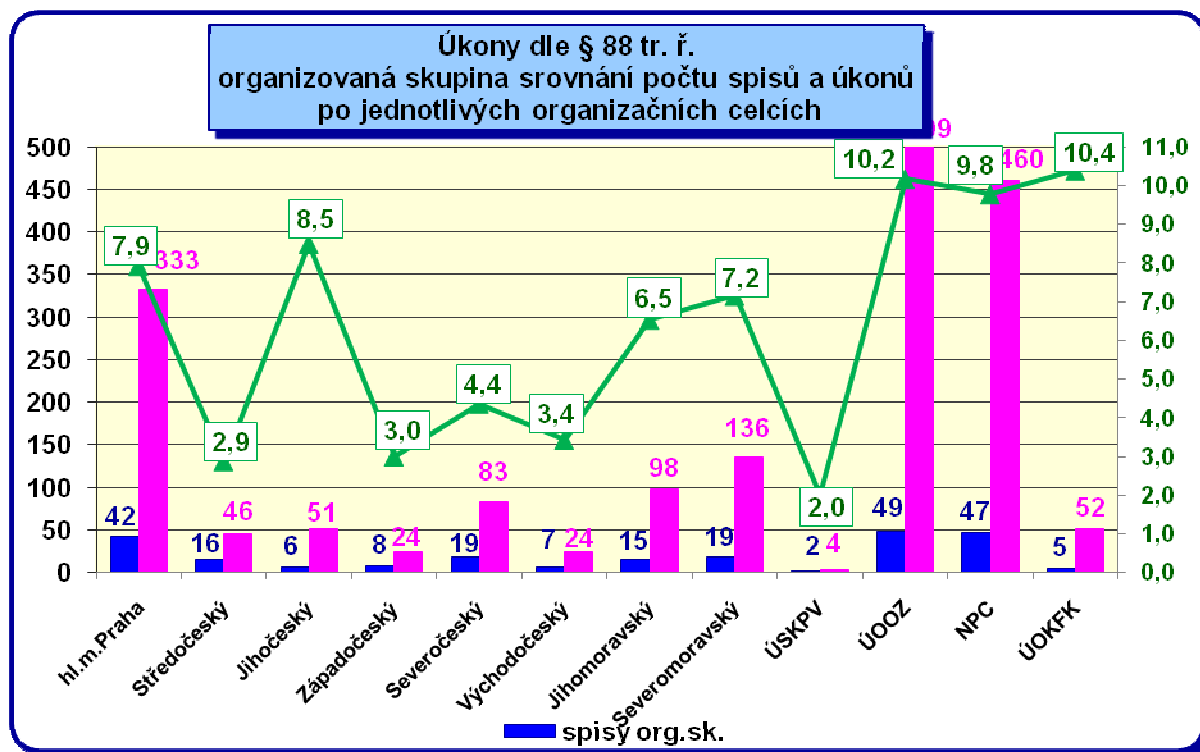

Poměr úkonů nasazených útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností na organizovanou trestnou činnost v porovnání s Policií ČR SKPV jednotlivých krajů je logicky značně vyšší. U Policie ČR SKPV jednotlivých krajů jsou odposlechy na organizované skupiny využívány v necelých 27%, přičemž u Policie ČR SKPV útvary s celostátní působností činí tento podíl téměř 64%.

K dokreslení situace je vhodné zmínit rozdíly mezi počty spisů s úkony na organizované skupiny a počty úkonů v těchto spisech. Jak již bylo uvedeno, šetření trestné činnosti se zapojením organizované skupiny bývá komplikovanější, trestní spis se váže k více osobám, a tudíž bývají nasazovány odposlechy na vyšší počet subjektů, než v případech, kde se jedná o osoby bez vazeb na organizovaný

zločin. Toto je patrné zejména u útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností, zejména u ÚOOZ a NPC, a při nižších hodnotách i u ÚOKFK. Z útvarů Policie ČR SKPV jednotlivých krajů byl z celorepublikového hlediska zaznamenán vyšší podíl úkonů vůči spisům rovněž u kraje Jihočeského, hl. m. Prahy a Severomoravského.

4.3.6 Vyhodnocení efektivity odposlechů v rámci trestního řízení

Efektivitu úkonů nasazených dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. i dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. lze vyhodnotit na základě níže definovaných kategorií:

1. Aktivní - úkon byl aktivován (zahájen, nasazen) ze strany specializovaného pracoviště a byly jím zjištěny informace. U úkonů, které byly aktivní, se dále detailněji vyhodnocuje, jaký měly přínos. Je možno zvolit „přímý podíl pro trestní řízení“, „nepřímý podíl pro trestní řízení“ či „ztotožnění osoby“. První dvě kategorie lze zahrnout jak samostatně, tak i kumulativně. „Ztotožnění osoby“ se vždy vybírá společně s uvedenými prvními dvěma kategoriemi. „Úkonem zjištěné informace nevyužity“ lze vybrat pouze samostatně.
2. Neaktivní - (v případě, že je zvolena tato kategorie, není již možno vybrat jinou kategorii efektivity)
 - a. neaktivní úkon - specializované pracoviště Policie ČR požadavek k realizaci úkonu přijalo, úkon byl realizován (k realizaci úkonu byly nasazeny síly a prostředky specializovaného pracoviště), ale nebyly pořízeny žádné záznamy pro trestní řízení. Např. mobilní telefon byl neaktivní, zájmová osoba se nezdržovala na území ČR a podobně.
 - b. úkon nerealizován - specializované pracoviště Policie ČR požadavek k realizaci úkonu přijalo, přesto nedošlo k realizaci úkonu. Po celou dobu platnosti souhlasu nebo příkazu justičního orgánu nebyly k realizaci úkonu nasazeny žádné síly a prostředky specializovaného pracoviště (z technických, kapacitních nebo jiných důvodů). K pořízení jakýchkoliv záznamů tedy nedošlo (ani dojít nemohlo). Ve výjimečných případech dochází k tomu, že souhlas nebo příkaz justičního orgánu byl Policii ČR SKPV vydán, ten však nikdy nebyl předán specializovanému pracovišti Policie ČR z důvodu jasné neúčelnosti úkonu (realizace zájmové osoby - pachatele TČ apod.).
3. Přímý podíl pro trestní řízení – informace byly, jsou či budou využity:
 - a. jako důkaz v tomto trestním řízení - získané informace mohou sloužit jako důkaz v rámci prováděného trestního řízení,
 - b. pro taktiku a další průběh vyšetřování - získané informace mohou být důležité pro taktiku a další průběh vyšetřování v rámci prováděného trestního řízení,
 - c. k odvrácení trestného činu - získané informace úspěšně napomohly odvrátit spáchání (přípravy, pokusu, dokonání)

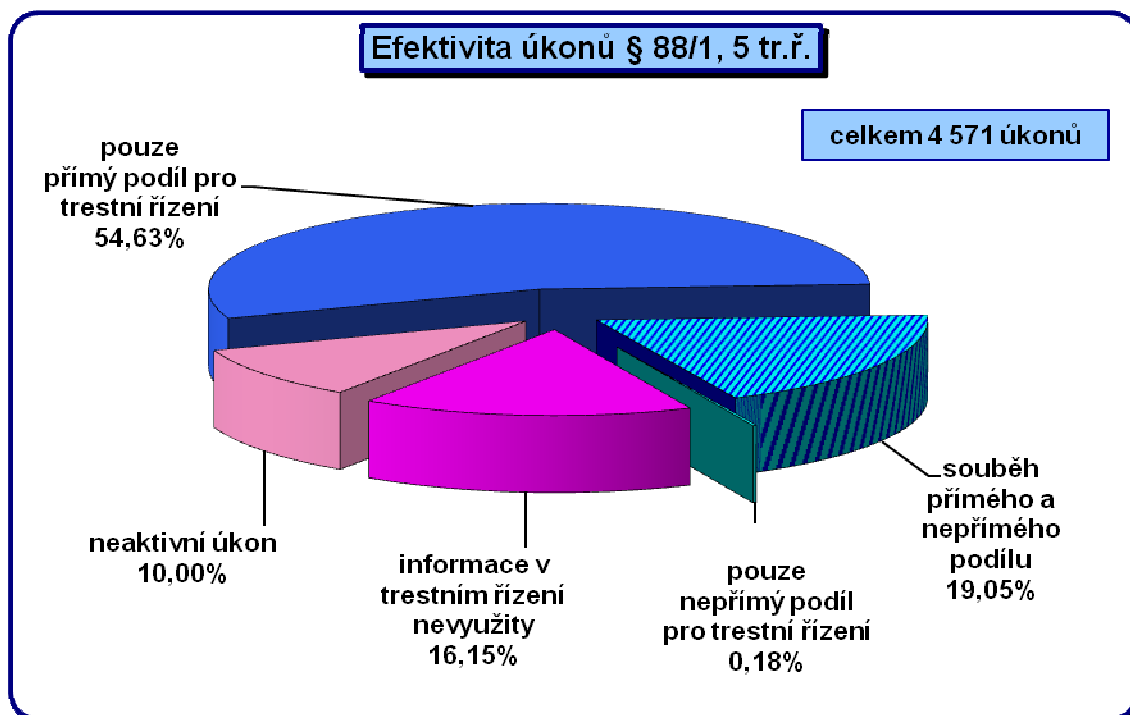
trestného činu,

- d. k zadržení pachatele trestné činnosti - získané informace úspěšně vedly k zadržení pachatele trestné činnosti.
4. Nepřímý podíl pro trestní řízení – získanými informacemi byla zjištěna:
 - a. nová trestná činnost pachatele - byly získány informace o jiné trestné činnosti pachatele, která původně nebyla předmětem prováděného trestního řízení,
 - b. jiná trestná činnost třetích osob - byla zjištěna jiná trestná činnost třetích osob, které původně nebyly předmětem prováděného trestního řízení.
 5. Úkon vedl ke ztotožnění osoby - realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen a jejíž totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa (např. anonymní SIM karta). Získané informace vedly k:
 - a. zproštění zájmu pro vedené trestní řízení,
 - b. k potvrzení zájmu pro vedené trestní řízení.
 6. Úkonem zjištěné informace nevyužity - nebyly zjištěny informace, které by byly nějak využitelné (= neefektivní úkon).

Kriminalisté vyhodnotili efektivitu v téměř 55% úkonů v přímém podílu pro trestní řízení (bez souběhu s nepřímým podílem), v 0,18% pouze v nepřímém podílu pro trestní řízení a v dalších více než 19% souběžně v obou těchto kategoriích. Celkově tedy byla účinnost z hlediska přímého, nepřímého či současně obou těchto podílů vykazována téměř u 74% případů. Ve více než 16% úkonů získané informace nebyly v trestním řízení využity, v těchto případech by pak bylo možno dané úkony považovat za neefektivní. Přesně 10% úkonů bylo neaktivních, resp. nerealizovaných.

Společně s přímým, případně i nepřímým podílem pro trestní řízení, byly vykazovány případy ztotožnění osoby. Toto ztotožnění osoby bylo kriminalisty uvedeno u 428 úkonů. Z celkového souhrnu, kdy byla úkonem osoba ztotožněna, se v 410 případech jednalo o potvrzení zájmu pro trestní řízení, a v 18 případech naopak o zproštění zájmu pro trestní řízení.

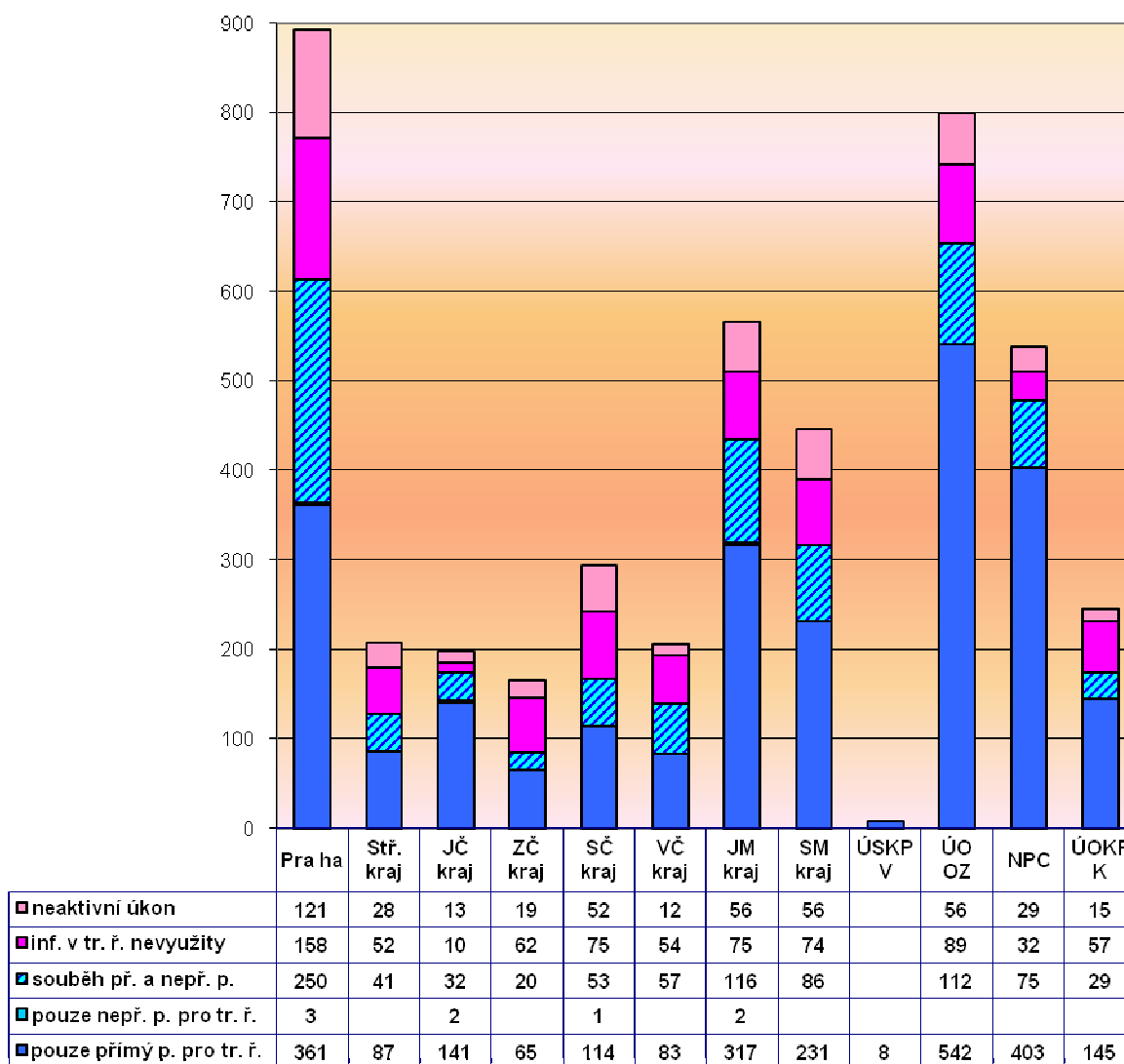
ROK 2009 / EFEKTIVITA ÚKONŮ § 88/1,5 tr. ř.		počet odp. linek celkem	pouze přímý podíl pro trestní řízení	pouze nepřímý podíl pro trestní řízení	souběh přímého a nepřímého podílu	informace v trestním řízení nevyužity	neaktivní úkon
CELKEM ČR		4 571	2 497	8	871	738	457
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	2 979	1 399	8	655	560	357
	hl. m. Praha	893	361	3	250	158	121
	Středočeský	208	87		41	52	28
	Jihočeský	198	141	2	32	10	13
	Západočeský	166	65		20	62	19
	Severočeský	295	114	1	53	75	52
	Východočeský	206	83		57	54	12
	Jihomoravský	566	317	2	116	75	56
	Severomoravský	447	231		86	74	56
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 592	1 098		216	178	100
	ÚSKPV	8	8				
	ÚOOZ	799	542		112	89	56
	NPC	539	403		75	32	29
	ÚOKFK	246	145		29	57	15

Ve 428 případech vedly úkony ke ztotožnění osoby, kdy realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen, a její totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa.

Z celkového souhrnu, kdy byla úkonem osoba ztotožněna, se v 410 případech jednalo o potvrzení zájmu pro trestní řízení a naopak v 18 o zproštění zájmu pro trestní řízení.

Efektivita úkonů dle § 88/1,5 tr.ř. v rámci PČR SKPV

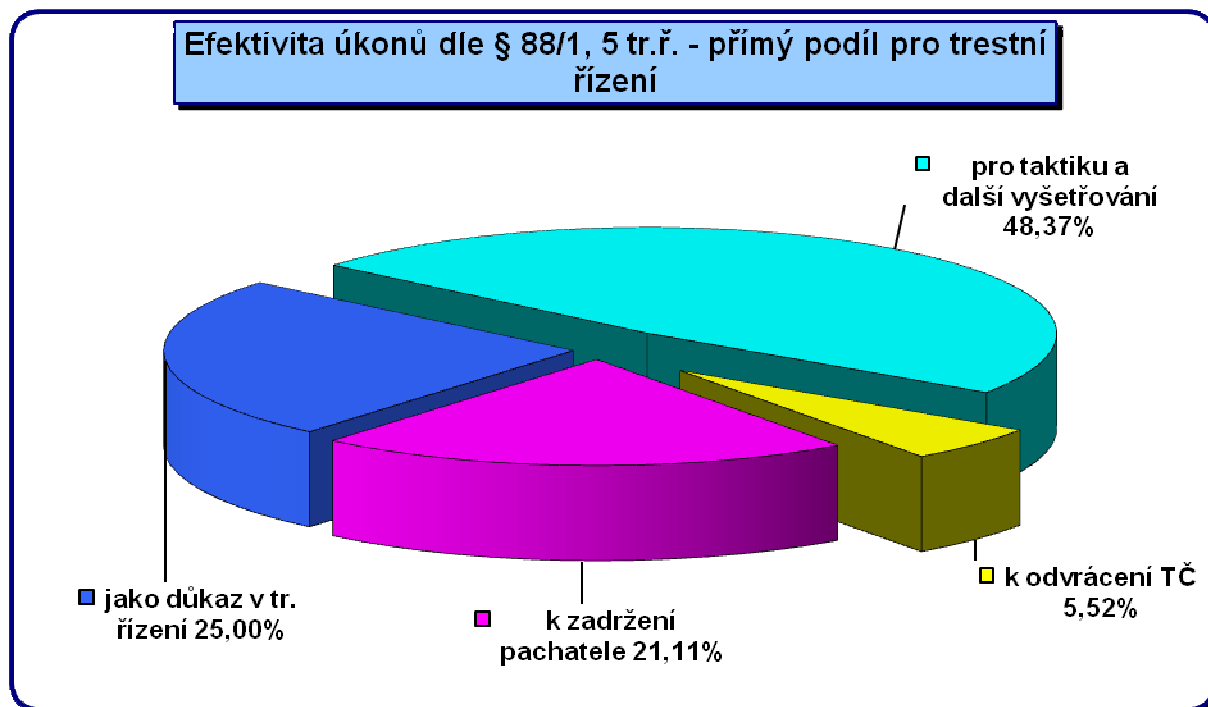
Zobrazený graf názorně ilustruje rozložení efektivity úkonů odposlechlů u Policie ČR SKPV jednotlivých krajů a útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností dle zvolených pěti základních hledisek.

Ve vztahu k počtu nasazených úkonů vykazují v rámci Policie ČR SKPV útvary s územně vymezenou působností největší podíl úkonů, které je možno označit jako efektivní (tj. informace získané z úkonů měly přímý nebo nepřímý podíl pro trestní řízení, případně souběh obou podílů), Policie ČR SKPV Jihočeského kraje, s odstupem následuje Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje. V rámci útvarů Policie ČR SKPV s působností na celém území republiky vykázal v roce 2009 nejvyšší podíl efektivních úkonů ÚSKPV, který předmětné úkony využívá především za účelem pátrání po osobách, dále následovala NPC.

Ve vztahu k počtu nasazených úkonů vykazují v rámci útvarů Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností největší podíl úkonů, u nichž získané informace nebyly využity v trestním řízení, Policie ČR SKPV Západočeského kraje, s velkým odstupem následuje Policie ČR SKPV Východočeského, Severočeského a Středočeského kraje. V rámci útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností vykázal v roce 2009 nejvyšší podíl úkonů, které nebyly využity v trestním řízení, ÚOKFK. Souhrnně za Policii ČR z celkového počtu 738 úkonů, u nichž byla tato kategorie vykázána, bylo 349 (tj. 47,29%) úkonů předčasně ukončeno, z toho ve 340 případech z podnětu vyžadujícího útvaru.

Přímý podíl pro trestní řízení lze dle zvoleného sledování efektivity rozdělit na 4 kategorie. Nejfrekventovaněji (48,37%) byly získané informace kvalifikovány jako důležité pro taktiku a další průběh vyšetřování v rámci prováděného trestního řízení. U 25,00% úkonů mohly získané informace sloužit jako důkaz v prováděném trestním řízení a ve 21,11% vedly získané informace k zadržení pachatele trestné činnosti. V téměř 6% odposlechů napomohly zjištěné informace k odvrácení přípravy, pokusu či dokonání trestného činu.

U odposlechů vyhodnocených v přímém podílu pro trestní řízení byl zaznamenán velký počet souběhů, kriminalisté při vyplňování efektivity převážně volili kombinace těchto 4 kategorií (viz dále).

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

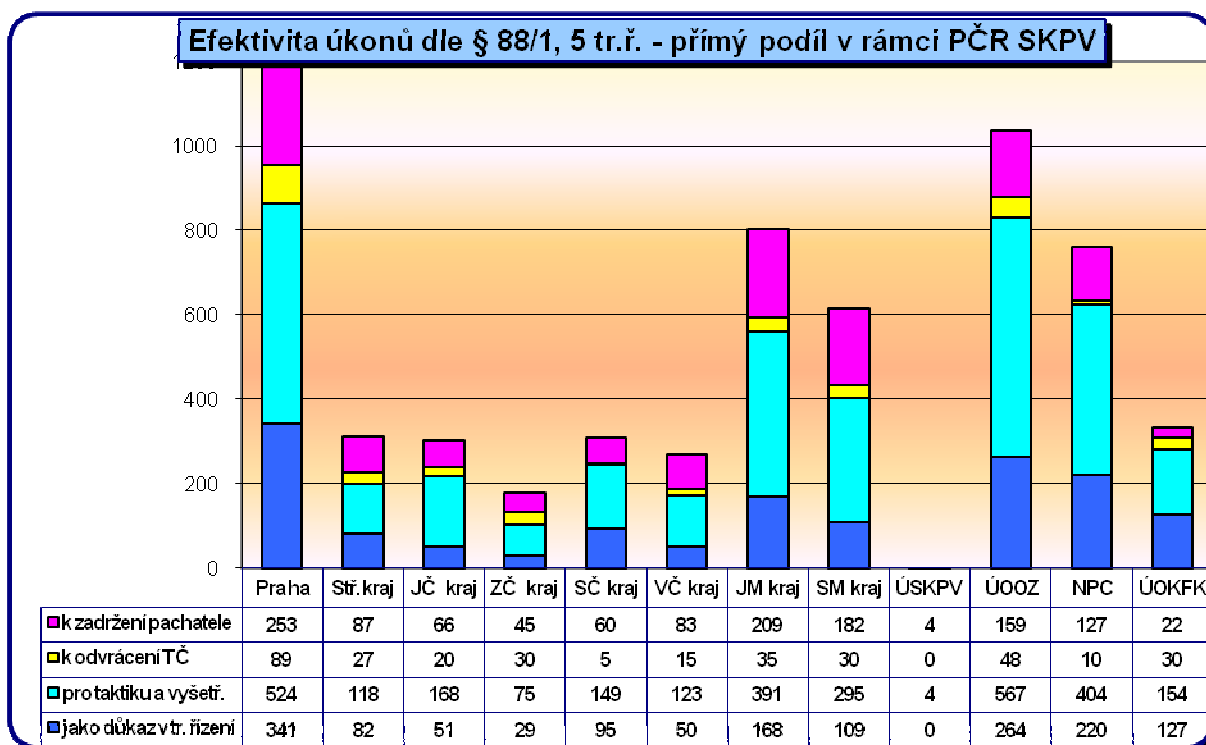
Při hodnocení efektivity jednotlivých kategorií přímého podílu pro trestní řízení z pohledu Policie ČR SKPV jednotlivých krajů oproti útvarům Policie ČR SKPV útvarům s celostátní působností lze konstatovat, že použití získaných informací pro taktiku a další vyšetřování bylo frekventovanější u Policie ČR SKPV útvarů s celostátní působností, a to zejména zásluhou NPC a ÚOOZ. U útvarů s územně vymezenou působností vyhodnotila v nejvyšším podílu informace získané

odposlechy jako užitečné pro taktiku a další průběh vyšetřování Policie ČR SKPV Jihočeského kraje.

Při srovnání poměrného využití informací získaných z odposlechnů útvary Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností a útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností vykazují využití informací jako možného důkazu v trestním řízení častěji útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností (s výjimkou ÚSKPV, který úkony využívá pro účely pátrání). Naopak útvary Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností vyhodnotily častěji efektivitu úkonů v případech, kdy získané informace vedly k úspěšnému zadržení pachatele či k úspěšnému odvrácení spáchání trestného činu.

Obecně lze zhodnotit, že až na výše uvedené výjimky u ÚSKPV, související s jeho specifickým postavením, je poměr efektivity informací získaných pomocí odposlechnů z hlediska jednotlivých kategorií přímého podílu pro trestní řízení u všech organizačních celků Policie ČR SKPV srovnatelný.

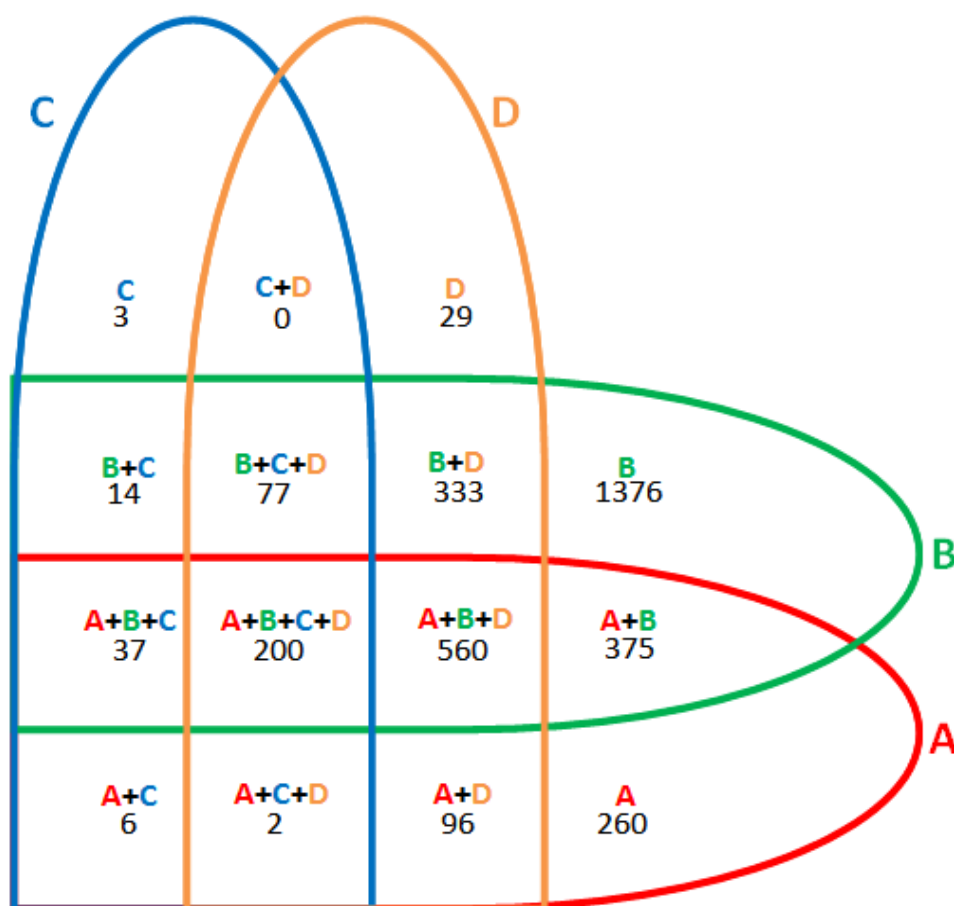
Níže uvedený graf prezentuje poměr jednotlivých kategorií efektivity z hlediska přímého podílu pro trestní řízení. Je nutno zdůraznit, že v grafu nejsou zapracovány souběhy více kategorií, tedy efektivita je započtena ve všech kategoriích, označených vyplňujícím kriminalistou.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Z důvodu co nejpřehlednějšího znázornění bylo zvoleno prezentování zastoupení všech čtyř kategorií přímého podílu pro trestní řízení včetně jejich vzájemných průniků zanesením do množin. Dle uvedeného členění bylo zjištěno, že ze všech 3 368 odposlechnů zahrnutých do přímého podílu pro trestní řízení byla nejfrekventovaněji označena samostatně kategorie „informace byly využity

pro taktiku a další vyšetřování“ (1 376, tj. 40,86%). Následoval souběh tří kategorií, kdy u 560 (tj. 16,63%) úkonů vedly informace k zadržení pachatele, současně sloužily pro taktiku a další vyšetřování a rovněž se předpokládá jejich použití jako důkazu pro trestní řízení. Dále se vyskytovaly souběhy dvou kategorií. U 375 (tj. 11,13%) odposlechů se jednalo o využití informací pro taktiku a další vyšetřování a jako důkaz pro trestní řízení. Nezanedbatelný podíl (tj. 9,89%) měl i souběh užití informací pro taktiku a další vyšetřování a k zadržení pachatele (333 úkonů). U 260 úkonů (tj. 7,72%) byly získané informace vyhodnoceny pouze k využití jako důkaz v trestním řízení. Podíly dalších kategorií, resp. jejich souhrny, již nedosahovaly šestiprocentního zastoupení v rámci analyzované efektivity přímého podílu pro trestní řízení.

Členění efektivity úkonů v přímém podílu na trestním řízení:

A – informace využity jako důkaz v trestním řízení

B – informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování

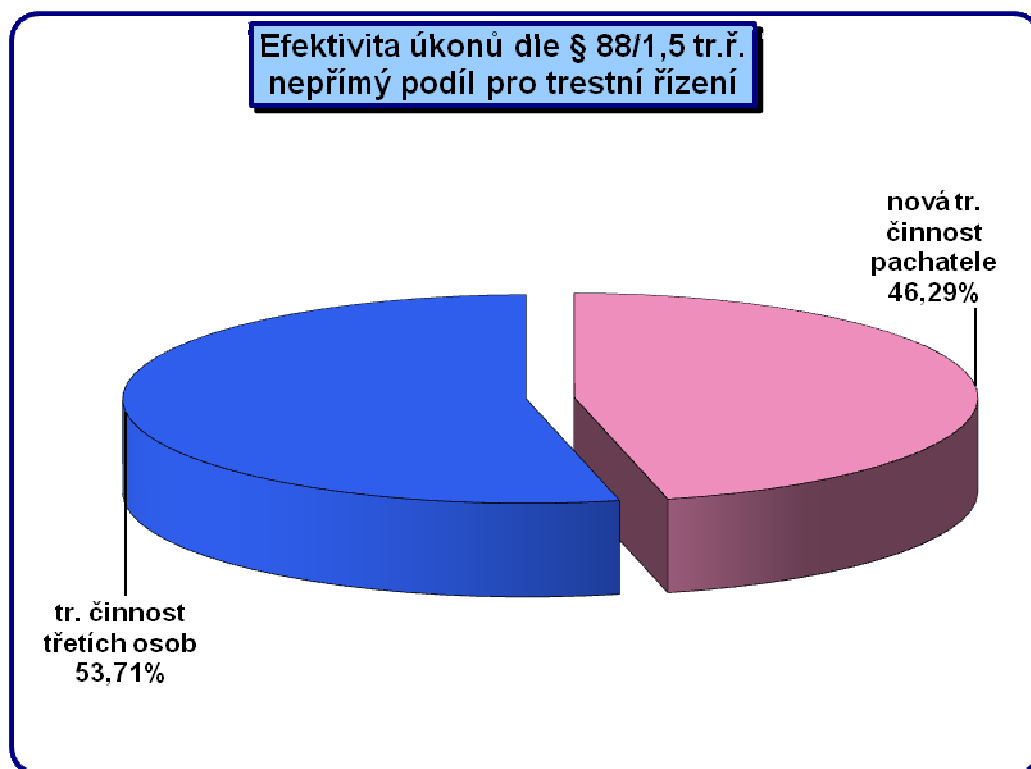
C – informace využity k odvrácení trestného činu (přípravy, pokusu, dokonání)

D – informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti

Informace vyhodnocené jako nepřímý podíl pro trestní řízení byly rozčleněny do dvou kategorií. Jedná se o novou trestnou činnost pachatele, do níž jsou zahrnuty případy, kdy byly získány informace o jiné trestné činnosti pachatele, která původně nebyla předmětem prováděného trestního řízení. Zjištění jiné trestné činnosti třetích

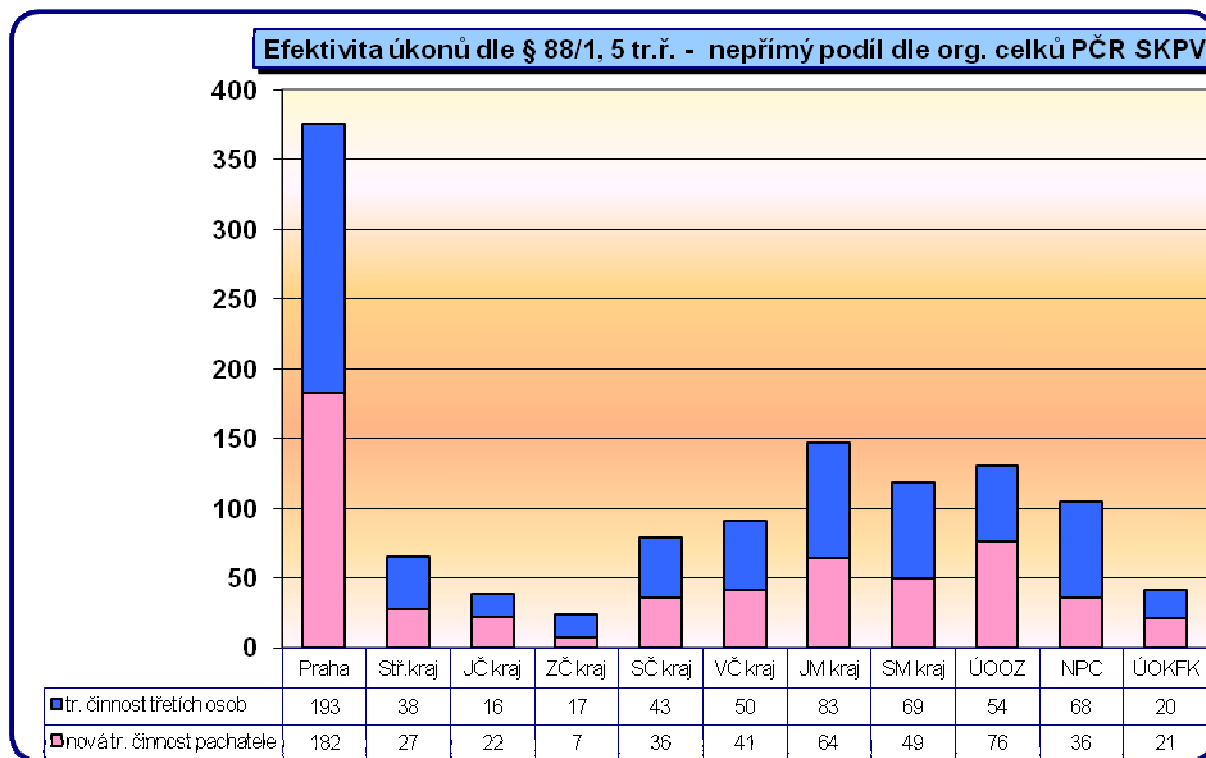
osob, které zpočátku nebyly předmětem prováděného trestního řízení, je registrováno v kategorii trestná činnost třetích osob.

Z níže uvedených grafů je patrné, že úkony, jimiž byla zjištěna trestná činnost třetích osob (53,71%), mírně převažovaly nad úkony, pomocí nichž byly zjištěny informace o nové trestné činnosti pachatele (46,29%). Při porovnání rozložení těchto kategorií nepřímého podílu efektivity mezi útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností a útvary Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností lze konstatovat, že podíly jsou téměř totožné jako v případě celkového rozložení.

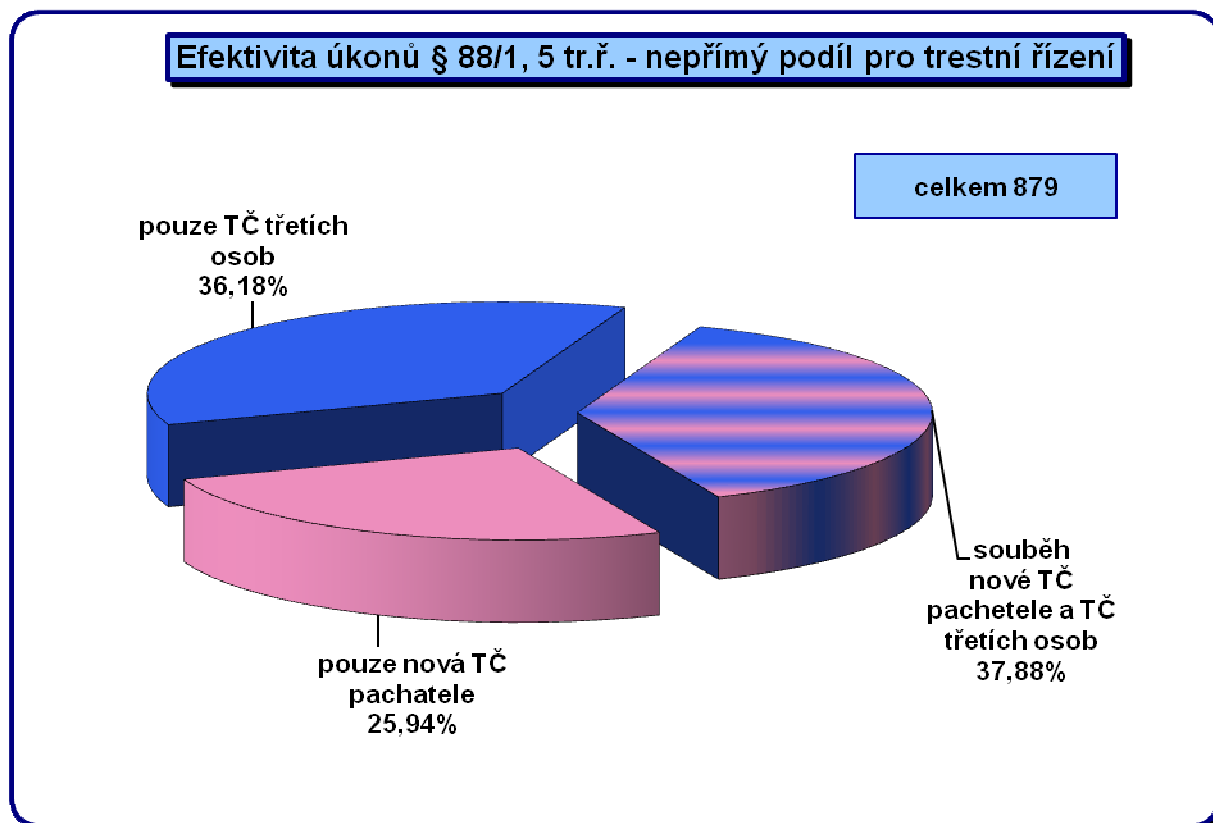
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Z pohledu jednotlivých organizačních článků vykazoval nejvyšší poměr zjištění nové trestné činnosti pachatele v nepřímém podílu pro trestní řízení ÚOOZ (58,46%). Naopak nejvyšší poměr efektivity v případech, kdy odposlechy přispěly k odhalení trestné činnosti třetích osob, byl zaznamenán v Západočeském kraji. Výjimku představuje ÚSKPV, který při vykazování efektivity v nepřímém podílu neregistruje žádný úkon.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

V případě hodnocení efektivity z hlediska souběhů obou kategorií nepřímého podílu je možno konstatovat, že nejvíce úkonů (333, tj. 37,88%) vedlo současně k odhalení trestné činnosti třetích osob i ke zjištění nové trestné činnosti pachatele, následovaly úkony, které přispěly samostatně ke zjištění trestné činnosti třetích osob (318, tj. 36,18%). Asi o 10 % méně úkonů (228, tj. 25,94%) vedlo ke zjištění nové trestné činnosti pachatele.

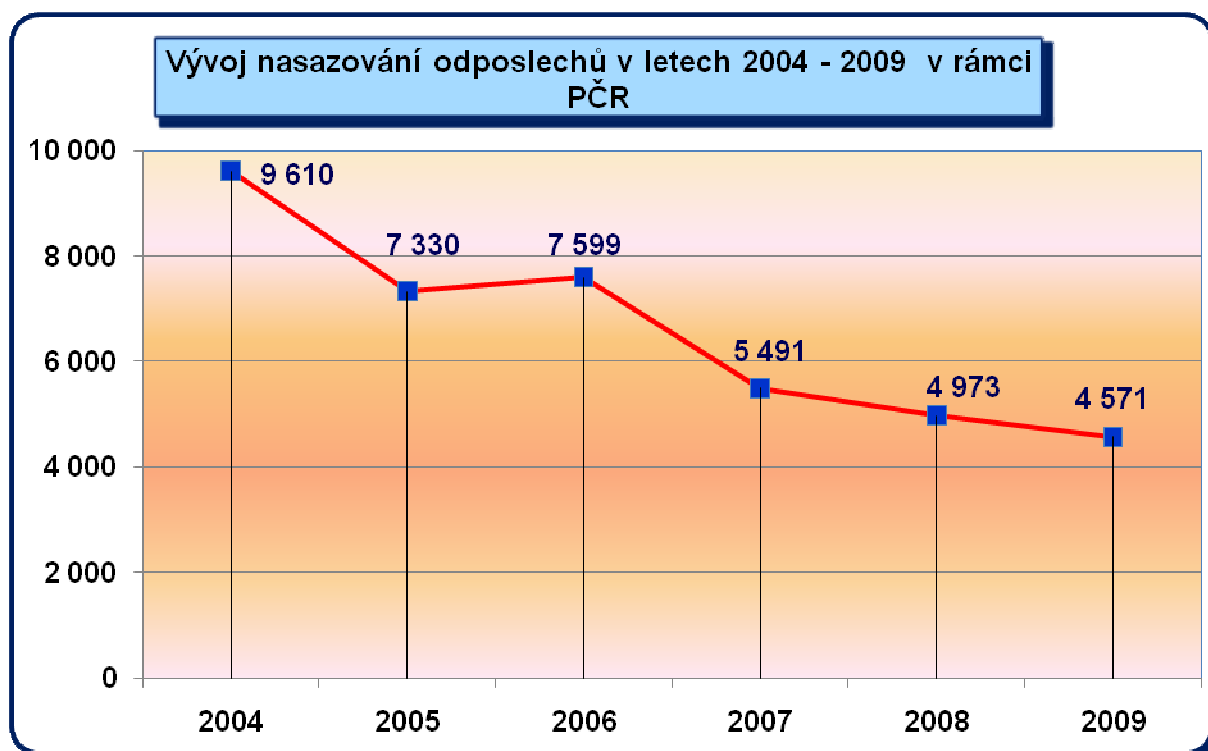

Při hodnocení efektivity nepřímého podílu pro trestní řízení je nutno připomenout již výše uvedený souběh přímého a nepřímého podílu pro trestní řízení. Nepřímý podíl byl registrován celkem u 879 úkonů, z toho u 871 (tj. 99,09%) úkonů v souběhu s přímým podílem a jen u 8 úkonů byla efektivita vykázána samostatně jako nepřímý podíl.

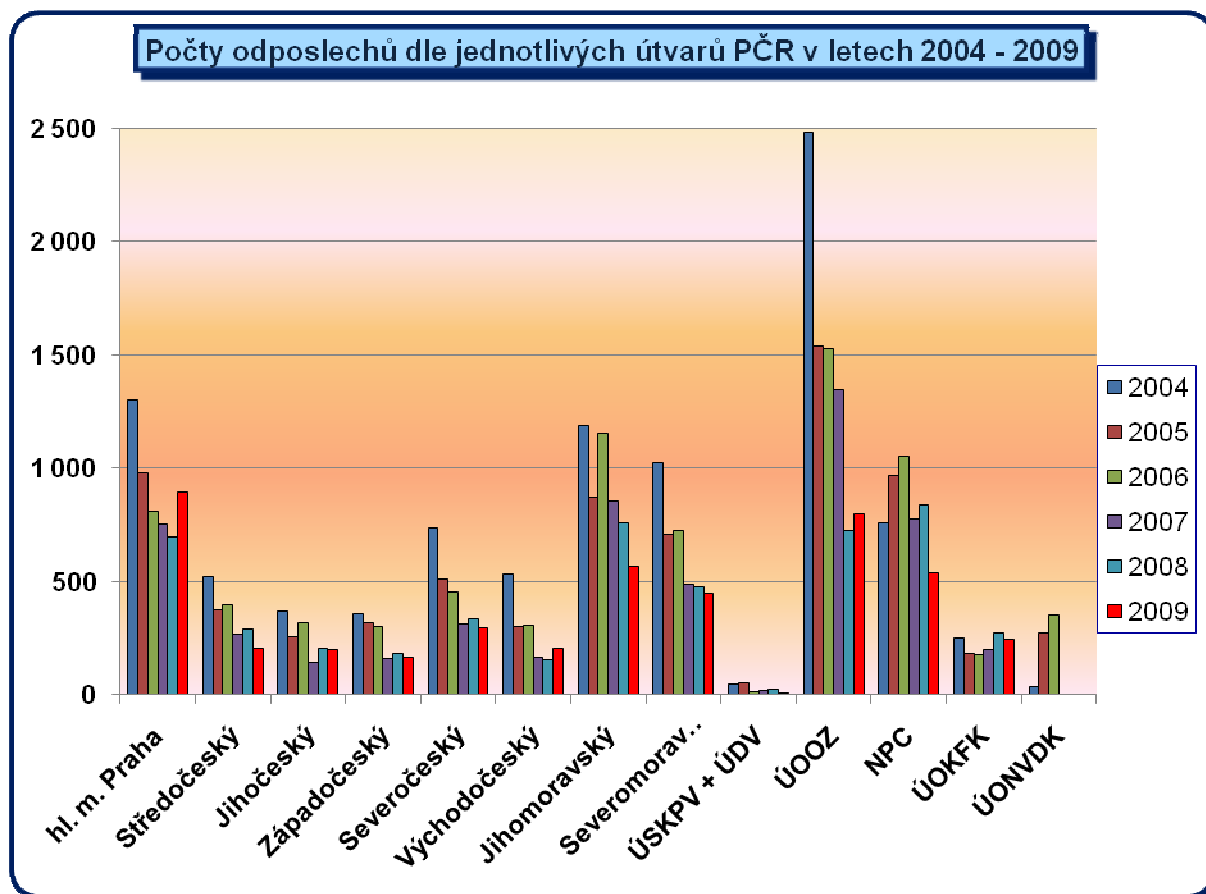
4.3.7 Vývojové trendy v nasazování odposlechnů

Na úvod této kapitoly je třeba konstatovat, že CIAP nedisponuje vlastními relevantními údaji o počtech odposlechnů do roku 2006. S ohledem na skutečnost, že bez vývojových trendů by se analytický výstup jevil neuceleným, byla pro účely vývoje počtu odposlechnů použita za roky 2004 a 2005 data ÚZČ.

Vývojové trendy vycházející z údajů poskytnutých ÚZČ jsou vyhodnocovány až od roku 2004. V předchozích letech byly sice také sledovány počty odposlechnů, avšak dle odlišné metodiky (do roku 2004 byly sledovány počty zahájených odposlechnů v daném roce, od roku 2004 počty ukončených úkonů). Komparaci se staršími daty nelze tedy provést.

Výrazný pokles odposlechnů v roce 2005 oproti roku 2004 představoval úbytek o 2 280 úkonů (tj. 23,73%). Následoval mírný nárůst (269) odposlechnů v roce 2006, což v celkovém objemu odposlechnů představovalo o necelá 4% více než v roce 2005. Oproti tomu v roce 2007 došlo k rapidnímu poklesu, využito bylo o 2 108 (tj. 27,74%) odposlechnů méně než v roce 2006. V roce 2008 došlo k dalšímu nezanedbatelnému poklesu odposlechnů, a to o 518 úkonů, což představuje pokles o 9,43% oproti roku 2007. Tento sestupný trend pokračoval i v roce 2009, kdy bylo nasazeno o 402 odposlechnů méně než v roce 2008, což znamená pokles o 8%. Z výše uvedeného grafu je zřetelné, že v delším časovém horizontu vykazuje počet odposlechnů výrazně sestupnou tendenci. Při porovnání počtu odposlechnů realizovaných v roce 2009 oproti roku 2004 je evidentní značný pokles v nasazování těchto úkonů (5039, tj. víc než 52%).

Klesající tendenci ve využívání odposlechlů v průběhu posledních let lze sledovat u všech útvarů Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností i u útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností. Výjimkou je ÚOKFK, který jako jediný vykázal v roce 2007 (kdy došlo celkově k výraznému poklesu počtů odposlechlů) mírný nárůst oproti roku předchozímu. U tohoto útvaru došlo k poklesu zmiňovaných úkonů především v roce 2005, kdy část problematiky přešla na Útvar odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality (dále jen „ÚONVDK“), který vznikl 1. 7. 2004. Po 31. 12. 2006, kdy byl ÚONVDK zrušen, je jeho nástupnickým útvarem právě ÚOKFK, navýšení odposlechlů zde bylo tedy logické. V roce 2009 došlo k poklesu u většiny sledovaných útvarů s výjimkou Policie ČR hl. m. Prahy, Východočeského kraje a ÚOOZ.

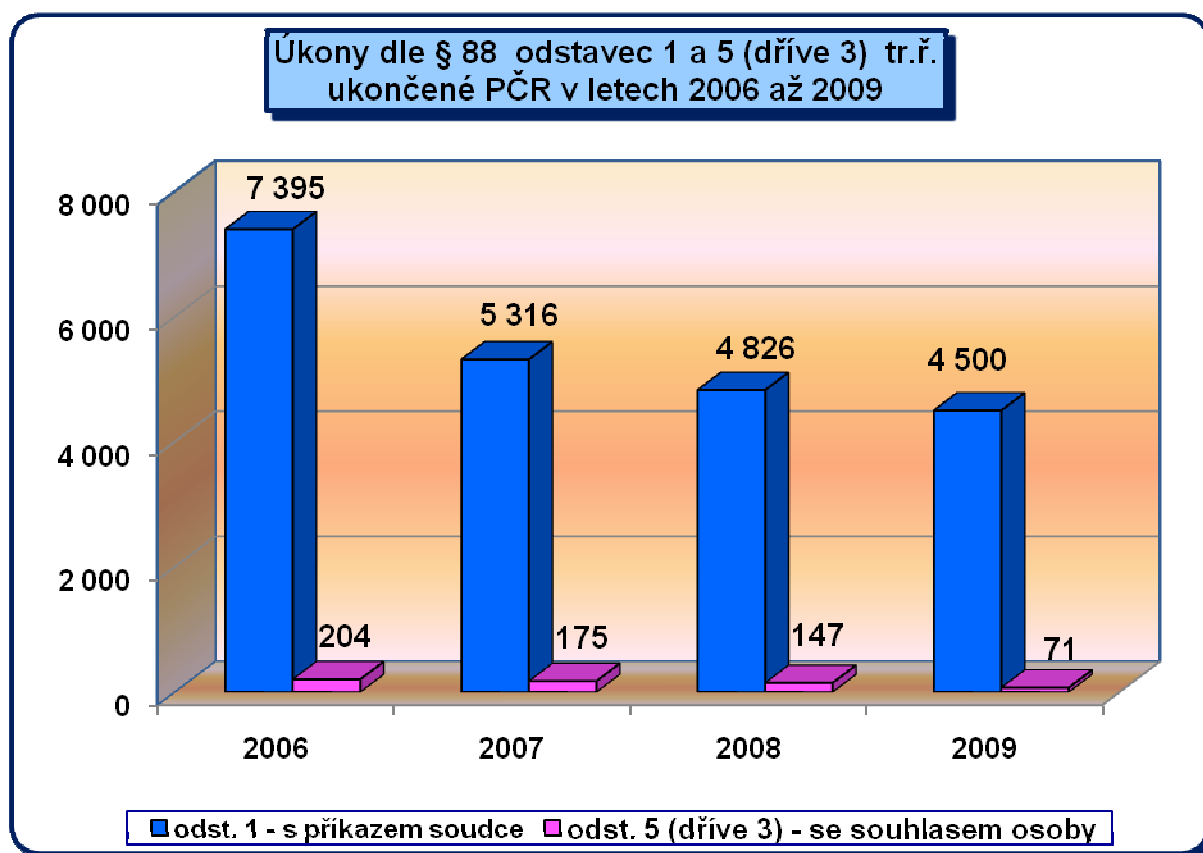
V rámci útvarů Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností vykazují dlouhodobě vyšší počty odposlechlů v porovnání s ostatními kraji útvary Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, Jihomoravského kraje a Severomoravského kraje. Mezi útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností dosahoval během celého sledovaného období nejvyšších počtů nasazených odposlechlů ÚOOZ, s výjimkou roku 2008, kdy na ÚOOZ došlo k výraznému poklesu odposlechlů, a nejvyšší počet odposlechlů v tomto roce bylo tudíž ukončeno NPC. V roce 2009 znovu vykazuje nejvyšší počet odposlechlů ÚOOZ a za ním NPC.

úkony dle § 88/1,5 (dříve 3) tr. ř.		2004	2005	2006	2007	2008	2009
CELKEM PČR		9 610	7 330	7 599	5 491	4 973	4571
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	6 036	4 316	4 469	3 150	3 106	2 979
	hl. m. Praha	1 300	981	809	756	699	893
	Středočeský	520	375	397	270	289	208
	Jihočeský	367	256	320	145	206	198
	Západočeský	359	317	300	158	183	166
	Severočeský	737	509	455	315	334	295
	Východočeský	536	302	308	164	157	206
	Jihomoravský	1 190	870	1 156	855	759	566
	Severomoravský	1 027	706	724	487	479	447
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNI PŮSOBNOSTI (+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	3 574	3 014	3 130	2 341	1 867	1 592
	ÚSKPV + ÚDV	49	52	15	21	24	8
	ÚOOZ	2 479	1 536	1 528	1 344	727	799
	NPC	761	968	1 054	777	840	539
	ÚOKFK	251	182	179	199	276	246
	ÚONVDK	34	276	354	-	-	-

Při porovnání počtů odposlechů v letech 2008 a 2009 lze konstatovat, že k výraznějšímu nárůstu počtu vyžádaných odposlechů došlo pouze v rámci Policie ČR hl. m. Prahy (194 úkonů) a ÚOOZ (72 úkonů). K většímu poklesu odposlechů došlo u NPC (301 úkonů), což představuje pokles o téměř 36%.

V roce 2009 přetrvává trend preferující kvalitně odvedenou práci, která spočívá v řádné odůvodněnosti nasazování odposlechů a operativně pátracích prostředků, v kvalitním zjišťování kriminálně relevantních informací a práci v kriminálním prostředí.

Při porovnání nasazování odposlechů z hlediska pátého (dříve třetího) odstavce § 88 tr. ř. se situace až do roku 2008 neměnila. Jak již bylo výše uvedeno, od 1. 7. 2008 novela trestního řádu umožňuje odposlech na žádost osoby jen na 6 trestných činů. Jistý pokles úkonů vyžádaných dle odstavce 5 byl zaznamenán již v roce 2008. Plně se tato novela promítla až do počtu odposlechů ukončených v roce 2009, kdy došlo k prudkému poklesu odposlechů vyžádaných na základě souhlasu osoby. Tedy, zatímco v roce 2008 bylo ukončeno 147 úkonů vyžádaných se souhlasem osoby, a v porovnání s rokem 2007 došlo k poklesu o 28 (tj. 16%) úkonů, tak v roce 2009 jich bylo ukončeno pouze 71, což představuje úbytek o 76 (tj. 51,7%).

Průměrné délky odposlechů

Podstatnou náležitostí příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je i stanovení doby, po kterou je tento zákonný prostředek povolen. Do poloviny roku 2008 se jednalo o šest měsíců s možností dále tuto dobu opakovaně prodlužovat, vždy maximálně o dalších šest měsíců. Po přijetí novely trestního řádu byla od 1. 7. 2008 tato doba zkrácena na čtyři měsíce, opět s možností opakovaného prodloužení, vždy maximálně o další čtyři měsíce. Pro prodloužení odposlechu jsou však novelou stanoveny přísnější podmínky, kdy prodloužení úkonu může nařídít pouze soudce soudu vyššího stupně a v přípravném řízení na návrh státního zástupce pouze soudce krajského soudu.

Průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení) i skutečná průměrná délka odposlechů měly v období let 2005 – 2007 mírně vzestupnou tendenci. Zkrácení průměrné délky platnosti prvního soudního příkazu, a částečně i zkrácení skutečné průměrné délky odposlechu v roce 2008, zejména pak v roce 2009, je dáno výše zmiňovanou novelou trestního řádu, která od poloviny

roku 2008 zkracuje maximální možnou délku odposlechu z šesti měsíců na čtyři.

V roce 2009 se oproti situaci v předchozích letech snížilo procento zkrácených odposlechů, tento vývoj byl rovněž ovlivněn výše uvedenou změnou lhůt platnosti soudního příkazu ze šesti na čtyři měsíce. Novelou trestního řádu definované přísnější podmínky pro prodloužení odposlechu se projevily i v poklesu procentuálního zastoupení prodloužených odposlechů. S tím úzce souvisí i to, že v roce 2009 skutečná délka odposlechu tvořila 81,89% průměrné délky platnosti prvního soudního příkazu (tedy bez prodloužení), přičemž v roce předchozím představovala skutečná délka odposlechu jen 74,34% průměrné délky platnosti prvního soudního příkazu.

Při komparaci let 2007 – 2008 vykazoval zaznamenaný vývoj pokles celkového počtu dnů, kdy byly odposlechy skutečně nasazeny o 22,06%. V roce 2008 se však vliv novely trestního řádu týkající se § 88, účinné od 1. 7. 2008, ještě do vývoje v této oblasti nemohl plně promítnout. V roce 2009 se zkrátila skutečná průměrná délka nasazených odposlechů o 7,47 (tj. 8,63%) dne a současně klesl počet odposlechů o 402 (tj. 8,08), což se souhrnně projevilo v poklesu skutečné doby nasazených odposlechů o 16,01% dnů. Tento vývoj byl částečně ovlivněn účinností novely a dále pak přístupem orgánů činných v trestním řízení k využívání těchto prostředků.

Průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení)

§88 tr. ř. - odposlechy	II.pol. 2004	2005	2006	2007	2008	2009
průměrná délka 1. povolení [dny]	121,81	129,85	129,76	132,05	116,46	96,60

Skutečná průměrná délka odposlechu

§88 tr. ř. - odposlechy	2004	2005	2006	2007	2008	2009
průměrná délka[dny]	81,23	88,76	92,42	100,61	86,58	79,11

Zkrácení/prodloužení délky odposlechu

§88 tr. ř. - odposlechy	2004	2005	2006	2007	2008	2009
procento zkrácených	66,6%	60,5%	55,1%	54,3%	56,7%	46,4%
procento prodloužených	4,9%	6,9%	8,1%	8,1%	8,6%	7,5%

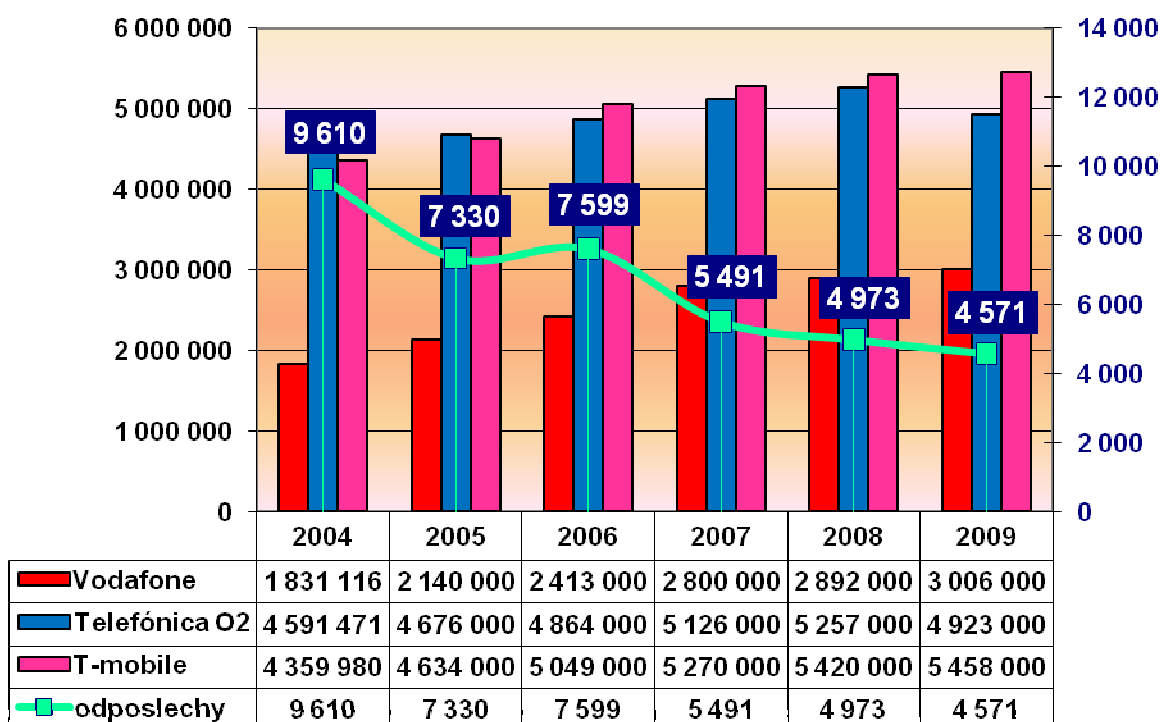
Údaje v tabulkách do roku 2006 poskytl ÚZČ, data od roku 2007 byla získána vytěžením analyticko-statistického systému MU II.

4.3.8 Odposlechy a rozvoj moderních komunikačních prostředků

Vývojové trendy v oblasti mezilidské komunikace se stávají méně osobními a přesouvají se stále více do úrovně neosobních telekomunikačních forem. Razantní průnik stále se zdokonalujících elektronických prostředků do společnosti se promítá do způsobu komunikace a přináší s sebou větší flexibilitu, zvýšení mobility komunikačních prostředků a v návaznosti na to zároveň i kvalitativní změny v chování abonentů, jejichž život se stále více přesouvá do této neosobní sféry komunikace. To se samozřejmě promítá i do oblasti zločinu, kdy i pachatelé stále více využívají moderních technologií, zejména elektronických a telekomunikačních prostředků k přípravě a organizaci trestné činnosti. Trendem 21. století, započatým již v devadesátých letech století minulého, je široký rozvoj moderních technologií, nejen na území České republiky, ale i v mezinárodním měřítku. Z výše uvedeného vyplývá, že při analyzování příčin a míry nárůstu využívání odposlechů telekomunikačního provozu je třeba zohledňovat a vyhodnocovat aktuální vývoj na telekomunikačním trhu.

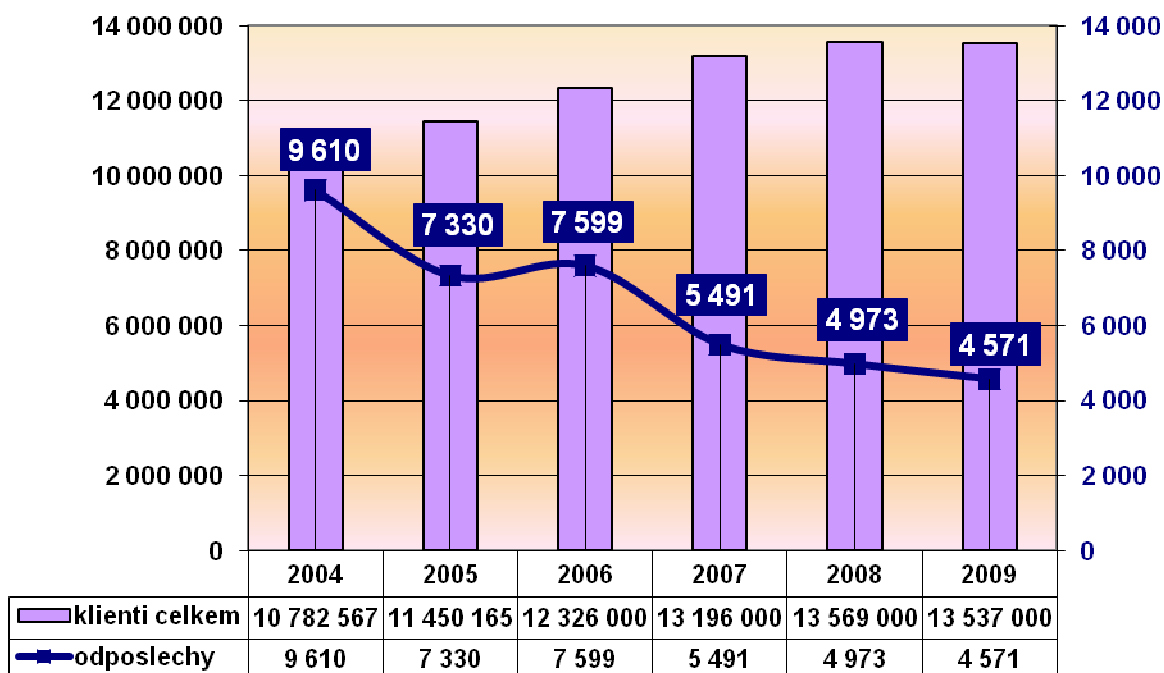
Z informací poskytnutých jednotlivými providery byl vyhodnocen vývoj počtu klientů největších mobilních operátorů působících v České republice. Následující tabulky a grafy názorně ukazují vývoj počtu klientů všech tří největších operátorů, kterými jsou Vodafone, T-mobile a Telefónica O2, ve srovnání s vývojem odposlechů.

Vývoj počtu klientů jednotlivých operátorů ve srovnání s vývojem počtu odposlechů - porovnání let 2004 - 2009

Z uvedeného vyhodnocení vyplývá, že trend růstu počtu klientů se pozvolna stabilizuje, moderní komunikační prostředky používá stále více osob, přesto z vývoje posledního roku vyplývá jistá nasycenost klientů jednotlivých mobilních operátorů. Vzhledem k faktu, že celkový počet klientů největších mobilních operátorů přerůstá celkový počet obyvatel České republiky, je zřejmé, že jedna osoba používá více dostupných komunikačních prostředků, což se odráží, jak již bylo předesláno, i v páčání trestné činnosti. Ve skutečnosti je počet komunikačních prostředků ještě větší, protože v uváděných tabulkách chybí údaje od ostatních operátorů působících na území České republiky včetně všech pevných linek.

**Souhrnný vývoj počtu klientů ve srovnání s vývojem odposlechů
porovnání let 2004 - 2009**

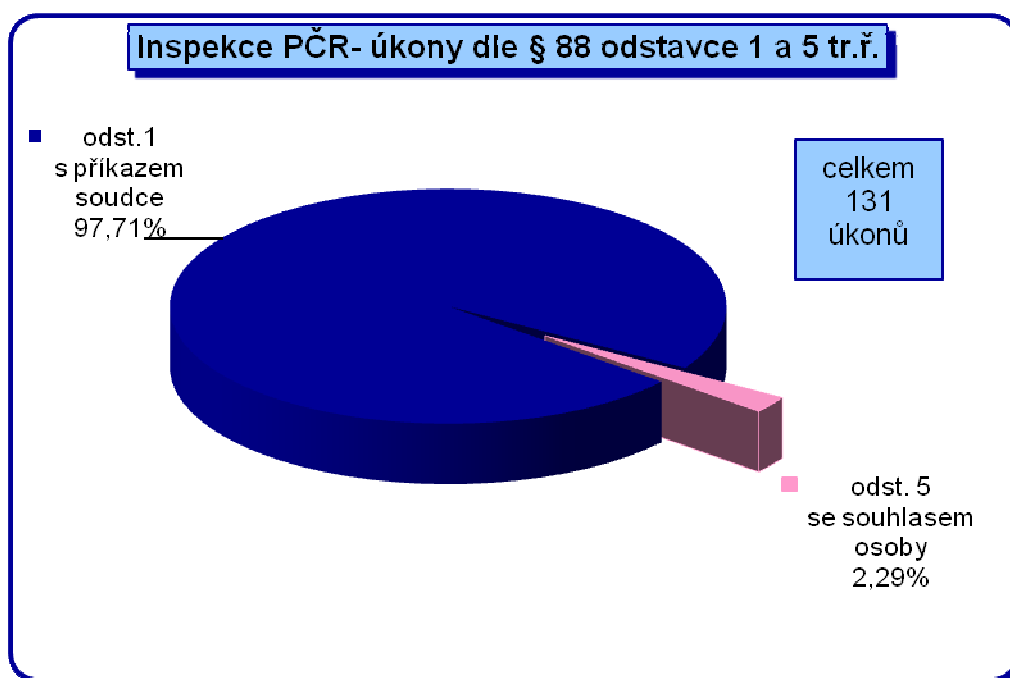
Výše uvedený graf zachycuje vývojové trendy celkového počtu klientů mobilních operátorů Vodafone, T-mobile a Telefónica O2 (za rok 2009 je připočteno 150 000 klientů Ufon) ve srovnání s vývojem odposlechů za posledních šest let. Zatímco se počty klientů mobilních operátorů každoročně zvyšují (do roku 2007 zhruba o necelý milion klientů ročně, v roce 2009 dochází k mírnému poklesu), křivka odposlechů zobrazuje za posledních šest let prudký pokles. Výjimku v tomto celkovém poklesu odposlechů v průběhu posledních let představuje mírný nárůst odposlechů o 269 úkonů v roce 2006 oproti roku 2005.

4.4 Využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu Inspekcí Policie ČR

Za rok 2009 bylo evidováno Inspekcí Policie ČR 131 odposlechů. Tyto úkony byly nasazeny celkem ve 36 spisech, což činí necelé 4 úkony na spis. Inspekce Policie ČR neměla nasazen žádný odposlech ve spisu s mezinárodní právní pomocí ani v pátrání. Ve všech případech se tedy jednalo o spisy trestní.

ROK 2009 / úkony dle § 88/1, 5 tr. ř.	počet odp. linek celkem	z toho dle §88/1 tr. ř.	z toho dle §88/5 tr. ř.	tj. % ze všech odp. linek	počet odp. osob	průměr odp. linek na osobu	spisů s úkony dle §88/1, 5 tr. ř.	průměr odp. linek na spis
Inspekce PČR	131	128	3	2,29	68	1,93	36	3,64

Dle jednotlivých ustanovení předmětného paragrafu tr. ř. je zcela markantní, že Inspekce Policie ČR nasazovala odposlechy nejvíce (128 úkonů, tj. 97,71%) dle prvního odstavce, tedy na základě příkazu soudce. K nasazení úkonů se souhlasem uživatele odposlouchávané stanice dle § 88 odst. 5 tr. ř. došlo pouze ojediněle (3 úkony, tj. 2,29%).

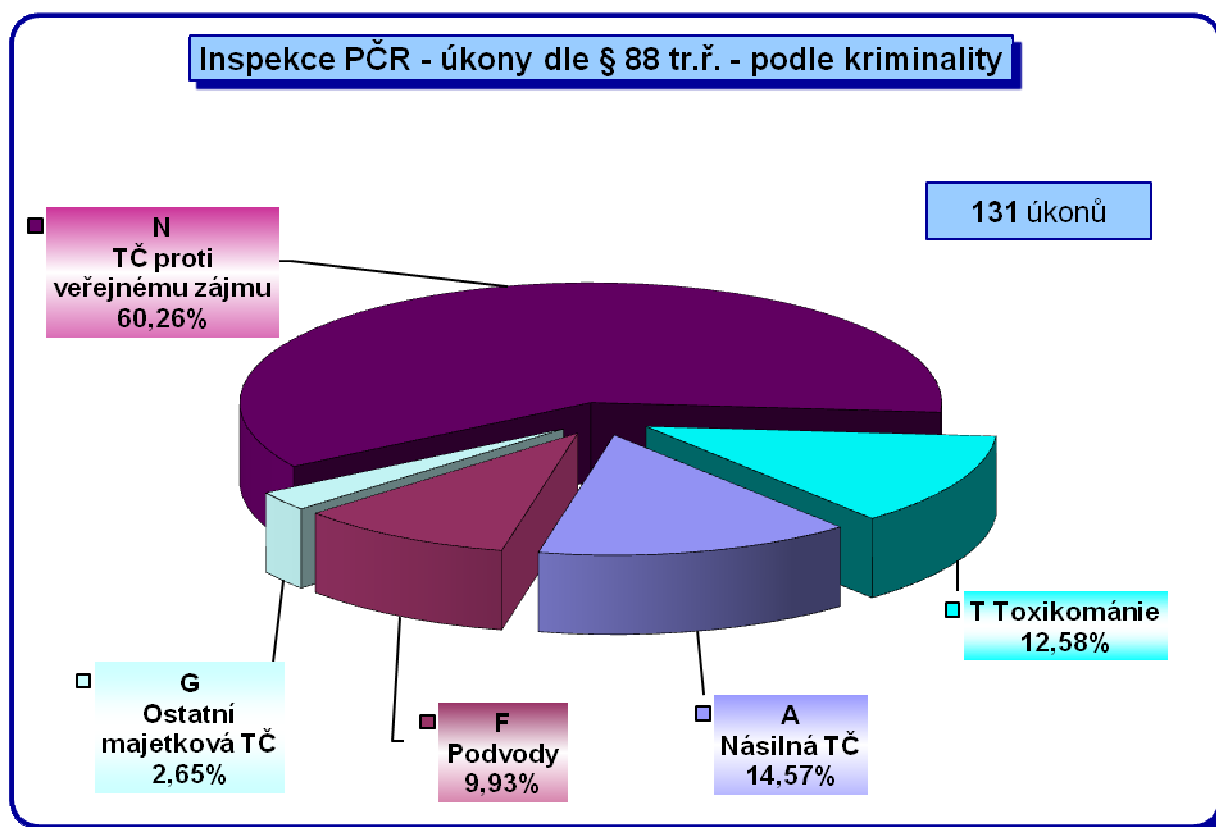

4.4.1 Využívání odposlechů na jednotlivé druhy trestné činnosti Inspekcí Policie ČR

Rozložení kriminality je dáno specifickým postavením Inspekce Policie ČR.

ROK 2009 / úkony dle § 88/ 1,5 tr. ř. podle kriminality	A Násilná TČ	F Podvody	G Ostatní majetková TČ	N TČ proti veřejnému zájmu	T Toxikománie	z toho v souběhu
Inspekce PČR	22	15	4	91	19	20

Počet odposlechů nasazených Inspekcí Policie ČR na trestnou činnost proti veřejnému zájmu činil 91 úkonů (tj. 60,84%), se značným odstupem s 22 úkony (tj. 14,57%) následovala násilná trestná činnost, toxikománie (19 úkonů, tj. 12,58%) a podvody (15 úkonů, tj. 9,93%). Užití odposlechů na ostatní majetkovou trestnou činnost již nedosahovalo ani 3%.

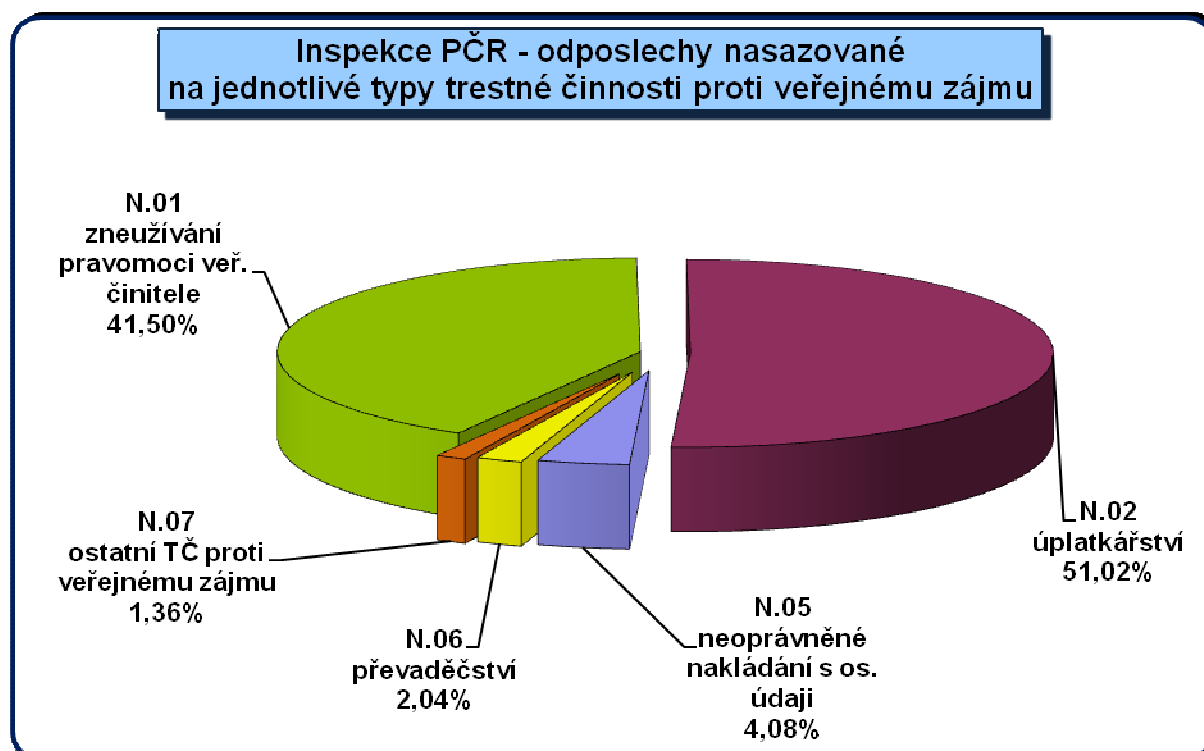
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Hlubší analýze byla z důvodu nejvyššího zastoupení podrobena trestná činnost proti veřejnému zájmu.

ROK 2009 / Úkony dle § 88/1,5 tr. ř. N - trestná činnost proti veřejnému zájmu	N.01 zneužívání pravomoci veř. činitele	N.02 úplat- kářství	N.05 neoprávněné nakládání s os. údaji	N.06 převaděč- ství	N.07 ostatní TČ proti veřejnému zájmu
Inspekce PČR	61	75	6	3	2

Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

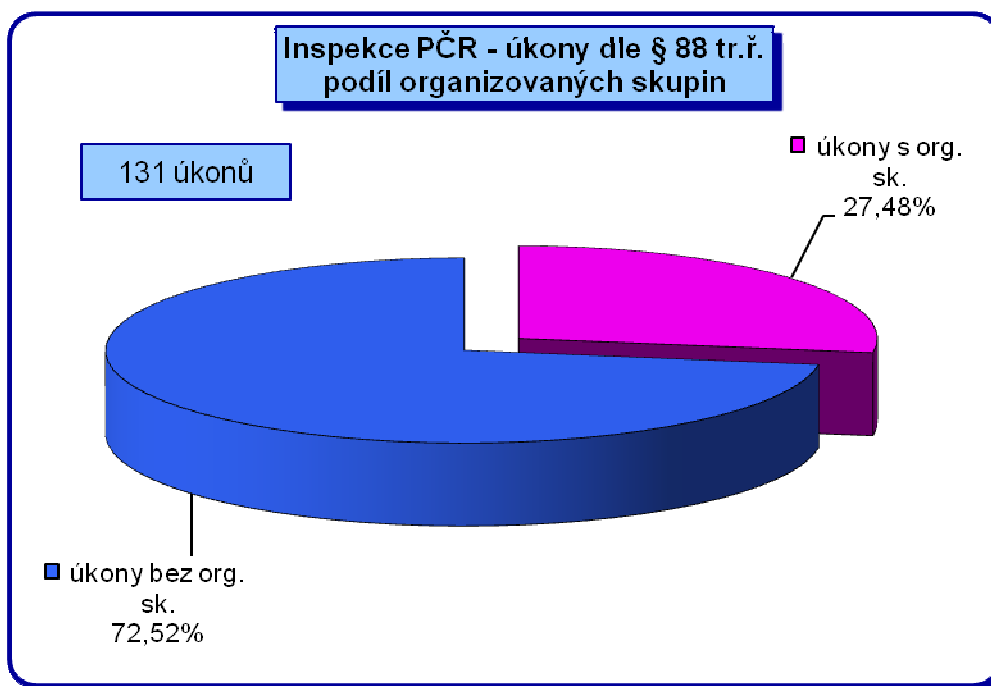
Inspekce Policie ČR nejčastěji nasazovala odposlechy v souvislosti s úplatkářstvím (75 úkonů, 51,02%) a se zneužíváním pravomoci veřejného činitele, kdy se jednalo o 61 (tj. 41,50%) úkonů. Se značným odstupem bylo registrováno nasazení úkonů u neoprávněného nakládání s osobními údaji (6 úkonů, tj. 4,08%). Další podkategorie zahrnované do tohoto druhu trestné činnosti již nedosahovaly ani 3% hranice.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Z hlediska rozložení odposlechů na organizovanou trestnou činnost bylo zjištěno, že 36 (tj. 27,48%) úkonů bylo nasazeno na organizované skupiny.

ROK 2009 / úkony dle § 88/1, 5 tr. ř. / organizovaná skupina	úkony dle § 88/1, 5 tr. ř.	úkony s org. sk.	úkony s org. sk. v %	úkony bez org. sk.
Inspekce PČR	131	36	27,48	95

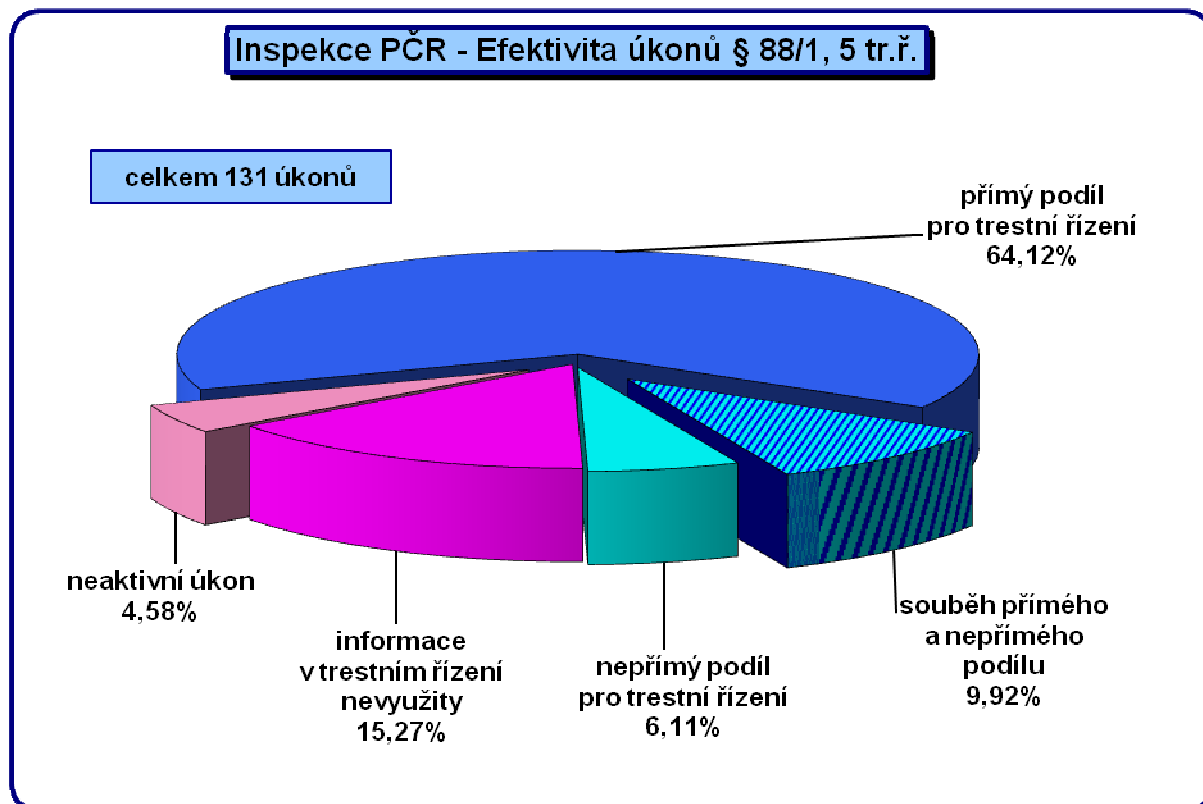

4.4.2 Vyhodnocení efektivity odposlechů v rámci trestního řízení Inspekce Policie ČR

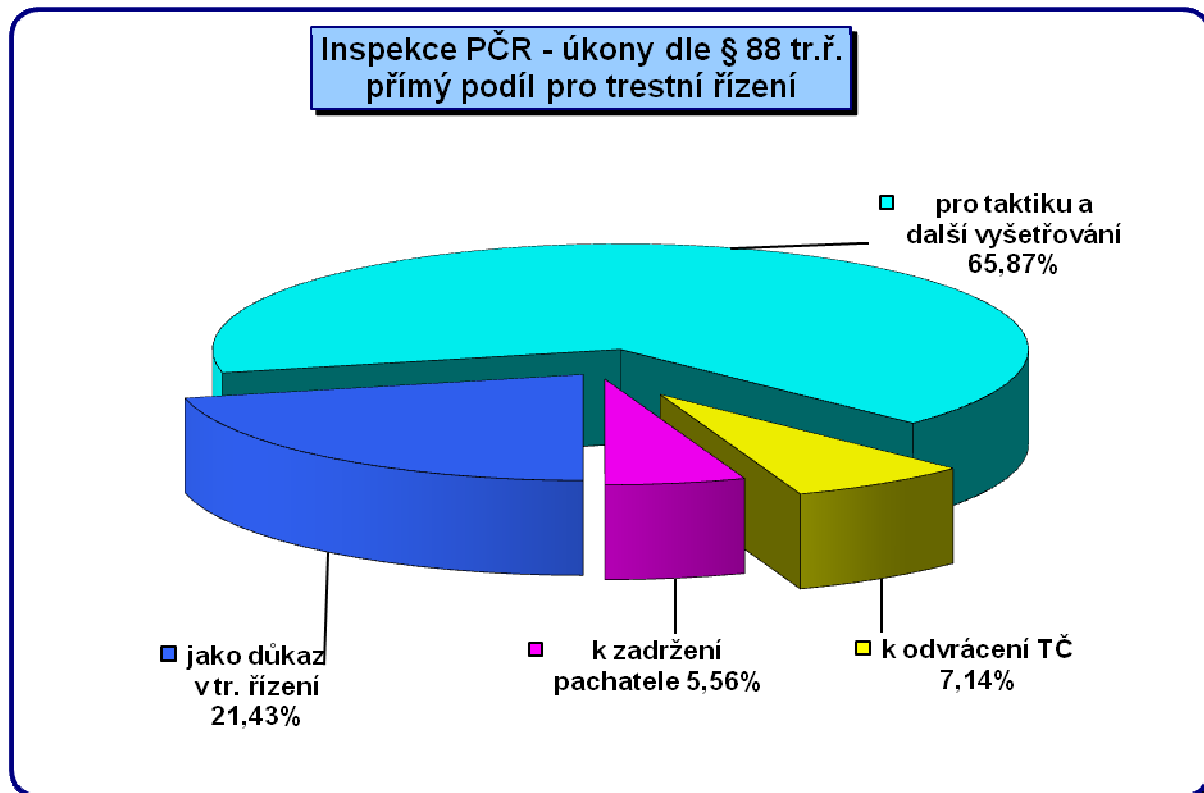
Při analyzování efektivity odposlechů byl inspektory Inspekce Policie ČR samostatně vykázán přímý podíl pro trestní řízení u 84 (tj. 64,12%) úkonů. V 8 případech byla efektivita vykázána samostatně v nepřímém podílu, souběh přímého a nepřímého podílu efektivity úkonu byl vyhodnocen ve 13 případech (tj. 9,92%). Pokud k 84 úkonům vyhodnoceným jako přímý podíl pro trestní řízení připočteme 8 úkonů vyhodnocených v nepřímém podílu pro trestní řízení i souběhy přímého i nepřímého podílu pro trestní řízení, pak můžeme hovořit o 105 (tj. 80,15%) efektivních úkonech. U 20 (tj. 15,27%) nasazených odposlechů nebyly získané informace v trestním řízení nijak využity. Z celkového počtu 131 odposlechů, které vyžádala Inspekce Policie ČR, jich bylo 6 (tj. 4,58%) neaktivních.

ROK 2009 / EFEKTIVITA ÚKONŮ § 88/1,5 tr. ř.	počet odp. linek celkem	pouze přímý podíl pro trestní řízení	pouze nepřímý podíl pro trestní řízení	souběh přímého a nepřímého podílu	informace v trestním řízení nevyužity	neaktivní úkon
Inspekce PČR	131	84	8	13	20	6

Ve 2 případech vedly úkony ke ztotožnění osoby, kdy se jednalo o potvrzení zájmu pro trestní.

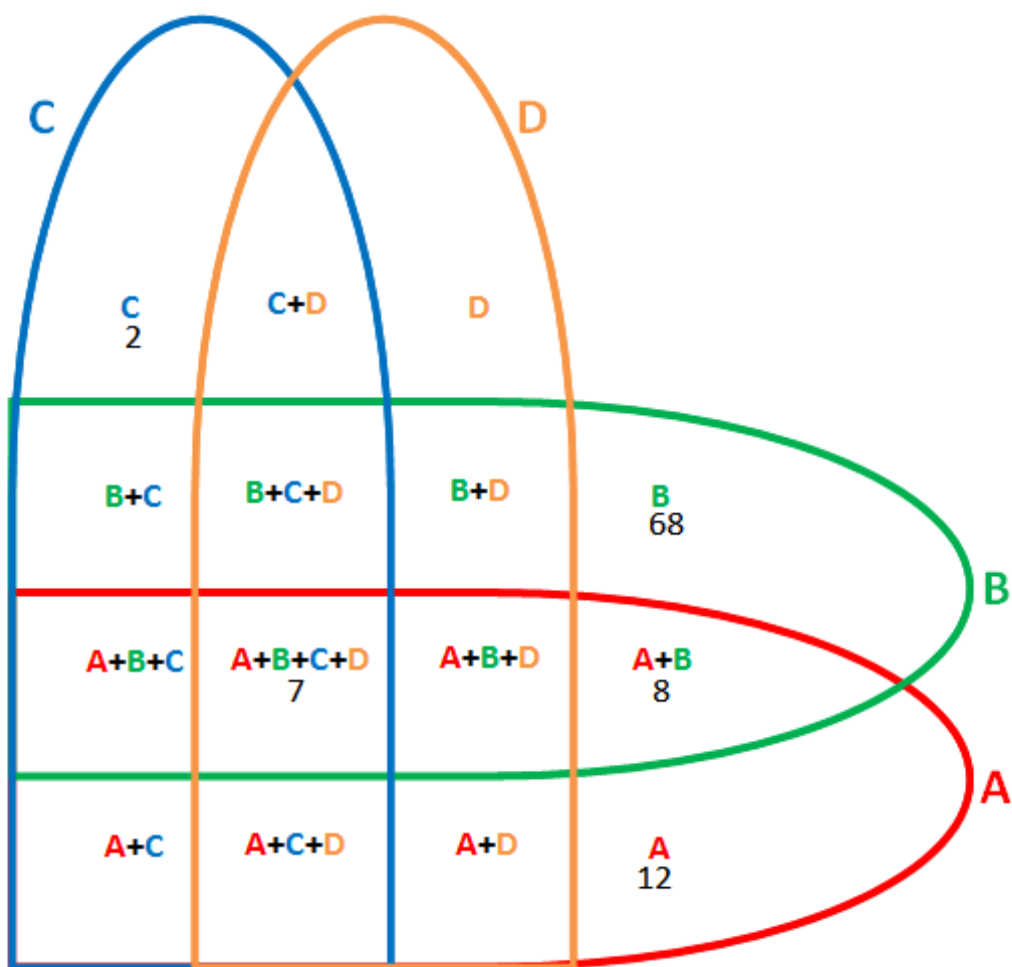

Z hlediska přímého podílu pro trestní řízení bylo nejvíce úkonů 83 (tj. 65,87%) využito pro taktiku a další vyšetřování. Použití informací jako důkaz v trestním řízení bylo zaznamenáno u 27 úkonů (tj. 21,43%). K odvrácení přípravy, dokonávání nebo spáchání trestného činu přispělo 9 (tj. 7,14%) odposlechů a k zadržení pachatele 7 (tj. 5,56%) úkonů.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Rovněž u Inspekce Policie ČR byly pro nejpřehlednější vyjádření zastoupení jednotlivých kategorií přímého podílu pro trestní řízení a jejich vzájemných průniků zvoleny množiny. Nejčastěji byly získané informace použity pro taktiku a další průběh vyšetřování, celkem se jednalo o 68 (tj. 70,10%) úkonů. U 12 (tj. 12,37%) odposlechnů sloužily získané informace jako důkaz v trestním řízení. Efektivita 8 (tj. 8,25%) úkonů byla vykázána současně v kategoriích využití informací jako důkazu v trestním řízení i pro taktiku a další průběh vyšetřování. Současně do všech čtyř kategorií přímého podílu zařadili inspektoři využití 7 (tj. 7,22%) odposlechnů. Zbývající 2 úkony vedly k odvrácení trestného činu.

Členění efektivit úkonů v přímém podílu na trestním řízení:

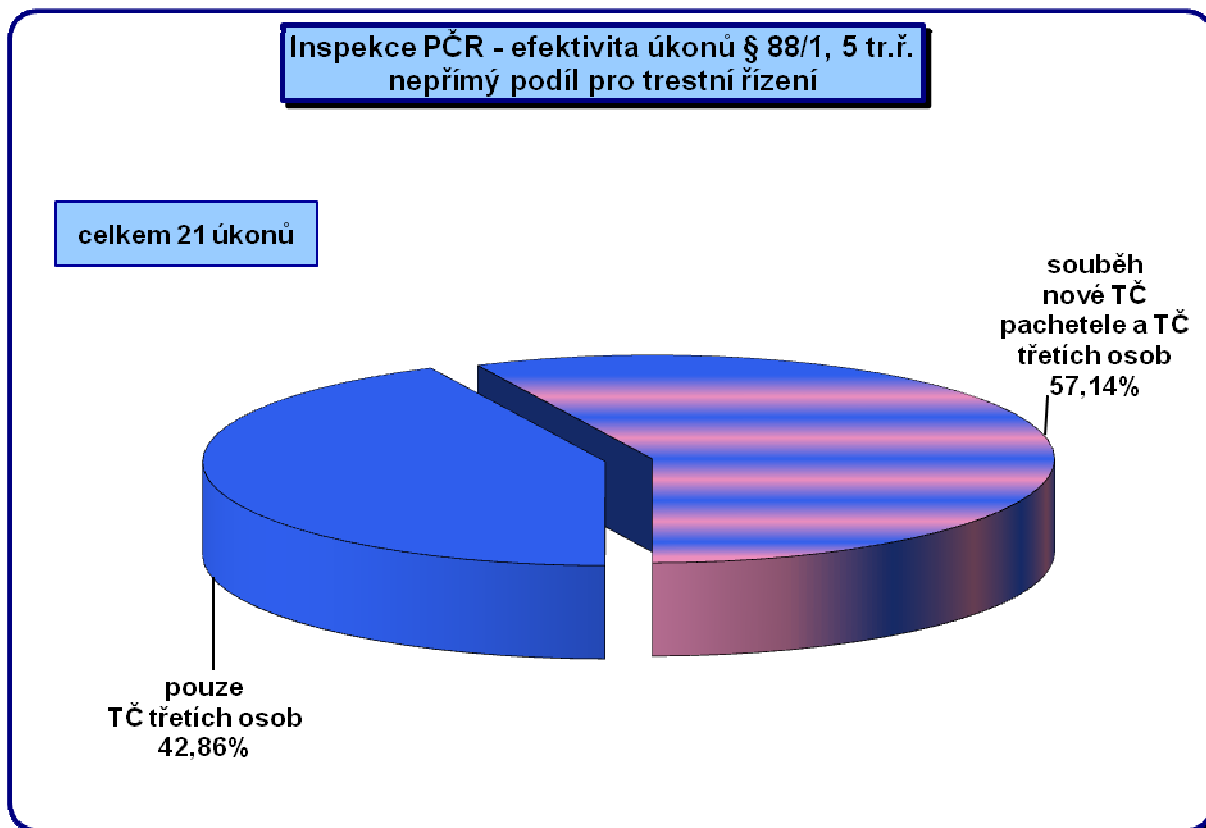
A – informace využity jako důkaz v trestním řízení

B – informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování

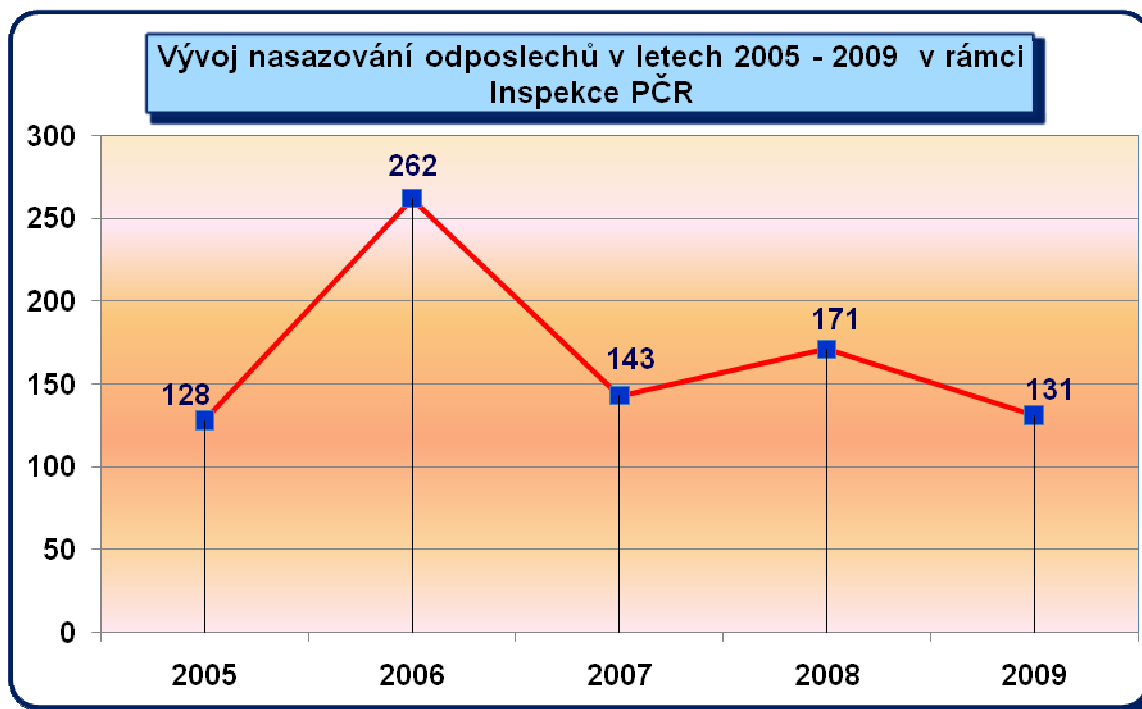
C – informace využity k odvrácení trestného činu (přípravy, pokusu, dokonání)

D – informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti

Nepřímý podíl byl vykázán celkem u 21 odposlechů, přičemž ve všech případech vedly získané informace k odhalení trestné činnosti třetích osob. U 12 odposlechů byla současně se zjištěním trestné činnosti třetích osob zjištěna i nová trestná činnost pachatele.

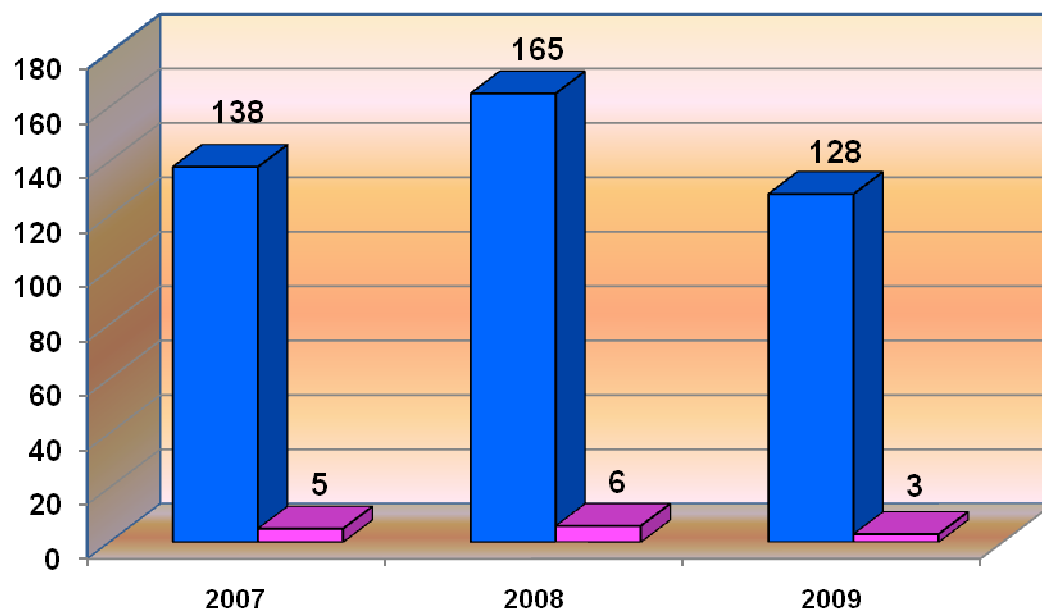
Z hlediska posouzení vývojových trendů v nasazování odposlechů Inspekcí MV, resp. Inspekcí Policie ČR je třeba konstatovat, že CIAP nedisponuje vlastními relevantními údaji o počtech odposlechů Inspekce MV do roku 2007, kdy Inspekce MV začala využívat analyticko-statistický server MU II. S ohledem na skutečnost, že bez vývojových trendů by se analytický výstup jevil neuceleným, byla pro účely vývoje počtu odposlechů použita za roky 2005 a 2006 data ÚZČ.

Během sledovaného období je zřejmý prudký nárůst odposlechů v roce 2006 (téměř o 105%), který však byl kompenzován výrazným poklesem odposlechů v roce 2007. V roce 2008 počet odposlechů opět mírně stoupl, naopak v roce 2009 došlo k poklesu o zhruba 23%.

Při porovnání nasazování odposlechů z hlediska prvního a pátého (dříve třetího) odstavce § 88 tr. ř. se situace příliš nemění. Tak, jak se vyvíjí u Inspekce Policie ČR celkové počty odposlechů, pohybují se i počty odposlechů prováděných na podkladě příkazu soudce podle § 88 odst. 1 tr. ř. a počty odposlechů prováděných na základě souhlasu uživatele odposlouchávané stanice podle § 88 odst. 5 tr. ř. V letech 2007 a 2008 se podíl odposlechů prováděných dle odst. 3, resp. 5 pohyboval okolo 3,5%. V souvislosti s výše zmíněnou novelou tr. ř. došlo k poklesu odposlechů nasazených dle tohoto odstavce na 2,3%.

Úkony dle § 88 odstavec 1 a 5 (dříve 3) tr.ř.
ukončené Inspekcí PČR v letech 2007 až 2009

■ odst. 1 - s příkazem soudce ■ odst. 5 (dříve 3) - se souhlasem osoby

Průměrné délky odposlechů

Průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení) v roce 2009 u Inspekce Policie ČR značně klesla, v tomto roce se již plně projevil důsledek novely trestního řádu, která od poloviny roku 2008 zkracuje maximální možnou délku odposlechu z šesti měsíců na čtyři (viz výše).

Oproti stavu v roce 2008 procento zkrácených odposlechů v roce 2009 citelně pokleslo, což rovněž souvisí s výše uvedenou změnou lhůt platnosti soudního příkazu. V roce 2009 došlo u Inspekce Policie ČR, na rozdíl od Policie ČR, k prodloužení skutečné průměrné délky odposlechů a ke zvýšení podílu prodloužených odposlechů.

§88 tr. ř. - odposlechy	2007	2008	2009
průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení) [dny]	138,69	126,70	100,47
skutečná průměrná délka odposlechu [dny]	115,26	81,86	99,52
procento zkrácených odposlechů	44,06%	56,70%	30,53%
procento prodloužených odposlechů	17,48%	7,60%	11,45%

Pro objektivnější vyhodnocení vlivu novely trestního řádu je použito porovnávání počtu úkonů roku 2007 s rokem 2009, kdy se zkrátily doby platnosti prvního soudního příkazu i skutečné průměrné délky odposlechů. Rovněž se snížily podíly zkrácených i prodloužených odposlechů.

4.5 Využívání sledování osob a věcí Policií ČR

4.5.1 Počty sledování osob a věcí požadovaných útvary Policie ČR SKPV

V roce 2009 bylo útvary Policie ČR SKPV uskutečněno celkem 3 279 úkonů dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř.

Sledování osob a věcí bylo realizováno za předem stanovených, výše uvedených, podmínek.

K vlastnímu statistickému vyhodnocení byla použita výstupní data analyticko-statistického systému MU II.

Statistické výstupy mohou být ovlivněny faktem, že jedna a tatáž osoba může procházet nezávisle na sobě několika trestními kauzami, popř. úkon může být několikrát prodlužován.

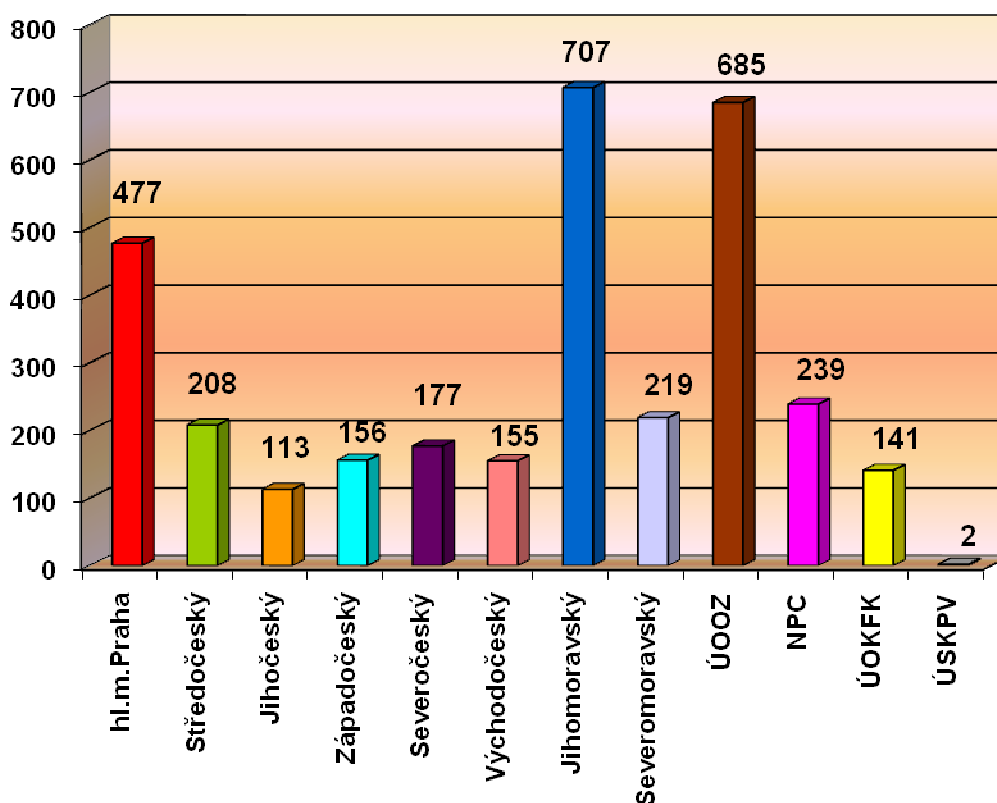
ROK 2009 / úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř.		počet úkonů celkem	spisů s úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř.	průměr úkonů na spis
CELKEM ČR		3 279	954	3,44
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV kraje	2 212	769	2,88
	hl. m. Praha	477	186	2,56
	Středočeský	208	67	3,10
	Jihočeský	113	53	2,13
	Západočeský	156	73	2,14
	Severočeský	177	82	2,16
	Východočeský	155	75	2,07
	Jihomoravský	707	141	5,01
	Severomoravský	219	92	2,38
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 067	185	5,77
	ÚSKPV	2	2	1,00
	ÚOOZ	685	88	7,78
	NPC	239	58	4,12
	ÚOKFK	141	37	3,81

Nejvíce úkonů dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. vykazuje Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje (707 úkonů) srovnatelně s ÚOOZ (685 úkonů), s odstupem následuje Policie ČR SKPV hl. m. Praha (477 úkonů). Z Policie ČR SKPV krajů se na počtu sledování osob a věcí nejméně podílí Policie ČR SKPV kraje Jihočeského (113 úkonů). Vyšší četnost úkonů sledování osob a věcí u ÚOOZ je dána specifičností jeho zaměření na šetření organizované trestné činnosti.

Z Policie ČR SKPV jednotlivých krajů dosahuje vysoké četnosti úkonů dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje a hl. m. Prahy. Je také třeba upozornit na skutečnost, že trestná činnost často přesahuje hranice jednoho území. Zvláště pro Prahu je pak typická součinnost s ostatními útvary, kdy v mnohých případech jsou nasazené úkony vykazovány na Policii ČR SKPV hl. m. Prahy, ačkoli informace z provedených úkonů nakonec sloužily jinému organizačnímu celku Policie ČR SKPV. Toto se týká nejen sledování osob a věcí, ale i odposlechů.

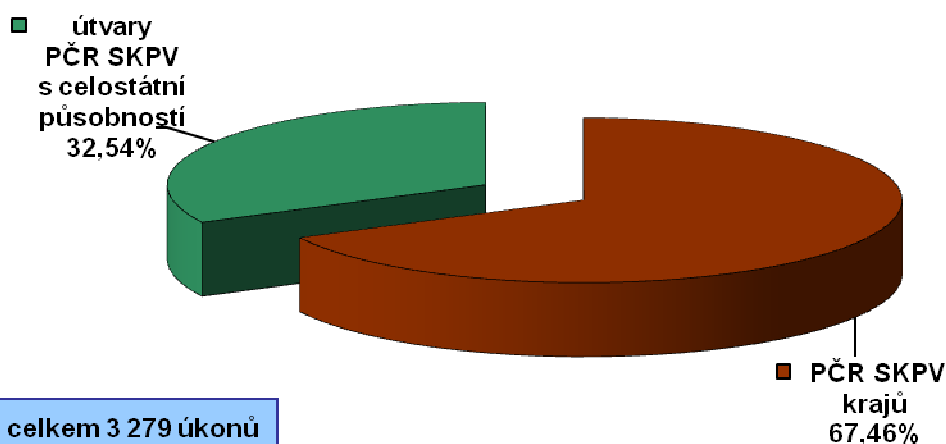
Je třeba upozornit, že útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností, které ve vyšší míře využívají úkonů odposlechů a sledování, tak činí zejména v rámci šetření organizované trestné činnosti, v souvislosti s násilnou trestnou činností, krádežemi motorových vozidel, toxikománií atd. Za účelem odhalení pachatelů této trestné činnosti pak maximálně využívají všech zákonných prostředků, odposlechy a sledování osob a věcí nevyjímaje.

**Celkové počty sledování ukončených v roce 2009
na jednotlivých organizačních celcích PČR SKPV**

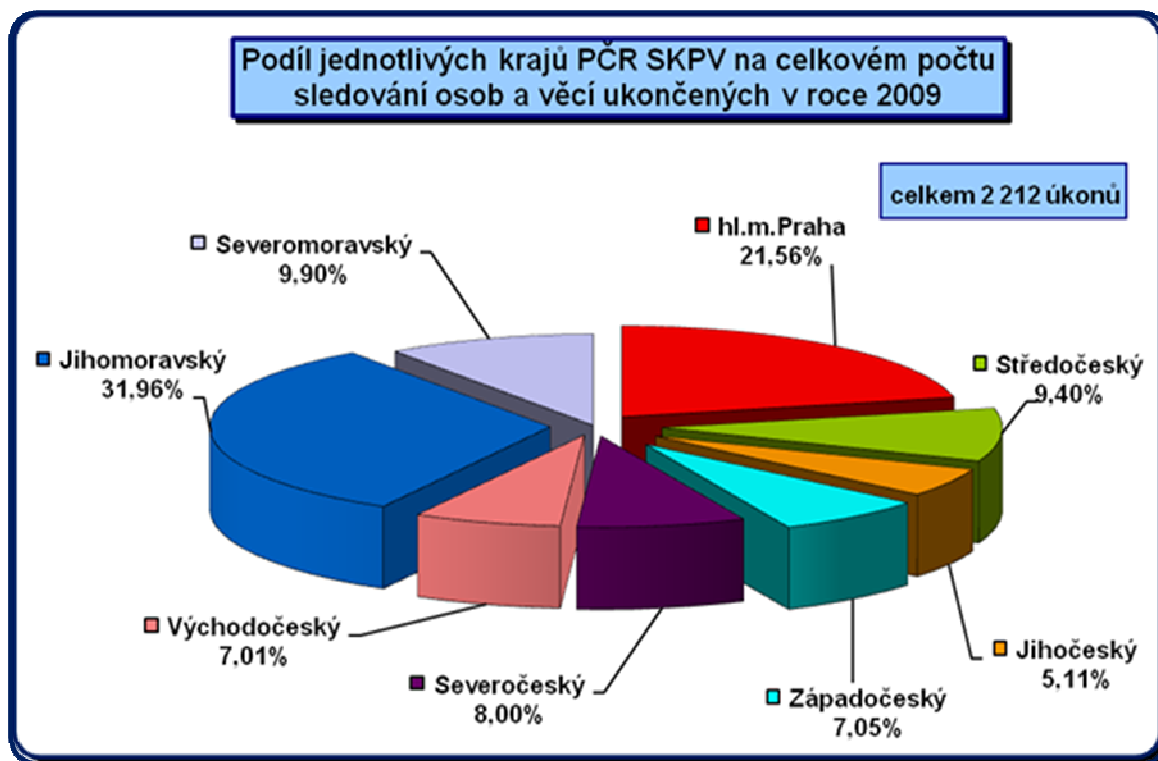

Celkový počet úkonů dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. je v dále uvedeném grafu rozdělen mezi Policii ČR SKPV krajů (2 212 úkonů) a útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností včetně ÚSKPV (1 067 úkonů).

**Podíl počtu úkonů dle § 158d tr.ř. - PČR SKPV krajů
a útvarů PČR SKPV s celostátní působností**

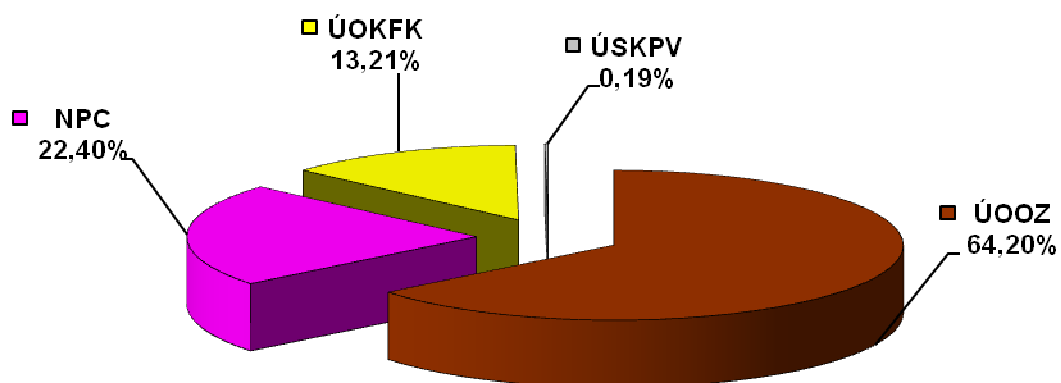

V rámci Policie ČR SKPV jednotlivých krajů připadá největší podíl úkonů § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. na Policii ČR SKPV Jihomoravského kraje (707 úkonů, cca 32%), dále Policii ČR SKPV hl. m. Prahy (477 úkonů, cca 22%). Nejméně úkonů pak vykazuje Policie ČR SKPV Jihočeského kraje (113 úkonů, cca 5%).

Z hlediska útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností bylo nejvíce těchto úkonů zaznamenáno na ÚOOZ. Tento útvar se svými 685 úkony vykazuje více než 64% podíl počtu úkonů v rámci celostátních útvarů. Se značným odstupem následuje NPC (239 úkonů, cca 22%).

Podíl útvarů PČR SKPV s celostátní působností
na celkovém počtu sledování ukončených v roce 2009

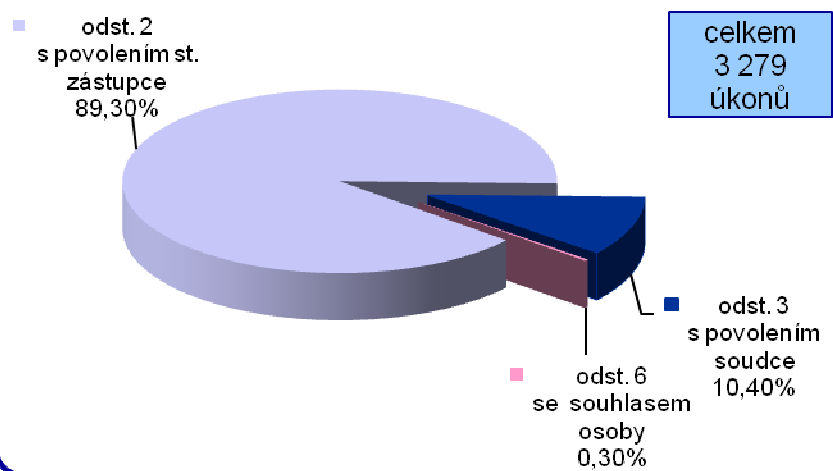
celkem 1 067 úkonů

4.5.2 Sledování osob a věcí se souhlasem osoby, s povolením státního zástupce a s povolením soudce

Celkem bylo podle uvedených odstavců § 158d tr. ř. provedeno 3 279 úkonů. Z tohoto počtu se jednalo o 2 928 úkonů povolených státním zástupcem (odst. 2), 341 povolených soudcem (odst. 3) a jen 10 se souhlasem osoby, do jejichž práv a svobod má být sledováním zasahováno (odst. 6).

ROK 2009 / úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř.		počet úkonů celkem	z toho		
			s povolením st. zástupce (odst.2)	s povolením soudce (odst.3)	se souhlasem osoby (odst.6)
CELKEM ČR		3 279	2 928	341	10
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	2 212	1 960	243	9
	hl. m. Praha	477	400	76	1
	Středočeský	208	157	49	2
	Jihočeský	113	103	10	
	Západočeský	156	145	11	
	Severočeský	177	155	21	1
	Východočeský	155	109	44	2
	Jihomoravský	707	691	14	2
	Severomoravský	219	200	18	1
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 067	968	98	1
	ÚSKPV	2	2		
	ÚOOZ	685	610	74	1
	NPC	239	220	19	
	ÚOKFK	141	136	5	

Úkony dle § 158d odstavce 2, 3 a 6 tr.ř.

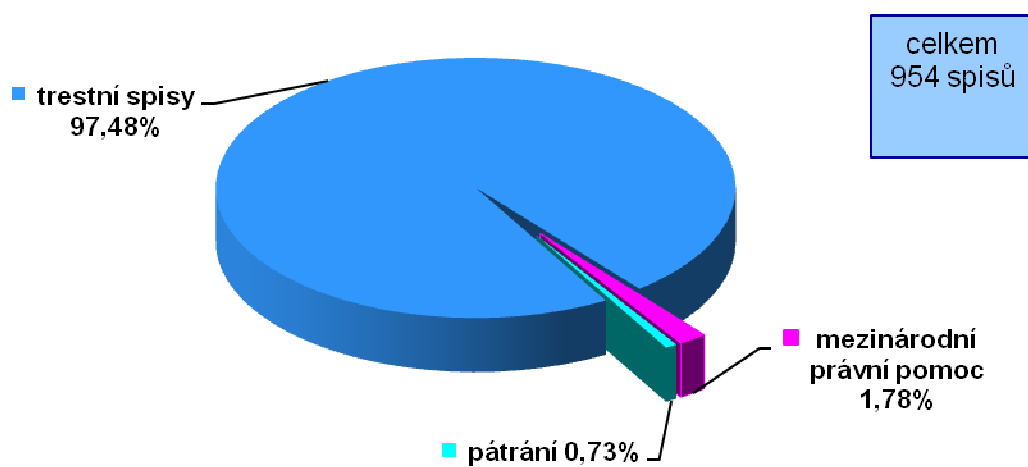

4.5.3 Spisy se sledováním osob a věcí členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc či pátrání)

Z hlediska typu spisů je situace obdobná jako u odposlechů. Rovněž u úkonů dle §158d tr. ř. je počet spisů s mezinárodní právní pomocí i pátrání zanedbatelný. U sledování osob a věcí tvoří počet spisů s mezinárodní právní pomocí necelé 2%. U pátrání tento počet nedosahuje ani 1%. V 17 spisech týkající se mezinárodní právní pomoci bylo nasazeno 71 úkonů sledování osob a věcí. Nejvíce spisů s mezinárodní právní pomocí vykázalo ÚOOZ, jednalo se o 10 spisů. V rámci pátrání bylo využito jen 20 úkonů sledování osob a věcí v 7 spisech. Je nutno zdůraznit, že v případě souběhu trestního spisu s mezinárodní právní pomocí či pátráním (pátrání zpravidla probíhá v rámci trestního spisu), se v systému sběru dat tyto případy vykazují pouze v rámci trestního spisu.

ROK 2009 / SPISY S ÚKONY § 158d/2,3,6 tr. ř.		spisů s úkony dle §158d/2,3,6 tr. ř.	z toho:		
			trestní spisy	mezinárodní právní pomoc	pátrání
CELKEM ČR		954	930	17	7
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV správ krajů	769	761	3	5
	hl.m.Praha	186	184	1	1
	Středočeský	67	65		2
	Jihočeský	53	53		
	Západočeský	73	72		1
	Severočeský	82	79	2	1
	Východočeský	75	75		
	Jihomoravský	141	141		
	Severomoravský	92	92		
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNI PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	185	169	14	2
	ÚSKPV	2	1	1	1
	ÚOOZ	88	78	10	
	NPC	58	54	3	1
	ÚOKFK	37	37		

Spisy s úkony dle § 158d tr.ř. podle typu spisu

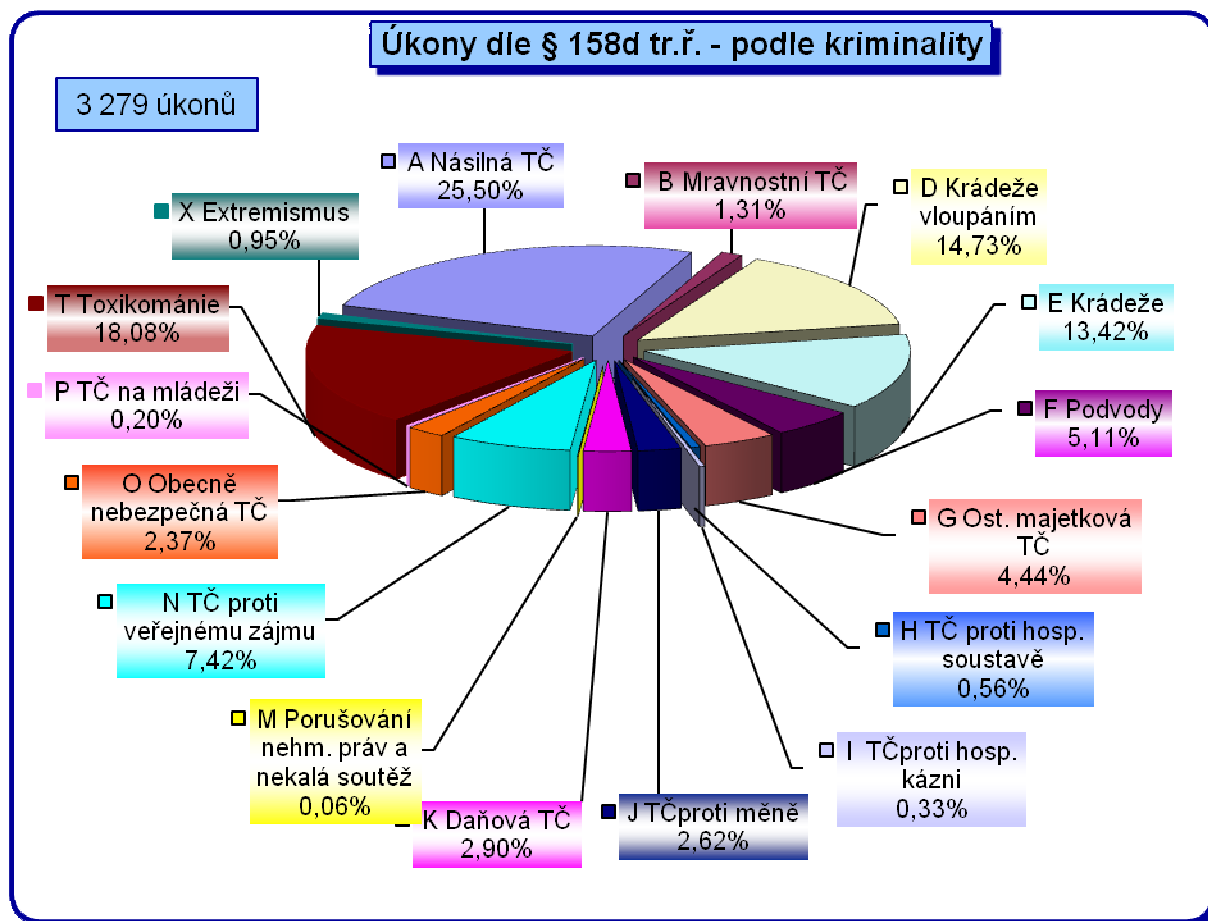
4.5.4 Využívání sledování osob a věcí na jednotlivé druhy trestné činnosti

K důležitému faktoru pro objektivní analýzu úkonů sledování osob a věcí patří i specifikace kriminality, pro kterou jsou nejvíce využívány.

K vlastnímu vyhodnocení kriminality je nutno dodat, že při sběru dat bylo možné každému spisu, resp. úkonu, přiřadit více druhů trestné činnosti (v tabulce vykázano jako souběhy). Vzhledem k počtu možných kombinací by bylo obtížné stanovit všechny variace, byly tedy použity absolutní hodnoty jednotlivých trestných činů a absolutní počet souběhů.

ROK 2009/ Úkony dle § 158d/ 2,3,6 tr.ř. podle kriminality		A Násilná TČ	B Miravnostní TČ	D Krádeže vloupáním	E Krádeže	F Podvody	G Ostatní majetková TČ	H TČ proti hospodářské soustavě	I TČ proti hospodářské kázní	J TČ proti měně	K Daňová TČ	M Poruš. nehm. práv a nekalá soutěž	N TČ proti veřejnému zájmu	O Obecně nebezpečná TČ	P TČ na mládeži	T Toxikománie	X Extremismus	z toho v souběhu
CELKEM ČR		914	47	528	481	183	159	20	12	94	104	2	266	85	7	648	34	305
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	555	46	528	479	127	146	2	7	35	23	2	37	49	7	356	5	192
	hl. m. Praha	180	5	74	113	40	22			13	8		14	19		42	2	55
	Středočeský	103		29	22	9	22						2	1	2	58	1	41
	Jihočeský	25	2	28	29	15	4			2				2		9		3
	Západočeský	43	2	56	17		11				2			11		36		22
	Severočeský	17	4	70	44	2	17		3	3	2		10	8		32		35
	Východočeský	28	8	44	15	26	6	1		2			2	2	5	14		-2
	Jihomoravský	95	21	183	225	11	46			7	5	2	6	2		114	1	11
Severomoravský	64	4	44	14	24	18	1	4	8	6		3	4		51	1	27	
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	359	1		2	56	13	18	5	59	81		229	36		292	29	113
	ÚSKPV				1	1												
	ÚOOZ	348	1		1	32	7	16		59	11		192	36		53	29	100
	NPC															239		
ÚOKFK	11				23	6	2	5		70		37						13

Nejvíce úkonů sledování osob a věcí, 914 (tj. 25,50%), bylo využito v souvislosti s násilnou trestnou činností, s 648 úkony (tj. 18,08%) následovala toxikománie, dále krádeže vloupáním (528 úkonů, tj. 14,73%), krádeže (481 úkonů, tj. 13,42%) a trestná činnost proti veřejnému zájmu (266 úkonů, tj. 7,42%). Hranice 5% dosáhly ještě úkony použité na trestné činy podvodu, úkony na ostatní druhy trestné činnosti se pohybovaly již pod touto hranicí.

V souvislosti se šetřením násilné trestné činnosti vykazuje nejvyšší podíl úkonů sledování osob a věcí ÚOOZ, v rámci krajů pak Policie ČR SKPV hl. m. Prahy.

Úkony nasazené za účelem odhalení toxikománie registruje v nejvyšší míře NPC, tedy útvar, jehož hlavním úkolem je odhalování a objasňování drogové trestné činnosti. Z hlediska jednotlivých krajů nejvyšší počet úkonů pro tuto specifickou trestnou činnost vykazuje Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje.

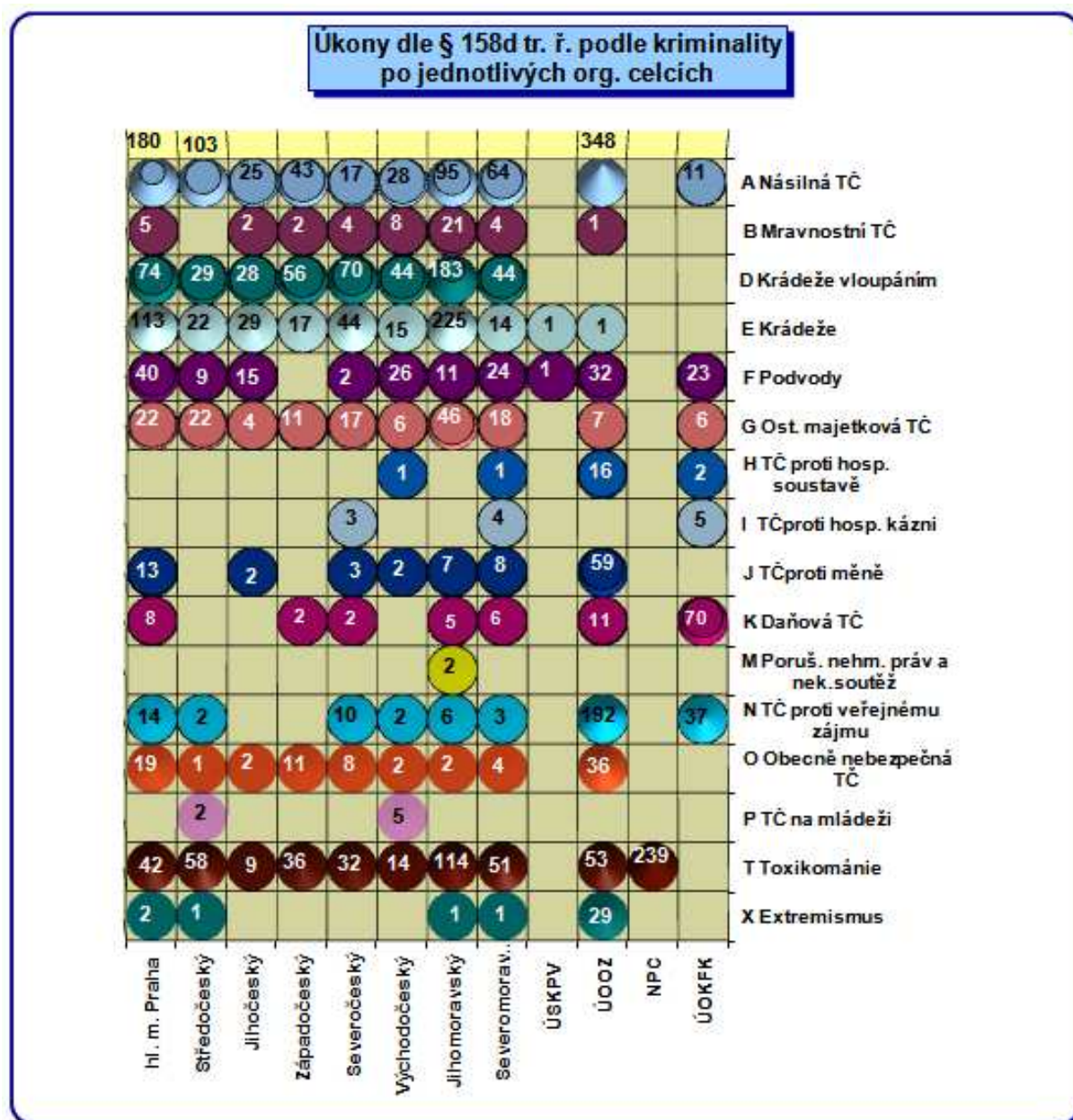
Na odhalování trestné činnosti krádeží (převážně se jednalo o krádeže motorových vozidel), byly využity úkony dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. v nejvyšší míře Policií ČR SKPV Jihomoravského kraje a se značným odstupem Policií ČR SKPV hl. m. Prahy. V případech krádeží vloupáním byly tyto úkony nasazeny rovněž nejčastěji Policií ČR SKPV Jihomoravského kraje.

ÚOKFK využil úkony sledování osob a věcí převážně v souvislosti s daňovou trestnou činností a trestnou činností proti veřejnému zájmu.

ÚOOZ, kromě již výše zmíněné násilné trestné činnosti, vykázal v nemalém rozsahu úkony rovněž na trestnou činnost proti veřejnému zájmu.

Ostatní kriminalita je rozložena vcelku rovnoměrně napříč jednotlivými

organizačními celky.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Dále je hlubší analýze podrobena oblast využívání úkonů sledování osob a věcí v trestním řízení vedeným pro násilnou trestnou činnost. Násilná trestná činnost zahrnuje širokou škálu kriminality, patří mezi nejzávažnější druhy trestné činnosti, neboť ochrana života a zdraví osob je jednou z největších priorit Policie ČR. Úkony sledování osob a věcí byly v souvislosti s šetřením násilné trestné činnosti využívány zejména v rámci trestního řízení vedeného pro trestný čin vraždy, loupeže a vydírání. V rámci třídy násilné trestné činnosti dochází k souběhům spáchaných

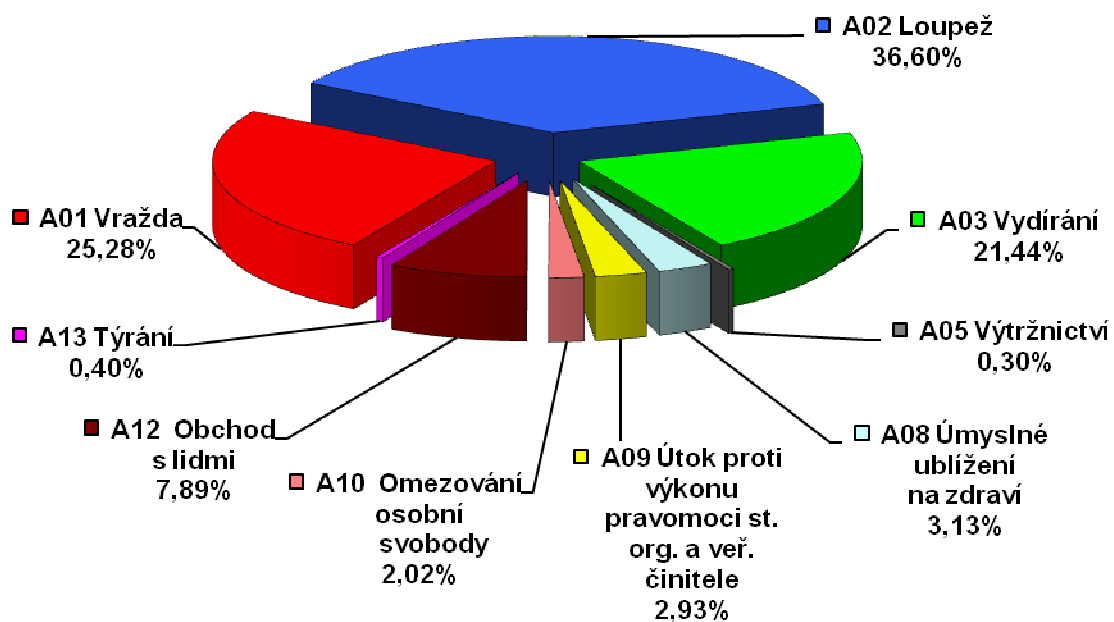
restných činů v jedné restní věci, úkony sledování osob a věcí byly použity v 75 případech takovýchto souběhů. Dále je třeba upozornit, že kromě souběhů v rámci jedné třídy dochází i k souběhům restných činů napříč ostatními třídami.

ROK 2009 / Úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř. A - násilná restná činnost		A01 Vražda	A02 Loupež	A03 Vydírání	A05 Výtržnictví	A08 Úmyslné ublížení na zdraví	A09 Útok proti výkonu pravomoci st. org. a veř. činitele	A10 Omezování osobní svobody	A12 Obchod s lidmi	A13 Týrání
CELKEM ČR		250	362	212	3	31	29	20	78	4
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	94	307	147	3	31	12	16	3	4
	hl. m. Praha	24	96	43	2	16	1			1
	Středočeský	16	57	26		5		1		
	Jihočeský	5	19	1						
	Západočeský	2	20	7			3	10		1
	Severočeský	8	7	2	1		3			2
	Východočeský	4	11	10		2		1		
	Jihomoravský	9	79	41		3		1		
	Severomoravský	26	18	17		5	5	3	3	
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	156	55	65			17	4	75	
	ÚOOZ	156	55	54			17	4	75	
	ÚOKFK			11						

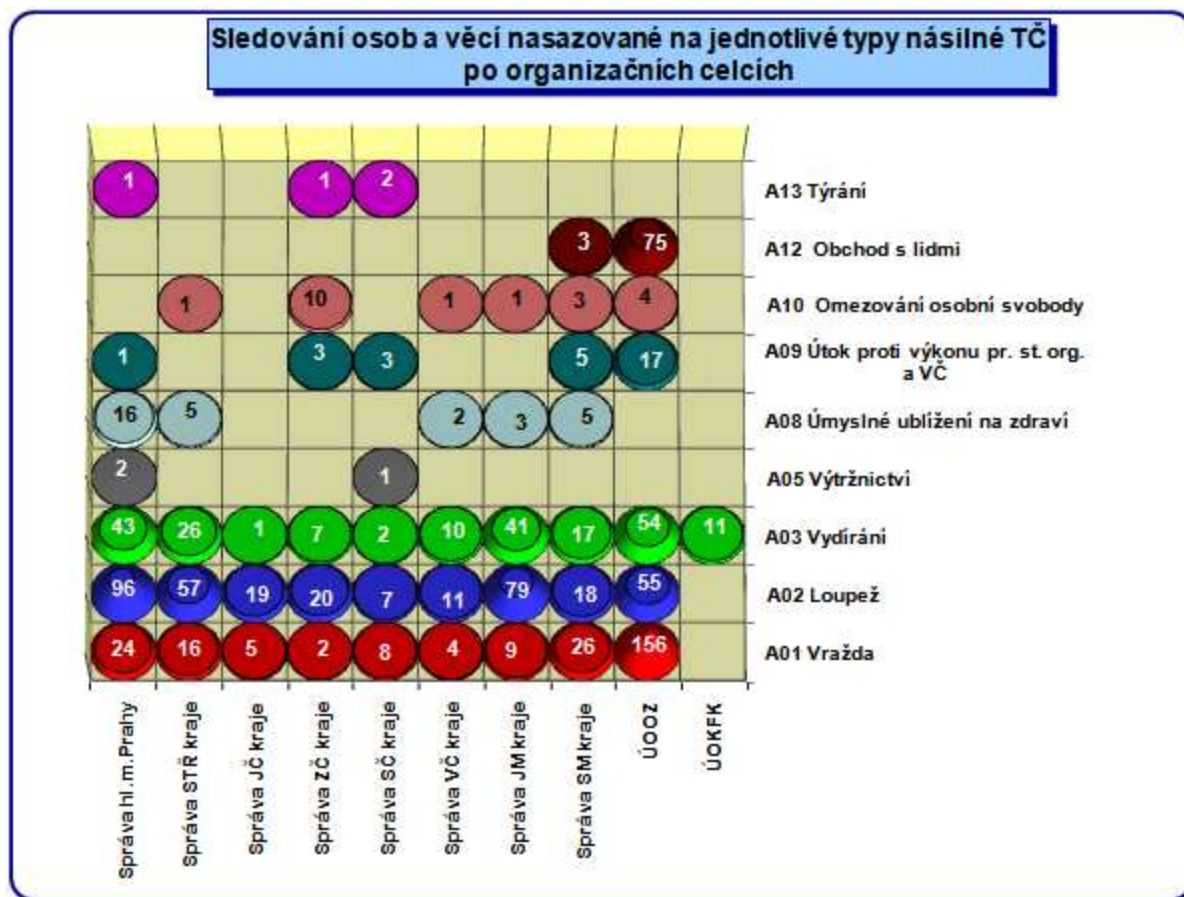
Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Je zřejmé, že nejvyšší počet úkonů na restný čin vraždy použil v loňském roce ÚOOZ, stejně tak vykazuje tento útvar nejvyšší počet nasazených úkonů v souvislosti s šetřením restných činů vydírání, obchodu s lidmi a útoku proti výkonu pravomoci státního orgánu a veřejného činitele. V okruhu Policie ČR SKPV krajů nejvíce úkonů na vraždy nasadila Policie ČR SKPV Severomoravského kraje a hl. m. Prahy, na loupeže bylo nejvíce úkonů vykázáno u Policie ČR SKPV hl. m. Prahy a Jihomoravského kraje. Policie ČR SKPV hl. m. Prahy nasadila nejvíce úkonů rovněž na restné činy vydírání a úmyslné ublížení na zdraví. Policií ČR SKPV Západočeského kraje byl z hlediska všech útvarů nasazen největší počet úkonů sledování osob a věcí na restné činy omezování osobní svobody.

Sledování osob a věcí nasazované na jednotlivé typy násilné TČ

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Detailnějšímu rozboru je podrobena i oblast využívání úkonů sledování osob a věcí v souvislosti s šetřením trestných činů krádeže. Krádež obecně je velmi široký pojem a pro účely analýzy je vhodné blíže specifikovat, o jaké druhy krádeží se při užití úkonů sledování osob a věcí jednalo.

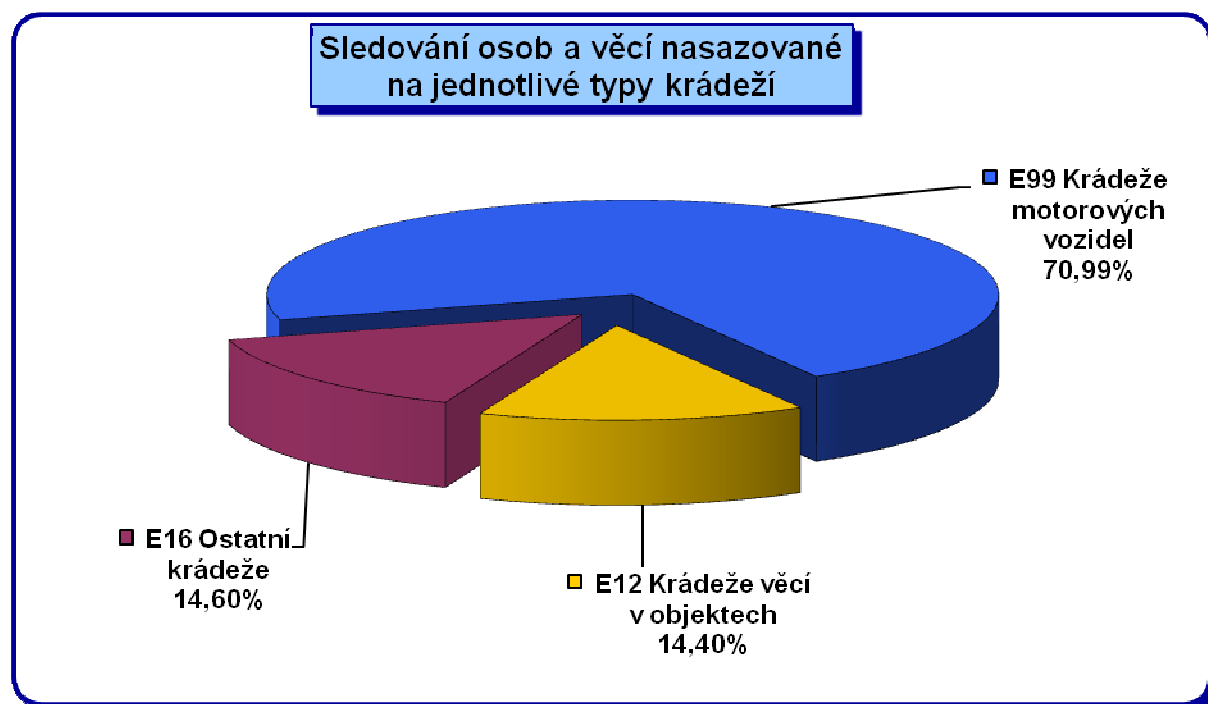
Útvary Policie ČR SKPV vykazují za rok 2009 procentuálně nejvyšší podíl (70,99%) použití sledování osob a věcí v rámci případů krádeží motorových vozidel. Úkony v souvislosti s ostatními krádežemi (14,60%) a krádežemi věcí v objektech (14,40%) jsou nasazovány ve výrazně nižší míře. Stejně jako u násilné trestné činnosti i u krádeží dochází k souběhu trestných činů v jedné trestní věci, a to jak v rámci kategorie krádeží, tak napříč všemi třídami. V roce 2009 došlo k souběhu v této kategorii pouze ve 12 případech, jednalo se zejména o souběh krádeží v objektech a ostatních krádeží právě s krádežemi motorových vozidel. Ke krádežím motorových vozidel se často vážou i další druhy kriminality.

ROK 2009 / Úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř. E - krádeže		E12 Krádeže věcí v objektech	E16 Ostatní krádeže	E99 Krádeže motorových vozidel
CELKEM ČR		71	72	350
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH	CELKEM PČR SKPV krajů	71	72	348

	hl. m. Praha	17	49	54
	Středočeský	7		15
	Jihočeský	4	1	24
	Západočeský	3	2	14
	Severočeský	8		36
	Východočeský	3	4	8
	Jihomoravský	24	12	189
	Severomoravský	5	4	8
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností			2
	ÚSKPV			1
	ÚOOZ			1

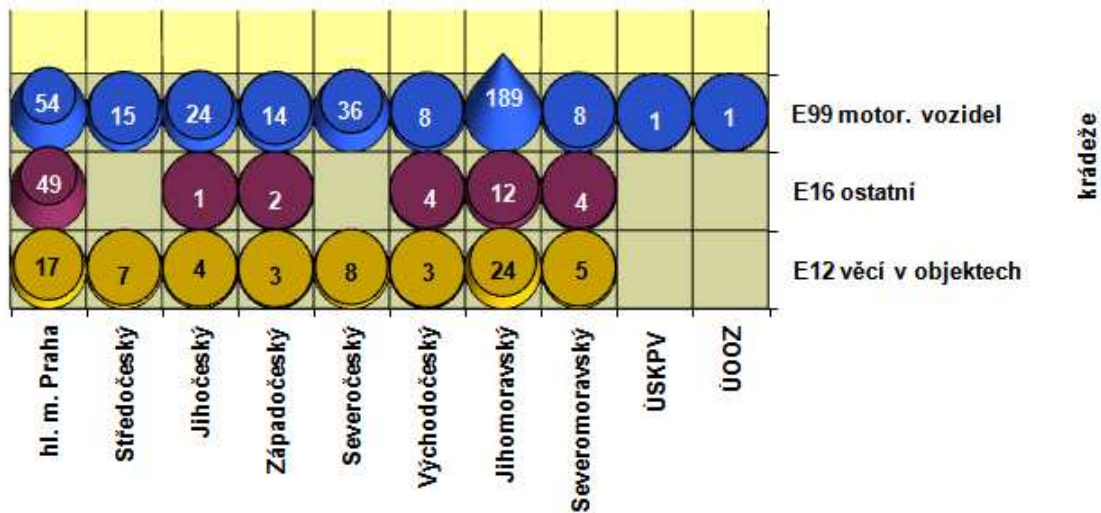
Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Nasazování úkonů sledování osob a věcí v souvislosti s trestnou činností krádeží je útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností používáno ve velmi malé míře, zůstává převážně v kompetencích Policie ČR SKPV krajů. Nejvyšší počet úkonů dle § 158d odst. 2,3,6 tr. ř. nasazených v souvislosti s šetřením trestných činů krádeží vykazuje Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje, s velkým odstupem následuje Policie ČR SKPV hl. m. Prahy.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Sledování osob a věcí nasazované na jednotlivé typy krádeží po organizačních celcích

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

V neposlední řadě je třeba zanalyzovat využívání sledování osob a věcí při šetření trestných činů proti veřejnému zájmu. Úkony v rámci tohoto druhu trestné činnosti byly použity na zneužívání pravomoci veřejného činitele, úplatkářství, maření výkonu úředního rozhodnutí, padělání a pozměňování veřejné listiny, převaděčství a zločinné spolčení.

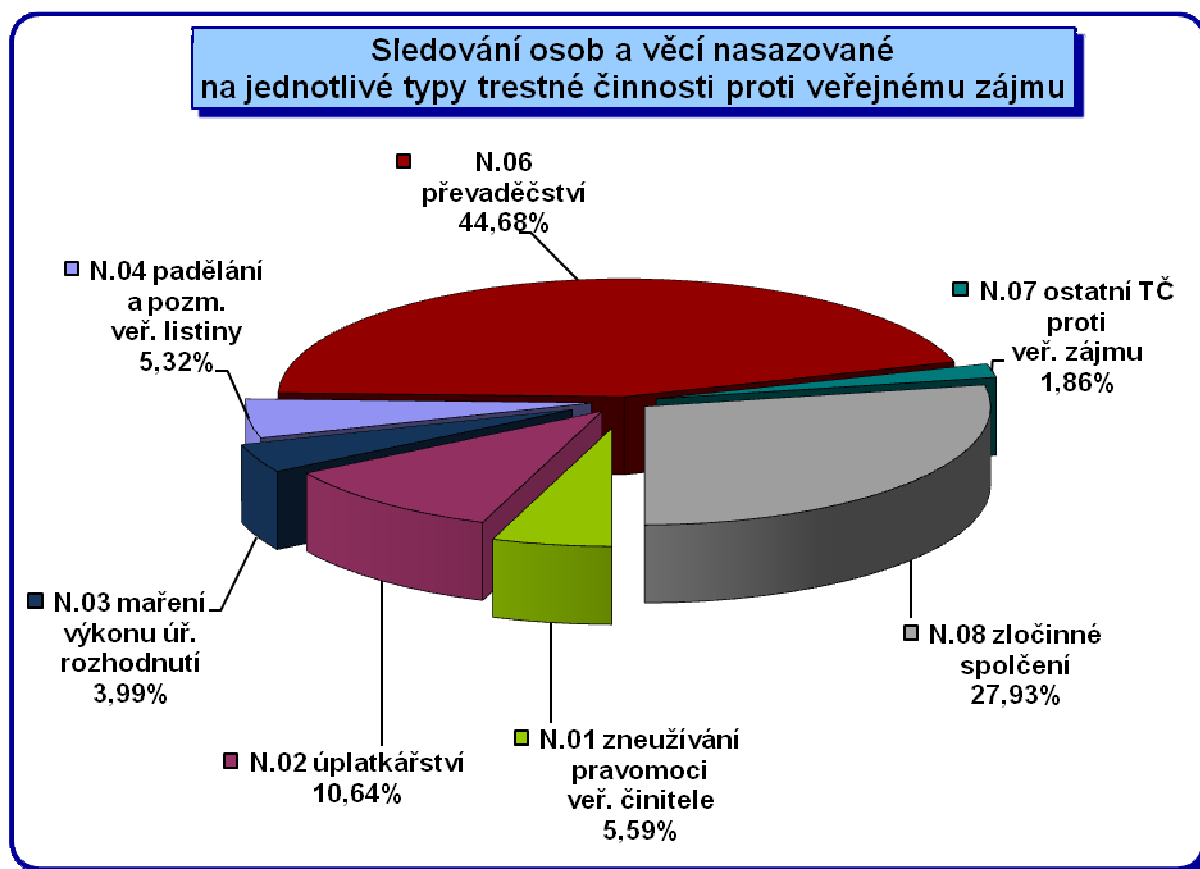
ROK 2009 / Úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř. N - trestná činnost proti veřejnému zájmu		N.01 zneužívání pravomoci veř. činitele	N.02 úplatkářství	N.03 Maření výkonu úř. rozhodnutí	N.04 padělání a poz. veř. listiny	N.06 převaděčství	N.07 ostatní TČ proti veř. zájmu	N.08 zločinné spolčení
CELKEM ČR		21	40	15	20	168	7	105
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	4	5	15	2		5	7
	hl. m. Praha		2	12				
	Středočeský				2			
	Severočeský			3				7
	Východočeský	1	1				1	
	Jihomoravský	1	1				4	
	Severomoravský	2	1					
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	17	35		18	168	2	98
	ÚOOZ				17	168	2	98
	ÚOKFK	17	35		1			

Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

V této oblasti trestné činnosti bylo nasazeno nejvíce úkonů (168, tj. 44,68%) na převaděčství, následovaly úkony použité na zločinné spolčení (105, tj. 27,93%), dalších 40 (tj. 10,64%) úkonů bylo využito při objasňování úplatkářství. Na zneužívání pravomoci veřejného činitele bylo nasazeno 21 (tj. 5,59%) úkonů a na padělání a pozměňování veřejné listiny 20 (tj. 5,32%) úkonů, podíly ostatních trestných činů nedosahují 5%. Je třeba doplnit, že i v rámci této kategorie trestné činnosti dochází k souběhu několika trestných činů proti veřejnému zájmu nebo v součinnosti s jinými kategoriemi trestné činnosti zejména u ÚOOZ.

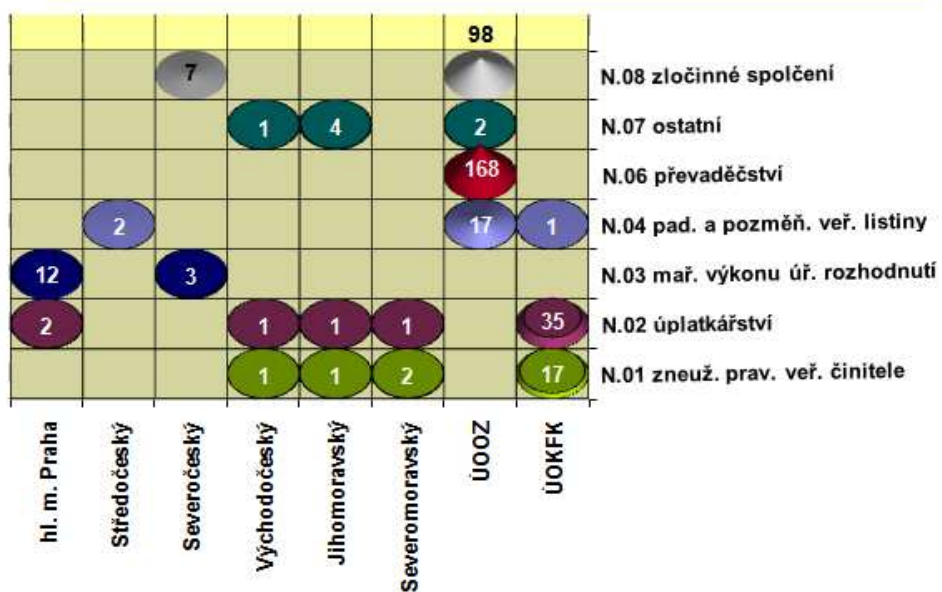
Trestné činy proti veřejnému zájmu řeší hlavně celostátní útvary Policie ČR SKPV, převážně ÚOOZ. Tento útvar se zabývá vzhledem k svému zaměření většinou trestnou činností páchanou ve zločinném spolčení a převaděčství. Na úplatkářství nasadil z valné části úkony ÚOKFK. Policie ČR SKPV Západočeského a Jihočeského kraje nepoužila v této oblasti kriminality žádný úkon

sledování osob a věcí. Policie ČR SKPV ostatních krajů vykazují úkony pro dotčené trestné činy v minimálním počtu.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Sledování osob a věcí nasazované na jednotlivé typy trestné činnosti proti veřejnému zájmu

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

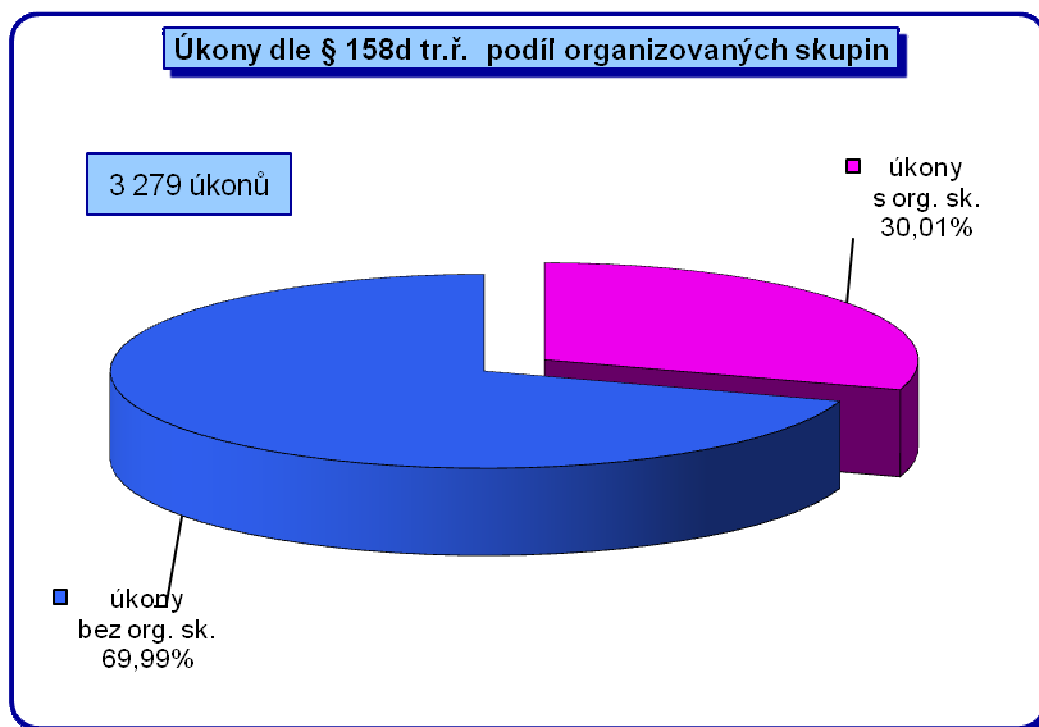
4.5.5 Vyhodnocení sledování osob a věcí v souvislosti s organizovanou skupinou

Při analýze využívání úkonů sledování osob a věcí ve vazbě na druh trestného činu, pro který je vedeno trestní řízení, je nutno zohlednit i prvek organizované skupiny. V případě spáchání trestného činu členy organizované skupiny je zřejmé, že dopadení pachatelů bude, ve většině případů, složitým procesem. Za tímto účelem je pak zcela legitimní využití veškerých dostupných prostředků, které k odhalení pachatelů mohou vést – samozřejmě za předpokladu splnění všech legislativních podmínek.

ROK 2009 / úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř. / organizovaná skupina		úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř.	úkony s org. sk.	úkony s org. sk. v %	úkony bez org. sk.
CELKEM ČR		3 279	984	30,01	2 295
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	2 212	402	18,17	1 810
	hl. m. Praha	477	128	26,83	349
	Středočeský	208	46	22,12	162
	Jihočeský	113	18	15,93	95
	Západočeský	156	15	9,62	141
	Severočeský	177	33	18,64	144
	Východočeský	155	16	10,32	139
	Jihomoravský	707	118	16,69	589
	Severomoravský	219	28	12,79	191
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 067	582	54,55	485
	ÚSKPV	2			2
	ÚOOZ	685	370	54,01	315
	NPC	239	206	86,19	33
	ÚOKFK	141	6	4,26	135

Z hlediska útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností byl prvek organizovanosti trestné činnosti u úkonů sledování osob a věcí nejčastěji registrován u NPC (86,19%).

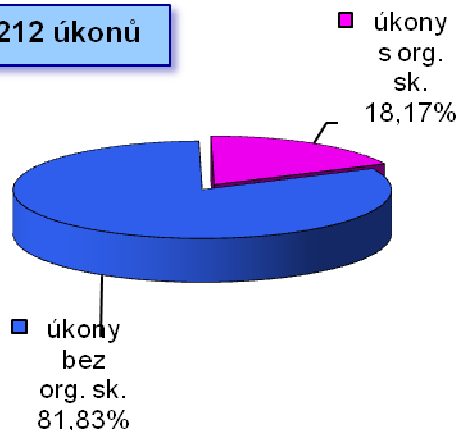
Z hlediska vlastních úkonů sledování osob a věcí činí podíl úkonů s vazbou na trestnou činnost páchanou organizovanou skupinou 30,01% (984 úkonů).

Fenomén organizované skupiny je rozdílný z pohledu Policie ČR SKPV krajů a útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností. Policie ČR SKPV krajů využily úkony sledování osob a věcí v 18,17% případů v souvislosti s organizovanou skupinou. U útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností se organizované skupiny u nasazených úkonů sledování osob a věcí vyskytovaly třikrát častěji (54,55%).

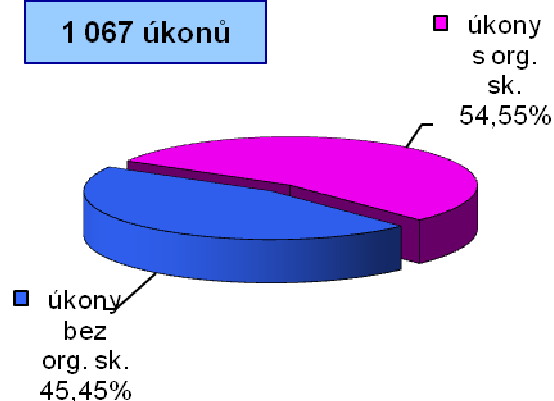
**Úkony dle § 158d tr. ř.
podíl org. skupin
PČR SKPV krajů**

2 212 úkonů

**Úkony dle § 158d tr. ř.
podíl org. skupin
útvary PČR SKPV
s celostátní působností**

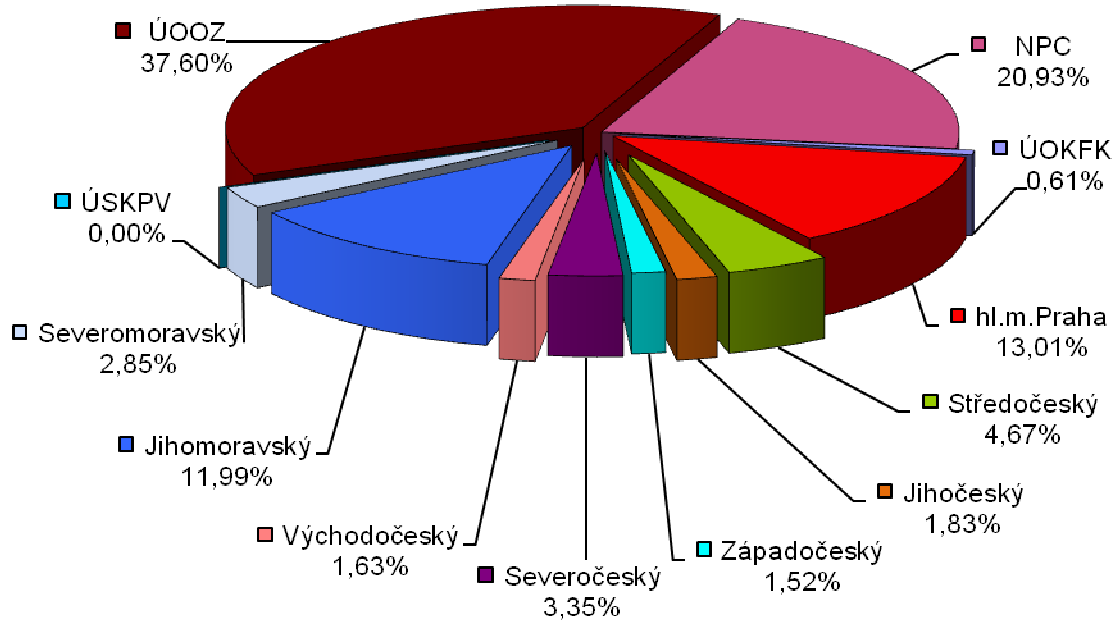
1 067 úkonů

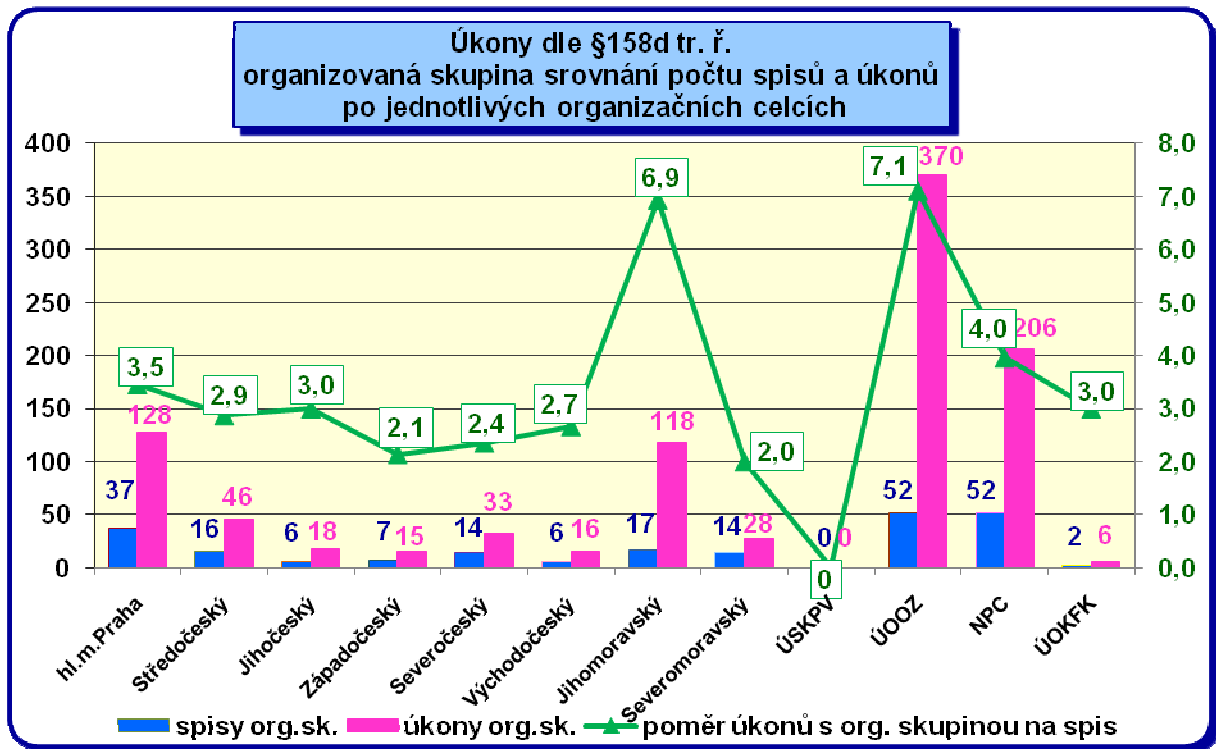
Největší podíl úkonů (37,60%) s prvkem organizované skupiny v rámci všech útvarů Policie ČR SKPV vykazuje ÚOOZ a NPC (20,93%), což je dáno specifickým zaměřením těchto útvarů. Z krajů je problematika organizované skupiny největší měrou zastoupena v hl. m. Praze (13,01%) a nezanedbatelně se podílí i Jihomoravský kraj (11,99%). Další útvary Policie ČR SKPV jednotlivých krajů ani útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností nedosahují v rámci celé republiky ani 5% podílu.

**Úkony dle § 158d tr. ř. - organizovaná skupina
po jednotlivých organizačních celcích**

984 úkonů s org. sk.

Na níže uvedeném grafu je zobrazeno, jak se prvek organizované skupiny promítá do množství úkonů využitých v rámci spisu. Procentuální rozdíl mezi spisy a úkony je dán faktem, že u spisů, kde se vyskytuje organizovaná skupina, se nasazují zcela logicky úkony na větší počet subjektů než v případech, kde se jedná o osoby bez vazeb na organizovaný zločin.

4.5.6 Vyhodnocení efektivity sledování osob a věcí v rámci trestního řízení

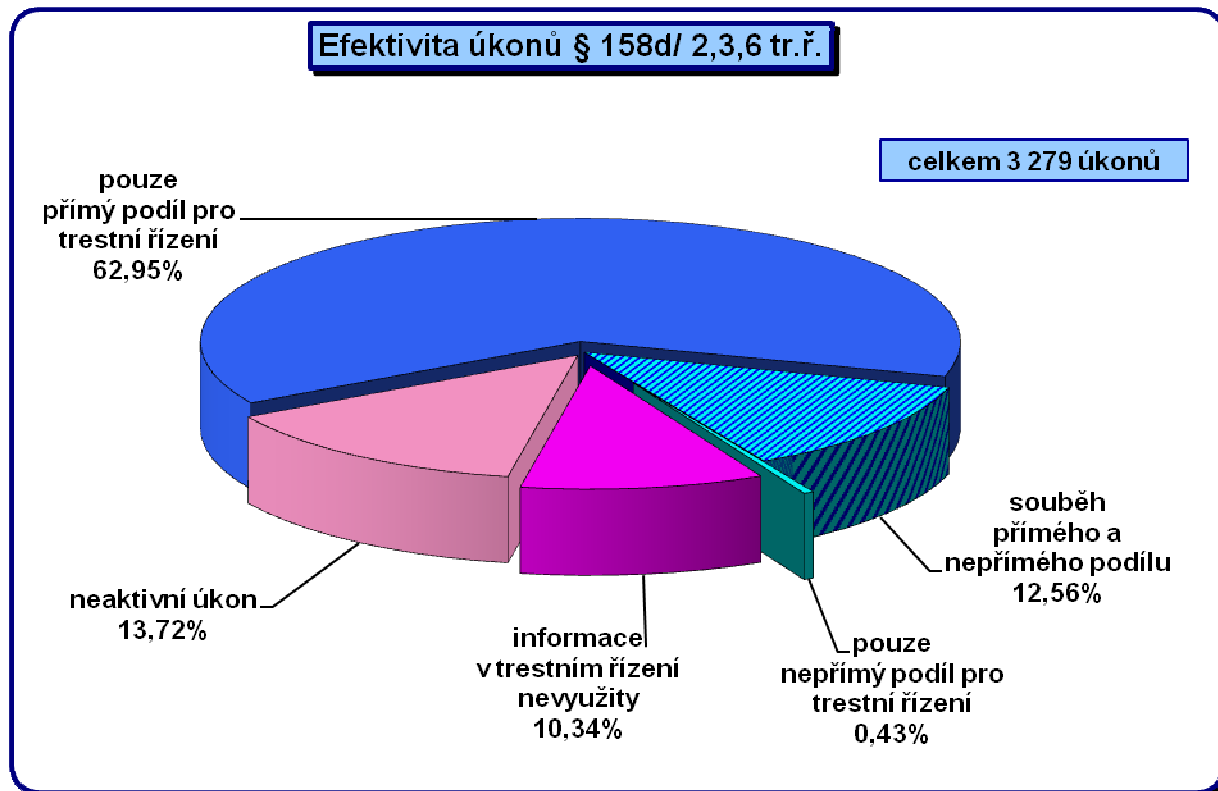
Stejně jako odposlechy i sledování osob a věcí bylo vyhodnoceno z hlediska efektivity každého jednotlivého úkonu s respektováním čtyř základních kategorií – přímý podíl pro trestní řízení, nepřímý podíl pro trestní řízení, informace v trestním řízení nevyužity a neaktivní úkon. V případě přímého a nepřímého podílu často dochází k souběhu obojího.

ROK 2009 / EFEKTIVITA ÚKONŮ § 158d 2,3,6 tr. ř.		celkem úkonů	pouze přímý podíl pro trestní řízení	pouze nepřímý podíl pro trestní řízení	souběh přímého a nepřímého podílu	informace v trestním řízení nevyužity	neaktivní úkon
CELKEM ČR		3 279	2 064	14	412	339	450
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	2 212	1 298	11	309	288	306
	hl. m. Praha	481	264		61	74	82
	Středočeský	204	113		43	33	15
	Jihočeský	113	73	5	4	8	23
	Západočeský	156	64		38	30	24
	Severočeský	177	90		35	25	27
	Východočeský	155	72	2	33	29	19
	Jihomoravský	707	511		72	57	67
	Severomoravský	219	111	4	23	32	49
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 067	766	3	103	51	144
	ÚSKPV	2					2
	ÚOOZ	685	496	3	60	30	96
	NPC	239	173		18	13	35
	ÚOKFK	141	97		25	8	11

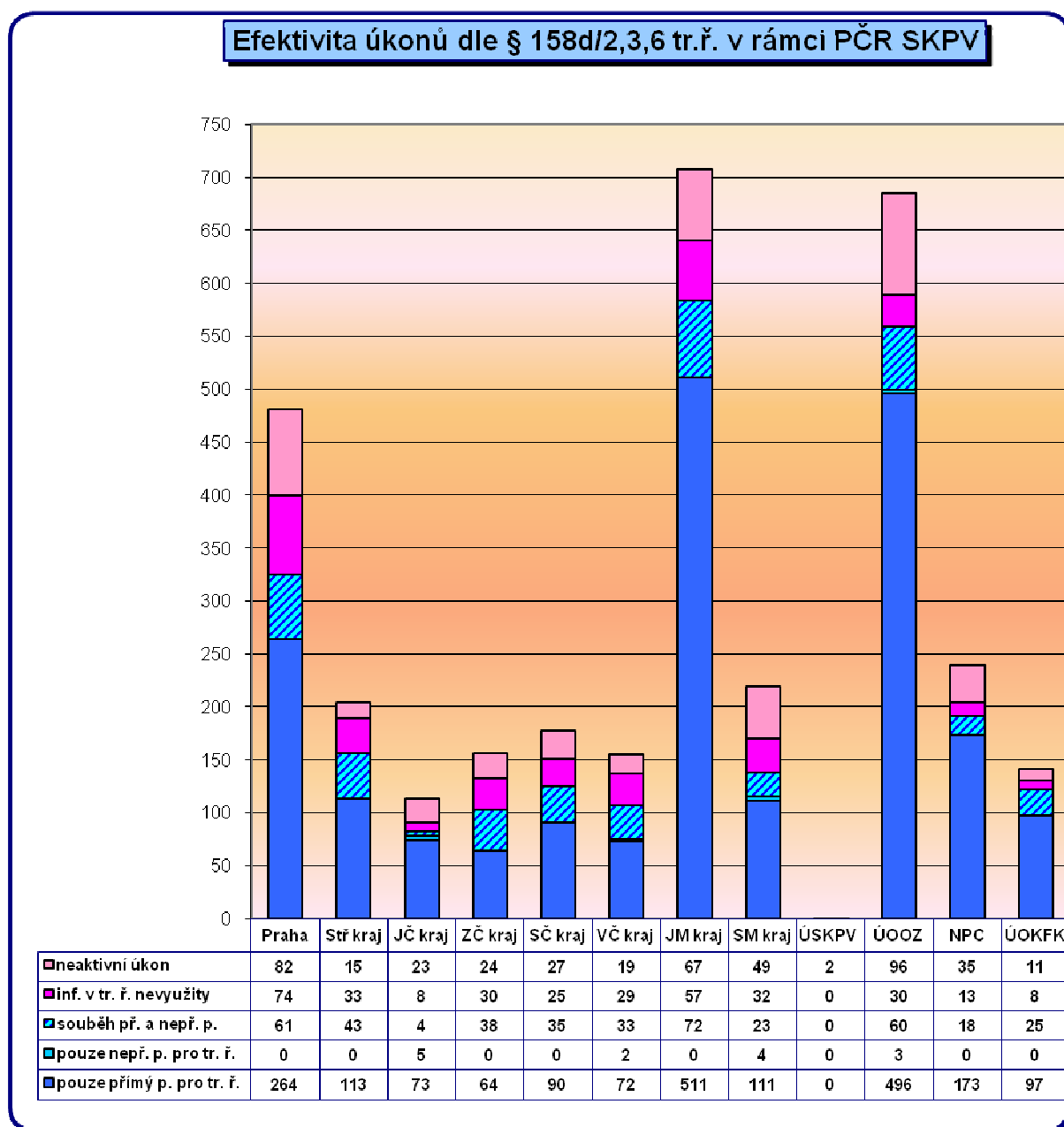
Ve 292 případech vedly úkony ke ztotožnění osoby, kdy realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen, a její totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa.

Z celkového souhrnu, kdy byla úkonem osoba ztotožněna, se v 261 případech jednalo o potvrzení zájmu pro trestní řízení a v 31 naopak o zproštění zájmu pro trestní řízení.

Z hlediska stanovených základních kategorií efektivity vyplývá, že z necelých 76% lze úkony označit jako efektivní, přičemž 62,95% úkonů mělo pouze přímý podíl pro trestní řízení, 0,43% pouze nepřímý podíl, u 12,56% došlo k souběhu obojího. V necelých 14% byl úkon neaktivní nebo nebyl realizován, a jen v cca 10% získané informace nebyly v trestním řízení využity.

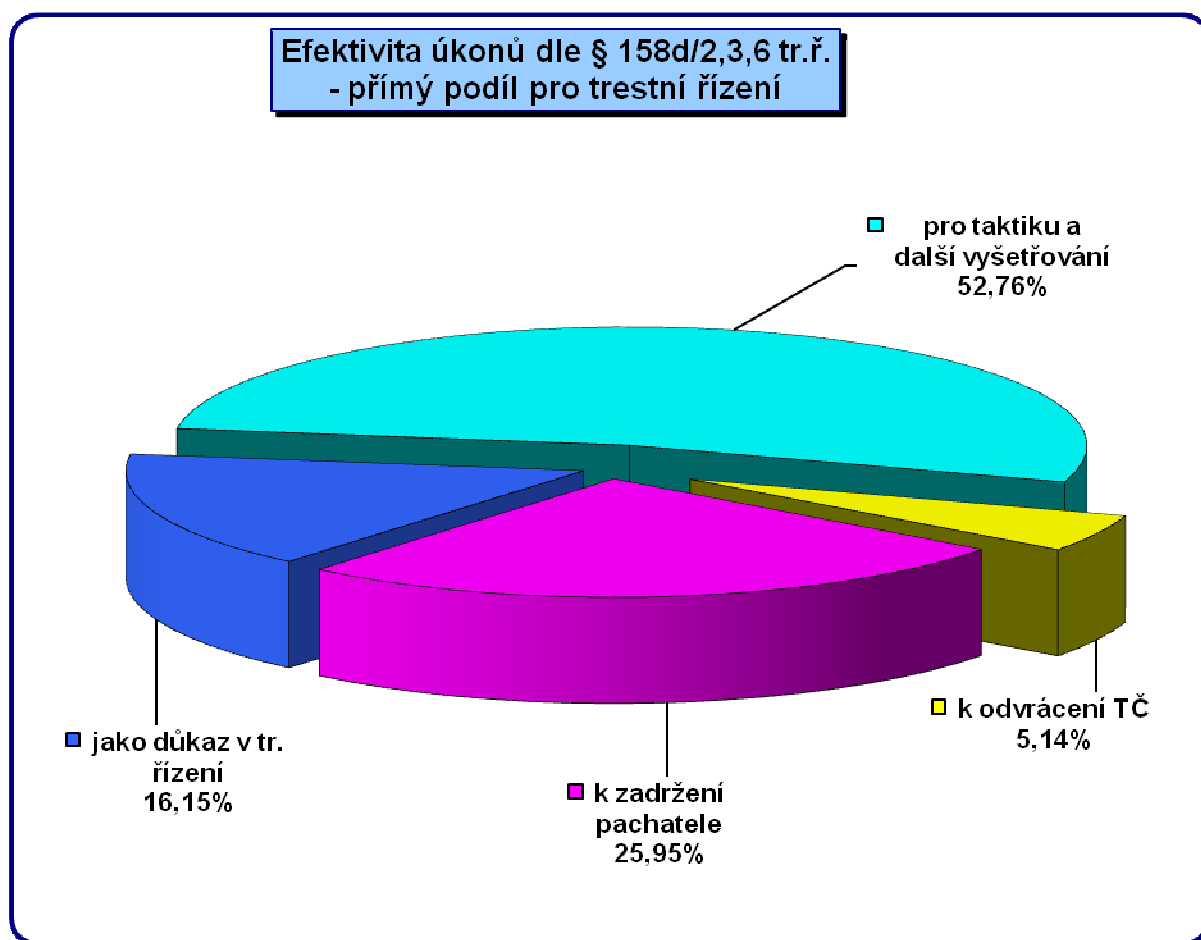
Níže zobrazený graf názorně ilustruje rozložení efektivity úkonů sledování osob a věcí u Policie ČR SKPV jednotlivých krajů a útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností dle zvolených pěti základních hledisek.

Ve vztahu k počtu nasazených úkonů vykazují v rámci útvarů Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností největší podíl úkonů, které je možno označit jako efektivní (tj. informace získané z úkonů měly přímý nebo nepřímý podíl pro trestní řízení, případně souběh obou podílů) Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje, následuje Policie ČR SKPV Středočeského a Jihočeského kraje. V rámci útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností vykázal v roce 2009 nejvyšší podíl efektivních úkonů ÚOKFK, dále ÚOOZ a NPC.

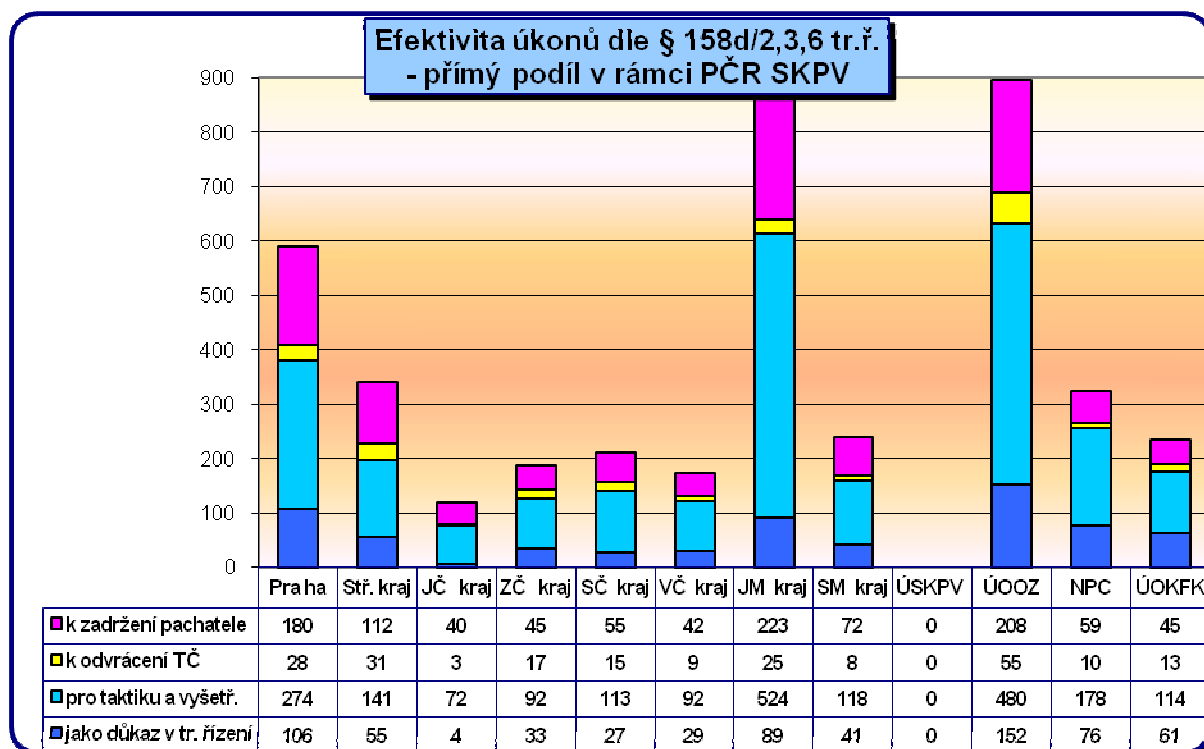
Ve vztahu k počtu nasazených úkonů vykazují v rámci útvarů Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností největší podíl úkonů, u nichž získané informace nebyly využity v trestním řízení Policie ČR SKPV Západočeského a Východočeského kraje. V rámci útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností byl v roce 2009 podíl úkonů, které nebyly využity v trestním řízení nízký a u ÚOOZ, NPC i ÚOKFK v podstatě vyrovnaný, pohyboval se kolem 5 %. Zdánlivý rozpor ve vyhodnocení efektivity ÚSKPV je dán skutečností, že ÚSKPV měl všechny úkony neaktivní. Zároveň je třeba připomenout, že v případě ÚSKPV se jednalo celkově pouze o 2 úkony sledování osob a věcí.

Dále je přímý podíl pro trestní řízení hodnocen dle dalších 4 kategorií. Nejčastěji, u více než poloviny úkonů, byly získané informace kvalifikovány jako důležité pro taktiku a další průběh vyšetřování v rámci prováděného trestního řízení. U téměř 26% úkonů vedly získané informace k zadržení pachatele. Ve více než 16% mohly získané informace sloužit jako důkaz v prováděném trestním řízení a ve více než 5% realizovaných sledování osob a věcí vedly tyto úkony k odvrácení trestného činu. Stejně jako u odposlechů dochází v jednotlivých kategoriích efektivity hodnocené jako přímý podíl pro trestní řízení k souběhu více kategorií. Tyto souběhy jsou zohledněny dále.

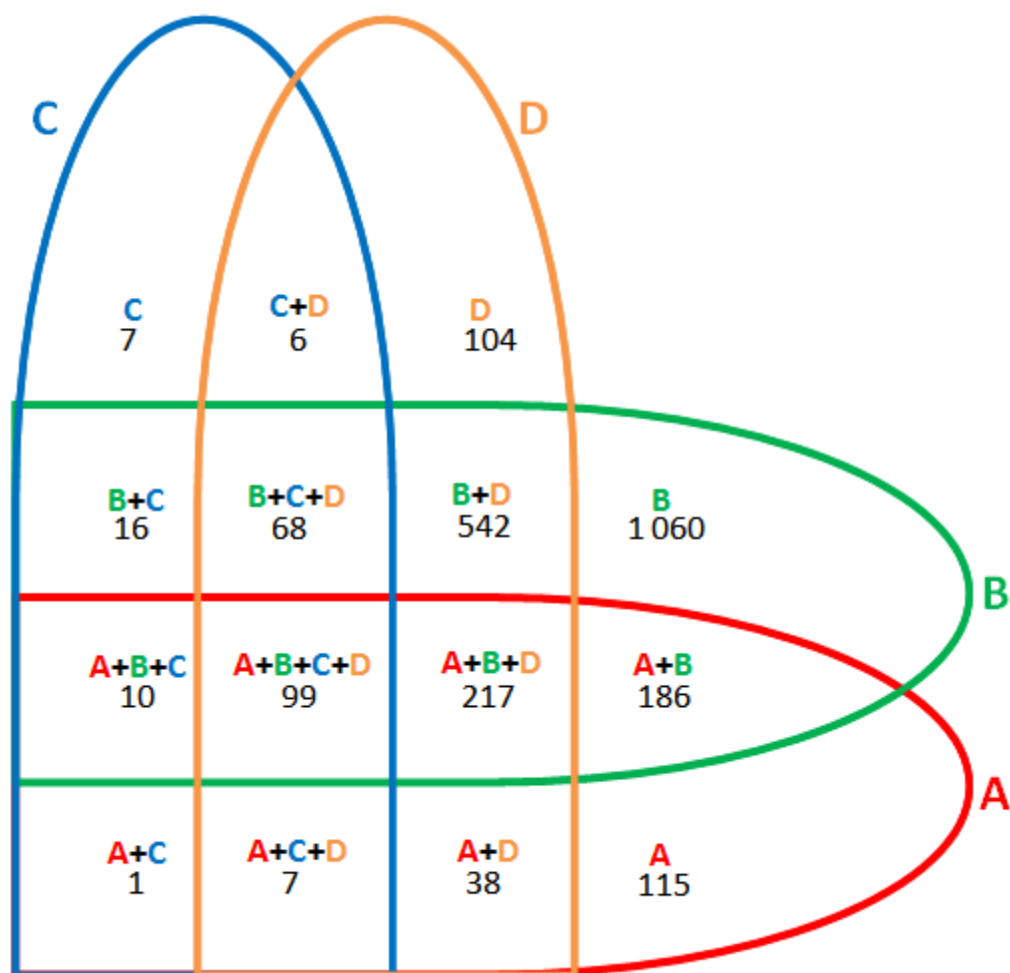
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Při porovnání podílů podkategorií efektivity v rámci přímého podílu pro trestní řízení u jednotlivých organizačních celků Policie ČR SKPV lze konstatovat, že rozložení není nijak zásadně odlišné. Jako důkaz v trestním řízení využil vyžádané úkony sledování osob a věcí nejčastěji ÚOKFK, pro taktiku a další průběh vyšetřování přispěly úkony v nejvyšší míře Policií ČR SKPV Jihomoravského a Jihočeského kraje. K odvrácení přípravy, dokonávání nebo spáchání trestného činu bylo nejvíce úkonů sledování osob a věcí využito Policií ČR SKPV Středočeského a Západočeského kraje. K zadržení pachatele přispěly předmětné úkony nejčastěji kriminalistům v Jihočeském kraji.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Z důvodu co nejpřehlednějšího znázornění bylo zvoleno prezentování zastoupení všech čtyř kategorií přímého podílu pro trestní řízení včetně jejich vzájemných průniků zanesením do množin. Dle uvedeného členění bylo zjištěno, že ze všech 3 279 úkonů sledování osob a věcí zahrnutých do přímého podílu pro trestní řízení byla nejfrekventovaněji označena samostatně kategorie „informace byly využity pro taktiku a další vyšetřování“ (1 060, tj. 42,81%). Následoval souběh dvou kategorií, kdy u 542 (tj. 21,89%) úkonů došlo k souběhu užití informací pro taktiku a další průběh vyšetřování a k zadržení pachatele. Dále se často vyskytoval souběh tří kategorií, kdy u 217 (tj. 8,76%) úkonů vedly informace k zadržení pachatele, současně sloužily pro taktiku a další průběh vyšetřování a rovněž se předpokládá jejich použití jako důkaz pro trestní řízení. U 186 (tj. 7,51%) úkonů sledování osob a věcí se jednalo o využití informací pro taktiku a další průběh vyšetřování a jako důkaz pro trestní řízení. Podíly dalších kategorií, resp. jejich souhrny, již nedosahovaly pětiprocentního zastoupení v rámci analyzované efektivity přímého podílu pro trestní řízení.

Členění efektivity úkonů v přímém podílu na trestním řízení:

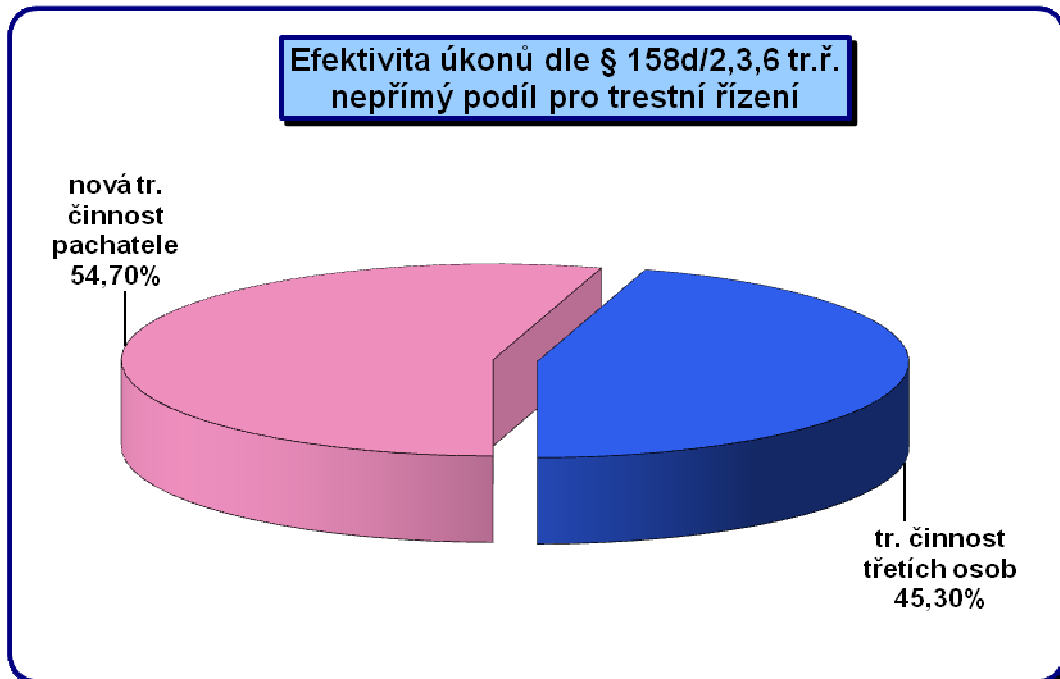
A – informace využity jako důkaz v trestním řízení

B – informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování

C – informace využity k odvrácení trestného činu (přípravy, pokusu, dokonání)

D – informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti

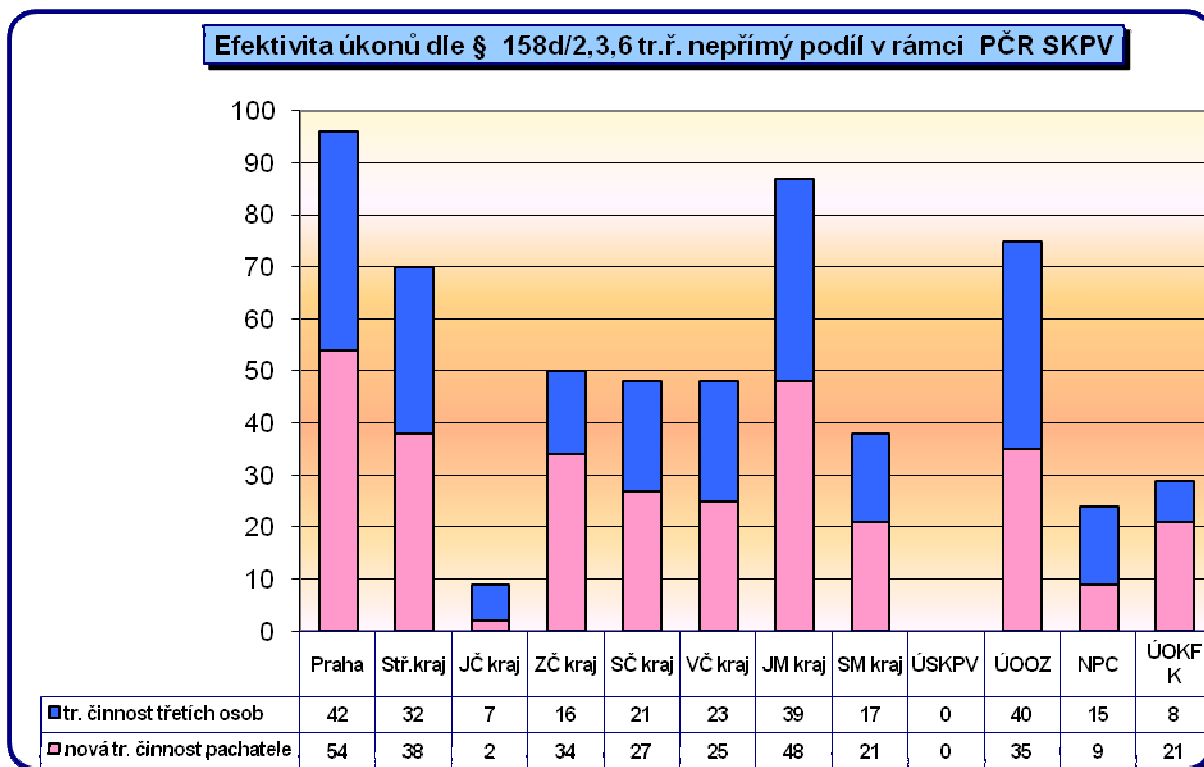
Informace vyhodnocené jako nepřímý podíl pro trestní řízení byly rozčleněny do dvou kategorií. Jedná se o novou trestnou činnost pachatele, do níž jsou zahrnuty případy, kdy byly získány informace o jiné trestné činnosti pachatele, která původně nebyla předmětem prováděného trestního řízení. Zjištění jiné trestné činnosti třetích osob, které zpočátku nebyly předmětem prováděného trestního řízení, je registrováno v kategorii trestná činnost třetích osob.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

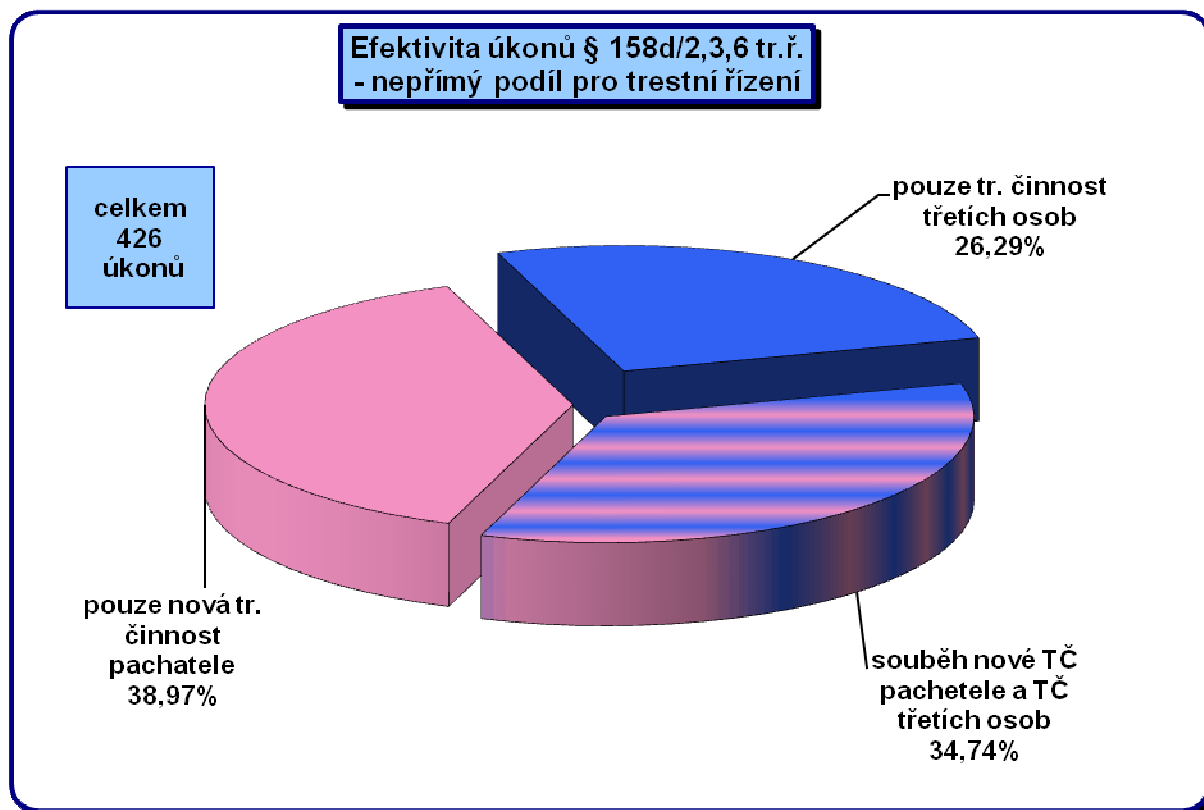
Z grafů je patrné, že úkony, jimiž byla zjištěna nová trestná činnost pachatele (54,70%), převažovaly nad úkony, pomocí nichž byla odhalena trestná činnost třetích osob (45,30%).

Při porovnání rozložení těchto kategorií nepřímého podílu efektivity mezi útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností a útvary Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností lze konstatovat, že v celkových číslech převažuje zjištění nové trestné činnosti pachatele. Opak byl zaznamenán u Policie ČR SKPV Jihočeského kraje, ÚOOZ a NPC, u nichž převažovalo zjištění trestné činnosti třetích osob.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Pro lepší názornost je níže zobrazen graf, který zohledňuje i souběhy v kategorii nepřímého podílu. Nejvyšší podíl (38,97%) představuje kategorie „pouze nová trestná činnost pachatele“. Pomocí 34,74% úkonů byla na základě získaných informací odhalena jak trestná činnost třetích osob, tak současně nová trestná činnost pachatele. Samostatně trestná činnost třetích osob byla vykázána u 26,29% úkonů.

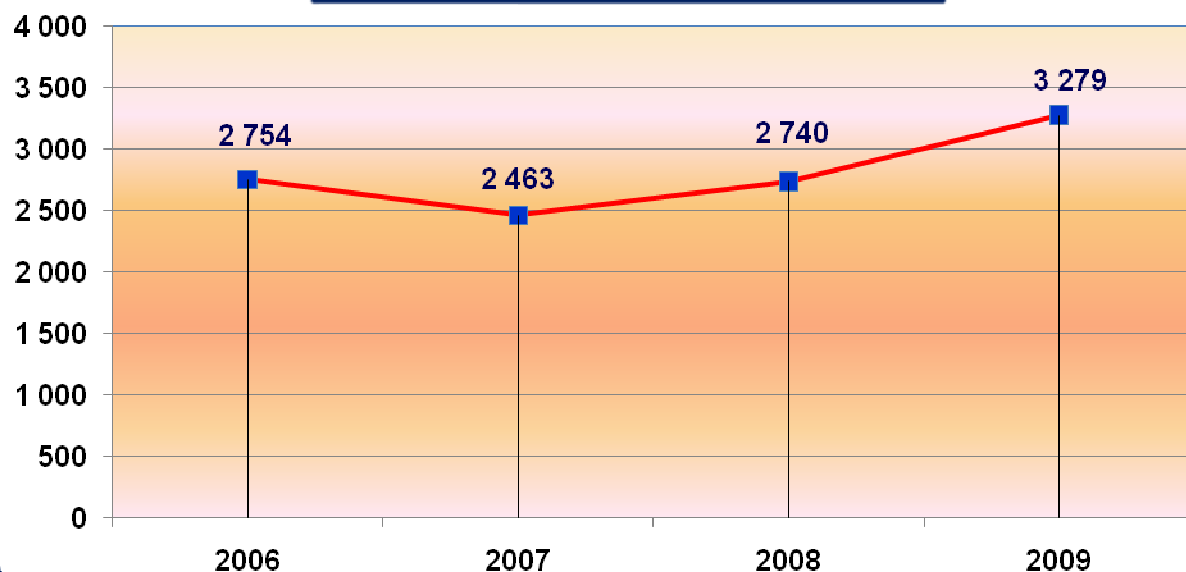
Lze konstatovat, že v případě určování efektivity úkonů sledování a osob je v minimální míře (3,29%) vykazován pouze nepřímý podíl pro trestní řízení. Ve většině případů (96,71%) je nepřímý podíl vykazován v souběhu s podílem přímým.

4.5.7 Vývojové trendy v nasazování sledování osob a věcí

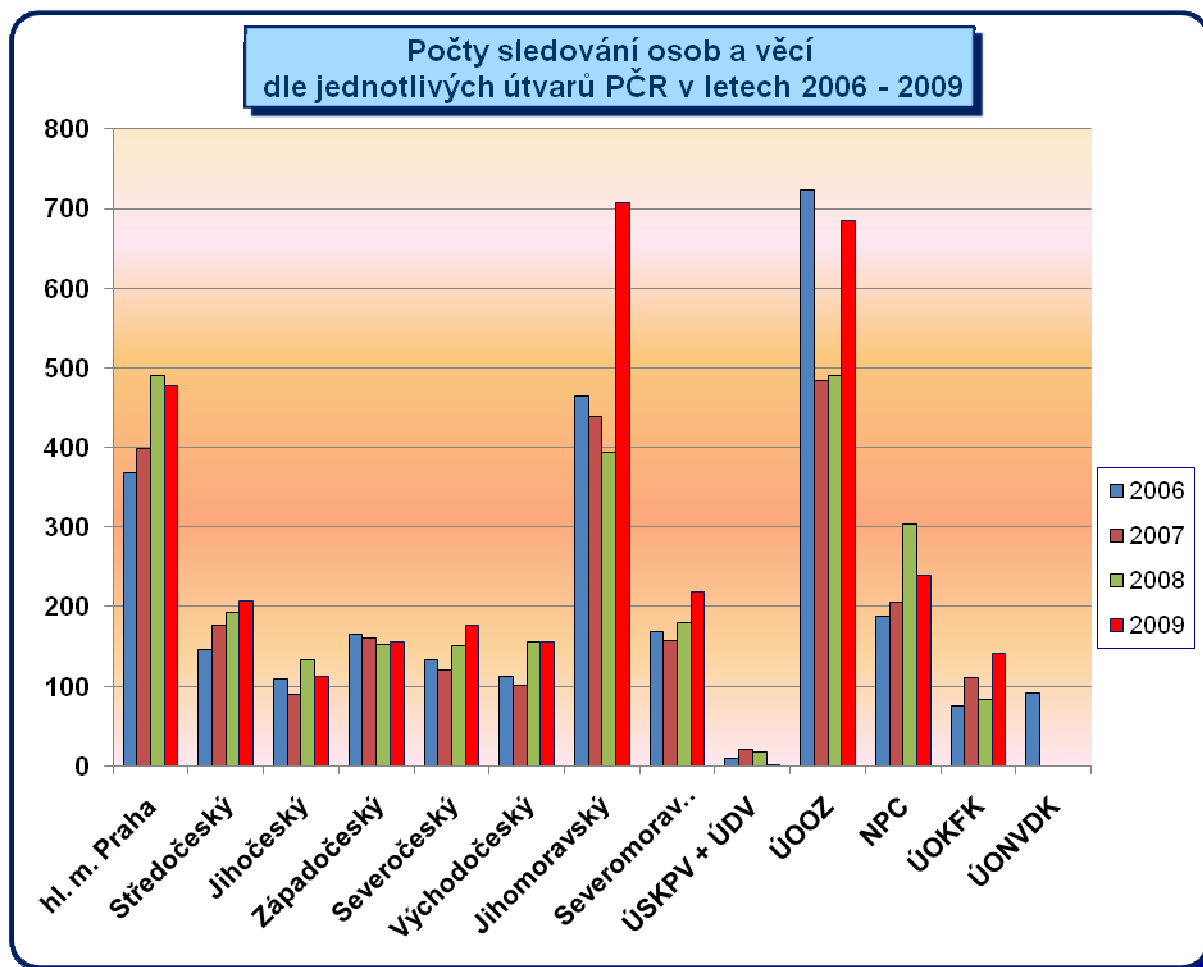
Na rozdíl od odposlechů jsou vývojové trendy v nasazování sledování osob a věcí komparovány až od roku 2006, protože data z předchozích období neobsahují souměřitelné údaje.

Během sledovaného období došlo v počtech vyžádaných úkonů sledování osob a věcí po mírném poklesu v roce 2007 k mírnému nárůstu v roce 2008 a tento trend pokračoval i v roce 2009. Nárůst sledování osob a věcí v roce 2009 v porovnání s rokem 2008 činil 539 (tj. 19,67%) úkonů. V tomto vývoji se odrazil zejména momentální vysoký počet úkonů ukončených u ÚOOZ a u PČR SKPV Jihomoravského kraje, tedy u útvarů PČR SKPV využívajících sledování osob a věcí nejčastěji. ÚOOZ se po prudkém poklesu ukončených úkonů v roce 2007 a stagnaci v roce 2008, v roce 2009 přiblížil k hodnotě z roku 2006. PČR SKPV Jihomoravského kraje po dvouletém poklesu zaznamenala v roce 2009 enormní nárůst sledování osob a věcí (o 314 úkonů, tj. 79,90%), který výrazně předčil počet úkonů v roce 2006. Je nutno upozornit na skutečnost, že tento kraj vykazoval v letech 2006, 2007 a 2008 nejvíce odposlechů. V roce 2009 došlo ze všech útvarů PČR SKPV s územně vymezenou působností k největšímu poklesu odposlechů (o 193, tj. 25,43%) právě v Jihomoravském kraji. K tomu přispěla operativní situace umožňující k zadokumentování a objasňování trestné činnosti použití méně invazivních prostředků. Souběžně s výraznějším využíváním úkonů je nezbytné poukázat i na útvarem vykazovanou vysokou efektivitu ukončených úkonů dle § 88 tr. ř. i § 158d tr. ř., která je podložena i nejvyšším podílem ukončených spisů s předmětnými úkony ve vyšetřování, a také nejvyšším počtem i procentem spisů ukončených návrhem na podání obžaloby (viz dále).

Vývoj počtů úkonů sledování osob a věcí
v letech 2006 - 2009 v rámci PČR

Od roku 2007 zobrazují vývoj ukončených úkonů sledování osob a věcí u všech útvarů PČR SKPV (s výjimkou Středočeského kraje) nesourodé křivky, z jejichž průběhu nelze vyvozovat žádný trend. Registrovaný nárůst úkonů sledování osob a věcí se v roce 2008 neprojevil z celorepublikového hlediska tak markantně jako v roce 2009. Pokud však porovnááme počty sledování osob a věcí bez hodnot za ÚOOZ a Jihomoravský kraj, pak v roce 2008 shledáme, že souhrnně za všechny ostatní útvary činil nárůst sledování osob a věcí 20,58%, a v roce 2009 pouhých 1,62%.

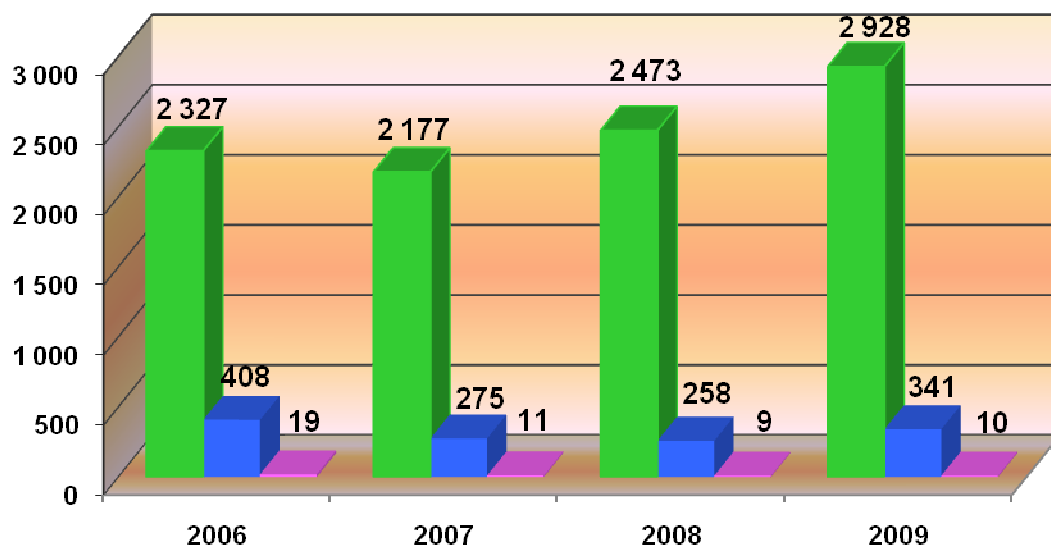

Současně s konstatováním, že v roce 2009 došlo k nárůstu sledování osob a věcí o 539 (tj. 19,67%) úkonů, je při analyzování tohoto vývoje žádoucí pro úplnost poukázat i na délku nasazených úkonů. Při komparaci průměrné skutečné délky nasazení sledování osob a věcí zjistíme, že tato v roce 2009 oproti roku 2008 klesla o téměř 10%. Vezmeme-li na zřetel tyto dva činitele, pak navýšení celkového počtu dnů, po které byly tyto úkony skutečně nasazeny, již nevykazuje tak zřejmý procentuální nárůst jako u počtu úkonů, a činí 7,77%.

§ 158d/2,3,6 tr. ř.		2006	2007	2008	2009
CELKEM PČR		2 754	2 463	2 740	3 279
PČR SKPV DLE JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM PČR SKPV krajů	1 666	1 643	1846	2 212
	hl.m. Praha	368	398	490	477
	Středočeský	146	176	192	208
	Jihočeský	109	90	133	113
	Západočeský	165	161	152	156
	Severočeský	133	120	151	177
	Východočeský	112	101	155	155
	Jihomoravský	464	439	393	707
	Severomoravský	169	158	180	219
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 088	820	894	1 067
	ÚSKPV + ÚDV	10	20	17	2
	ÚOOZ	723	484	490	685
	NPC	188	205	303	239
	ÚOKFK +ÚONVDK	167	111	84	141

Vývoj v počtech sledování osob a věcí nasazovaných dle odstavců 2, 3 a 6 tr. ř. je v posledních čtyřech letech nerovnoměrný. Zatímco úkony nasazené s povolením státního zástupce stoupají, u úkonů s povolením soudce je po poklesu z roku 2008 zaznamenán v roce 2009 nárůst. Počet úkonů se souhlasem osoby je v posledních třech letech téměř konstantní.

Úkony dle § 158d tr.ř. - odstavec 2, 3 a 6
ukončené PČR v letech 2006 až 2009

■ odst. 2-s povolením st. zástupce ■ odst. 3-s povolením soudce ■ odst. 6-se souhlasem osoby

4.6 Využívání sledování osob a věcí Inspekcí Policie ČR

Za rok 2009 vykazuje Inspekce Policie ČR 159 úkonů dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. Tyto úkony byly nasazeny celkem v 73 spisech, což činí 2,18 úkonu na spis.

ROK 2009 / § 158d/2,3,6 tr. ř.	počet úkonů celkem	z toho			spisů s úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř.	průměr úkonů na spis
		s povolením st. zástupce (odst.2)	s povolením soudce (odst.3)	se souhlasem osoby (odst.6)		
Inspekce PČR	159	154	5	0	73	2,18

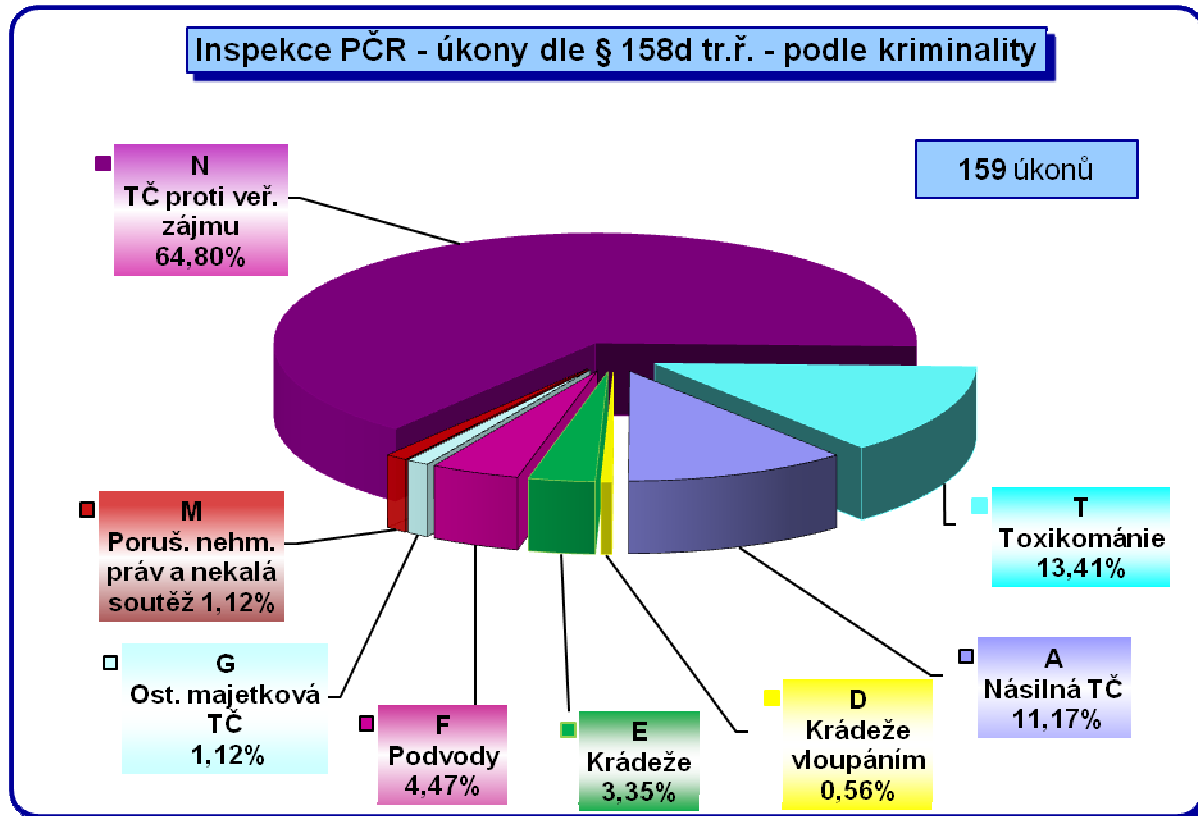
Z počtu 159 úkonů sledování osob a věcí bylo nasazeno 154 úkonů dle § 158d odst. 2 tr. ř., tedy s povolením státního zástupce, a pouze 5 úkonů dle § 158d odst. 3 tr. ř. - s povolením soudce. Ve všech případech byly úkony nasazeny v rámci trestního spisu.

4.6.1 Využívání sledování osob a věcí na jednotlivé druhy trestné činnosti Inspekcí Policie ČR

Rozložení kriminality je dáno specifickým postavením Inspekcí Policie ČR, jejímž úkolem je šetření trestné činnosti spáchané příslušníky a zaměstnanci Policie ČR.

Z hlediska kriminality šetřené Inspekcí Policie ČR se převážná část úkonů (116, tj. 64,80%) vztahuje k trestné činnosti proti veřejnému zájmu, podstatně menší podíl úkonů (24, tj. 13,41%) se váže k toxikománii. Celkem 20 úkonů (tj. 11,17%) je vykazováno v souvislosti s podezřením ze spáchání násilné trestné činnosti. Více než 4% úkonů byla nasazena v souvislosti s podvody. Úkony zaměřené na další druhy trestné činnosti již 4% hranice nedosahují.

ROK 2009 / Úkony dle § 158d/ 2,3,6 tr. ř. podle kriminality	A Násilná TČ	D Krádeže vloupáním	E Krádeže	F Podvody	G Ostatní majetková TČ	M Poruš. nehm. práv a nekalá soutěž	N TČ proti veř. zájmu	T Toxikománie	z toho v souběhu
Inspekce PČR	20	1	6	8	2	2	116	24	20

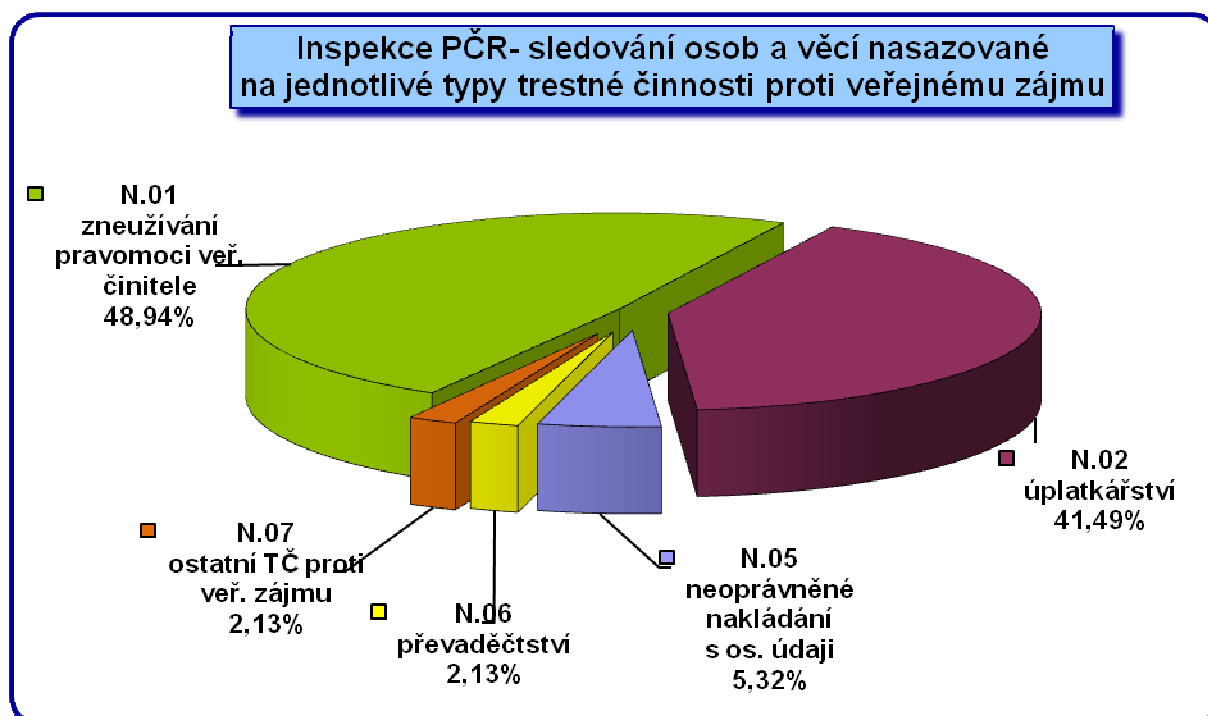

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Analýza se zejména u Inspekce Policie ČR podrobněji zabývá sledováním osob a věcí v souvislosti s trestnými činy proti veřejnému zájmu. Úkony dle §158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. byly využívány převážně pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele (92 úkonů, tj. 48,94%) a úplatkářství (78 úkonů, tj. 41,49%). Na neoprávněné nakládání s osobními údaji bylo nasazeno 10 (tj. 5,32%) úkonů. Ostatní skupiny této kategorie nedosáhly ani 3% hranice.

ROK 2009 / Úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř. N - TČ proti veřejnému zájmu	N.01 zneužívání pravomoci veř. činitele	N.02 úplat- kářství	N.05 neoprávněné nakládání s os. údaji	N.06 převaděč- ství	N.07 ostatní TČ proti veř. zájmu
Inspekce PČR	92	78	10	4	4

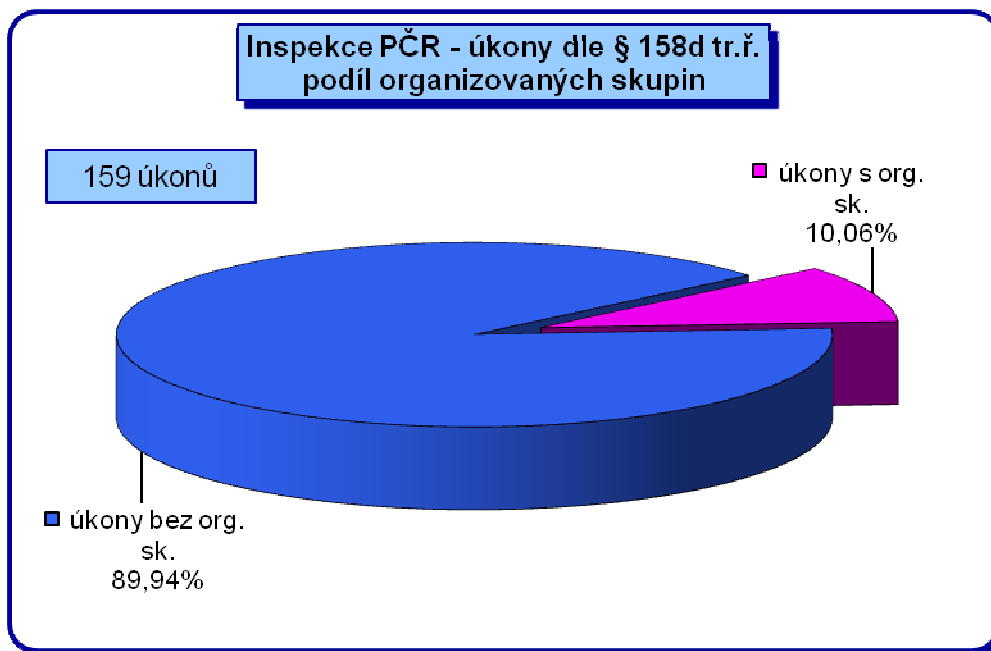
Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Inspekce Policie ČR též použila úkony dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. na organizované skupiny. Jednalo se o 16 úkonů sledování osob a věcí rozložených do 6 spisů.

ROK 2009 / úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř. organizovaná skupina	úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř.	úkony s org. sk.	úkony s org. sk. v %	úkony bez org. sk.
Inspekce PČR	159	16	10,06	143

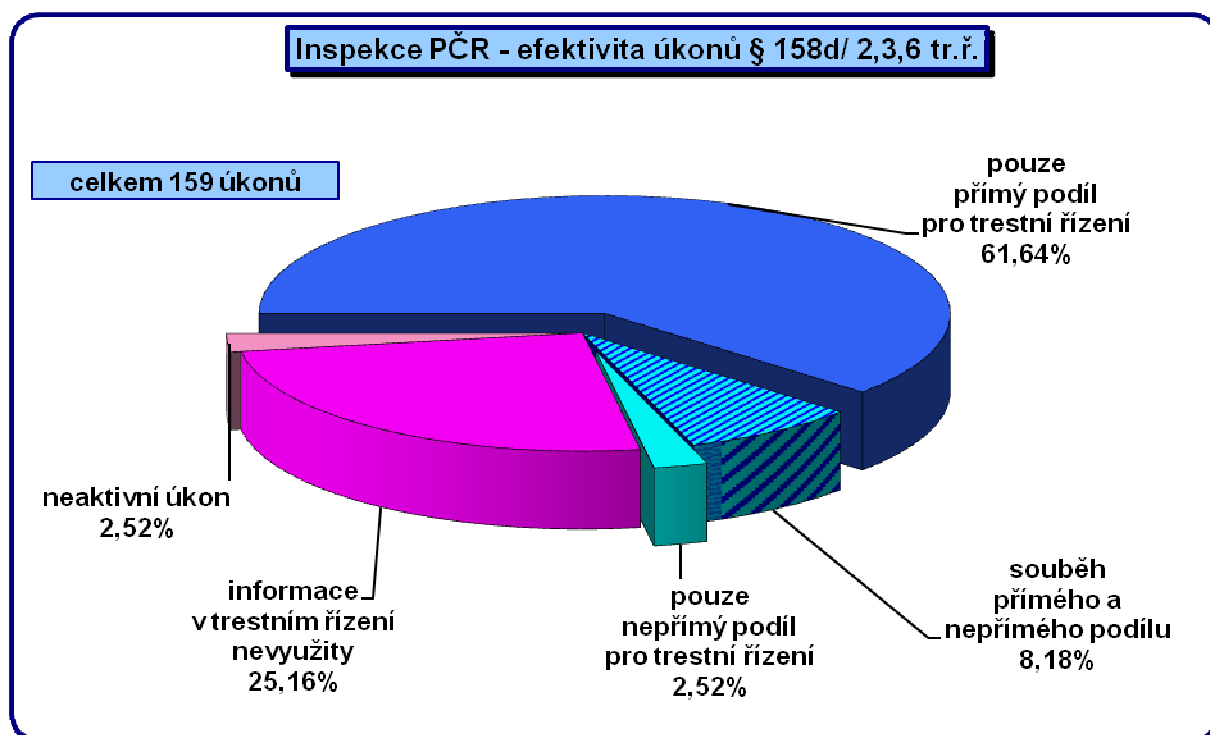

4.6.2 Vyhodnocení efektivity sledování osob a věcí v rámci trestního řízení Inspekce Policie ČR

Jako u všech organizačních článků Policie ČR SKPV i u Inspekce Policie ČR byla vyhodnocena efektivita úkonů sledování osob a věcí.

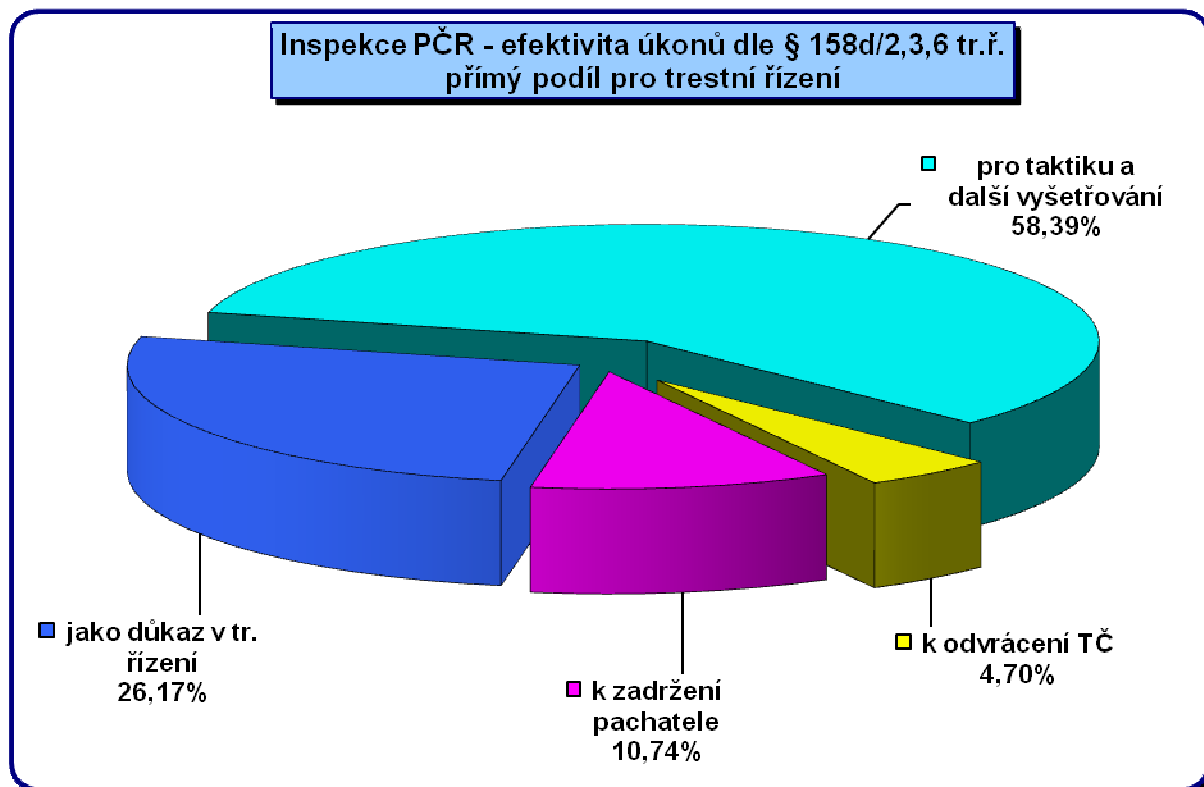
ROK 2009 / EFEKTIVITA ÚKONŮ § 158d 2,3,6 tr. ř.	celkem úkonů	pouze přímý podíl pro trestní řízení	pouze nepřímý podíl pro trestní řízení	souběh přímého a nepřímého podílu	informace v trestním řízení nevyužity	neaktivní úkon
Inspekce PČR	159	98	4	13	40	4

Přínosem pro trestní řízení bylo cca 72% úkonů, z toho u téměř 62% úkonů se jednalo pouze o přímý podíl pro trestní řízení a u více než 8% o souběh přímého a nepřímého podílu. Samostatně v kategorii „pouze nepřímý podíl pro trestní řízení“ byla vyhodnocena téměř 3% úkonů. Ve více než 25% úkonů nebyly získané informace v trestním řízení nijak využitelné a v necelých 3% byly úkony neaktivní nebo nebyly realizovány.

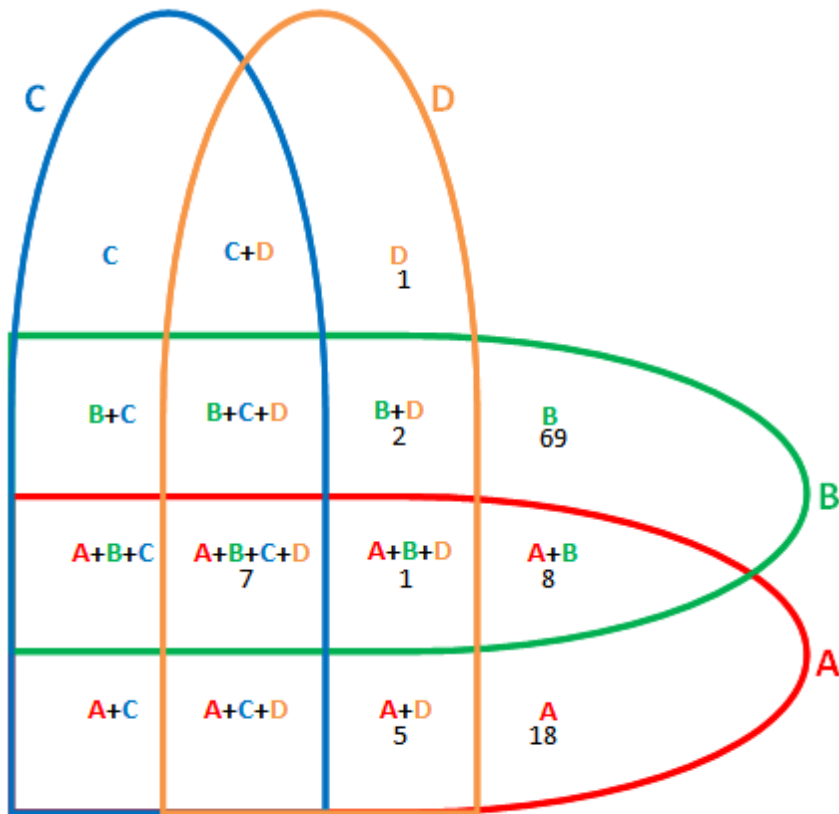
Případ, že by úkon vedl ke ztotožnění osoby, ať již by se jednalo o potvrzení, či zproštění zájmu pro trestní řízení, nebyl Inspekcí Policie ČR vykázán.

V rámci přímého podílu pro trestní řízení činí největší podíl kategorie „použití pro taktiku a vyšetřování“ (58,39%), následuje kategorie „použito jako důkaz v trestním řízení“ (26,17%). Téměř v 11% vedly úkony k zadržení pachatele a 5% k odvrácení dokonání trestného činu, případně jeho přípravy či pokusu. Stejně jako u odposlechů dochází v jednotlivých kategoriích efektivity hodnocené jako přímý podíl pro trestní řízení k souběhu více kategorií.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Pro lepší názornost jsou dále na obrázku zohledněny i souběhy v kategorii přímého podílu. Z obrázku jednoznačně vyplývá, že informace získané ze sledování osob a věcí inspektoři nejvíce využili pro taktiku a průběh dalšího vyšetřování a dále jako důkaz pro trestní řízení.

Členění efektivity úkonů v přímém podílu na trestním řízení:

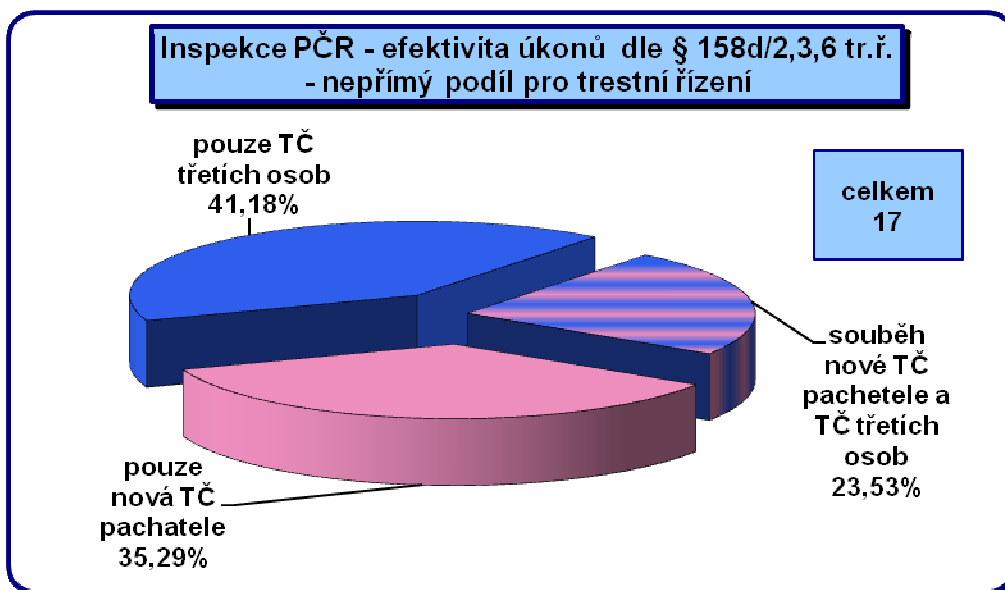
A – informace využity jako důkaz v trestním řízení

B – informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování

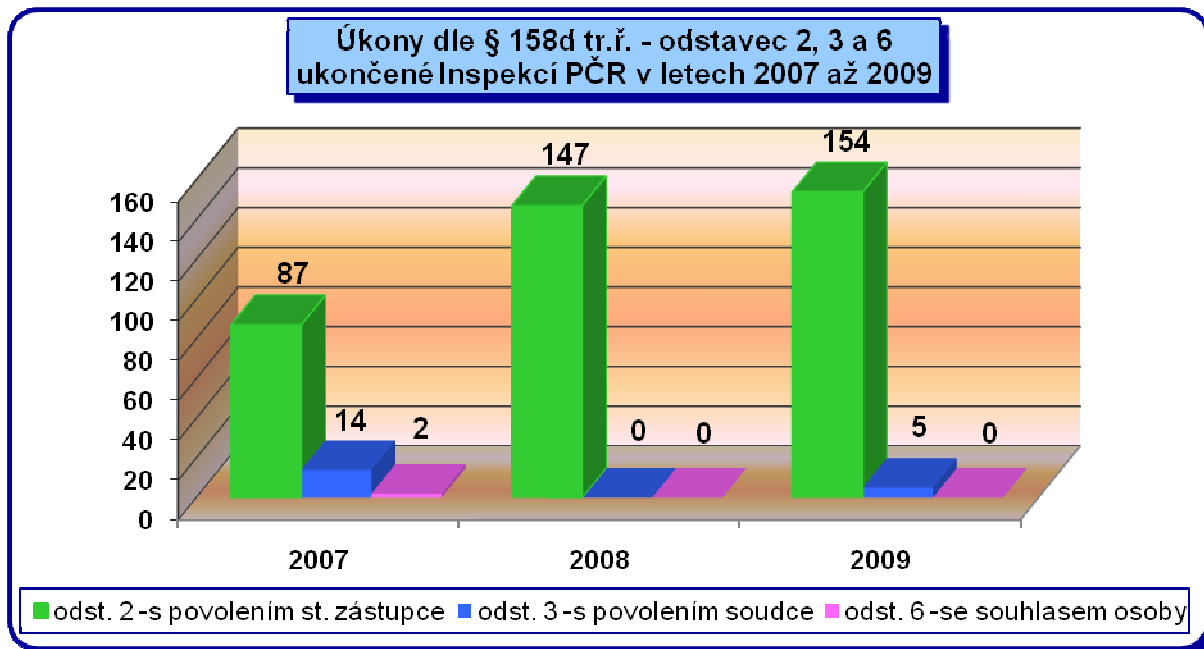
C – informace využity k odvrácení trestného činu (přípravy, pokusu, dokonání)

D – informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti

V rámci nepřímého podílu byla z více než 41% úkonů samostatně odhalena trestná činnost třetích osob a 35% nová trestná činnost pachatele. V téměř 24% úkonů vykázanych v nepřímém podílu pro trestní řízení, byla současně zjištěna trestná činnost třetích osob i nová trestná činnost pachatele.

Zhodnocení vývojových trendů v nasazování sledování osob a věcí je možné provést až za poslední tři roky, kdy Inspekce MV resp. Inspekce Policie ČR plní analyticko-statistický systém MU II a poskytuje touto cestou CIAP podklady ke zpracování analýzy.

V roce 2008 byl u Inspekce MV zaznamenán prudký nárůst úkonů sledování osob a věcí. K jistému, i když ne k tak výraznému nárůstu došlo u Inspekce Policie ČR i v roce 2009. Tento nárůst je zřejmý zejména u úkonů vyžadovaných na základě povolení státního zástupce, naopak počty úkonů vyžadovaných na základě

uděleného souhlasu osoby dle odstavce 6 klesly v roce 2008 a 2009 na nulu.

4.7 Spisy s úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončené v roce 2009 a způsoby jejich vyřízení Policií ČR

4.7.1 Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončené v roce 2009

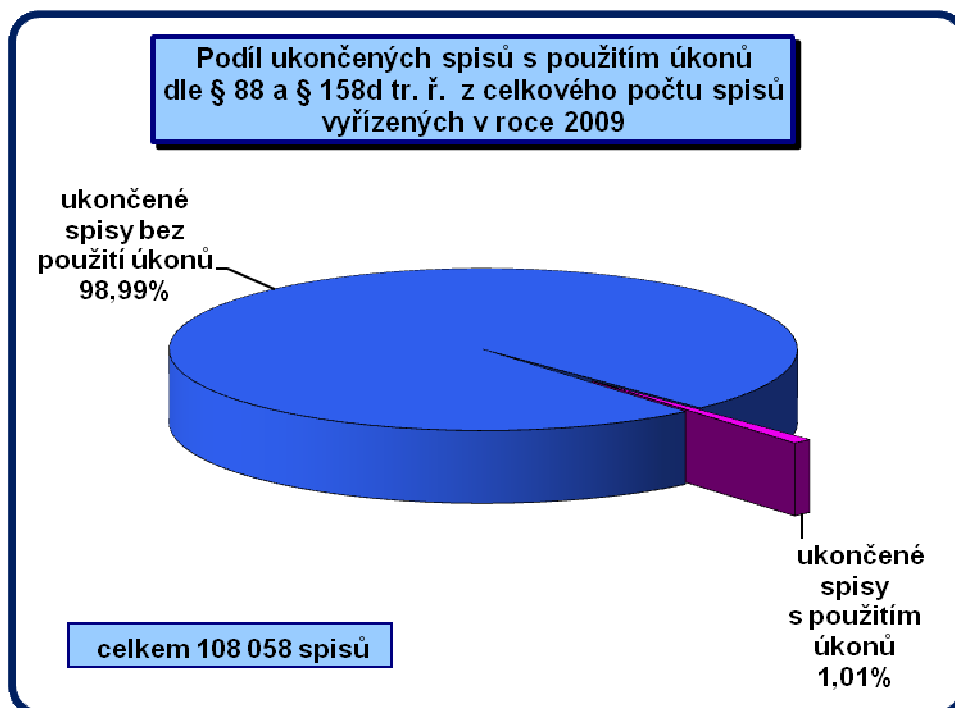
Vzhledem ke skutečnosti, že je často kladena otázka ohledně efektivnosti použití úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. pro vlastní trestní řízení, vyhodnocuje se v rámci analýzy způsob vyřízení spisů ukončených ve sledovaném roce, u nichž byly v průběhu prověřování a vyšetřování nasazeny sledované úkony.

Níže uvedené spisy mohly být zahájeny kdykoliv, nejpozději však v roce 2009. Totéž platí i pro dobu nasazení sledovaných úkonů, proto nelze jejich počty srovnávat s úkony vyhodnocenými v předchozích kapitolách.

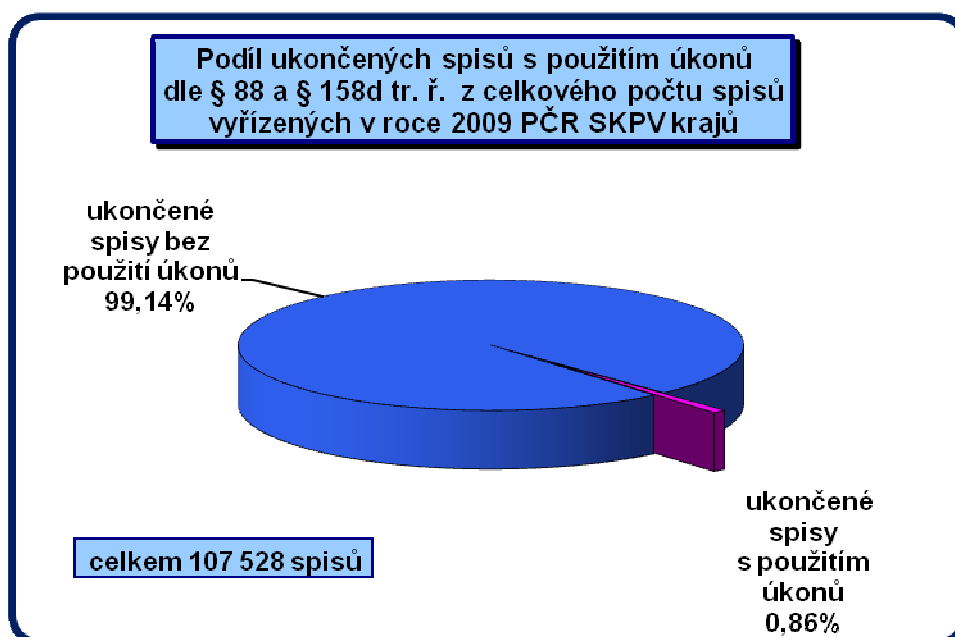
ROK 2009 / KRAJ, ÚTVAR	celkem vyřízeno spisů	z toho spisů s použitím úkonů dle §§ 88/1,5 158d/2,3,6 tr. ř.	tj. v %
hlavní město Praha	15 145	190	1,25%
Středočeský kraj	10 792	87	0,81%
Jihočeský kraj	5 670	74	1,31%
Západočeský kraj	9 369	82	0,88%
Severočeský kraj	17 776	109	0,61%
Východočeský kraj	7 698	71	0,92%
Jihomoravský kraj	21 207	180	0,85%
Severomoravský kraj	19 871	137	0,69%
ÚOOZ	92*)	92	100,00%
NPC	56	35	62,50%
ÚOKFK	282	38	13,48%
ÚDV	100	0	0,00%
CELKEM	108 058	1 095	1,01%

*) nesouhlasí s výstupy IS ETR

V rámci Policie ČR SKPV bylo za rok 2009 ukončeno 108 058 spisů, z tohoto počtu se jednalo o 1 095 spisů (tj. 1,01%) s použitím sledovaných úkonů.

Počet ukončených spisů s použitím úkonů všech složek Policie ČR SKPV krajů tvoří 1% z celkového počtu spisů vyřízených těmito organizačními celky.

Nejvíce ukončených spisů s úkony vykazuje Policie ČR SKPV hl. města Praha (190 spisů), následuje Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje (180 spisů) a Policie ČR SKPV Severomoravského kraje (137 spisů), nejméně ukončených spisů s úkony eviduje Policie ČR SKPV Východočeského kraje (71 spisů).

Poněkud odlišná je situace u útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností,

kde byly úkony použity u více než 31% spisů z celkového počtu vyřízených spisů.

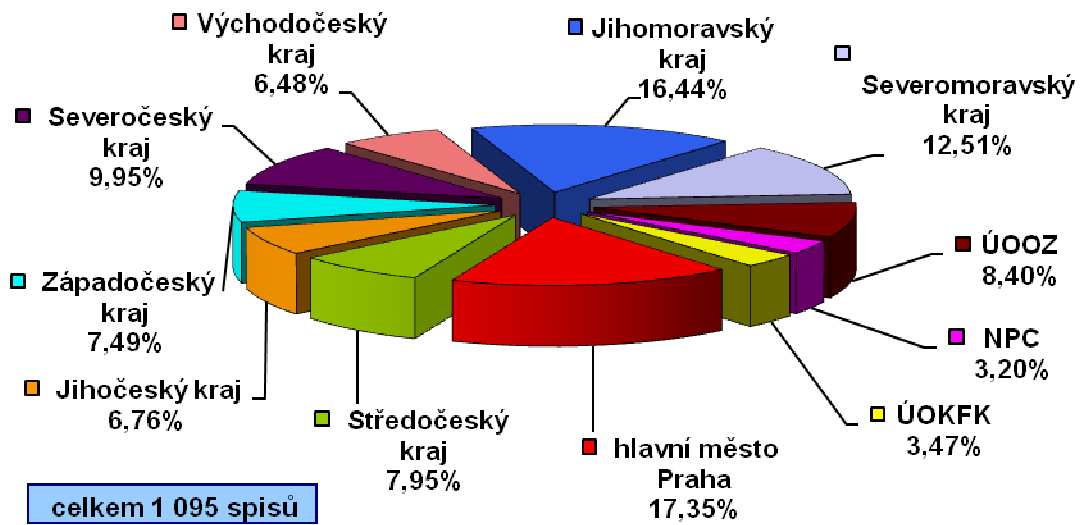

Jednoznačně nejvyšší podíl (100%) ukončených spisů s použitím úkonů dle § 88 a § 158d tr. ř. vykazuje ÚOOZ.

Pro vlastní analýzu lze shrnout, že v rámci Policie ČR SKPV jednotlivých krajů a útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností bylo celkem ukončeno 1 095 spisů, u nichž byly během šetření použity úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř.

Tyto údaje korespondují s údaji ze statistik týkajících se celkového počtu spisů „živých“ i ukončených v rámci dotčených složek Policie ČR SKPV jednotlivých krajů a celostátních útvarů.

Spisy ukončené v roce 2009,
u nichž byly během šetření použity úkony
dle §§ 88/1,5 a 158d/2,3,6 tr.ř.

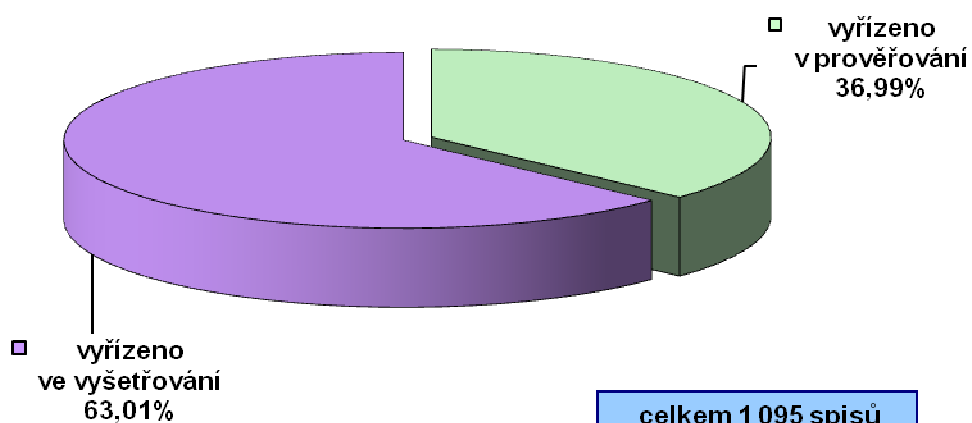
4.7.2 Způsob vyřízení spisů s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončených v roce 2009

Pro stanovení efektivity použití úkonů pro každý skončený spis je zapotřebí vyhodnotit jednotlivé způsoby vyřízení dotčených spisů.

Z celkového počtu ukončených spisů se sledovanými úkony bylo 405 spisů vyřízeno v prověřování a 690 ve vyšetřování.

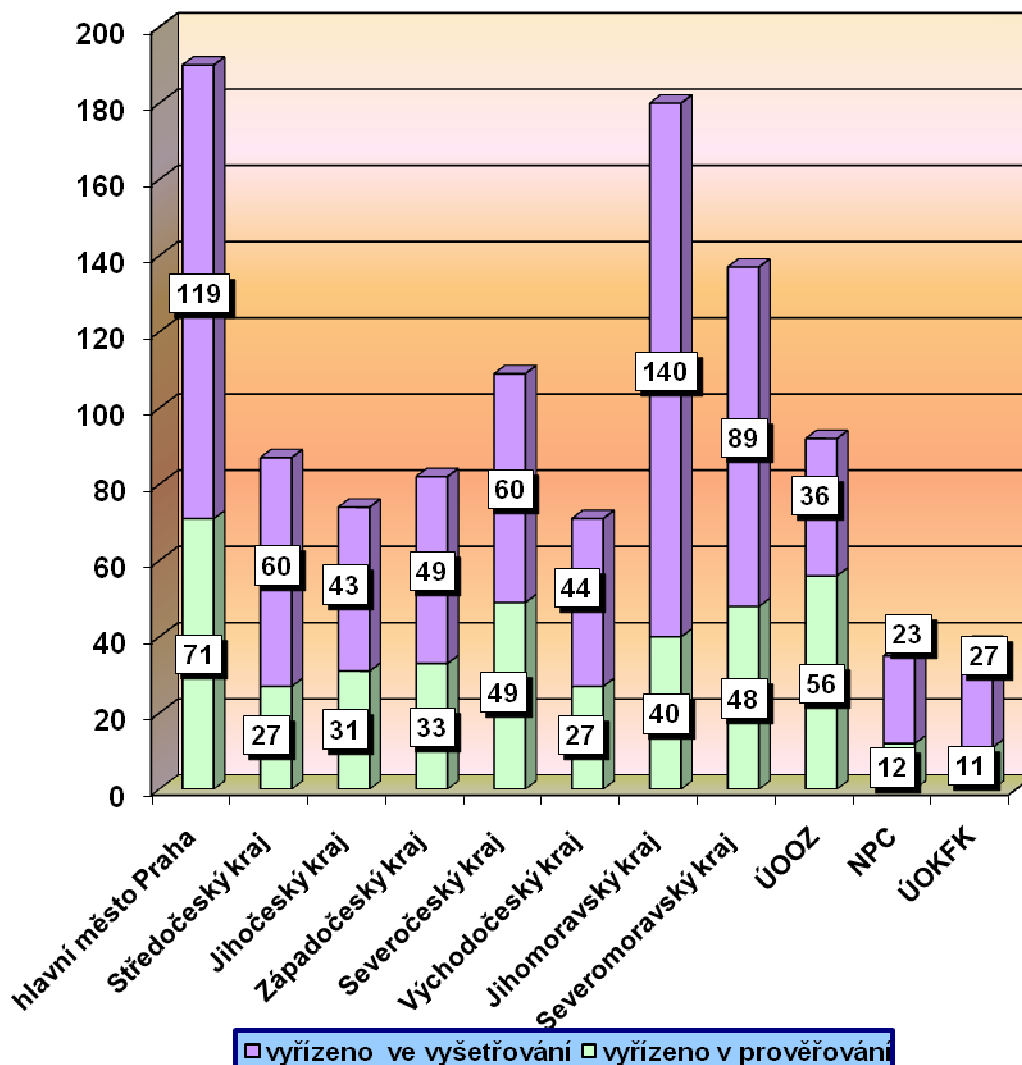
ROK 2009 / KRAJ, ÚTVAR	celkem vyřízeno spisů s použitím úkonů dle §§ 88/1,5, 158d/2,3,6 tr. ř.	z toho v prověřování	z toho ve vyšetřování
hlavní město Praha	190	71	119
Středočeský kraj	87	27	60
Jihočeský kraj	74	31	43
Západočeský kraj	82	33	49
Severočeský kraj	109	49	60
Východočeský kraj	71	27	44
Jihomoravský kraj	180	40	140
Severomoravský kraj	137	48	89
ÚOOZ	92	56	36
NPC	35	12	23
ÚOKFK	38	11	27
CELKEM	1095	405	690

**Ukončené spisy s úkony dle §§ 88/1,5 a 158d/2,3,6 tr. ř.
poměr spisů ukončených v prověřování a vyšetřování**

U většiny složek Policie ČR SKPV krajů převládají spisy s úkony skončené ve vyšetřování (průměrně 63%). Výrazný podíl těchto spisů (cca 78%) vykazuje Policie ČR SKPV Jihomoravského kraje a ÚOKFK (cca 71%). Naopak nejméně spisů skončených ve vyšetřování (cca 39%) vykazuje ÚOOZ.

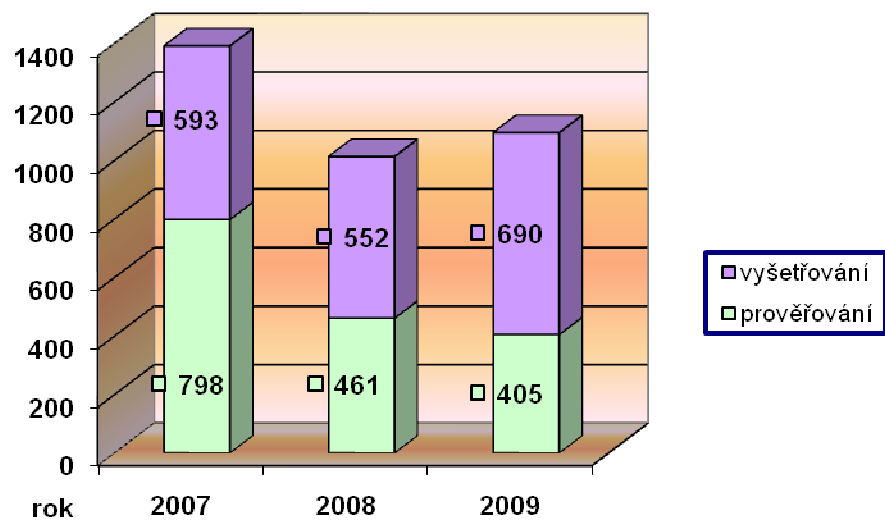
**Ukončené spisy s úkony
poměr spisů ukončených v prověřování a vyšetřování
po jednotlivých organizačních celcích**

Ve srovnání s rokem 2008 se zvýšil počet ukončených spisů s úkony o 82 spisů (8,09%).

Poměr spisů vyřízených v prověřování a vyšetřování ukazuje průběžný nárůst počtu spisů s úkony ukončených ve vyšetřování. Zatímco v roce 2007 bylo 57,37% (798) spisů vyřízeno v prověřování a 42,63% (593) ve vyšetřování, v roce 2008 bylo v prověřování vyřízeno 45,51% (461) spisů a ve vyšetřování 54,49% (552) spisů a v roce 2009 bylo v prověřování vyřízeno 36,99% (405) spisů a ve vyšetřování 63,01% (690) spisů.

Počet ukončených spisů s úkony
srovnání 2007 až 2009

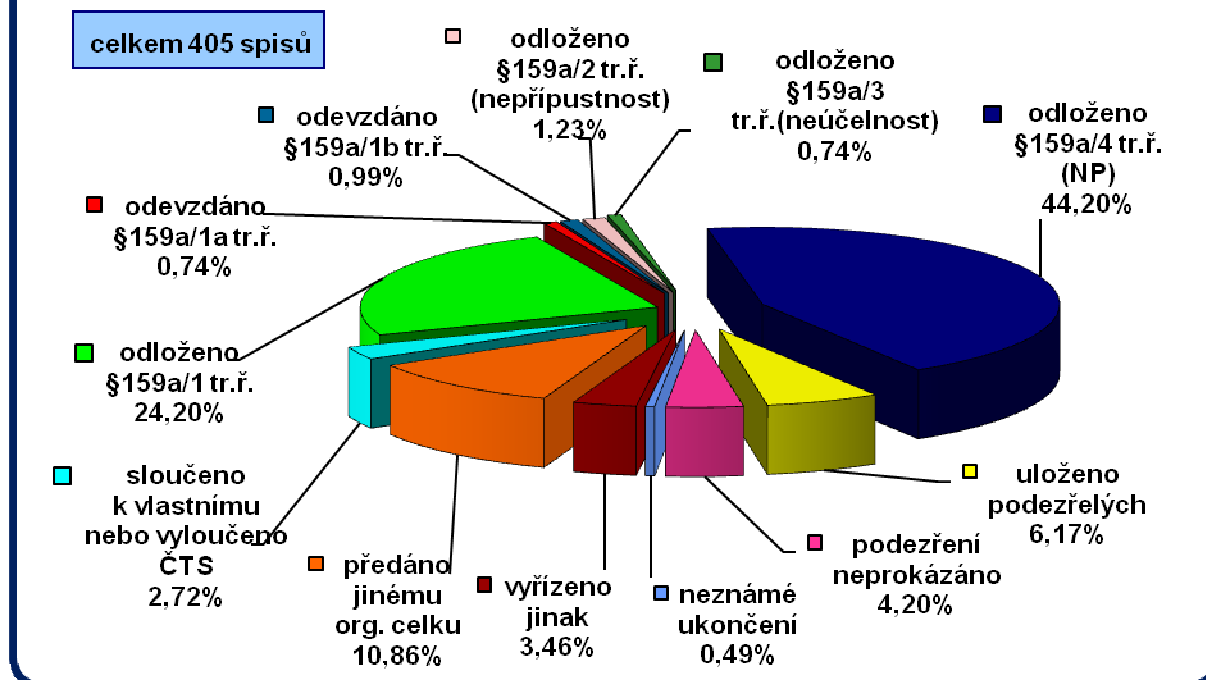

4.7.3 Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončené v roce 2009 vyřízené v prověřování

Spisy vyřízené v prověřování (celkem 405) byly v rámci Policie ČR SKPV jednotlivých krajů a útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností ukončeny následujícími způsoby.

ROK 2009 / KRAJ, ÚTVAR	předáno jinému org. celku	sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno ČTS	odloženo §159a/1 tr. ř.	odevzdáno §159a/1a tr. ř.	odevzdáno §159a/1b tr. ř.	odloženo §159a/2 tr. ř. (nepřipustnost)	odloženo §159a/3 tr. ř. (neúčelnost)	odloženo §159a/4 tr. ř.(NP)	dočasně odloženo § 159b tr. ř.	uloženo podezřelých	podezření neprokázáno	neznámé ukončení	§ 70 zák. č. 218/2003 (ve věci mladistvých)	vyřízeno jinak	CELKEM
hlavní město Praha	5	2	14		1		1	38		3	5			2	71
Středočeský kraj		3	9			1		12			1			1	27
Jihočeský kraj	2	1	4					16			6			2	31
Západočeský kraj			9		1	1		20			1	1			33
Severočeský kraj	5	2	8		1	1	1	27			1			3	49
Východočeský kraj	2	2	3	2				18							27
Jihomoravský kraj	7	1	9					19		1		1		2	40
Severomoravský kraj	16		3		1	1		24			1			2	48
ÚOOZ	6		20	1		1		4		20	2			2	56
NPC	1		9					1		1					12
ÚOKFK			10				1								11
CELKEM	44	11	98	3	4	5	3	179	0	25	17	2	0	14	405

Způsob ukončení spisů s úkony vyřízených v prověřování

Největší podíl spisů s využitím sledovaných úkonů ukončených v prověřování (44%) činí spisy ukončené způsobem „odloženo § 159a/4 tr. ř.“, kdy se jedná zpravidla o neznámého pachatele (NP), viz příloha č. 3. Tímto způsobem bylo vyřízeno nejvíc spisů v rámci Policie ČR SKPV hl. m. Prahy, následují Policie ČR SKPV krajů Severočeského a Severomoravského.

Na způsobu vyřízení „odloženo dle § 159a/1 tr. ř.“ (viz příloha č. 3), kdy ve věci takto odložené nejde o podezření z trestného činu, má největší podíl ÚOOZ, Policie ČR SKPV hl. m. Prahy a ÚOKFK. Tento způsob je vykazován u 24% vyřízených spisů.

Nezanedbatelný, téměř 11% podíl má také způsob vyřízení „předáno jinému organizačnímu celku“, kdy se zpravidla jedná o postoupení na vyšší organizační článek Policie ČR SKPV nebo naopak o vrácení na nižší organizační článek. V těchto případech není vyloučena možnost, že postoupený spis bude vyřízen ve vyšetřování na organizačním článku, kam byl předán.

Způsob „uloženo podezřelých“, kdy se jedná o dočasné odložení spisu z důvodu nedostupnosti podezřelé osoby (osoba je např. v cizině), vykazuje zejména ÚOOZ (20 spisů), takže v roce 2009 podíl tohoto způsobu ukončení dosáhl celkově více než 6%.

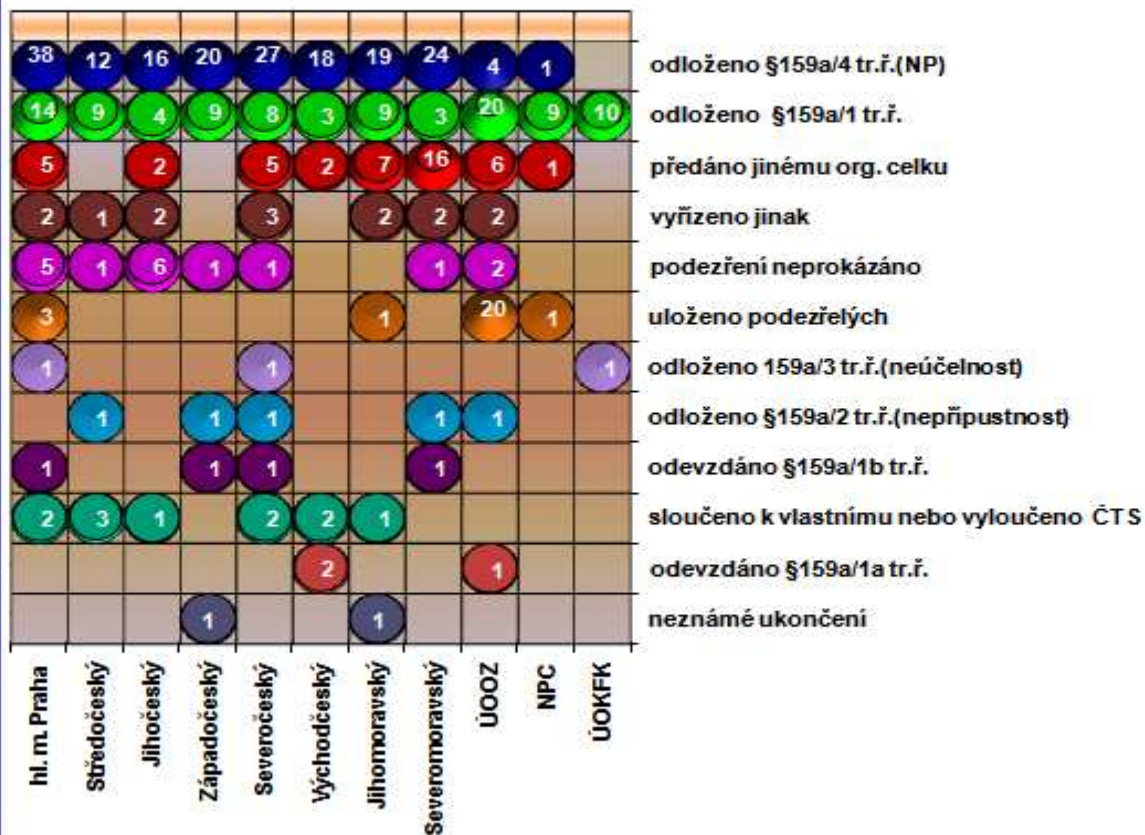
Z ostatních možných způsobů vyřízení spisů v oblasti prověřování ještě přísluší zmínit způsob vyřízení „podezření neprokázáno“, jehož podíl přesahuje 4%. Tímto způsobem ukončení spisu jsou vyřízeny jednotlivé spisy napříč útvary. Výjimku

tvoří Policie ČR SKPV Jihočeského kraje, kde se vykazuje 6 spisů, což je pětina spisů tohoto organizačního celku ukončených v prověřování.

Podíl téměř 3% z celkového počtu spisů vyřízených v prověřování dosahuje způsob vyřízení spisu „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno ČTS“. Tento specifický způsob ukončení spisu vychází ze skutečnosti, že v průběhu prověřování trestné činnosti může být zjištěno, že v rámci několika spisů se objevuje stejný pachatel nebo pachatelé a stejná nebo obdobná trestná činnost. Stává se tak zejména v případě sériové trestné činnosti. V takovém případě tedy dojde ke sloučení všech dotčených spisů do jednoho trestního spisu, který může být následně ukončen jiným způsobem vyřízení, např. „NPO“. Může dojít i k opačnému případu, kdy se vyloučí ze spisu pachatel, který se jen podílí na šetřené trestné činnosti, zatímco sám spáchal další závažný trestný čin, který je dále šetřen samostatně v rámci nového trestního spisu s předpokladem samostatného ukončení, např. způsobem „NPO“.

Zbylé způsoby ukončení spisu v prověřování, byly použity v ojedinělých případech. Jejich počet se pohybuje kolem jednoho spisu na jednotlivý organizační celek, což představuje minimální podíl nepřesahující 2%.

Způsob ukončení spisů s úkony dle § 88/1,5
a §158d/2,3,6 tr. ř.
vyřízených v prověřování po jednotlivých organizačních celcích

Ze srovnání let 2007 až 2009 je patrný nejen celkový pokles spisů vyřízených v prověřování, ale i některé změny v jednotlivých způsobech ukončení. Největší rozdíl je vykazován ve způsobu „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno ČTS“, který v roce 2007 svým 40% podílem dominoval, v roce 2008 se jeho podíl rapidně snížil na pouhých 5,64% a v roce 2009 došlo k dalšímu poklesu na pouhých 3% z celkového počtu spisů. Naopak ze čtvrtinového podílu v roce 2007 se v roce 2008 vyšplhal na 41,43% podíl vyřízení způsobem „odloženo § 159a/4 tr. ř. (NP)“ a tento podíl se ještě nepatrně zvýšil na 44% z celkového počtu spisů ukončených v prověřování v roce 2009. Ostatní způsoby vyřízení spisů v prověřování se v průběhu sledovaného období mění jen sporadicky.

**Ukončené spisy s úkony dle § 88/1,5 a § 158d/2,3,6 tr. ř.
vyřízené v prověřování - srovnání v letech 2007-2009**

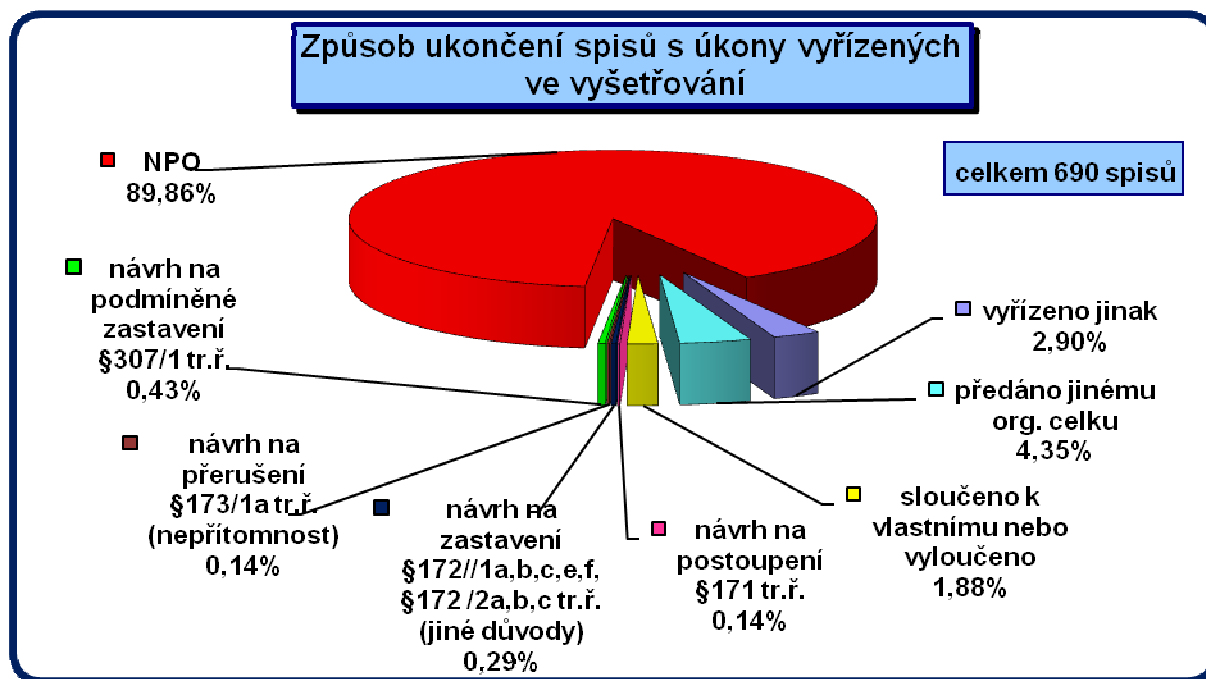
	2007	2008	2009
předáno jinému org. celku	67	52	44
sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno ČTS	316	25	11
odloženo §159a/1 tr.ř.	146	114	98
odevzdáno §159a/1a tr.ř.	5	6	3
odevzdáno §159a/1b tr.ř.		3	4
odloženo §159a/2 tr.ř. (nepřipustnost)	15	3	5
odloženo §159a/3 tr.ř. (neučelnost)	3	5	3
odloženo §159a/4 tr.ř. (NP)	198	191	179
dočasně odloženo § 159b tr.ř.	2	15	
uloženo podezřelých	6	11	25
podezření neprokázáno	23	17	17
neznámé ukončení		4	2
§ 70 zák. č. 218/2003 (ve věci mladistvích)		1	
vyřízeno jinak	17	13	14

4.7.4 Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončené v roce 2009 vyřízené ve vyšetřování

Z hlediska efektivity jsou významnější spisy vyřízené ve vyšetřování. Tyto spisy (celkem 690) byly v rámci jednotlivých složek Policie ČR SKPV krajů a útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností vyřízeny následujícími způsoby (viz tabulka).

ROK 2009 / KRAJ, ÚTVAR	předáno jinému org. celku	sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno	návrh na postoupení §171 tr. ř.	návrh na zastavení §172//1a,b,c,e,f, §172 /2a,b,c tr. ř. (jiné důvody)	návrh na přerušení §173/1a tr.ř.(nepřítomnost)	návrh na podmíněné zastavení §307/1 tr. ř.	NPO	vyřízeno jinak	CELKEM
hlavní město Praha	7	2		1			101	8	119
Středočeský kraj	2					1	57		60
Jihočeský kraj	5	2					36		43
Západočeský kraj	1						47	1	49
Severočeský kraj	1						58	1	60
Východočeský kraj	5						38	1	44
Jihomoravský kraj	2	6				2	125	5	140
Severomoravský kraj	2		1				83	3	89
ÚOOZ	5	1		1			28	1	36
NPC		1					22		23
ÚOKFK		1			1		25		27
CELKEM	30	13	1	2	1	3	620	20	690

U ukončených spisů s úkony vyřízených ve vyšetřování má největší podíl způsob ukončení „NPO“ (návrh na podání obžaloby), který činí 89,86%. U Policie ČR SKPV Severočeského kraje a Západočeského kraje, se pohybuje tento podíl kolem 96%. Nejmenší podíl NPO vykazuje Policie ČR SKPV Jihočeského kraje (84%) a ÚOOZ (78%).

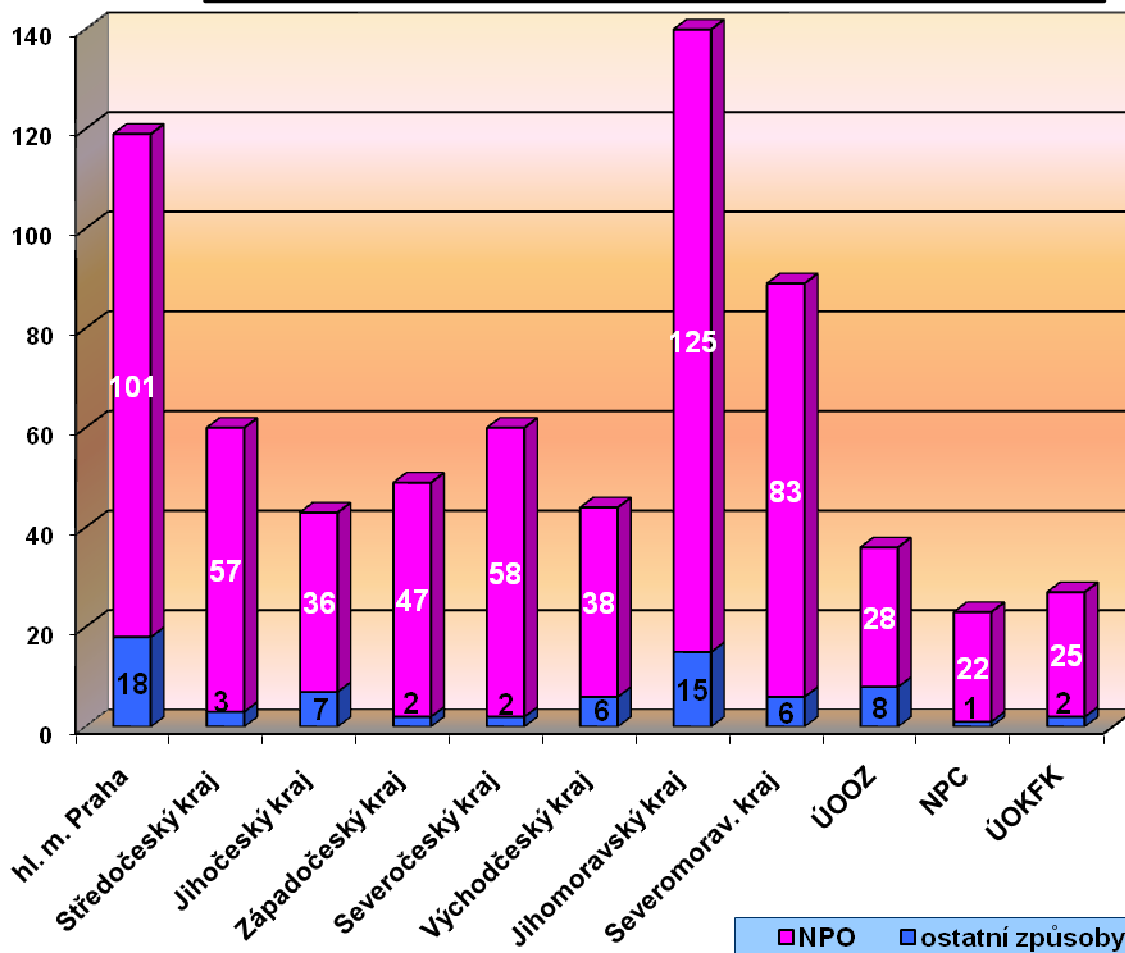

Kolem 4,5% se pohybuje způsob ukončení „předáno jinému organizačnímu celku“, kdy se zpravidla jedná o postoupení na vyšší organizační článek Policie ČR SKPV nebo naopak o vrácení na nižší organizační článek, kde spis může být následně úspěšně vyřešen.

Podíl téměř 2% má způsob ukončení „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno“, kdy obdobně jako v prověřování se vychází ze skutečnosti, že v průběhu vyšetřování trestné činnosti může být zjištěno, že v rámci několika spisů se objevuje stejný pachatel nebo pachatelé a stejná nebo obdobná trestná činnost. Případně dojde k opačnému případu, kdy se vyloučí ze spisu pachatel, který se jen podílí na šetřené trestné činnosti, zatímco sám spáchal další závažný trestný čin, který je dále šetřen samostatně v rámci nového trestního spisu.

Podíly ostatních způsobů vyřízení spisů se sledovanými úkony ve vyšetřování jsou téměř zanedbatelné, pohybují se pod hranicí 1%.

Ukončené spisy s úkony - spisy ukončené ve vyšetřování
podíl NPO po jednotlivých organizačních celcích

**Způsob ukončení spisů s úkony dle § 88/1,5
a §158d/2,3,6 tr. ř.
vyřízených ve vyšetřování po jednotlivých organizačních celcích**

	101	57	36	47	58	38	125	83	28	22	25	NPO
	8			1	1	1	5	3	1			vyřízeno jinak
		1					2					návrh na podmíněné zastavení §307/1 tr.ř.
											1	návrh na přerušení §173/1a t.ř.(nepřítomnost)
	1							1				návrh na zastavení §172/1a,b,c,e,f, §172 /2a,b,c tr.ř.(jiné důvody)
							1					návrh na postoupení §171 tr.ř.
	2		2				6		1	1	1	sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno
	7	2	5	1	1	5	2	2	5			předáno jinému org. celku
hl. m. Praha												
Středočeský kraj												
Jihočeský kraj												
Západočeský kraj												
Severočeský kraj												
Východočeský kraj												
Jihomoravský kraj												
Severomorav. kraj												
ÚOOZ												
NPC												
ÚOKFK												

Z výše uvedeného vyplývá, že téměř 90% spisů vyřízených ve vyšetřování, ve kterých byly použity úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a §158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř., končí NPO. Oproti roku 2008 se jedná o 6% nárůst takto ukončených spisů.

Ze srovnání let 2007 až 2009 vyplývá, že u ukončených spisů s úkony vyřízených ve vyšetřování roste počet spisů ukončených NPO a logicky se snižuje počet spisů s úkony ukončených ve vyšetřování ostatními možnými způsoby. Tento trend je zřejmý u všech sledovaných organizačních celků.

Ukončené spisy s úkony dle § 88 odst. 1, 5 a §158d/2,3,6 tr. ř.
vyřízené ve vyšetřování - srovnání v letech 2007-2009

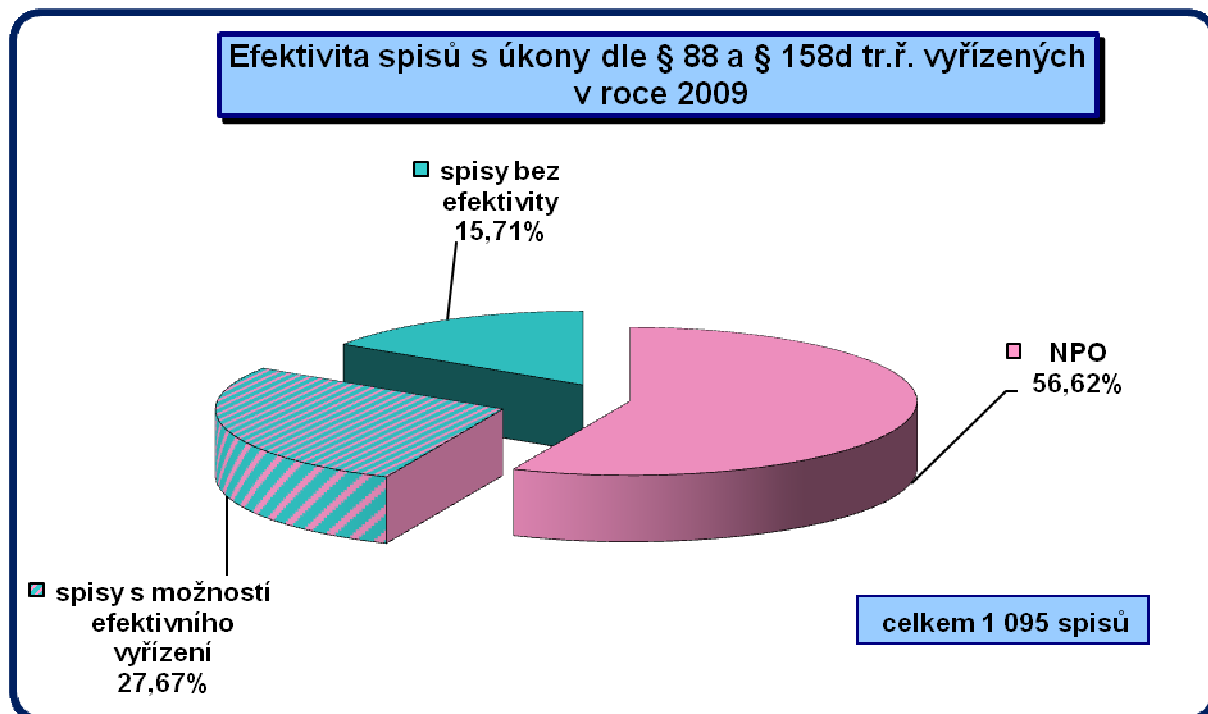
	2007	2008	2009
předáno jinému org. celku	43	35	30
sloučeno k vlastním nebo vyřučeno	12	43	13
návrh na postoupení §171 t.ř.	1		1
návrh na zastavení §172/1d t.ř.(amnestie)		1	
návrh na zastavení §172/1a,b,c,e,f, §172/2a,b,c t.ř.(jiné důvody)	10	4	2
návrh na přerušení §173/1a t.ř.(nepřítomnost)	1		1
návrh na přerušení §173/1 b,c,d t.ř.(jiné důvody)	2		
návrh na podmíněné zastavení §307/1 t.ř.	1	3	3
NPO	498	463	620
vyřízeno jinak	25	3	20

4.7.5 Vyřizené spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. ukončené v roce 2009 – efektivita

Pro vyhodnocení efektivity vyřízení skončených spisů je třeba vzít v úvahu, že kromě spisů vyřizených přímo způsobem „NPO“ se tento způsob vyřízení předpokládá u spisů vyřizených v prověřování způsobem „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno ČTS“, „předáno jinému organizačnímu celku“ stejně jako u spisů vyřizených ve vyšetřování způsobem „předáno jinému organizačnímu celku“. O možné efektivitě lze hovořit i v souvislosti s vyřízením spisů způsoby „dočasně odloženo § 159b tr. ř.“, již zmiňovaném způsobu „uloženo podezřelých“ a dále „přerušení § 173/1a tr. ř. (nepřítomnost)“ a „přerušení § 173/1 b,c,d tr. ř. (jiné důvody)“ – viz příloha č. 3.

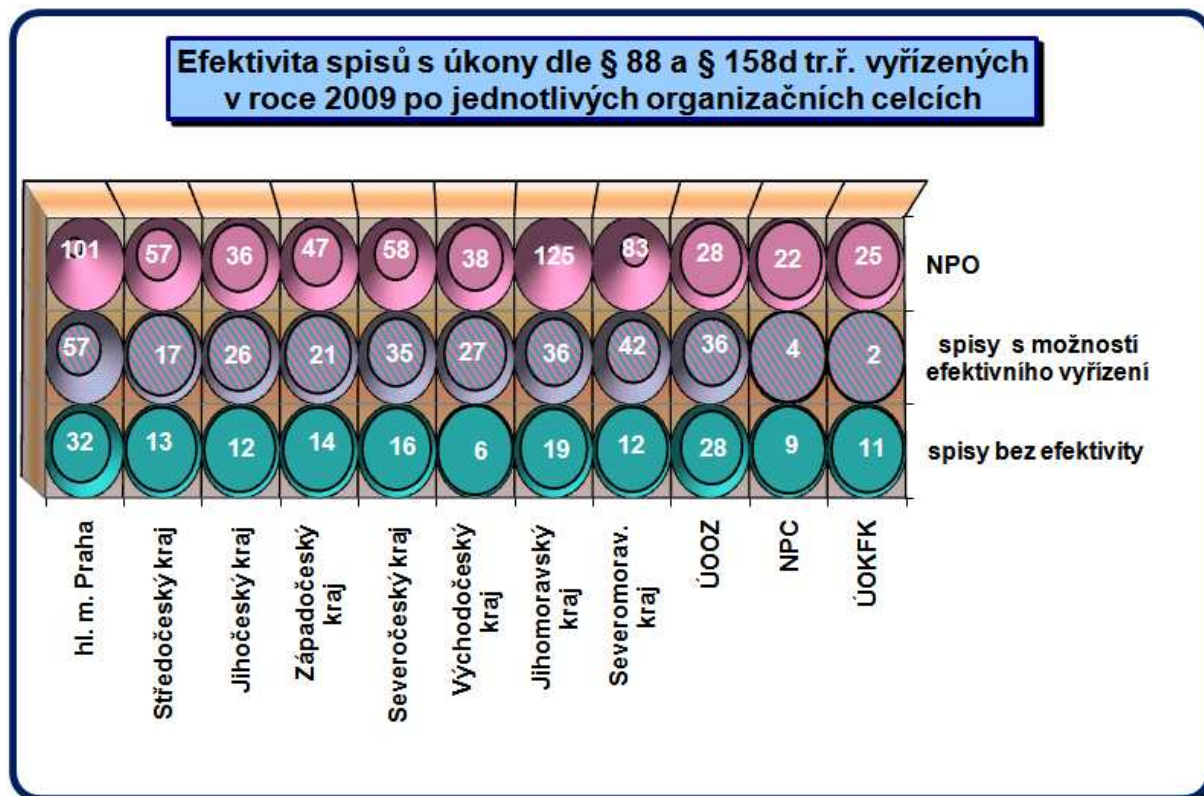
Za neefektivní spisy s použitím sledovaných úkonů jsou považovány především spisy vyřizené způsobem „odloženo dle § 159a/1 tr. ř.“, tedy podezření se neprokázalo, a dalšími vykazovanými způsoby blíže specifikovanými v příloze č. 3.

Z celkového počtu vyřizených spisů s úkony za rok 2009 bylo téměř 57% spisů vyřizeno způsobem „NPO“, u zhruba 28% spisů je předpoklad pro následné efektivní vyřízení a jen necelých 16% spisů s úkony nepřineslo požadovaný výsledek.

V rámci Policie ČR SKPV krajů vykazují nejvyšší úspěšnost při vyřizování

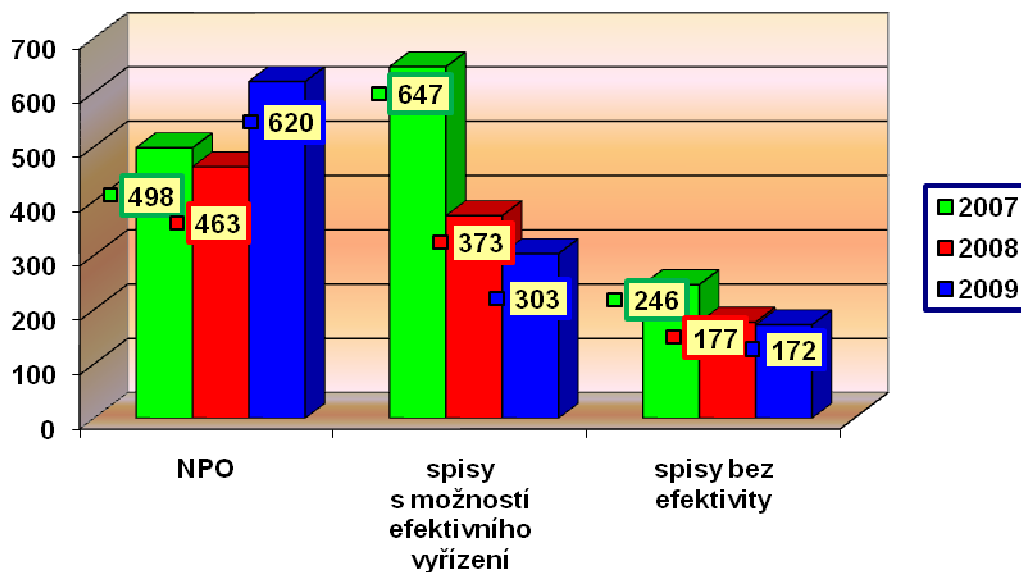
sledovaných spisů kraje Východočeský a Severomoravský. Nejnižší efektivitu vykazuje Západočeský kraj a hl. m. Praha. Útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností vzhledem k řešení nejzávažnější trestné činnosti vykazují nižší efektivitu vyřízených spisů než Policie ČR SKPV krajů. Nejvyšší podíl neefektivně vyřízených spisů má ÚOOZ.

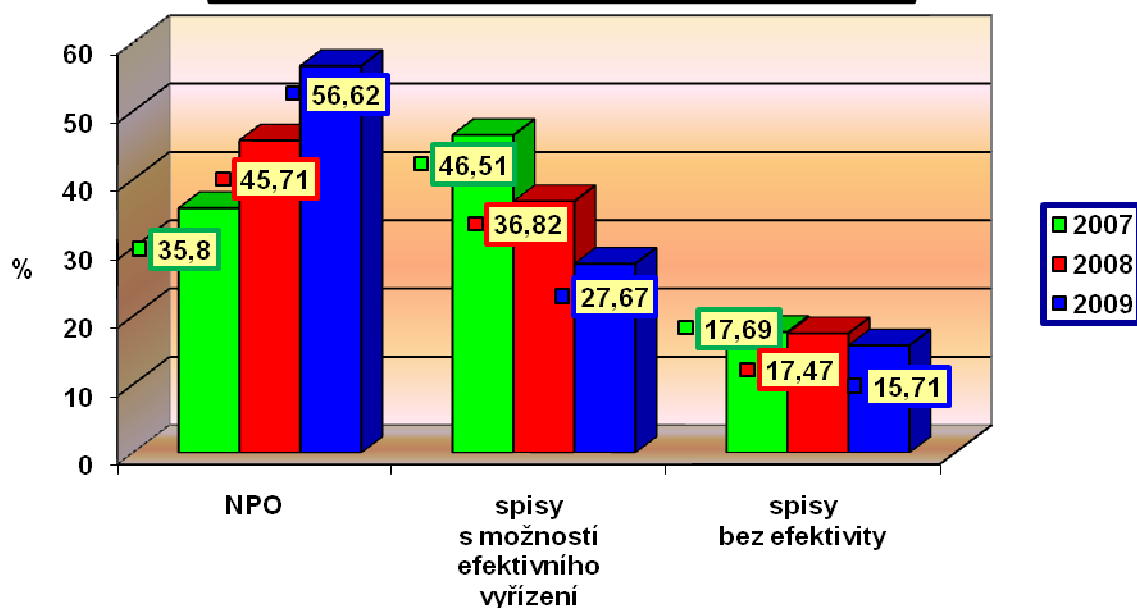
Vzhledem k tomu, že v roce 2008 celkový počet ukončených spisů s úkony se oproti roku 2007 snížil o více než 27% a v roce 2009 zase oproti roku 2008 o 8% vzrostl, je potřeba pro srovnání efektivity porovnat nejen absolutní počty spadající do jednotlivých kategorií, ale i procentuální podíly těchto kategorií efektivity v jednotlivých letech.

Ze srovnání vyplývá, že se postupně snižuje počet ukončených spisů bez efektivity a počet spisů spadajících do kategorie „s možností efektivního využití“. Oproti tomu významně roste absolutní počet i procentuální podíl spisů ukončených „NPO“.

Efektivita spisů s úkony dle § 88 a § 158d tr.ř. srovnání v letech 2007 až 2009

Efektivita spisů s úkony dle § 88 a § 158d tr.ř. v procentech srovnání v letech 2007 až 2009

Na základě shora uvedeného lze konstatovat, že ukončené spisy se sledovanými úkony byly v roce 2009 vyřízeny efektivněji než v letech 2007 a 2008.

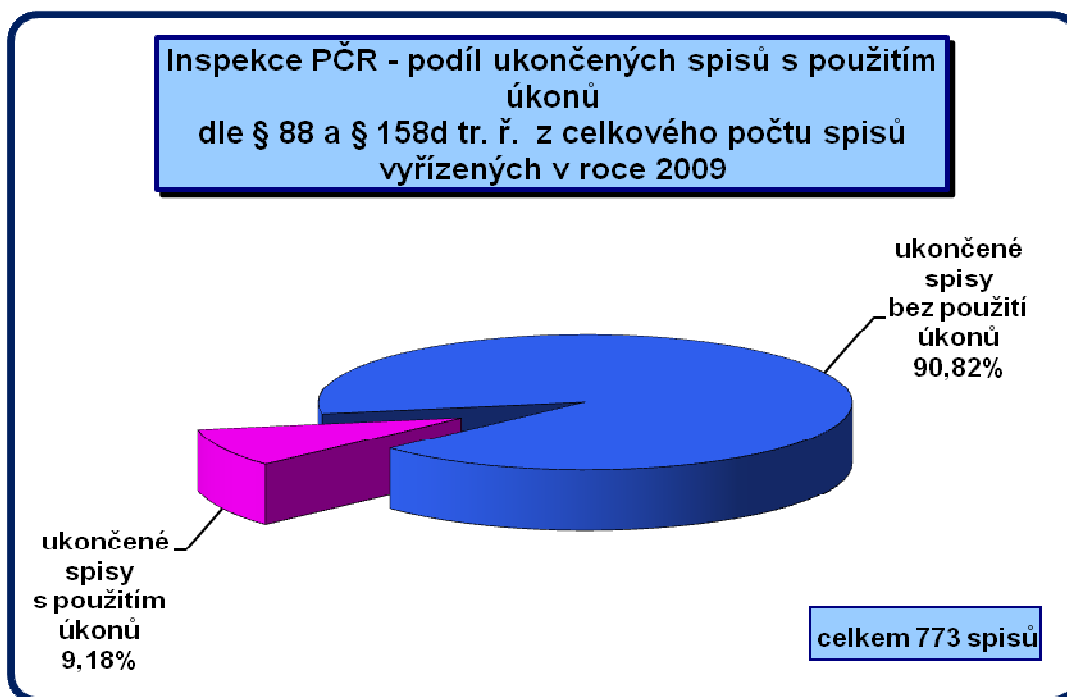
4.8 Inspekce Policie ČR - spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř.

Specifické postavení zaujímá Inspekce Policie ČR.

Inspekce Policie ČR v současné době nedisponuje elektronickým sběrem dat, je odkázána pouze na pravidelná hlášení od dílčích útvarů, která vycházejí z oficiálních formulářů pro statistiky. To znamená, že neplní žádný informační systém určený pro evidenci trestního řízení (IS ETR). Navíc Inspekce Policie ČR v podstatě nevyšetřuje, ale plní roli policejního orgánu ve fázi prověřování, její výsledky jsou nesouměřitelné s ostatními útvary Policie ČR SKPV.

Z výše uvedeného vyplývá, že není možné provádět identické vyhodnocení podle vzoru organizačních celků Policie ČR SKPV.

Pro informaci lze uvést, že v roce 2009 bylo v rámci Inspekce Policie ČR ukončeno 773 spisů, z toho 71 s použitím úkonů dle § 88 odst. 1 tr.ř. a 5 a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř.

Podíl ukončených spisů s použitím úkonů činil více než 9% z celkového počtu ukončených spisů za rok 2009.

Inspekce Policie ČR zaznamenala oproti roku 2008 mírný nárůst spisů, stejně tak se zvýšil i počet ukončených spisů se sledovanými úkony.

Závěrem lze konstatovat, že v souvislosti s vyřizováním spisů v rámci Policie ČR SKPV a Inspekce Policie ČR přineslo použití sledovaných úkonů podklady pro operativní a úspěšné vyřizování dotčených trestních spisů, a tím i dobrý

základ pro práci dalších institucí činných v trestním řízení.

5 Závěr

Předkládaná analýza úkonů odposlechu a sledování osob a věcí navazuje na materiály tohoto druhu předložené v minulých letech. Cíle, které byly při tvorbě analýzy vytyčeny, byly ve všech oblastech zpracovávané problematiky naplněny.

Již potřeby byl ke sběru dat použit analyticko-statistický systém MU II, který byl za tímto účelem vytvořen a jehož nastavené parametry plně odpovídají potřebám analýzy a veškerá data lze ze systému efektivně získat. Po zkušenostech minulých let byla odstraněna většina drobných nedostatků principu sběru dat, a tím se systém stal při minimálním administrativním a časovém zatížení kriminalistů maximálně vytěžitelný.

V první části analýzy byla za účelem dosažení přehlednosti systematicky popsána legislativní i interní úprava k nasazování předmětných úkonů. Lze konstatovat, že problematika odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, sledování osob a věcí je dostatečně upravena jak právními, tak interními předpisy.

Od 1. 7. 2008 byla přijata novela trestního řádu zkracující dobu povolování odposlechu z šesti na čtyři měsíce, upravuje způsob a dobu prodloužení odposlechu a taxativně vymezuje podmínky, za nichž je možné použít odposlech se souhlasem uživatele odposlouchávané stanice.

Podrobně byly popsány postupy při využívání úkonů, zvláště se zaměřením na způsob jejich vyžadování, kdy vždy musí být dodržena příslušná ustanovení trestního řádu, tj. odposlech a záznam telekomunikačního provozu nelze nasadit bez žádosti doložené příkazem soudce nebo souhlasem uživatele odposlouchávané stanice, sledování osob a věcí pak bez žádosti doložené povolením soudce nebo státního zástupce, případně souhlasem osoby, do jejichž práv má být tímto úkonem zasahováno. Žádost pak podléhá též schvalovacímu procesu v rámci příslušného útvaru.

V oblasti odposlechu byla detailně rozebrána problematika ochrany a bezpečnosti informací a kontrolních mechanismů. Ochranu a bezpečnost informací má z hlediska technického zabezpečení Policie ČR velmi dobře zajištěnou. ÚZČ, jako jediný útvar pro všechny subjekty (i mimo Policii ČR) prakticky provádí požadované úkony a po získání informací z odposlechu zajišťuje jejich včasnou distribuci tak, aby byla zároveň splněna podmínka ochrany před únikem informací. V rámci Policie ČR je uplatňován celý souhrn bezpečnostních opatření k ochraně dat získaných odposlechy. Jedná se především o níže uvedené:

- systém pro pořizování záznamů obsahuje prvky jasně definované osobní odpovědnosti za vkládané nebo doplňované údaje a historie všech takových zásahů je archivována,
- po ukončení odposlechu jsou záznamy automaticky vypáleny

na nepřepisovatelné „archivní CD“, které je označeno kontrolním součtem pro pozdější identifikaci; tato CD jsou poté protokolárně předána do trestního spisu,

- pro použití záznamu v řízení před soudem smí pořídit kopii vybraných pasáží z „archivních“ nosičů na jiné, stejně zabezpečené CD, pouze pracoviště ÚZČ,
- v současné době jsou přijata nová technicko-organizační opatření k zásadnímu zvýšení individuální odpovědnosti za jakoukoli manipulaci se záznamy pro operativní použití, a tím i zlepšení jejich bezpečnosti.

Přestože Policie ČR přijímá na ochranu údajů z odposlechu stále nová opatření, zůstává zde riziko úniku těchto citlivých informací ze strany dalších účastníků trestního řízení.

Kontrolní mechanismy lze rozdělit do dvou kategorií, a to na kontrolní mechanismy vnitřní a kontrolní mechanismy vnější. Vnitřní kontrolní mechanismy Policie ČR a Inspekce Policie ČR spočívají především v uplatňování principu podřízenosti a nadřízenosti a předkládání a schvalování písemností vyhotovených v souvislosti s předmětnými úkony. U Policie ČR byl koncem roku 2007 přijat nový prvek vnitřní kontroly, a to zavedení institutu „schválení postupu prověřování“ v rámci nově rozpracovaných trestních věcí. Jako vnější kontrolní mechanismy lze označit kontroly realizované justičními a parlamentními orgány ČR.

Jednou z hlavních součástí analýzy je statistické vyhodnocení, které je rozděleno do čtyř částí. První část je věnovaná využívání úkonů odposlechu a sledování osob a věcí v souvislosti s nápadem trestních spisů. Lze konstatovat, že v roce 2009 došlo k mírnému poklesu registrované kriminality oproti roku 2008, poklesly i počty odposlechnů. Naproti tomu počty sledování osob a věcí v roce 2009 výrazněji stouply.

Druhá statistická část podrobně analyzuje využívání odposlechu dle § 88 tr. ř. V rámci celé České republiky bylo v souladu s § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. v roce 2009 Policií ČR ukončeno celkem 4 571 nasazených úkonů, což znamená, že oproti roku 2008 došlo k dalšímu poklesu odposlechnů (o 402 úkonů, tj. cca 8%).

Z Policie ČR SKPV krajů vykazují nejvyšší počty úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. hl. m. Praha a Jihomoravský kraj. Z Policie ČR SKPV útvarů s celostátní působností vykazuje nejvíce odposlechnů ÚOOZ, dále pak NPC, což je dáno specifickým zaměřením na konkrétní druhy kriminality, v případě ÚOOZ na organizovaný zločin a v případě NPC na drogové delikty.

Úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. byly v loňském roce Policií ČR využívány zejména v souvislosti se šetřením toxikomanie, násilné trestné činnosti (především loupežemi) a krádežemi (zejména motorových vozidel). Nemalou měrou úkony souvisí i s podvody a krádežemi vloupáním. Nasazení zhruba 40% vykázaných odposlechnů souviselo se šetřením trestné činnosti s prvkem organizované skupiny.

K efektivitě úkonů dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. lze říci, že téměř 3/4 úkonů byly efektivní, cca 16% úkonů bylo neefektivních a 10% úkonů nepřineslo žádné výsledky z důvodu nerealizovatelnosti.

Statistické vyhodnocení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu bylo zpracováno i za Inspekci Policie ČR, a to zhruba ve stejné struktuře jako za Policii ČR. Inspekce Policie ČR za loňský rok vykázala celkem 131 odposlechů, téměř 60% souviselo se šetřením trestné činnosti proti veřejnému zájmu. V téměř 27% úkonů byla vykázána vazba na šetření trestné činnosti spáchané organizovanou skupinou.

Novela trestního řádu, účinná od 1. 7. 2008, zkrátila doby odposlechu dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. ze šesti na čtyři měsíce a současně modifikovala princip prodlužování úkonů. Toto se projevilo jak ve zkrácení doby platnosti prvního soudního příkazu, tak částečně i ve skutečné průměrné délce odposlechů, zkrácení a prodloužení délky odposlechu. Pro objektivní zhodnocení vlivu novely na vyžadování úkonů dle § 88 odst. 5 je komparován počet úkonů za rok 2007 s rokem 2009. V roce 2009 bylo ukončeno o 60% těchto úkonů méně než v roce 2007. Přijetí novely zcela zásadním způsobem ovlivnilo počet odposlechů na základě souhlasu osoby.

Využívání úkonů sledování osob a věcí útvarů Policie ČR a Inspekci Policie ČR je podrobně analyzováno ve třetí části statistického vyhodnocení. Policie ČR v roce 2009 vykázala 3 279 úkonů dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř., což představuje nárůst o 539 (tj. 19,67%) úkonů oproti roku 2008. Na tento vývoj mělo největší podíl zvýšení počtu sledování osob a věcí u ÚOOZ a zejména pak PČR SKPV Jihomoravského kraje, u nichž došlo po dvouletém poklesu k opětovnému nárůstu těchto úkonů, u PČR SKPV navíc umocněným velkým poklesem odposlechů. Kausalita mezi poklesem odposlechů a nárůstem sledování osob a věcí v rámci všech útvarů PČR SKPV však není jednoznačná. Leckdy se neprojevila vůbec, přičemž vývoj ve využívání předmětných úkonů adekvátně reflektuje specifičnost a potřeby konkrétních případů. V některých případech se odrazila v tom smyslu, že orgány činné v trestním řízení volily prostředky, které méně invazivně zasahují do základních práv občanů, usuzovat lze především na efekt zmiňované novely trestního řádu, zdůrazňující další zvýraznění přiměřenosti a zdrženlivosti při využívání odposlechu, a jeho použití až v případech „ultima ratio“.

Úkony sledování osob a věcí byly v roce 2009 využity zejména v souvislosti s násilnou trestnou činností, toxikománií, krádežemi vloupáním a krádežemi motorových vozidel. Ve 30% případů nasazení úkonů sledování osob a věcí obsahovala šetřená trestní věc prvek organizované skupiny. Stejně jako u odposlechů byla většina úkonů sledování osob a věcí efektivní, cca 10% úkonů bylo neefektivních, a 14% úkonů nebylo realizováno.

Inspekce Policie ČR využila v loňském roce úkony sledování osob a věcí ve 159 případech, 65% úkonů bylo využito v rámci šetření trestné činnosti proti veřejnému zájmu. Prvek organizované skupiny se u Inspekce Policie ČR vyskytuje asi v desetině úkonů.

Analýza způsobu vyřízení trestních spisů ukončených v roce 2009, v rámci kterých byly během vlastního šetření nasazeny úkony dle § 88 odst. 1 a 5 tr.ř. a § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř., bez ohledu na skutečnost, ve kterém roce byly tyto úkony ukončeny, je obsahem čtvrté části statistického vyhodnocení. Podrobně zde

byly rozebrány způsoby vyřízení spisů jak v prověřování, tak ve vyšetřování. Z celkového počtu spisů s úkony vyřízených v roce 2009 bylo téměř 57% spisů vyřízeno návrhem na podání obžaloby, u více než 28% spisů je předpoklad pro následné efektivní vyřízení a pouze 16% spisů s úkony bylo vyřízeno neefektivním způsobem.

Závěrem je nutno připomenout, že pachatelé trestné činnosti se stávají více specializovanými, což se projevuje především v boji s organizovaným zločinem. Prvek organizovanosti se stále promítá do všech druhů trestné činnosti, zejména do oblasti násilné trestné činnosti, toxikománie, korupce, hospodářské kriminality a krádeží motorových vozidel. Za účelem odhalování pachatelů této společensky vysoce nebezpečné trestné činnosti pak Policie ČR využívá všech zákonných prostředků, odposlech a záznamy telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí nevyjímaje. Přitom je třeba mít na zřeteli, že jasné zákonné limity pro postup Policie ČR jsou dány především Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod, zákonem o Policii ČR a trestním řádem. Policejní orgán je povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a aby případný zásah do jejich práv a svobod nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo služebním úkonem. Z výše uvedeného je patrné, že Policie ČR v rámci zákonných mantinelů ctí osobní práva a soukromí občanů a pokud do nich zasahuje, tak jen tehdy, když to umožňuje zákon, a na základě zákonného postupu.

V případech, kdy dojde k nasazení úkonů, jsou proti sobě postaveny dva zájmy chráněné demokratickou společností, a to zájem na zachování soukromí občanů a jejich základních svobod na jedné straně a zájem na zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku na straně druhé, přičemž druhý z uvedených zájmů je prosazován v zájmu zachování zájmu prvního. K prolomení základních lidských práv a svobod tedy v těchto případech dochází právě za účelem jejich ochrany.

Při práci Policie ČR je třeba mít stále na zřeteli, že výše uvedený princip je v rámci trestního řízení základním neměnným mottem celé problematiky využívání úkonů, jimiž je do základních práv a svobod občanů zasahováno.

Seznam příloh:

- Příloha 1** Trestné činy, u nichž zákon umožňuje provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 tr. ř.
- Příloha 2** Číselník systému MU II pro výběr druhu trestné činnosti
- Příloha 3** Způsoby ukončení spisů – příslušná ustanovení trestního řádu